Revisorerne få äfvenledes bilägga utdrag af 1845 och 1846 års räkenskaper dels öfver de medel, till belopp af högst 1800 R:dr årligen, hvilka Kongl. Kommerse-Kollegium, jemlikt Kongl. Brefvet af den 18 Januari 1830, är berättigadt att från Kongl. Stats-Kontoret uppbära till godtgörande af Svenska Konsulers förskotter till nödställdt Svenskt sjöfolks underhåll och hemförskaffande, dels öfver det, genom Kongl. Brefvet af den 14 September 1843, å Handels- och Sjöfarts-fonden till Kongl. Kommerse-Kollegii disposition anvisade årliga anslag, stort 1,333 R:dr 16 sk., att användas till ersättande af sådana bevisliga utgifter för Svenskar och Norrmän, hvartill Konsulerne, antingen i anseende till utgifternas beskaffenhet eller svårigheten att derå anskaffa fullständiga verifikationer, ej äro, enligt förut gällande föreskrifter, berättigade till godtgörelse af allmänna medel.

Vid dessa räkenskaper, af hvilka 1845 års blifvit i Kongl. Kammar-Rätten *utan* anmärkning reviderade, men 1846 års ännu icke hunnit derstädes granskas, har någon erinran hos Revisorerne icke heller förekommit. Behållningen till år 1847 af förstnämnde anslag utgjorde 1,482 R:dr 44 sk., deruti likväl ingå fordringar, till belopp af 560 R:dr 39 sk., hos vederbörande rederier för förskjutna ersättningar till Konsuler, om hvilka fordringars indrifvande Kongl. Kollegii Advokat-Fiskals-Embete fått sig uppdraget att besörja. Å det sednare anslaget innestod, vid 1846 års slut, i Rikets Ständers Bank en behållning af 4,319 R:dr 7 sk. 10 rst.

Vid genomseende af den numera upprättade och i Kongl. Kammar-Rätten *utan* anmärkning granskade redogörelsen öfver de medel, tillsammans 16,600 R:dr, hvilka af Kongl. Kommerse-Kollegium hos Riksgälds-Kontoret lyftats för anskaffande af de till de allmänna Navigationsskolornas första organisation erforderliga böcker, kartor, instrumenter och inventarier, hafva Revisorerne inhemtat, att af ifrågavarande medel användts till inköp af dylika effekter för Navigations-skolan

i Stockholm	5,024: 17. 7.	
Götheborg	2,918: 11. 6.	
Gefle	2,744: 19. 3.	
Kalmar	2,562: 33. 7.	
Malmö	2,476: 15. 1.	15,726: 1. —
att böckernas och instrumenternas inpackning, transport och assurerande medfört en kostnad af . . .		728: 15. 4.
	summa R:dr	16,454: 16. 4.

äfvensom att en återstående, obegagnad, behållning af 145 R:dr 31 sk. 8 rst., blifvit af Kongl. Kollegium till Riksgälds-Kontoret återlefvererad.

Denna räkenskap har från Revisorernes sida icke föranledt någon anmärkning.

Medelst nådigt Bref af den 12 Augusti 1845, har Kongl. Maj:t å Handels- och Sjöfarts-fonden anvisat en summa af 15,000 R:dr, att af Kongl. Kommerse-Kollegium uppbäras för anskaffande af unionsvapen och flaggor, enligt fastställd ny modell, vid de Svenska och Norska Konsuls- och vice-Konsuls-stationer, för hvilka Kongl. Kollegium, på grund af inhemtade upplysningar, kunde finna sådant erforderligt. Efter hvad Revisorerne erfarit, har redovisning öfver användandet af de utaf Kongl. Kollegium å berörde anslag lyftade medel ännu icke hunnit uppgöras.

Räkenskaperna öfver ofvannämnde fonder och medel äro förda med ordning och redighet; vid deras granskning har, i afseende på ziffran, icke något varit att anmärka, och äro uppgifterna, rörande de i Rikets Ständers Bank, vid hvarje revisionsårs slut, innestående behållningar genom vederbörliga attester styrkta.

Revisorerne, som tagit kännedom af Ombudsmannens Berättelser angående fondernas vid 1845 och 1846 årens slut balanserade fordringar, äfvensom af de utaf honom förda Lagsöknings-diarier, hafva deraf inhemtat, att bevakningen och indrifningen af förfallna fordringar blifvit ordentligt och med drift besörjda.

Vid anställd inventering af fondernas lånehandlingar, hafva dessa befunnits väl ordnade och säkert förvarade. I afseende på ett, jemlikt Kongl. Brefvet af den 19 December 1835, Eskilstuna Fristad meddeladt lån utur Manufaktur-Diskontfonden, stort 18,298 R:dr 20 sk. 1 rst., för inköp af åtskilliga i nämnde stad befintliga, Kronan tillhöriga, vattenverk och byggnader, har likväl den anmärkning förekommit, att för nämnde lån, hvarå Fristaden, genom dess Äldste och Drätsel-Kommission, till Kongl. Kommerse-Kollegii ordres afgifvit behöriga förskrifningar, någon intecknings- eller annan laga säkerhet icke blifvit ställd, ehuruväl det emellan Kongl. Krigs-Kollegium, å Kronans vägnar, och Fristaden angående ifrågavarande vattenverk och byggnader, den 15 September 1836, upprättade, på Kongl. Kommerse-Kollegium öfverlåtna och bland lånehandlingarne befintliga köpekontrakt blifvit intaget uti Wester-Rekarnes

Häradsrätts intecknings-protokoll för den 7 Mars 1837, hvilket förhållande sedermera uti protokollet för den 12 November 1846 antecknats.

För de uti denna Revisionsberättelse förekommande ziffer-uppgifter ansvarar den Sekreterare, som vid granskningen af de under Kongl. Kommerse-Kollegium ställda fonders förvaltning och räkenskaper varit hos Revisorerne anställd.

Slutligen få Revisorerne anmäla, att de, med anledning af sin Instruktion, till Kongl. Maj:t i underdånighet insändt ett exemplar af denna Berättelse.

Stockholm den 13 November 1847.

Höglofl. Ridderskapet och Adelns Ledamöter.

G. LAGERBJELKE. AXEL RAPPE. LEONNARD FR. RÅÄF.
FREDRIC AMINOFF. J. A. GRIPENSTEDT. A. RÅFELT.

Högvördiga Preste-Ståndets Ledamöter.

NILS LINDGREN. C. G. BERLIN. A. P. TRANEUS.
ANDERS SANDBERG. A. UNGER. JOH. NORRMANN.

Vällofl. Borgare-Ståndets Ledamöter.

REINH. REUSEL. A. W. BJÖRK. GABRIEL HERLITZ.
CARL AXEL BERGSTEN. ER. TJERNBERG. S. N. LEVIN.

Hedervärda Bonde-Ståndets Ledamöter.

ANDERS JONSSON. H. PEHRSSON. P. MATTSSON.
F. von ZWEIGBERGK. NILS P. PETTERSSON. OLOF LARSSON.

A. Brändström.

Bilaga Lit. A. **Kapitalslut öfver Manufaktur-**

Debet.

Balans från år 1844.

Skulder:

1:o *Till Rikets Ständers Bank*,
Kongl. Kommerse-Kollegii kreditiv för Manufaktur-Diskonten, emot 3 procents årlig ränta å begagnadt kapital, ... 1,500,000: — —
Obetalda räntor till 1844 års slut 21,418. 37. 11.
1,521,418: 37. 11.

2:o *Utelöpande Attester* öfver insatta medel på räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen . . . . . 4,913: 4. 8.

	1,526,331	42	7.
Transport	1,526,331	42	7

Diskontfonden för år 1845.

Credit.

Balans från år 1844.

Tillgångar.

1:o *Behållning i Rikets Ständers Bank å räkningen N:o 5* med Depositions-Afdelningen, efter afdrag af utelöpande assignationer, ...			73,752: 28. 1.		
2:o *Säkra Fordringar:*					
a) Manufaktur-Diskontlån . . .		1,548,722: 30. 5.			
b) Förlagslån . .	489,722: 10. 8.				
Upplupna räntor	11,954: 31. 7.				
		501,676: 42. 3.			
c) Anstånds-lån, enligt särskilda Kongl. Resolutioner, .	108,058: 12. 3.				
Upplupna räntor	1,907: 47. —				
		109,966: 11. 3.			
			2,160,365: 35. 11.		
3:o *Osäkra Fordringar:*					
a) Manufaktur-Diskontlån		158,814: 23. 7.			
b) Förlagslån. . .	9,398: 23. 6.				
Upplupna räntor .	11,349: 23. 5.				
		20,747: 46. 11.			
c) Anstånds-lån . .	664: 41. —				
Upplupna räntor .	252: 36. 10.				
		917: 29. 10.			
			180,480: 4. 4.		
4:o *Inventarier*			1,462: 13. 4.		
5:o *Förskjutna Medel:*					
a) Assurans-premier för egendomen Holms bruk, förskjutna Rosenborg & Ekenmarks konkursmassa, ...		1,280: 31. 6.			
b) Förskott till Gamla Ull-Diskont-fonden .	12,100: — —				
Upplupna räntor .	403: 15. 4.				
		12,503: 15. 4.			
			13,783: 46. 10.		
6:o *Fondens fasta egendom*, hvars brandförsäkringsvärde, enligt Kongl. Kollegii beslut den 29 December 1843, upptages med			60,000: — —		
				2,489,844	32	6
			Transport	2,489,844	32	6

			Transport	1,526,331	42	7

Balans till år 1846.

Tillgångar.

1:o *Behållning i Rikets Ständers Bank* å räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen, efter afdrag af utelöpande assignationer,			63,748: 31. 3.			
2:o *Säkra Fordringar:*						
a) Manufaktur-Diskontlån . . .		1,587,089: 15. 5.				
b) Förlagslån . .	477,276: 2. 10.					
Upplupna räntor	16,638: 1. 6.					
		493,914: 4. 4.				
c) Anstånds-lån, enligt särskilda Kongl. Resolutioner, . .	102,415: 18. —					
Upplupna räntor	1,811: 23. 1.					
		104,226: 41. 1.				
			2,185,230: 1. 10.			
3:o *Osäkra Fordringar:*						
a) Manufaktur-Diskontlån. . . .		146,571: 6. 7.				
b) Förlagslån . .	9,398: 23. 6.					
Upplupna räntor	11,349: 23. 5.					
		20,747: 46. 11.				
c) Anstånds-lån . .	641: 12. —					
Upplupna räntor	195: 24. 10.					
		836: 36. 10.				
			168,155: 42. 4.			
4:o *Inventarier*			1,467: 13. 4.			
5:o *Förskjutna Medel:*						
a) Assurans-premier för egendomen Holms bruk, förskjutna Rosenborg & Ekenmarks konkurs-massa, ...		1,280: 31. 6.				
b) Förskott till Gamla Ull-Diskontfonden	11,800: — —					
Upplupna räntor.	765: 17. 9.					
		12,565; 17. 9.				
			13,846: 1. 3.			
6:o *Fondens fasta egendom*, hvars brandförsäkringsvärde, enligt Kongl. Kollegii beslut den 29 December 1843, upptages med			60,000: — —			
				2,492,448	5	—
			Summa R:dr	4,018,779	47	7

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Transport			2,489,844	32	6
Vinst- och Förlust-Conto.					
Inkomster:					
Ordinarie räntor . 85,425: 10. 9.					
Räntor efter förfallotiderna . . . 5,431: 13. 2.					
	90,856: 23. 11.				
Härifrån afgår ränta till Rikets Ständers Bank för af kreditivet år 1845 begagnade medel	42,526: 6. 10.				
Då skillnaden emellan in- och utgående räntor för år 1845 utgör		48,330: 17. 1.			
Utgifter:					
1:o *Aflöning och pension*	8,905: 46. 2.				
2:o *Taffelpenningar och arfvoden* till Kongl. Kollegii President och Ledamöter samt i och för extra biträde och revision af fondens räkenskaper m. m.	2,941: 8. —				
3:o *Extra utgifter* i postporto, skrifmaterialier, ljuspenningar m. m.	1,926: 42. 6.				
4:o *Reparationer och diverse omkostnader*, såsom Sabbatsbergs fattighusafgift, skorstensfejning m. m. . . .	197: 40. —				
5:o *Rikets Ständers RiksgäldsKontor*, enligt Kongl. Brefvet den 9 November 1841,	14,000: — —				
6:o *Afskrifning af åtskilliga osäkra fordringar*, på grund af Kongl. Brefvet den 24 October 1845, ...	13,785: 22. 11.				
		41,757: 15. 7.			
Då vinsten på diskonteringen år 1845 blir			6,573	1	6
Balans till år 1846.					
Skulder:					
1:o *Till Rikets Ständers Bank*, Kongl. Kommerse-Kollegii kreditiv för Manufaktur-Diskonten, emot 3 procents årlig ränta å begagnadt kapital, ...	1,500,000: — —				
Obetalda räntor till 1845 års slut	21,346: 1. 7.				
		1,521,346: 1. 7.			
2:o *Utelöpande Attester* öfver insatta medel på räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen		1,016: 12. —			
			1,522,362	13	7
		Summa R:dr	4,018,779	47	7

Kontoret den 9 Juni 1846.

S. Agrell.

Bilaga Lit. B. **Kapitalslut öfver Manufaktur-**

Debet.

Balans från år 1845.

Skulder:

1:o *Till Rikets Ständers Bank,*
Kongl. Kommerse-Kollegii kreditiv för Manufaktur-Diskonten, emot 3 procents årlig ränta å begagnadt kapital, 1,500,000: — —
Obetalda räntor till 1845 års slut . 21,346: 1. 7.
1,521,346: 1. 7.

2:o *Utelöpande Attester* öfver insatta medel på räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen . . . . 1,016: 12. —

	1,522,362	13	7
Transport	1,522,362	13	7

Diskontfonden för år 1846.

Credit.

Balans från år 1846.

Tillgångar.

1:o *Behållning i Rikets Ständers Bank* å räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen, efter afdrag af utelöpande assignationer,				63,748: 31. 3.			
2:o *Säkra Fordringar:*							
a) Manufaktur-Diskontlån			1,587,089: 15. 5.				
b) Förlagslån . .	477,276: 2. 10.						
Upplupna räntor .	16,638: 1. 6.						
			493,914: 4. 4.				
e) Anstånds-lån, enligt särskilda Kongl. Resolutioner, . .	102,415: 18. —						
Upplupna räntor.	1,811: 23. 1.						
			104,226: 41. 1.				
				2,185,230: 12. 10.			
3:o *Osäkra Fordringar:*							
a) Manufaktur-Diskontlån			146,571: 6. 7.				
b) Förlagslån . . .	9,398: 23. 6.						
Upplupna räntor.	11,349: 23. 5.						
			20,747: 46. 11.				
c) Anstånds-lån . .	641: 12. —						
Upplupna räntor .	195: 24. 10.						
			836: 36. 10.				
				168,155: 42. 4.			
4:o *Inventarier*				1,467: 13. 4.			
5:o *Förskjutna Medel:*							
a) Assurans-premier för egendomen Holms Bruk, förskjutna Rosenborg & Ekenmarks konkursmassa, . .			1,280: 31. 6.				
b) Förskott till Gamla Ull-Diskontfonden	11,800: — —						
Upplupna räntor .	765: 17. 9.						
			12,565: 17. 9.				
				13,846: 1. 3.			
6:o *Fondens fasta egendom,* hvars brandförsäkringsvärde, enligt Kongl. Kollegii beslut den 29 December 1843, upptages med				60,000: — —			
					2,492,448	5	—
				Transport	2,492,448	5	—

				Transport	1,522,362	13	7

Balans till år 1847.

Tillgångar.

1:o *Behållning i Rikets Ständers Bank* å räkningen N:o 5 med Depositions-Afdelningen, efter afdrag af utelöpande assignationer,				144,731: 40. 1.		
2:o *Säkra Fordringar*:						
a) Manufaktur-Diskontlån			1,549,812: 39. 7.			
b) Förlagslån . .	461,419: 29. 8.					
Upplupna räntor	23,059: 47. 4.					
		484,479: 29. —				
c) Anstånds-lån, enligt särskilda Kongl. Resolutioner, . .	96,855: 35. 3.					
Upplupna räntor	1,770: 10. 6.					
		98,625: 45. 9.				
				2,132,918: 18. 4.		
3:o *Osäkra Fordringar*:						
a) Manufaktur-Diskontlån			139,473: 29. 11.			
b) Förlags-lån . .	9,398: 23. 6.					
Upplupna räntor	11,349: 23. 5.					
		20,747: 46. 11.				
c) Anstånds-lån. .	641: 12. —					
Upplupna räntor	195: 24. 10.					
		836: 36. 10.				
				161,058: 17. 8.		
4:o *Inventarier*				1,483: 16. 8.		
5:o *Förskjutna Medel*:						
a) Assurans-premier för egendomen Holms bruk, förskjutna Rosenborg & Ekenmarks konkursmassa, ...			1,280: 31. 6.			
b) Förskott till Gamla Ull-Diskont-fonden, kapital	11,750: — —					
Upplupna räntor	1,130: 35. 1.					
		12,880: 35. 1.				
				14,161: 18. 7.		
6:o *Fondens fasta egendom*, hvilken, enligt Kongl. Kollegii beslut den 29 December 1843, upptages till sitt brandförsäkringsvärde, ...				60,000: — —		
					2,511,353	15	4
				Summa R:dr	4,033,715	28	11

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Transport			2,492,448	5	—
Vinst- och Förlust-Conto.					
Inkomster:					
Ordinarie räntor . . 78,583: 18. —					
Räntor efter förfallotiderna . . . . 15,538: 43. 3.					
	94,122: 13. 3.				
Härifrån afgår ränta till Rikets Ständers Bank för af kreditivet begagnade medel, år 1846, ...	42,421: 23. 11.				
Utgörande alltså skillnaden emellan in- och utgående räntor för år 1846		51,700: 37. 4.			
Hvartill kommer hyra för en lägenhet i fondens egendom		100: — —			
Utgifter:					
1:o *Aflöning och pension*	9,775: 12. —				
2:o *Taffelpenningar och arfvoden* till Kongl. Kollegii President och Ledamöter samt för extra biträden och revision af fondens räkenskaper m. m.	2,806: 4. 10.				
3:o *Extra utgifter* i postporto, skrifmaterialier, ljuspenningar m. m.. .	1,677: 5. —				
4:o *Reparationer och diverse omkostnader*, såsom Sabbatsbergs fattighus-afgift, skorstensfejning m. m. . . .	1,886: 36. 6.				
5:o *Rikets Ständers RiksgäldsKontor*, enligt Kongl. Brefvet den 9 November 1841, ...	14,000: — —				
6:o *Afskrifning* af åtskilliga osäkra fordringar, enligt Kongl. Brefvet den 6 Oktober 1846 och Kongl. Kollegii Protokolls-utdrag den 18 Augusti samma år,	2,522: 27. 10.				
		32,667: 38. 2.			
Vinsten på diskonteringen år 1846 blir således			19,132	47	2
Balans till år 1847.					
Skulder:					
1:o *Till Rikets Ständers Bank*, Kongl. Kommerse-Kollegii kreditiv för Manufaktur-Diskonten, emot 3 procents årlig ränta å begagnadt kapital, .	1,500,000: — —				
Obetalda räntor till 1846 års slut .	20,882: 12. 9.				
		1,520,882: 12. 9.			
2:o *Utelöpande Attester* öfver insatta medel på räkningen N:o 5 med Bankens Depositions-Afdelning . . .		1,252: 12. —			
			1,522,134	24	9
		Summa R:dr	4,033,715	28	11

Kontoret den 28 Juni 1847.

S. Agrell.

Bil Lit. C. **Kapitalslut öfver Gamla Ull-**

Debet.

Balans från år 1844.

Skuld:

Till Manufaktur-Diskontfonden, för lemnade kapitalförskotter, ...	12,100: — —				
Ränta derå	403: 15. 4.				
		12,503: 15. 4.			
„ Kongl. KommerseKollegii Statistiska Kontor, för lemnade förskotter af influtna tull- och konfiskationsmedel,		4,487: 7. 8.			
			16,990	23	—
Utgifter år 1845:					
Aflöning till Ull-Kontorets tjenstemän och betjening	3,118: 32: —				
Dito till Direktören Hofman Bang . .	1,000: — —				
		4,118: 32. —			
Rese- och traktaments-penningar till Dito	807: 16. 3.				
Extra utgifter	151: 43. 9.				
		959: 12. —			
Reparationer å Ullmagasins-byggnaden i Norrköping . .		29: 2. 8.			
Ränta till Manufaktur-Diskontfonden för lemnade förskotter		362: 2. 5.			
			5,469	1	1
Balans till år 1846.					
Tillgångar.					
1:o *Säkra Fordringar:*					
hos Nya Ull-Diskontfonden . . .	1,549: 4. —				
„ Ull-Kontoret i Norrköping . .	153: 38. —				
Diskontlån	5,515: 21. 4.				
hos Rikets Ständers Bank å räkningen N:o 7, behållning, ...	277: 11. 4.				
		7,495: 26. 8.			
2:o *Fastighet:*					
Ullmagasinet i Norrköping	36,000: — —				
Innestående hyresmedel för en källarelägenhet	31: 25. 1.				
		36,031: 25. 1.			
3:o *Inventarier:*					
Vid Ull-Kontoret i Norrköping . .	981: 20. 1.				
„ Diskont-Kontoret	187: 30. 6.				
		1,169: 2 7.			
4:o *Osäkra Fordringar*		11,251: 22. 9.			
			55,947	29	1
		Summa R:dr	78,407	5	2

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Diskontfonden för år 1845.

Credit.

Balans från år 1844.					
Tillgångar.					
1:o *Säkra Fordringar*:					
hos Nya Ull-Diskontfonden	1,179: 4. —				
„ Ull-Kontoret i Norrköping . . .	360: 7. 10.				
Diskont-lån	7,089: 28. —				
hos Rikets Ständers Bank å räkningen N:o 7, behållning, ...	490: 5. 9.				
		9,118: 45. 7.			
2:o *Fastighet*:					
Ullmagasinet i Norrköping.	36,000: — —				
Innestående hyresmedel för en källarlägenhet	63: 2. 5.				
		36,063: 2. 5.			
3:o *Inventarier*:					
hos Ull-Kontoret i Norrköping . . .	977: 20. 1.				
„ Diskont-Kontoret	187: 30. 6.				
		1,165: 2. 7.			
4:o *Osäkra Fordringar*		11,251: 22. 9.			
			57,598	25	4
Inkomster år 1845:					
Intressemedel		70: 21. 4.			
Ullsorterings-, värderings- och magasins-afgifter . . .		2,219: 12. 4.			
Hyresmedel		266: 16. 9.			
Bidrag af manufaktur-medlen, enligt Kongl. Brefvet den 9 November 1836, ...		1,200: — —			
			3,756	2	5
Balans till år 1846.					
Skuld:					
Till Manufaktur-Diskontfonden för lemnade förskotter, kapital	11,800: — —				
räntor derå	765: 17. 9.				
		12,565: 17. 9.			
„ Kongl. Kommerse-Kollegii Statistiska Kontor, för lemnade förskotter af influtna tull- och konfiskationsmedel, ...		4,487: 7. 8.			
			17,052	25	5
		Summa R:dr	78,407	5	2

Kontoret den 9 Juni 1846.

S. Agrell.

Bilaga Lit. D. **Kapitalslut öfver Gamla Ull-**

Debet.					
Balans från år 1845.					
Skuld:					
Till Manufaktur-Diskontfonden för lemnade förskotter,					
kapital	11,800: — —				
räntor derå	765: 17. 9.				
		12,565: 17. 9.			
„ Kongl. Kommerse-Kollegii Statistiska Kontor, för lemnade förskotter af influtna tull- och konfiskationsmedel,		4,487: 7. 8.		17,052	25	5
Utgifter år 1846:					
Aflöning till Ull-Kontorets tjenstemän och betjening	3,226: 32. —				
Dito till Direktören Hofman Bang . .	1,000: — —				
		4,226: 32. —			
Rese- och traktaments-penningar till Dito	726: 38. 6.				
Extra utgifter	217: 41. 9.				
		944: 32. 3.			
Reparationer å Ullmagasins-byggnaden i Norrköping . .		355: 39. 2.			
Afskrifning af Gamla Ull-Diskontfondens fordran i P. Svedelii J:sons konkurs		31: 25. 1.			
Ränta till Manufaktur-Diskonten å lemnade förskotter .		365: 17. 4.		5,924	1	10
Balans till år 1847.					
Tillgångar.					
1:o *Säkra Fordringar:*					
hos Nya Ull-Diskontfonden . . .	1,549: 4. —				
„ Ull-Kontoret i Norrköping . .	204: 44. —				
Diskontlån	3,928: 32. —				
hos Rikets Ständers Bank å räkningen N:o 7, behållning, ...	38: 30. 9.				
		5,721: 14. 9.			
2:o *Fastighet:*					
Ullmagasinet i Norrköping		36,000: — —			
3:o *Inventarier:*					
vid Ull-Kontoret i Norrköping . .	981: 20. 1.				
„ Diskont-Kontoret	187: 30. 6.				
		1,169: 2. 7.			
4:o *Osäkra Fordringar*		11,011: 3. 5.		53,901	20	9
		Summa R:dr		76,878	—	—

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Diskontfonden för år 1846.

Credit.

Balans från år 1845.

Tillgångar.

1:o *Säkra Fordringar*:					
hos Nya Ull-Diskontfonden . . .	1,549: 4. —				
„ Ull-Kontoret i Norrköping . .	153: 38: —				
Diskontlån	5,515: 21. 4.				
hos Rikets Ständers Bank å räkningen N:o 7, behållning, ...	277: 11. 4.				
		7,495: 26. 8.			
2:o *Fastighet*:					
Ullmagasinet i Norrköping	36,000: — —				
Hyres-fordran hos Svedelius J:son för en källar-lägenhet	31: 25. 1.				
		36,031: 25. 1.			
3:o *Inventarier*:					
vid Ull-Kontoret i Norrköping . .	981: 20. 1.				
„ Diskont-Kontoret	187: 30. 6.				
		1,169: 2. 7.			
4:o *Osäkra Fordringar*		11,251: 22. 9.			
			55,947	29	1

Inkomster år 1846:

Intresse-medel	58: 39. —			
Ullsorterings-, värderings- och magasins-afgifter . . .	2,049: 17. 2.			
Hyresmedel	254: 16. —			
Bidrag af manufaktur-medlen, enligt Kongl. Brefvet den 9 November 1836, ...	1,200: — —			
		3,562	24	2

Balans till år 1847.

Skuld:

Till Manufaktur-Diskontfonden för lemnade förskotter,					
kapital	11,750: — —				
ränta derå	1,130: 35. 1.				
		12,880: 35. 1.			
„ Kongl. Kommerse-Kollegii Statistiska Kontor, för lemnade förskotter af influtna tull- och konfiskations-medel, ...		4,487: 7. 8.			
			17,367	42	9
		Summa R:dr	76,878	—	—

Kontoret den 28 Juni 1847.

S. Agrell.

Bilaga Lit. E. **Kapitalslut öfver Nya Ull-**

Debet.

Balans från år 1844.

Skuld:

1:o *Till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor*, för af kreditivet begagnade medel år 1844, kapital	16,200: — —					
räntа härå, enligt vidräkning, ...	570: 36. 4.					
„ för åren 1841, 1842 och 1843, enligt dito,	428: 10. 9.					
		998: 47. 1.				
			17,198: 47. 1.			
2:o *Till Gamla Ull-Diskontfonden*			1,179: 4. —			
				18,378	3	1
Utgifter:						
Ränta till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor för af kreditivet begagnade medel år 1845, enligt på grund af Kongl. Brefvet den 12 November 1844 upprättad liqvidation, ...				419	33	5
Balans till år 1846.						
Tillgångar.						
1:o *Säkra*:						
Behållning i Rikets Ständers Bank .	147: 37. 9.					
Diskontlån	24,721: 22. 9.					
		24,869: 12. 6.				
2:o *Osäkra Fordringar*			438: 31. 9.			
				25,307	44	3
			Summa R:dr	44,105	32	9

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Diskontfonden för år 1845.

Credit.					
Balans från år 1844.					
Tillgångar.					
1:o *Säkra:*					
Behållning i Rikets Ständers Bank .	71: 24. 7.				
Diskontlån	17,695: 25. 7.				
		17,767: 2. 2.			
2:o *Osäkra Fordringar*		559: 35. 9.			
			18,326	37	11
Inkomster:					
Ordinarie räntor		689: 15. 3.			
Förfalloräntor		20: 6. 2.			
			709	21	5
Balans till år 1846.					
Skuld:					
1:o *Till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor*, för af kreditivet begagnade medel år 1845, kapital 23,060: — —					
ränta härå till 1845 års slut	419: 33. 5.				
		23,479: 33. 5.			
2:o „ *Gamla Ull-Diskontfonden*		1,549: 4. —			
3:o „ *J. Öbergs Enka & Comp.*, öfverbetalningar å lån, ...		40:32. —			
			25,069	21	5
		Summa R:dr	44,105	32	9

Kontoret den 9 Juni 1846.

S. Agrell.

Bilaga Lit. F. **Kapitalslut öfver Nya Ull-**

Debet.

Balans från år 1845.

Skuld:

1:o *Till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor*, för af kreditivet begagnade medel år 1845, kapital	23,060: — —				
ränta härå till 1845 års slut . . .	419: 33. 5.				
		23,479: 33. 5.			
2:o „ *Gamla Ull-Diskontfonden*		1,549: 4. —			
3:o „ *J. Öbergs Enka & Comp.*, öfverbetalningar å lån,		40: 32. —			
			25,069	21	5

Utgifter:

Ränta till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor för af kreditivet begagnade medel år 1846, enligt på grund af Kongl. Brefvet den 12 November 1844 upprättad vidräkning, ...			589	2	11

Balans till år 1847.

Tillgångar.

1:o *Säkra:*					
Behållning i Rikets Ständers Bank .	53: 20. 7.				
Diskontlån	29,790: 31. 8.				
		29,844: 4. 3.			
2:o *Osäkra Fordringar*		438: 31. 9.			
			30,282	36	—
		Summa R:dr	55,941	12	4

Stockholm af Manufaktur-Diskont-

F. A. Palme.

Diskontfonden för år 1846.

Credit.

Balans från år 1845.

Tillgångar.

1:o *Säkra*:					
Behållning i Rikets Ständers Bank .	147: 37. 9.				
Diskontlån	24,721: 22. 9.				
		24,869: 12. 6.			
2:o *Osäkra Fordringar*		438: 31. 9.			
			25,307	44	3
Inkomster:					
Ordinarie räntor		851: 34. 6.			
Förfallo-räntor		22: 38. 8.			
			874	25	2
Balans till år 1847.					
Skuld:					
1:o *Till Rikets Ständers Riksgälds-Kontor*, för af kreditivet år 1846 begagnade medel, kapital	27,580: — —				
ränta härå till 1846 års slut . . .	589: 2. 11.				
		28,169: 2. 11.			
2:o „ *Gamla Ull-Diskontfonden*		1,549: 4. —			
3:o „ *J. Öbergs Enka & Comp.*, öfverbetalningar å lån,		40: 32. —			
			29,758	38	11
		Summa R:dr	55,941	12	4

Kontoret den 28 Juni 1847.

S. Agrell.

Bilaga Lit. G. **Utdrag af Räkenskaperna för åren 1845 och Eskilstuna**

Debet.					
Behållningar och Fordringar					
från år 1844		42,948: 47. 9.			
afgår skuld		51: 4. 5.			
återstå tillgångar			42,897	43	4
Inkomster:					
År 1845, Manufaktur-medel . . .	10,854: 24. 9.				
Konfiskations- dito . . .	2,648: 47. 8.				
Extra Licent- dito	2,182: — 6.				
Eskilstuna Fristads- dito .	100: — —				
		15,785: 24. 11.			
År 1846, Manufaktur-medel . . .	10,229: 42. 6.				
Konfiskations- dito . . .	2,580: 36. 5.				
Extra Licent- dito . . .	219: 21. 4.				
Eskilstuna Fristads- dito .	100: — —				
		13,130: 4. 3.			
			28,915	29	2
		Summa R:dr	71,813	24	6

Stockholm af Kongl. Kommerse-

1846 öfver Manufaktur-, Extra Licent-, Konfiskations- och Fristads-medel.

Credit.

Utgifter:						
År 1845, af Manufaktur-medlen . .	9,629: 37. —					
„ Konfiskations- dito . .	1,001: 14. 3.					
„ Extra Licent- dito . .	1,009: 23. —					
„ Eskilstuna Fristads- dito .	66: 32. —					
		11,707: 10. 3.				
År 1846, af Manufaktur-medlen . . .	15,910: 31. 9.					
„ Konfiskations- dito . .	133: 16. —					
„ Extra Licent- dito . .	1,009: 23. —					
„ Eskilstuna Fristads- dito	66: 32. —					
		17,120: 6. 9.				
			28,827	17	—	
Behållningar och Fordringar:						
Vid 1846 års slut,						
af Manufaktur-medlen	11,860: 40. 11.					
„ Konfiskations- dito	28,480: 21. 1.					
„ Extra Licent- dito	474: 6. 11.					
„ Eskilstuna Fristads- dito . .	2,216: 28. 8.					
		43,032: 1. 7.				
afgår skuld		45: 42. 1.				
återstå tillgångar			42,986	7	6	
		Summa R:dr	71,813	24	6	

Kollegii Statistiska Kontor den 31 Juli 1847.

A. J. Lönnerberg.

Bilaga Lit. H.

Utdrag af Räkningarne öfver uppburna medel åren 1845 och utrikes orter bestridt för

Debet.

Enligt 1844 års räkning, utgjorde behållningen vid samma års slut . .		2,797	38	3
Inkomst:				
Af Kongl. Stats-Kontoret anordnade medel i afräkning på det årliga anslag af 1,800 R:dr, som genom Kongl. Brefvet den 30 Januari 1830 blifvit anvisadt till ersättande af de utgifter, Svenske Konsuler å utrikes orter bestridt för Svenskt sjöfolk:				
år 1845	1,300: — —			
år 1846	1,000: — —			
		2,300	—	—
Summa R:dr		5,097	38	3

Stockholm af Kongl. Kommerse-

1846, till godtgörande af de utgifter, Svenske Konsuler å hemförskaffande af Svenskt sjöfolk.

Credit.

Utgift:					
Kongl. Stats-Kontoret,					
Till Kongl. Räntekammaren levererade medel, hvilka influtit såsom ersättning för lemnadt understöd till Svenskt sjöfolk, hvarför Konsuler förskottsvis blifvit godtgjorde,					
år 1845	761: 40. 6.				
år 1846	371: 4. 5.				
		1,132: 44. 11.			
Afskrifning:					
Af de till Svenske Konsuler förskottsvis gjorda utbetalningar, för hvilka någon ersättning ej kunnat erhållas, enligt Kongl. Kollegii beslut,					
år 1845	1,497: 25. 2.				
år 1846	984: 20. 2.				
		2,481: 45. 4.			
			3,614	42	3
Balans till år 1847:					
Till Konsuler förskottsvis utbetalda ersättningar för bestridda omkostnader för Svenskt sjöfolk, om hvilkas godtgörande af rederierna Advokat-Fiskals-Embetet fått sig uppdraget besörja, ...		560: 39. —			
Behållning af kontanta medel i Rikets Ständers Bank. .		922: 5. —			
			1,482	44	
		Summa R:dr	5,097	38	3

Kollegii Statistiska Kontor den 31 Juli 1847.

A. J. Lönnerberg.

Bilaga Lit. I.

Utdrag af 1845 och 1846 års Räkningar öfver det genom Sjöfarts-fonden beviljade anslag till godt-

Debet.

Behållning från år 1844		2,392	21	11
Inkomst:				
Af Kongl. Konvoj-Kommissariatet anordnade medel,				
år 1845	1,333: 16. —			
år 1846	1,333: 16. —			
		2,666	32	—
Summa R:dr		5,059	5	11

Stockholm af Kongl. Kommerse-

Kongl. Brefvet den 14 September 1843 af Handels- och görande af Konsulers utgifter för Svenskar och Norrmän.

Credit.

Utgift:				
Mäklare-courtage och charta sigillata å en vexel med ersättning till vice Konsuln i Poimboeuf: år 1845	— — 9. —			
Afskrifning:				
Af de till Svenske och Norske Konsuler förskottsvis gjorda utbetalningar, för hvilka någon ersättning ej kunnat erhållas, enligt Kongl. Kollegii beslut,				
år 1845	258: 37. —			
år 1846	445: 28. 11.			
		704	26	11
Balans till år 1847:				
Till Konsul förskottsvis utbetald ersättning för bestridda omkostnader för en Svensk undersåte, om hvilket förskotts godtgörande Advokat-Fiskals-Embetet fått sig uppdraget att besörja, ...	35: 19. 2.			
Behållning af kontanta medel uti Rikets Ständers Bank .	4,319: 7. 10.			
		4,354	27	—
	Summa R:dr	5,059	5	11

Kollegii Statistiska Kontor den 31 Juli 1847.

A. J. Lönnerberg,

Kongl. Kommers-Kollegii

underdåniga Utlåtande, i anledning af Rikets Ständers Revisorers Berättelse, angående den år 1847 förrättade granskning af de under bemälte Kollegium ställda fonders och medels förvaltning.

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Sedan Eders Kongl. Maj:t, medelst nådig Remiss, behagat anbefalla Dess och Rikets Kommers-Kollegium att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Rikets Ständers Revisorers Berättelse, angående sistlidet år verkställd granskning af de under Kollegium ställda fonders och medels förvaltning åren 1845 och 1846, får, till åtlydnad häraf, Kollegium i underdånighet afgifva det yttrande, hvartill Kollegium funnit nämnde Berättelse föranleda.

1:o Revisorerne hafva, i afseende på de under revisions-åren verkställda afskrifningar af åtskilliga i Manufaktur-Diskontens räkenskaper balanserade äldre fordringar, tillsammans uppgående till 16,308 R:dr 2 sk. 9 rst. Banko, förmält, att de emot giltigheten af de skäl, som föranledt samma afskrifningar, icke haft något att erinra, men att Revisorernes uppmärksamhet i sammanhang dermed fästats å beskaffenheten af de, rörande sättet och vilkoren för dylika afföringars beviljande, i allmänhet meddelade bestämmelser; och som Revisorerne funnit de handligar, hvilka innefatta nämnde bestämmelser, nemligen: Rikets Ständers underdåniga skrifvelse af den 8 Augusti 1815 och Kongl. Brefvet till Kommers-Kollegium af den 1 Oktober 1817, hvarken bestämdt antyda af hvilken myndighet så beskaffade afskrifnings-frågor skola pröfvas och afgöras, eller fullständigt uppgifva de grunder, som härvid böra iakttagas, hafva Revisorerne hemställt, att bestämda föreskrifter angående dessa ämnen måtte i behörig ordning utfärdas.

I anledning häraf får Kollegium i underdånighet anmäla, att sedan Rikets Ständer, uti deras ofvan åberopade skrifvelse af den 8 Augusti 1815, i underdånighet anhållit om åtgärds vidtagande för skyndsam indrifning och redovisning eller ock behörig afskrifning af de fordringar så väl i Finland som hos enskilde personer och arbets-husen här i Riket, hvilka årligen i räkenskaperna öfver de under Kollegium ställda fonder

funnos balanserade, har Kongl. Maj:t, efter inhemtande af Kommers-Kollegii underdåniga utlåtande i ämnet, medelst nådigt Bref till Kollegium af den 1 Oktober 1817, jemte beviljande af föreslagen afskrifning utaf flera äldre fordringar, förklarat, att i dylika frågor borde följas den grund, att alla kapital- och ränteskulder, åsamkade af sådane personer, som antingen aflidit eller ock befunnos lefvande, inom eller utom Riket, vid hög ålder och i torftiga omständigheter, utan utsigt att något ärfva eller förvärfva, må utur fondernas räkenskaper afskrifvas. Kollegium anser således bestämd föreskrift icke saknas, i hvilka fall afskrifning af Manufaktur-Diskontens fordringar får äga rum. Beträffande deremot frågan, huruvida dylika afskrifningar skola af Kollegium eller endast af Eders Kongl. Maj:t pröfvas och afgöras, så är derom ingenting särskilt i nåder förordnadt. Den, rörande behandling af extra ordinarie afskrifningsfrågor i allmänhet, nu gällande Kongl. Förordningen af den 11 December 1830, som föreskrifver, att dylika frågor skola af vederbörande förvaltnings-verk afgöras, kan icke äga tillämplighet på Manufaktur-Diskontfonden, då denna fonds räkenskaper icke äro underkastade granskning af Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-Rätt, och den kontroll i afseende på verkställd afskrifnings behörighet, som till följd af högstberörde Kongl. Förordning skulle tillhöra detta Embetsverk, således icke kan vid afskrifning af ifrågavarande fonds fordringar äga rum. Efter hvad af Kollegii äldre handlingar inhemtas, har Kollegium, vid flera tillfällen före år 1817, med åberopadt stöd af Kongl. Brefvet den 16 Mars 1797, utan föregången underdånig anmälan hos Kongl. Maj:t, beviljat afskrifningar ur Manufaktur-Diskontens räkenskaper; men sedan Kongl. Maj:t, genom högstberörde nådiga Bref af den 1 Oktober förstnämnde år, behagat Sjelf förordna om dylika afskrifningar, har Kollegium efter nämnde tid, med undantag endast någon gång, i afseende på debiterad straffränta, som icke kunnat utkräfvas, iakttagit, att när all utsigt att erhålla godtgörelse för någon Manufaktur-Diskontens fordran, efter ofvanberörde af Kongl. Maj:t bestämda grunder, ansetts hafva försvunnit, hos Kongl. Maj:t anmäla sådan fordran till afförande ur räkenskapen; dervid Kollegium redogjort för de till beloppets indrifning vidtagna åtgärder samt skälen för den tillstyrkta afskrifningen, hvarefter och sedan Kongl. Maj:t inhemtat Dess Justitie-Kanslers Embetes yttrande, huruvida, å Kollegii sida, några lagliga åtgärder blifvit åsidosatta för bevakande af fondens rätt och fördel, Kongl. Maj:t meddelat nådigt beslut i ämnet.

Då denna form för beviljande af afskrifningar ur Manufaktur-Diskontens räkenskaper synes, i förening med Rikets Ständers egen granskning-rätt, innebära all erforderlig garanti för vården om Statens här-

under beroende rätt, och derjemte, med afseende på fondens egenskap af låneanstalt, vara den lämpligaste, anser Kollegium densamma jemväl för framtiden böra bibehållas, och hemställer fördenskull i underdånighet, om icke Eders Kongl. Maj:t må täckas i nåder förklara, det Eders Kongl. Maj:t vill, uppå skeende anmälan af Kollegium, hädanefter som hittills, rörande afskrifningars verkställande ur nämnde fonds räkenskaper Sjelf i nåder förordna.

2:o Sedan Kongl. Maj:t, uppå derom gjord ansökning, under den 23 Januari 1843, beviljat Hofmarskalken, Kommerse-Rådet m. m. J. A. Leyonmarck nådigt afsked från dess innehafda Kommerse-Råds embete och derjemte bifallit, att Hofmarskalken, som uppnått en ålder af 67 år samt öfver 52 år varit i Statens tjenst och vore till helsan försvagad, finge af Manufaktur-Diskontfondens vinst-medel under sin återstående lifstid uppbära en pension, motsvarande den lön, 1,600 R:dr med derunder inbegripna 152 tunnor spanmål, och det arfvode, 275 R:dr årligen, hvilka honom i egenskap af Kommerse-Råd och föredragande för Diskontärender, varit af nämnde fond tillagda, hafva Revisorerne anmärkt, att den Hofmarskalken Leyonmarck således medgifna förmån, att jemte Kommerse-Råds lönen, till hvars uppbärande såsom pension han vore berättigad, tillika efter afskedstagandet bibehålla det arfvode, han under embetets utöfning åtnjutit, icke öfverensstämmer med hvad i dylika fall är i allmänhet stadgadt, och derjemte innefattar ett prejudikat, som vid framdeles inträffande pensions-frågor af likartad beskaffenhet skulle kunna åberopas.

I anledning häraf har Kollegium ansett sig först böra i underdånighet upplysa, att Manufaktur-Diskontens räkenskaper och förvaltning för det år, då ofvannämnde pension i nåder beviljades och första gången utbetaldes, redan år 1845 utgjort föremål för Rikets Ständers Revisorers granskning, utan att någon anmärkning i berörde hänseende förekommit.

Vidkommande den nu väckta frågan, sedd från en allmännare synpunkt, kan Kollegium icke frångå den förut flera gånger yttrade åsigt, att det är af fördel och vigt för Staten, att icke embets- och tjenstemän, som, i anseende till ålder eller eljest försvagade kropps- och själskrafter, icke längre kunna med erfordelig drift och skicklighet fullgöra sina åligganden, må, af omsorgen för sin bergning under deras återstående lefnad, finna sig nödsakade att qvarstadna i tjenstgöring.

Hvad ifrågavarande pension angår, får Kollegium i underdånighet åberopa hvad Kollegium, uti underdånigt utlåtande af den 13 Januari 1843, anfört såsom skäl för dess tillstyrkande, att det af Hofmarskalken Leijonmarck uppburna årliga arfvode af 275 R:dr Banko måtte af honom efter afskedstagandet få, jemte lönen, såsom pension åtnjutas, nemligen: att nämnde arfvode, i likhet med den egentliga lönen, utginge af Manufaktur-Diskontens, under Eders Kongl. Maj:ts Egen nådiga disposition ställda, vinstmedel, enligt en af Kongl. Maj:t under den 23 April 1831 utfärdad stat; att Kongl. Maj:t tillförene i nåder tillåtit, att äfven ledamöter af Kollegium, som innehaft löner å Rikets allmänna stat, vid afskedstagandet fått för sin återstående lifstid jemte lönen åtnjuta nämnde Diskont-arfvode, samt att, i betraktande af Hofmarskalken Leijonmarcks särdeles långa tjenstetid och derunder ådagalagda förtjenster, äfvensom att Hofmarskalken alltsedan dess utnämning till ledamot af Kollegium, eller från år 1816, haft sig anförtrodd den ansvarsfulla befattningen med föredragning af de Manufaktur-Diskontfonden rörande ärender och den speciella tillsynen öfver Manufaktur-Diskont-kontoret, det syntes vara med billighet öfverensstämmande, att ifrågavarande arfvode, som utgjorde en så obetydlig tillökning i Manufaktur-Diskontens utgifter, komme jemväl honom vid afskedstagandet till godo. Och då härtill lägges, att Kongl. Maj:t, vid utfärdandet af den för Kollegium nu gällande stat af år 1831, i nåder förklarat, att de deruti för Kollegii President och ledamöter uppförda löner icke voro svarande mot behofvet för dessa embetsmän eller stå i fullt förhållande till vigten och värdigheten af deras tjenstebefattningar eller till de löner, som blifvit underlydande tjenstemän tillagda, samt att löningsförmånerna skäligen borde bestämmas för en President till 5,000 R:dr och en Kollegii ledamot till 2,000 R:dr Banko om året, hvilket dock, i anseende till bristande tillgångar, då icke kunde ske; så anser Kollegium den förmån, Kongl. Maj:t, i enlighet med ofvannämnde åsigt och i likhet med hvad förut vid dylika tillfällen ägt rum, i nåder tillagt Hofmarskalken Leijonmarck, icke vara af beskaffenhet, att densamma bordt föranleda den af Revisorerne framställda anmärkning.

3:o Vid granskning af de öfver gamla och nya Ull-Diskontfonderna förda särskilda räkenskaper, hafva Revisorerne funnit, att, då begge dessa fonder afse enahanda ändamål, den inhemska ullproduktionens uppmuntran och befrämjande, samt det så kallade ull-kreditivet å Riksgälds-Kontoret, då detsamma vid 1828—1830 års Riksdag för första gången af Rikets Ständer beviljades, uttryckligen anvisades till förstärkning af den dåvarande eller gamla Ull-Diskontfonden, vid

hvilket förhållande de medel, som å berörde kreditiv lyftas, icke böra betraktas såsom en från den äldre Ull-Diskonten afskiljd fond, det vore mindre lämpligt och ledande till onödig vidlyftighet, att omförmälda begge Ull-Diskontfonder särskilt bokföras och redovisas, samt att den skiljaktighet emellan dessa fonder, hvilken företer sig deruti, att egentligen endast den ena utgör en verklig fond, men den andra deremot består af kreditiv-medel, destomindre kunde anses utgöra hinder mot begge fondernas förening, som Manufaktur-Diskont-fonden, till hvars förstärkning är anvisadt ett kreditiv å Banken af 1,500,000 R:dr, äger samma räkenskap för sin besparingsfond och för hvad å kreditivet upptages, samt jemväl nya Ull-Diskonten, efter den af Rikets Ständer vid sistlidne Riksdag beviljade nedsättning i räntan för ullkreditivet, bildat en egen behållning, hvilken i sammanhang med kreditivmedlen redovisas; hemställande Revisorerne fördenskull, att de begge Ull-Diskontfonderna måtte, under benämning af Ull-Diskontfond, sammanföras och redovisas i en gemensam hufvudbok, med iakttagande, att uti den första hufvudbok, som öfver den sammansatta fonden upprättas, bör inflyta en fullständig redogörelse, angående beskaffenheten och tillkomsten af de särskilda fonder, hvaraf den förstnämnde bildats.

I afseende på denna Revisorernes hemställan får Kollegium i underdånighet anföra, att Ull-Diskonten, som, uppå Kommers-Kollegii tillstyrkan, inrättades år 1781, i ändamål att genom lån till upphandling af inom Riket fallen ull understödja "den mindre förmögne fabriksidkaren", erhöll sitt första anslag, 20,000 R:dr, af behållningen å dåvarande Manufakturfonden. Detta anslag, hvarifrån lån från början fick meddelas på 6 månaders tid och mot 6 procents ordinarie samt 10 procents förfallo-ränta, skulle, enligt Kongl. Brefvet den 19 Maj förberörde år, först på försök användas endast för fabrikanter i Stockholm, hvarefter lånerätten utsträcktes till Norrköpings och Götheborgs fabriksidkare samt slutligen år 1795 till Rikets yllefabrikanter i allmänhet. Understödd genom räntefria försträckningar från den under Kommers-Kollegii förvaltning stående s. k. väfverifonden, hade Ull-Diskontens lånerörelse under derpå följda år betydligt utvidgat sig, och fonden medelst samlad räntevinst så ökat sitt kapital, att densamma vid 1827 års slut ägde en behållning i kontanta medel och säkra fordringar af öfver 100,000 R:dr Banko.

När Kollegium påföljande året, 1828, till Kongl. Maj:t afgaf infordradt underdånigt utlåtande, angående anstalter till inhemska får-afvelns och ullproduktionens befrämjande, ansåg Kollegium likväl sig böra fästa Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet derpå, att Ull-Diskontfonden,

så inrättad som den då var, icke, i Kollegii tanke, fullständigt uppfyllde det dermed åsyftade ändamål, hufvudsakligen derföre, att ullproducenten vore utestängd från lånerättighet och att den fördel, som lånen tillskyndade fabrikanten, i allt för ringa mån delades af landtmannen, samt att genom lånerättens öfverflyttning på ullproducenten i första rummet och dess utsträckning till alla ullsorter, den då varande fonden icke vore tillräcklig; i anledning hvaraf, och sedan Kongl. Maj:t vid 1828—1830 års Riksdag till Rikets Ständer aflåtit nådig Proposition i ämnet, Rikets Ständer beslöto, att genom anvisande å Riksgälds-Kontoret af 200,000 R:dr Banko, såsom tillökning af Ull-Diskonten, sätta Kongl. Maj:t i tillfälle att medelst inrättande af Ull-kontor öppna för ullproducenten eller landtmannen hittills saknade utvägar, att ej allenast erhålla sin vara sorterad och uppskattad, utan ock, vid bristande afsättning derå, få densamma belånad. Detta kreditiv-belopp skulle Kommers-Kollegium äga att, mot afgifvande skuldförbindelse till Riksgälds-Kontoret, i mån af behofvet lyfta, och blefvo, genom Kongl. Maj:ts förnyade nådiga Reglementen för Ull-Diskontfondens förvaltning af den 19 Mars 1831 och den 19 December 1835, de föreskrifter och vilkor bestämda, under hvilka lån ur samma Diskont finge meddelas åt "producent af ull, eller den som genom köp blifvit ägare deraf." Enligt Rikets Ständers vid 1840 års Riksdag fattade beslut, ökades nämnde kreditiv till 300,000 R:dr Banko, under förbehåll, bland annat, att räntan å Ull-Diskontlånen bestämdes till 4 i stället för 5 procent, hvarefter vid derpå följde 1844 års Riksmöte räntan till Riksgälds-Kontoret å de medel, som å ull-kreditivet lyftades, nedsattes från 4 till 3 procent.

Från år 1832, då detta kreditiv först begagnades, upphörde lånerörelsen med den förut varande Ull-Diskontens tillgångar, hvilka deremot, enligt Kongl. Maj:ts nådiga förordnanden, till större delen användes dels till inköp och transportkostnad från utrikes ort af får utaf äldre race, dels till andra, i sammanhang med anstalterna till ullproduktionens befrämjande stående, utgifter, såsom bidrag till uppbyggande af ullmagasins-byggnaden i Norrköping och, efter densammas fullbordan, till inköp af enskildes aktier deri, årliga aflöningar till tjenstemän, lärlingar och betjente vid det i Norrköping inrättade Ull-kontor, samt till den för tillsyn öfver schäferierna i Riket anställde person, äfvensom rese- och traktaments-ersättning för denne person, reparationer och utskylder för ullmagasins-huset m. m.; Och som fondens årliga inkomster, bestående i influtna värderings-, sorterings- och magasinerings-utgifter vid Ull-kontoret, hyror af lägenheter i ull-magasins-byggna-

den samt ett årligt anslag af Manufaktur-medlen å 1,200 R:dr, icke varit tillräckliga för bestridande af förenämnde årliga utgifter, har bristen häri blifvit betäckt af fondens disponibla kapital-tillgångar, så långt dessa kunnat anlitas, och förskott för öfrigt erhållits af Manufaktur-Diskontfonden. Härigenom har fondens behållning småningom så minskats, att, med afdrag af fondens skuld och osäkra fordringar, densamma vid 1846 års slut icke kunde antagas till mer än något öfver 24,000 R:dr Banko.

Kreditivfonden, på hvilken Ull-Diskontens lånerörelse år 1832 öfverflyttades, har icke varit i förhållande till kreditivets storlek anlitad; men genom ofvan omförmälda nedsättning i räntan till Riksgälds-Kontoret till 3 procent, har någon räntevinst å utlåningen uppkommit, så att, på sätt Revisorerne uppgifvit, fonden vid 1846 års slut ägde en behållning af 523 R:dr 45 sk. 1 rst. eller, med afdrag af osäkra fordringar, 85 R:dr 13 sk. 4 rst. Banko.

Efter att hafva i korthet redogjort för tillkomsten och beskaffenheten af Ull-Diskont-fondernas ställning vid slutet af år 1846, får Kollegium, i afseende på den af Revisorerne väckta fråga om dessa fonders sammanslagning, anmäla, att begge fonderna visserligen varit afsedda för samma ändamål eller den inhemska ull-produktionens befrämjande; men då, på sätt ofvan är omförmäldt, utlåningen från de medel, som bildat den äldre Ull-Diskonten, med år 1831 upphörde, och behållningen å dessa medel till större delen blef disponerad för andra i afseende på ullproduktionens befrämjande anbefallda åtgärder, samt lånerörelsen efter nämnde tid öfvertogs af kreditiv-fonden, för att, efter till en del förändrade grunder handhafvas, ansåg Kollegium det vara lämpligt samt ledande till större redighet och klarare öfversigt af dessa i så måtto skiljaktiga förhållanden, att 2:ne särskilda räkenskaper öfver Ull-Diskontens medel uppgjordes, af hvilka den ena omfattade den äldre Ull-Diskontens medel, under namn af gamla Ull-Diskontfonden och den andra kreditiv-medlen under benämning af nya Ull-Diskontfonden. I Kollegii tanke kan det icke med skäl sägas, att detta hittills följda bokförings- och redovisningssätt är behäftadt med någon anmärkningsvärd vidlyftighet, och Kollegium anser, att någon synnerlig lättnad, hvarken för den redogörande eller den granskande är att vinna genom fondernas sammanförande till en. Då emedlertid Revisorerne trott sig finna en sådan gemensam redogörelse för begge fonderna vara mera ändamålsenlig, får Kollegium i underdånighet upplysa, att något egentligt hinder deremot icke möter och öfverlemnar till Eders Kongl. Maj:ts Eget nådiga afgörande, huruvida nämnde förändring bör för framtiden iakttagas.

4:o Den af Revisorerne omförmälda redovisning för 1,700 R:dr Banko, förskjutna, enligt Kongl. Brefvet den 29 September 1841, af de s. k. tull- och beslagsmedlen till omkostnader för anskaffande af några band- och strumpstolar från Tyskland, är numera till Kollegium aflemnad och till vederbörlig granskning remitterad.

5:o Revisorerne hafva ansett, att då de under Kommers-Kollegii förvaltning ställda extra licent- samt tull- och beslagsmedlen utgöra statsmedel, desamma böra, i likhet med öfriga så beskaffade medel, ingå och redovisas i sammanhang med Stats-verkets allmänna tillgångar, och för sådant ändamål extra licent-medlen, genom vederbörade Magistrater, samt tull och beslagsmedlen, genom General-Tull-Styrelsen, till Kongl. Stats-Kontoret inlevereras, hvaremot ett lämpligt anslag till bestridande af de utgifter, som af ifrågavarande medel hittills bekostats, kunde å Riksstaten till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisas.

Hvad först angår extra licent-medlen, så utgöras dessa, på sätt Revisorerne uppgifvit, af de särskilda afgifter, som vid jernvågarne i Riket utgå af sådana utländska, i Sverige icke privilegierade fartyg, hvilka derstädes intaga last af jern. Berörde från Magistraterna årligen inflytande medel hafva ända till år 1825 ingått till Fullmäktige i Jern-Kontoret, derefter till och med år 1832 uppburits af Direktionen för Carl Gustafs Stads Gevärs-faktori och sedermera, på grund af Kongl. Brefvet den 2 Mars 1833, levererats till Kommers-Kollegium, som deraf bestridt följande derå anvista årliga utgifter, nemligen:

lönefyllnad till Borgmästaren i Eskilstuna Fristad	B:ko R:dr	583:	16.
dito till Stads-läkaren derstädes	„	359:	23.
dito till Skolläraren derstädes	„	66:	32.
Tillsammans	B:ko R:dr	1,009:	23.

hvarvid bör anmärkas, att som uti den Stads-läkaren tillagda lönefyllnad ingår spanmål, beloppet deraf är beroende af Riksmarkegångspriset.

Ehuru de afgifter, af hvilka extra licent-medlen bestå, äro af så tillfällig beskaffenhet, att desamma icke kunna såsom någon gifven statsinkomst beräknas och sålunda icke synas böra hänföras till statsmedel i egentlig mening, likväl och då de utgifter, som å berörde medel blifvit anvista, äro till visst årligt belopp bestämda, anser Kollegium hinder icke möta, att dessa medel hädanefter ingå till och redovisas af Kongl. Stats-Kontoret, så vida en mot förenämnde utgifter svarande årlig summa varder å Riks-staten anslagen, för att af Kollegium till samma utgifters bestridande qvartaliter hos Kongl. Stats-Kontoret lyftas.

Under

Under detta vilkor har Kollegium, för sin del, icke något att erinra emot Revisorernes ofvanberörde förslag.

Tull- och beslagsmedlen hafva tillkommit på grund af 30 §. i Kongl. Maj:ts, med anledning af Rikets Ständers vid 1828—1830 års Riksdag yttrade önskan, den 9 November sitsnämnde år, utfärdade Förordning till förekommande af oloflig införsel och utförsel af varor, deruti föreskrifves, att dels 10 procent å Kronans behållning af försäljningssumman för utländskt beslagsgods, som är till införsel förbjudet, dels en fjerdedel af den tull, som kan komma att jemlikt 11 och 12 §§. erläggas, dels slutligen ena hälften af behållna försäljningsvärdet för inhemska tillverkningar, som efter 2 Kapitlet af högstberörde Kongl. Förordning förbrutna dömas, skola afsättas och ingå till det särskilda anslag, som af Kongl. Maj:t till manufakturernas befrämjande disponeras. Enligt berörde stadgande, hvilket uti de sedermera i enahanda ämne utfärdade författningar är vordet bibehållet, samt på grund af Kongl. Brefvet till Kommers-Kollegium af den 17 Mars 1832, hafva nämnde tull- och beslags-andelar årligen blifvit från Kongl. General-Tullstyrelsen till Kollegium levererade, för att upptagas och redovisas i sammanhang med öfriga till manufakturernas befrämjande anvisade, under Kollegii förvaltning ställda allmänna medel.

Ifrågavarande tull- och beslagsmedel, som sålunda blifvit anslagna såsom en godtgörelse till inhemska manufakturerna för den skada och förlust, dessa, i följd af tullförfattningarnes öfverträdelser, kunna anses hafva fått vidkännas, och hvilka medel utgå i det förhållande denna skada varit större eller mindre, för att sedermera af Eders Kongl. Maj:t till nämnde näringars fördel, efter särskild nådig pröfning, användas, kunna icke, i Kollegii tanke, hänföras till sådana statsmedel, som böra till Stats-verket levereras och bland dess allmänna tillgångar redovisas. Häremot är dessutom att anmärka, att den årliga redovisningen öfver influtna tull- och beslagsandelar, som, i sammanhang med medlens öfverlemnande, bör till Kollegium ingifvas, innefattar åtskilliga uppgifter och upplysningar, som i afseende på bedömandet af den verkan, tullförfattningarnes handhafvande medfört, äro för Kollegium af flerfaldigt intresse, men för Kongl. Stats-Kontorets verksamhet måste anses främmande. Derjemte förekommer, att utgifter af den beskaffenhet, som Eders Kongl. Maj:t hittills anvisat att utgå af nämnde medel och som hufvudsakligen

bestått i understöd till resor i främmande länder, antingen för idkare, till inhemtande af en mera fullständig kännedom af de till deras yrken hörande ämnen, eller för andre personer, till upplysnings vinnande om industriens framsteg i dessa länder samt dermed gemenskap ägande iakttagelser, äfvensom till bidrag för anställande af slöjd-expositioner här i landet m. m., icke kunna på förhand beräknas till vissa årliga belopp, utan måste i detta hänseende bero på de förhållanden, som för hvarje särskildt fall utgöra föremål för Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

Att nu, såsom Revisorerne föreslagit, till nämnde utgifters bestridande å Riksstaten anvisa ett bestämdt årligt anslag, som icke finge öfverskridas, låter icke, efter Kollegii åsigt, förena sig med ifrågavarande medels bestämmelse samt den Eders Kongl. Maj:t tillkommande dispositionsrätt deröfver.

På grund häraf och då det onekligen är lämpligast, att det Embetsverk, som har till åliggande att till Eders Kongl. Maj:t afgifva underdåniga utlåtanden rörande ifrågaställda dispositioner å meranämnde särskilda medel och i följd häraf bör äga kännedom om hvad deraf årligen inflyter samt befintliga tillgångarne derå, jemväl har sig anförtrodd uppbörden och redovisningen för det hela, anser Kollegium sig, för sin del, icke kunna tillstyrka den föreslagna förändringen i levererings- och redovisningssättet för dessa medel.

6:o Af räkenskaperna öfver den under namn af Eskilstuna fristads medel upptagna fond, hvilken utgöres af en del utaf köpeskillingen för en egendom i fristaden, som för längre tid tillbaka blifvit af allmänna, till fristadens bästa anslagna medel inköpt, derefter varit till enskild person för bedrifvande af smides-rörelse upplåten och år 1837 å offentlig auktion försåld, hafva Revisorerne inhemtat, att dessa medel icke blifvit i vidsträcktare mån anlitade, än att, på grund af Kongl. Brefvet den 13 Februari 1839, ett belopp af 66 R:dr 32 sk. deraf årligen utgått, att användas till premier åt elever i fristadens Elementar-skola, hvaremot åtskilliga kostnader af dylik beskaffenhet, såsom aflöning åt Borgmästaren, Läkaren, och Skolläraren i fristaden (till den del, hvartill extra-licent medlen icke lemnat tillgång), reseunderstöd åt smidesgesällerne Heljestrand, inköp af utländska smidesprofver och modeller, arfvode för vården af fristadens modellkammare m. m., blifvit af manufaktur-medlen anvisade; med anledning hvaraf Revisorerne yttrat den tanke, att Eskilstuna fristads-medlen i första rummet böra användas

till bekostande af sådana åtgärder, som afse fristadens allmänna gagn och bästa, samt först sedan nämnde medel blifvit härtill medtagna, fråga uppstå om manufaktur-medlens begagnande för så beskaffade utgifter.

Kollegium finner sig så mycket heldre böra instämma i Revisorernes åsigt om ändamålet med ofvannämnde Eskilstuna fristadsmedel, som densamma fullkomligt öfverensstämmer med hvad, genom Kongl. Brefven af den 1 Mars 1834 och den 17 November 1837, är rörande dessa medels användande i nåder stadgadt. Enligt Kongl. Maj:ts, uppå Kollegii underdåniga hemställan, medelade nådiga förordnande af sistnämnde dag, blef också ena hälften af den för ofvanberörde egendom influtna köpeskilling använd till ett för fristaden särdeles vigtigt och gagnande ändamål, nemligen till bidrag för en tillbyggnad af skolhuset derstädes; hvarefter och sedan Kongl. Maj:t, uti nådigt Bref af den 6 Februari 1839, tillåtit, att återstoden af nämnde köpeskilling, 2,000 R:dr B:ko, finge af Kollegium tills vidare förräntas, Kongl. Maj:t, under den 13 Februari sistberörde år, i nåder förordnade, att af räntan å nämnde kapital skulle användas 66 Rd:r 32 sk. årligen till premier åt eleverne vid nämnde skola.

I afseende på de under revisions-åren förefallna utgifter, som Revisorerne anmärkt vara af beskaffenhet att afse Eskilstuna fristads allmänna gagn och bästa, men blifvit af manufaktur-medlen bestridda, får Kollegium i underdånighet upplysa, att, hvad beträffar den hufvudsakligaste af nämnde utgifter, nemligen den till rese-understöd åt smides-gesällerne Heljestrand samt inköp af utländska smidesprofver och modeller, densamma icke bör betraktas så som endast och allenast åsyftande en fördel för Eskilstuna fristad, utan jemväl afseende befrämjandet af inhemska smides-manufakturen i allmänhet, och att i öfrigt kapital-återstoden af Eskilstuna fristads medel icke på långt när varit tillräcklig för denna utgift, som således i allt fall, till stor del, måst anvisas å manufaktur-medlen. I händelse nämnde kapital-återstod blifvit, såsom Revisorerne ansett böra ske, använd till bidrag för ofvanberörde rese-understöd och inköp af prof eller modeller och till bestridande af den årliga lönefyllnaden för fristadens tjenstemän m. fl. dylika årliga utgifter, hade Eskilstuna fristads-medlen, antingen genast eller åtminstone inom kort tid, varit alldeles medtagna, och manufakturmedlen sedermera fått anlitas, icke blott för dessa utgifter, utan jemväl för ofvannämnde skolpremier.

Vid sådant förhållande har Kollegium, för sin del, ansett det närmare instämma med det ändamål, för hvilket ifrågavarande medel till-

kommit, att tillsvidare och intilldess någon åtgärd af mera allmänt gagn för Eskilstuna fristad erfordrade deras användande, för en sådan utgift reservera dessa medel och under tiden med den odisponerade räntevinsten öka kapitalet.

7:o Revisorerne hafva af räkenskaperna öfver manufaktur-, tull- och beslags- samt Eskilstuna fristads-medlen funnit, att af de behållningar å nämnde medel, som Kollegium, enligt Kongl. Brefvet den 6 Februari 1839, äger utlåna, lån blifvit meddelade åt personer, anställde inom Kollegium; hvilket förhållande, ehuruväl emot den för lånen ställda säkerhet icke något varit att erinra, synts Revisorerne mindre lämpligt.

Rörande detta ämne får Kollegium i underdånighet anmäla, att då Kongl. Maj:t, med afseende å fördelen för det allmänna, att sådana Statens medel, som för tillfället icke behöfde användas, gjordes räntebärande, så vidt sådant kunde ske, utan att derigenom längre uppehåll eller hinder uppkomme för dispositionen och lyftningen af samma medel när så erfordrades, genom högstberörde nådiga Bref bemyndigade Kollegium att utlåna behållningarne af ofvan omförmälda, under Kollegii förvaltning ställda, allmänna medel, skedde sådant under följande vilkor, nemligen: att lånen skulle meddelas på korta uppsägningstider och emot den ränta, som kunde erhållas; att denna sistnämnde borde tillgodoföras den fond, hvaraf lånet utgick, samt att Statens rätt genom fullgod säkerhet betryggades. Dessa nådiga föreskrifter har Kollegium ställt sig till nogrann efterrättelse. Hvarken vid ofvannämnde tillfälle eller sedermera har Kongl. Maj:t förordnat, att något särskildt eller annat ändamål med ifrågavarande medels utlåning, än desammas förräntande, borde af Kollegium afses. Kollegium har derföre vid dylika låns beviljande ansett låntagarens personliga ställning böra komma i betraktande, endast såvida som densamma vore af någon vigt för bedömandet af säkerheten i det hela; och då Kollegium i detta sistnämnde afseende sökt iakttaga allt, som kunnat betrygga från förlust å dessa utlåningar, hvilket torde vitsordas deraf, att hittills ingen sådan förlust ägt rum, och icke ens någon anmärkning i hänseende till säkerheten förekommit, torde Eders Kongl. Maj:t i nåder finna Kollegium icke hafva åsidosatt något af hvad Kongl. Maj:t angående förenämnde medels utlåning i nåder föreskrifvit.

Kollegium får derjemte i underdånighet upplysa, att af de 2:ne lån, som under någon tid innehafts af personer, anställde inom Kollegium, det ena numera är, efter uppsägning å låntagarens sida, till fullo

inbetaldt, och att det qvarstående utgör ett belopp af 1,500 R:dr Banko.

8:o. I afseende på Revisorernes anmälan, att någon redovisning öfver användandet af medel, som, genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga Bref af den 12 Augusti 1845, blifvit å handels- och sjöfartsfonden anvisade, att af Kollegium uppbäras för anskaffande af unions-vapen och flaggor, enligt fastställd ny modell, vid de Svenska och Norska Konsuls- och vice Konsuls-stationer, der Kollegium kunde finna sådant erforderligt, ännu icke hunnit uppgöras, har Kollegium skolat i underdånighet upplysa, att den vidlyftiga skriftvexling med i flera verldsdelar anställde Konsuler, som måste föregå bestämmandet af de platser, för hvilka Konsulats-vapen och flaggor borde anskaffas, derefter förfärdigandet och afsändningen af dessa vapen och flaggor, insändandet af Konsulernes qvittenser öfver desammas mottagande, samt slutligen uppgörandet af redovisningen för de å ifrågavarande anslag lyftade medel, erfordrat en tid, som ännu icke gjort det för Kollegium möjligt att bringa samtliga dessa åtgärder till slut, men att Kollegium förmodar sig blifva i tillfälle att inom några månader härefter afgifva fullständig redogörelse för det Kollegium i omförmälda afseende lemnade nådiga uppdrag.

9:o Vid anställd inventering af fondernas låne-handlingar har, i afseende på ett, jemlikt Kongl. Brefvet af den 19 December 1835, Eskilstuna fristad meddeladt lån utur Manufaktur-Diskontfonden, stort 18,298 R:dr 20 sk. 1 rst., för inköp af åtskilliga i nämnde stad befintliga, Kronan tillhöriga, vattenverk och byggnader, den anmärkning hos Revisorerne förekommit, att för nämnde lån, hvarå fristaden, genom, dess Äldste och Drätsel-Kommission, till Kollegii ordres afgifvit behöriga förskrifningar, någon inteckning- eller annan laga säkerhet icke blifvit ställd, ehuruväl det emellan Kongl. Krigs-Kollegium, å Kronans vägnar, och fristaden angående ifrågavarande vattenverk och byggnader, den 15 September 1836, upprättade, på KommersKollegium öfverlåtna och bland handlingarne befintliga köpe-kontrakt blifvit intaget uti Vester-Rekarnes Härads-Rätts inteckningsprotokoll för den 7 Mars 1837, hvilket förhållande sedermera uti protokollet för den 12 November 1846 antecknats.

I afseende på denna fråga inhemtas af det utaf Revisorerne åberopade Kongl. Brefvet den 19 December 1835, att Kongl. Maj:t, som i nåder bifallit, att den för inköp af ofvannämnde, Kronan tillhöriga, men för fristaden behöfliga vattenverk och byggnader erforderliga summa finge såsom lån af Manufaktur-Diskontfonden förskjutas, emot det att

fristadens innevånare, genom dess Drätsel-Kommission, förbunde sig att årligen afbetala 7 procent af primitiva kapitalet, hvaraf fonden skulle godtgöras med 4 procent i ränta och återstoden afgå på kapitalet. Till underdånig följd häraf, hafva, i mån af berörde låns utassignering, fristadens innevånare, genom deras Äldste, Drätsel-kammare och Magistrat, till Kollegium utfärdat behöriga skuldförbindelser å lånebeloppet, tillsammans utgörande 18,298 R:dr 20 sk. 1 rst. Banko. Om ställande af annan säkerhet eller särskildt hypothek för detta lån har Kongl. Maj:t icke i nåder förordnat, och, för sin del, har Kollegium ansett de afgifna skuldebrefven innefatta en fullt nöjaktig garanti för lånets behöriga betalning, hvilken garanti, i mån af ett under sednare åren tilltagande välstånd inom nämnde fristad, ytterligare ökats. Också hafva de hittills förfallna årliga afbetalningarne blifvit ordentligen fullgjorda, så att Manufaktur-Diskontens fordran numera är minskad till 11,874 R:dr 18 sk. 8 rst. Banko.

Derjemte får Kollegium, med anledning af Revisorernes framställning rörande detta ämne, i underdånighet anmäla, att som, enligt högstberörde Kongl. Bref af år 1835, vissa särskilda vilkor blifvit fästade vid äganderättens till ifrågavarande fasta egendomar och lägenheter afstående från Kronan till Eskilstuna fristad, hvaribland må nämnas, att desamma icke fingo, utan Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd, någonsin afhändas fristaden, eller de dertill hörande vattenfall användas för andra inrättningar och behof, än sådana, som för smidesmanufakturen erfordras, samt att i intet afseende någon inskränkning i Krono-gevärsfaktoriets behöfliga vattendrift, till följd af köpslutet, hvarken då eller framdeles finge äga rum, i följd hvaraf hvarje, å fristadens sida, skeende anläggning af nytt verk eller utvidgning af förut befintliga borde till Kongl. Maj:ts nådiga pröfning i underdånighet anmälas, m. m.; så blefvo dessa vilkor intagna uti det emellan Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Krigs-Kollegium och fristaden, den 15 September 1836, upprättade köpekontrakt, och 14 §. i samma kontrakt innehåller, att till Kronans säkerhet för fullgörandet af berörde vilkor skulle köpekontraktet i Vester-Rekarnes Härads-Rätts inteckningsprotokoll intagas, hvilket ock första gången skedde den 7 Mars 1837. Denna åtgärd är således icke vidtagen med afseende å Manufaktur-Diskontens fordran hos fristaden, men då Kongl. Krigs-Kollegium, efter erhållen full liqvid för köpeskillingen, på Kommers-Kollegium öfverlåtit nyssnämnde för särskildt ändamål tagna inteckning samt till Kollegium öfverlemnat original köpe-kontraktet, har Kollegium funnit sig böra i gällande kraft bibe-

hålla berörde inteckning, så länge Kollegium af samma kontrakt är innehafvare, och derföre år 1846 låtit förnya inteckningen.

Den nådiga remissen återställes i underdånighet, och Kollegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
undersåter och tjenare,

C. D. SKOGMAN.

J. N Borelius.

Stockholm den 31 Januari 1848.

Rob. Engelke.

STOCKHOLM, TRYCKT HOS MARCUS & COMP., 1848.

RIKETS HÖGLOFL. STÄNDERS

år 1847 församlade

REVISORERS

BERÄTTELSE

om granskningen af

RIKSGÄLDS-KONTORETS

förvaltning och räkenskaper

samt

GÖTHA KANAL-BOLAGS

och

MALMÖ f. d. DISKONT-INRÄTTNINGARS

utredning.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS

1847.

Efter fulländandet af den granskning, i afseende på Riksgälds-Kontorets tillstånd och förvaltning, hvilken, enligt 68 § Riksdags-Ordningen och Rikets Ständers, till efterrättelse härvid, utfärdade Instruktion, ålegat undertecknade, inom Riks-Stånden i föreskrifven ordning utsedde och genom Kongl. Kungörelsen den 25:te sistlidne Juni sammankallade, Revisorer, få undertecknade, angående denna revisionsförrättning samt hvad derunder förekommit och ansetts böra för Rikets Höglofliga Ständer anmälas, afgifva nedanstående Berättelse:

Vid Revisorernes första sammanträde, den 15:de nästlidne September, blefvo samtliga, uti Revisions-Instruktionens 1:sta § uppräknade Berättelser till Revisorerne aflemnade: Och sedan Revisorerne dels häraf och dels af den till Rikets Ständer vid 1845 års Statsrevision afgifna Berättelse angående granskningen af Riksgälds-Kontorets förvaltning och räkenskaper inhemtat, att de öfver förvaltningsåtgärderna vid detta Verk hos Fullmäktige förda protokoller då blifvit genomgångna och lästa till och med den 15:de September samma år, samt att dåvarande Revisorer tagit kännedom om Kommissariatets protokoller till slutet af nästföregångne Augusti månad och granskat Riksgälds-Kontorets hufvudböcker för åren 1843 och 1844, hafva nu församlade Revisorer fortsatt granskningen af besagde förvaltningsåtgärder till och med den dag, då revisionsförrättningen började; i hvilket afseende Revisorerne läst och genomgått Fullmäktiges protokoller från medlet af September 1845 till samma tid innevarande år; hvarjemte de, från nyssnämnde månads början till slutet af nästlidne Augusti, hos Kommissariatet förda protokoller blifvit af Revisorerne lästa; och hafva Revisorerne likaledes granskat de inom Riksgälds-Kontoret för de tvenne sednast förflutna åren, 1845 och 1846, upprättade och afslutade hufvudböcker samt öfriga räkenskaper.

Enligt hvad de sålunda granskade räkenskaperna ådagalägga, utgjorde *Riksgälds-Kontorets skulder*, utom de inom linien upptagna summor, men med inberäkning af oinlösta Riksgäldssedlar och Kopparskiljemynts-poletter, motsvarande i Bankomynt 361,801 R:dr 29 sk. Riksgälds-Kontorets skulder.

6 rst., vid 1844 års slut, ett sammanlagdt belopp af R:dr			4,773,682: 42. 3.
hvaraf den *räntebärande* skulden uppgick till		4,152,618: — —	
och den *icke räntebärande* följaktligen till		621,064:. 42 3.	
Dessa skulder hafva under loppet af åren 1845 och 1846 *ökats* genom tillkomna *nya* skulder med		774,002: 35. 10.	
nemligen:			
för inteckningen i det till lokal för Riks-Arkivet inköpta hus, kapital, 11,600 Rdr och ränta, 725 R:dr, .	12,325: — —		
„ det vid 1846 års utgång begagnade belopp af Riksgälds-Kontorets kreditiv å Rikets Ständers Bank .	759,969: 19. 10.		
„ influtna medel å en, vid inlösandet af bortstulna obligationer, deponerad inteckning .	1,708: 16, —		
Rdr	774,002: 35. 10.		
och genom *förökning* af de äldre skuldernas belopp med .		3,481: 17. —	
nemligen:			
genom ökning af den för ekeplanteringar afsatta fond R:dr	469: 16. 8.		
Transport:	469: 16. 8.	777,484: 4. 10.	4,773,682: 42. 3.

Transport:	469: 16. 8.	777,484: 4. 10.	4,773,682: 42. 3.
genom ökning af Hjelmare kanal- och sluss-verks reparations-fond . . .	1,962: 13. 7.		
„ ökad ränte-skuld . . .	1,049: 34. 9.		
	R:dr 3,481: 17. —		
Men då från de sålunda *tillkomna nya* och *ökade skuldernas* sammanlagda belopp .		777,484: 4. 10.	
afräknas den *skuldförminskning*, hvilken under samma tid åstadkommits genom			
a) invexling af Riksgäldssedlar och Kopparskiljemyntspoletter, motsvarande i Bankomynt . R:dr	12,340: 16. —		
b) infriande af förfallna obligationer för Statsverkets skuld till Rikets Ständers Bank	176,000: — —		
c) utbetalning af innestående brudgåfvovinster .	1,200: — —		
d) dito af den afsatta fonden för Strömsholms kanal-			
Transport:	189,540: 16. —	777,484: 4. 10.	4,773,682: 42. 3.

Transport:	189,540: 16. —	777,484: 4. 10.	4,773,682: 42. 3.
och slussverks ombyggande .	60,000: — —		
och *e)* afföring af de vid preskriptionstidens slut, den 1 Januari 1846, icke inlösta Riksgäldssedlar, 412,828 R:dr 45 sk., eller i Banko . . .	275,219: 14. —	524,759: 30. —	
så visar sig, att den *egentliga tillökningen i Riksgälds-Kontorets skulder*, enligt detta Verks räkenskaper, utgjort endast			252,724: 22. 10.
Och uppgingo således ifrågavarande *skulder, den 31 December 1846*, till ett sammanräknadt belopp af R:dr			5,026,407: 17. 1.

af hvilken summa 4,109,781 R:dr 35 sk. 8 rst. voro *räntebärande* och 916,725: 30. 5. *räntefri* skuld.

De *skulder*, som finnas *förda inom linien* i Riksgälds-Kontorets räkenskaper och hvilka vid slutet af år 1844 utgjorde 4,218,787 R:dr 5 sk. 5 rst., hafva under de tvenne nästpåföljde åren likaledes *ökats* med 60,000 R:dr eller med de, enligt Rikets sednast församlade Ständers beslut, från Kongl. Stats-Kontoret till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade och på sådant sätt bokförda äldre *depositionsmedel;* hvadan sistnämnde skulders belopp vid detta års början var 4,278,787 R:dr 5 sk. 5 rst.

Riksgälds-Kontorets tillgångar.

Riksgälds-Kontorets räntebärande fordringar och tillgångar utgjorde vid 1844 års slut ett kapitalbelopp af R:dr 4,169,585: 17. 4. samt de *öfriga tillgångarne*, återstoden af det, för Riksgäldssedlarnes och Kopparpoletternes invexling, å särskild räkning i Banken afsatta belopp, 361,801 R:dr

Transport: 4,169,585: 17. 4.

		Transport:	4,169,585: 17. 4.
29 sk. 6 rst., häruti inberäknad, ...			3,043,395: 34. 2.
		tillsammans R:dr	7,212,981: 3. 6.

utom de inom linien i räkenskaperna upptagna fordringsposter.

Under åren 1845 och 1846, har nyssberörde fordringars och tillgångars nu uppgifna belopp . . . . . R:dr 7,212,981: 3. 6.

blifvit *minskadt* genom		
a) verkställda liqvider, med R:dr	2,080,883: 20. 9.	
b) afskrifning af ett i Kronans egendom Marieberg intecknadt lån	14,000: — —	
c) dito af en del utaf Riksgälds-Kontorets fordran, i anledning af det uti Olssonska egendomen i Wenersborg intecknade byggnadslån, ...	1,185: 2. 6.	
d) dito af utbetalda förskotter till kostnader för 1844 och 1845 års Riksdag	117,257: 29. 4.	
e) redovisande af utanordnade förskotter till utgifter vid Rikets Ständers hus och tidningstämplingen	102: 18. —	
eller med tillsammans R:dr	2,213,328: 22. 7.	

från hvilken summa dock böra afdragas de under dessa tvenne år *tillkomna* och *ökade* fordringar, nemligen:			
för utbetalda kreditiv-summor . . R:dr	486,380: — —		
„ utgifna lån .	210,482: 20. 7.		
„ deponerade medel . . .	197,366: 32. —		
„ ytterligare upplupen ränta å Hjelmare			
Transport:	894,229: 4. 7.	2,213,328: 22. 7.	7,212,981 3. 6.

Transport:	894,229: 4. 7.	2,213,328: 22. 7.	7,212,981: 3. 6.
kanal- och slussverks reparationsfond	1,962: 13. 7.		
för utbetaldt förskott till betäckande af bristerna i förlagsanslagen för 1845	416,000: — —		
„ dito till kostnader för instundande Riksdag	5,494: — 5.		
„ oredovisade förskotter till expenser	554: 35. —	1,318,240: 5. 7.	
utgörande således den *verkliga minskningen af Riksgälds-Kontorets fordringar och öfriga tillgångar*		. . . . .	895,088: 17. —
genom hvilken minskning, samma *fordringar och tillgångar, vid 1846 års slut,* hade nedgått till ett belopp af		R:dr	6,317,892: 34. 6.
deraf de *räntebärande* tillgångarne utgjorde		R:dr 2,540,666: 5. 4.	
och de icke *räntebärande* således		„ 3,777,226: 29. 2.	

De *inom linien i räkenskaperna förda fordringar och tillgångar*, hvilka vid slutet af år 1844 uppgingo till . R:dr 1,528,355: 38. 5.
hafva under sednast förflutna tvenne år ökats genom upptagandet derstädes af det, vid 1845 års början, i Riksgälds-Kontoret innestående, men under samma år uttagna belopp utaf 1830 års kreditiv för spanmåls-undsättningar . . . , ... „ 230,000: — —
och uppgingo följaktligen de sålunda bokförda tillgångarne vid sistförlidna års utgång till . . R:dr 1,758,355: 38. 5.

Bil Lit. A. För att meddela en närmare upplysning ej mindre om beskaffenheten af Riksgälds-Kontorets samtliga skulder och fordringar samt der-

för stadgade och nu gällande betalningsvilkor, än äfven om de förändringar, hvilka i dessa hänseenden under de 2:ne sednaste åren inträffat, hafva Revisorerne deröfver låtit upprätta och under *Lit. A.* härvid bifoga en dylik utförlig *Tabell*, som finnes bilagd 1845 års Revisionsberättelse; utvisande denna tabell beloppet af hvarje särskild skuld- och fordringspost vid början och slutet af den tid, hvarför Riksgälds-Kontorets räkenskaper af nu församlade Revisorer blifvit granskade.

Förändringen i Riksgälds-Kontorets finansiella ställning.

På sätt af besagde tabell inhemtas, *öfverstego* Riksgälds-Kontorets fordringar samt öfriga tillgångar, inom linien bokförda summor oberäknade, samma Verks i räkenskaperna upptagna skulder, vid 1844 års slut, med . . . . . R:dr 2,439,298: 9. 3.
och vid slutet af år 1846 med . . . . . „ 1,291,485: 17. 5.

Således har det öfverskott, hvilket räkenskaperna för förstnämnde år utvisade, under derpå följde tvenne år minskats med . . . . . R:dr 1,147,812: 39. 10. hvilken *minskning* nära motsvarar den, enligt sednaste Revisorers Berättelse, under åren 1843 och 1844 uppkomna *tillökning*, 1,320,810 R:dr 6 sk. 5 rst., i Riksgälds-Kontorets behållna kapitalöfverskott vid 1842 års utgång. — Den under nu ifrågavarande tiderymd inträffade förändring i Riksgälds-Kontorets finansiella ställning har dels föranledts genom de vid sistförflutna Riksdagar beviljade och till utgående från detta Verk anvisade extra eller tillfälliga statsanslag och dels förorsakats genom de högst betydliga brister i förslagsanslagen för åren 1843 och 1844, som af Riksgälds-Kontoret måst godtgöras; hvarförutan ofvan omförmälda lyftning af de, vid 1845 års början, i Kontoret innestående spanmåls-kreditivmedlen minskat de bokförda tillgångarne, enär Kontorets härigenom uppkomna ökade fordran för samma kreditiv, såsom redan är anfördt, blifvit inom linien i räkenskaperna upptagen.

Skuldernas och tillgångarnes belopp den 30 Juni 1847.

Utom nu meddelade uppgifter, hvilka grunda sig på *afslutade* och under denna revision granskade *räkenskaper*, hafva Revisorerne trott sig jemväl böra anföra nedanstående, ur Fullmäktiges *Berättelse* hemtade upplysningar, angående *Riksgälds-Kontorets skulders och tillgångars ungefärliga belopp vid medlet af innevarande år:*

Enligt nyssnämnde Berättelse, utgjordes de *räntebärande skulderna*, den 30 sistlidne Jnni, af:

a) ouppsägbara obligationer . . . . . R:dr		6,750:	—	—
b) återstående obligationer för Rikets Ständers Banks försträckningar under 1808 och 1809 års krig.		3,344,000:	—	—
c) ett från Banken vid innevarande års början erhållet lån		300,000:	—	—
d) uti Riksgälds-Kontoret innestående byggnads- och reparationsfonder för Götha-, Södertelje- och Strömsholms kanaler		535,868:	—	—
e) dito ekeskogsmedel		182,444:	4.	2.
f) det i Riksarkivets hus intecknade kapital .		11,600:	—	—
tillsammans R:dr		4,380,662:	4.	2.
hvarför räntan var upptagen till 5 procent årligen å . , ... R:dr	144,218:	—	—	
till $4\frac{1}{2}$ procent dito å . . . „	300,000:	—	—	
och till 4 procent dito å . . „	3,936,444:	4.	2.	
S:a R:dr	4,380,662:	4.	2.	

samt de *räntefria skulderna* af:

a) förfallna obligationer, med derå upplupna räntor, ... R:dr	4,320:	10.	5.	
b) obetalda intressen å den ännu räntebärande skulden, kalkylationsvis beräknade till samma belopp, som dessa intressen vid årets början utgjorde, eller „	31,915:	46.	9.	
c) återstoden af den s. k. brudgåfvofonden samt outtagna insatser för en inställd lotteridragning . . . . . „	22,828:	38.	7.	
d) Hjelmare kanal- och slussverks reparationsfond . . . „	21,106:	24	4	
e) deponerade medel . . „	502:	34.	—	
samt *f*) de icke invexlade kopparpoletterna, uppgående i Bankomynt till ett belopp af . „	74,135:	15.	6.	
		154,809:	25.	7.
Summa *Skulder* R:dr		4,535,471:	29.	9.

Vid

Vid samma tidepunkt bestodo *tillgångarne* af:

1:o *räntebärande fordringar och tillgångar,*

a) låneunderstöd för bibliotheksbyggnaden i Upsala samt utvidgandet af Carlstads Läroverk R:dr		42,000:	—	—
b) byggnadslån till städerna Norrköping, Borås, Wenersborg, Söderhamn och Wexiö å ett sammanräknadt återstående kapitalbelopp af . . . . „		369,787:	18.	8.
c) lån till Carlskrona stads pastorat . . . „		11,369:	34.	—
d) dito för fyr- och båk-inrättningarnes förbättrande . . . . . „		86,699:	45.	7.
e) dito till städerna Ystad, Malmö och Linköping för hamnarbeten . . . . . „		58,906:	34.	3.
f) dito för Landshöfdinge-ackordernas inlösande „		135,500:	—	—
g) tills vidare förräntade medel genom uppköpta eller belånade obligationer . . . . . „		1,108,150:	—	—
tillsammans R:dr		1,812,413:	36.	6.
å hvilket kapitalbelopp räntan beräknades efter 5 procent för . . . . . R:dr	63,900:	—	—	
efter $4\frac{1}{2}$ dito för . . . . . „	1,130,949:	45.	7.	
efter 4 dito för . . . . . „	365,896:	19.	1.	
efter 3 dito för . . . . . „	251,667:	19.	10.	
S:a R:dr	1,812,413:	36.	6.	

2:o *fordringar, hvarför ränta efter vissa års förlopp kommer att erläggas:*

a) det staden Wexiö efter 1843 års eldsvåda beviljade byggnadslån . R:dr	240,000:	—	—			
b) lån för nya Stiftskyrkan i Hernösand och Skolhuset i Nyköping . . . . . „	43,000:	—	—			
c) dito för återuppbyggandet af Conradsfors bruk . . . „	30,000:	—	—			
d) hamnbyggnadslån till städerna Warberg, Cimbritshamn, Carlshamn och Sölvitsborg . „	90,000:	—	—			
Transport:	403,000:	—	—	1,812,413:	36.	6.

Transport:	403,000: — —	1,812,413 36. 6.
e) lån för upprensning af segelleden till Söderhamn . . „	10,000: — —	
f) dito till vattenaftappningar och andra odlingsföretag „	230,852: 10. 1.	643,852: 10. 1.

3:o *öfriga tillgångar:*

a) fordringar af städerna Landskrona och Öregrund . . . . . R:dr	11,583: 16. —	
b) dito för lyftade kreditiver, de inom linien förda kreditivfordringar oberäknade, . „	532,157: 41. 3.	
c) förskottsvis utbetalda anslagssummor och ersatta brister i statsanslagen . . . . . „	882,597: 13. 11.	
d) förskjutna Riksdagskostnader och oredovisade förskotter till expenser m. m. . . . „	12,533: 15. 2.	
e) tvenne f. d. Nummerlotteriets fordringar . . . . „	672: 32. 9.	
f) fordran hos Hjelmare kanal- och slussverks bolag samt dess Direktion . . . . . „	21,106: 24. 4.	
g) räntefordringar, kalkylationsvis upptagna till desammas belopp vid årets början, . „	49,062: 33. 10.	
h) kontant behållning å Riksgälds-Kontorets inkomst- och utgiftsräkning i Rikets Ständers Bank . . . . . „	972,961: 5. 2.	
i) behållningen af den å Riksgälds-Kontorets särskilda räkning i Banken afsatta fond för Riksgäldssedlarnes och kopparpoletternas invexlande . . . „	349,354: 29. 6.	
k) värdet å det af Riksgälds-Kontoret begagnade hus . . „	60,000: — —	2,892,029: 19. 11.
Summa *tillgångar* R:dr		5,348,295: 18. 6.

Vid jemförelse emellan nu uppräknade tillgångar och Riksgälds-Kontorets ofvan uppgifna skulder vid slutet af innevarande års 1:sta hälft . . R:dr 4,535,471: 29. 9.

befinnes, att de förra *då öfverstego* de sednare med . . . . . R:dr 812,823: 36. 9.

Dock förekommer i afseende på detta kapital-öfverskott samma förhållande, som, i fråga om det uti 1845 års Revisionsberättelse uppgifna enahanda öfverskott, anmärktes, nemligen: att då de vid 1840 och 1841 samt 1844 och 1845 års Riksdagar Riksgälds-Kontoret ålagda, men ännu ej verkställda, utbetalningar icke blifvit såsom skulder eller gravationer i detta Verks räkenskaper upptagna, ehuruväl de för samma utbetalningar anvisade tillgångar redan till största delen influtit och hufvudsakligen åstadkommit den behållning, räkenskaperna utvisa, så måste omförmälde öfverskott minskas i den mån dessa återstående, utan återbetalningsskyldighet beviljade, extra eller tillfälliga statsutgifter komma att af Riksgälds-Kontoret bestridas; Och som de Riksgälds-Kontoret ännu åliggande dylika utbetalningar, på sätt längre fram i denna Berättelse skall ådagaläggas, icke obetydligt öfverstiga det belopp, nyss uppgifna öfverskottssumma numera utgör, kommer samma öfverskott att helt och hållet försvinna genom verkställandet af besagde utbetalningar. Derjemte och under åberopande af hvad Revisorerne här nedan yttrat, angående den i Riksgälds-Kontorets räkenskaper upptagna behållning utaf fonden för Riksgäldssedlarnes inlösning, anse sig Revisorerne böra erinra, hurusom åtskilliga bland ofvan uppräknade fordringar icke utgöra någon verklig tillgång för Riksgälds-Kontoret, helst de komma att ur räkenskaperna afföras, så snart föreskrifna redovisningar derför blifvit afgifna, eller Rikets Ständer hunnit pröfva och bifalla ifrågaställde afskrifningar af sådana medel, deraf någon inbetalning icke vidare är att motse; och få Revisorerne, beträffande särskilt Riksgälds-Kontorets, till sistnämnde kathegori hörande, fordran för det oersatta beloppet utaf den under 1834 och 1835 års Riksdag anvisade och lyftade *kreditivsumma för kostnader till följd af cholera-farsoten*, instämma uti sednast församlade Revisorers (sid. 9—10 i deras Berättelse) gjorda hemställan, i afseende på afskrifvandet af denna fordrans ännu återstående belopp, 60,363 R:dr 41 sk. 3 rst.

Afskrifning af cholera-kreditivet.

Riksgälds-Kontorets inkomster och utgifter.

Bil. Lit. B.

Till upplysning om *Riksgälds-Kontorets inkomster och utgifter* under de 2:ne år, hvilkas räkenskaper den nu verkställda revisionen omfattat, hafva Revisorerne låtit uppgöra ett *sammandrag* af de i dessa räkenskaper förekommande kassaräkningar, hvilket under *Lit. B.* finnes bifogadt; hvarjemte Revisorerne, för att underlätta öfversigten och jemförelsen af så väl de till Riksgälds-Kontoret under hvartdera året influtna summor, som derifrån utbetalda medel, ansett sig, lika med föregående Revisorer, böra i sjelfva Berättelsen intaga en särskild, under vissa hufvudtitlar sammanfattad, *uppgift å samma inkomsters och utgifters belopp under hvartdera revisions-året.*

Inkomster:	**under år 1845.**	**under år 1846.**
Allmän bevillning samt tidnings- och kortstämplings-afgifter, jemte observationsmedel, . . . R:dr	2,056,590: 44. 5.	2,079,513: 29. 4.
Skatteköpeskillingar och ekeskogslösen. . . . . „	5,650: 16. 7.	6,684: 8. 1.
Kapitalafbetalningar och räntor å för vissa föremål eller under längre tid beviljade lån. . . . . „	62,318: 36. 8.	80,793: 25. 1.
Återbetalningar af lyftade kreditivmedel. . . . . „	17,198: 47. 1.	29,387: 33. 5.
Dito af tills vidare förräntade medel, jemte derå upplupna och godtgjorda räntor, ... „	1,274,531: 19. 4.	976,908: 4. —
Ersatta förskotter. . . . . „	1,842: 43. 8.	254,808: 38. 3.
Återbekomna besparingar å utbetalda anslagssummor. . . . „	3,381: 47. 9.	145: 31. 8.
Enligt Rikets Ständers beslut, till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade eller för dess utgifter anvisade kontanta tillgångar. . . . . „	1,378,570: 17. 3.	32,065: 40. —
Deponerade medel. . . . . „	1,708: 16. —	— — — —
Orätt insatta medel. . . „	— — — —	162,666: 32. —
Tillfälliga inkomster. . . . „	5: 37. 9.	245: 41. —
Summa R:dr	4,801,799: 38. 6.	3,623,219: 42. 10.
	= 8,425,019: 33. 4. =	

Utgifter:		under år 1845.	under år 1846.
Årliga anslagen till Hans Maj:t Konungen och till statsbehofvens fyllande samt med ordinarie statsregleringen gemenskap ägande utbetalningar.	R:dr	2,089,331: 41. 8.	2,211,360: — —
Extra statsregleringen vid 1840 och 1841 års Riksdag tillhörande anslags-summor, med undantag af anslagen för folkundervisningen,	„	424,201: 24. 6.	188,110: 15. 8.
Vid 1844 och 1845 års Riksdag beviljade tillfälliga stats-utgifter utan återbetalningsskyldighet . . .	„	906,362: 3. 5.	750,334: 13. 4.
Utaf anslagen för folk-undervisningens befrämjande.	„	22,383: 3. 9.	27,762: 12. 2.
Lyftade kreditivsummor. . .	„	253,454: — —	502,580: — —
För vissa bestämda föremål beviljade låneunderstöd och emot återbetalnings-skyldighet meddelade förskotter.	„	107,759: 39. 9.	107,952: 4. 7.
Kapital-afbetalningar och räntor å Riksgälds-Kontorets skulder, utom den för Strömsholms kanals ombyggnad afsatta fond, ...	„	250,463: 2. 9.	247,883: 2. 9.
Deponeradt belopp för fullföljden af rättegången angående en gammal kronofordran.	„	197,366: 32. —	— — — —
Kostnader för Riksdagar och Statsrevisioner samt aflöning och expenser för Justitie-Ombudsmannen och dess Expedition.	„	123,460: 5. 5.	20,396: 42. 7.
Förvaltnings- och uppbördskostkostnader samt pensioner m. m.	„	61,980: 38. 7.	59,536: 26. 3.
Restitutioner.	„	41,953: 38. —	163,838: 23. 4.
Tills vidare förräntade medel.	„	216,914: 31. 4.	214,121: 19. —
Summa	R:dr	4,695,631: 21. 2.	4,493,875: 15. 8.
		= 9,189,506: 36. 10. =	

Vid ofvanstående inkomst- och utgifts-summors jemförande, visar sig, att Riksgälds-Kontorets inkomster för år 1845 med 106,168 R:dr 17 sk. 4 rst. *öfverstego* utgifterna för samma år, hvaremot under år 1846 ett motsatt förhållande ägde rum, emedan inkomsterna då *understego* utgifterna med icke mindre än 870,655 R:dr 20 sk. 10 rst., hvilket hufvudsakligen måste tillskrifvas den under sistnämnde år verkställda lyftning af största delen utaf mindre kreditivet, samt då äskad och erhållen godtgörelse för bristerna i Riksstatens förslags-anslag för år 1845. Till följd af den härigenom föranledda skillnaden mellan Riksgälds-Kontorets inkomster och utgifter under sistlidet år, har för derunder förefallna utbetalningar ej allenast hela den vid årets början innestående behållning å Kontorets inkomst- och utgifts-räkning i Rikets Ständers Bank måst användas, utan äfven det å *Banken för bestridande af Riksgälds-Kontorets utgifter anvisade kreditiv* betydligt anlitas, så att deraf vid slutet af året voro uttagna R:dr 759,969: 19. 10.

hvilken summa motsvarar det belopp, hvarmed Riksgälds-Kontorets utgifter för begge åren 1845 och 1846, utgörande tillhopa .	R:dr 9,189,506: 36. 10.	
öfverstego samma års inkomster, eller . .	R:dr. 8,425,019: 33. 4.	
med tillägg af den vid 1844 års slut innestående behållning å Kontorets förenämnde Bankoräkning .	4,517: 31. 8.	
	8,429,537: 17. —	759,969: 19. 10.

Varande denna *kreditivskuld* under loppet af nästlidne Maj månad *till fullo betald.*

Allmänna Bevillningens belopp.

Under åberopande af hvad 1845 års Revisionsberättelse, sid. 12—14, härom innehåller, få jemväl nu församlade Revisorer fortsätta de vid föregående Revisionsförrättningar meddelade utredningar af *det, i egenskap af allmän bevillning, för hvart och ett år till Riksgälds-Kontoret influtna och i dess räkenskaper redovisade belopp*, häruti dock ej inberäknade restantierna å den under namn af *centonal* i 1835 års Bevillningsförordning stadgade särskilda afgift. På sätt af åberopade Re-

visionsberättelse inhemtas, hade, efter afdrag af utbetalda restitutioner samt utaf Riksgälds-Kontoret förskottsvis godtgjorda taxeringskostnader inom Stockholms stad, men med tillägg af 1841 och föregångna års restantier, såsom *allmän bevillning för år 1842*, till detta Verk influtit, eller vid derstädes förefallna ränteliquider innehållits, före den 1 Oktober 1845, ... R:dr 2,026,897: 28.

hvartill bör läggas den bevillning, hvilken för år 1842, och möjligen äfven för nästföregående år, ytterligare ingått under 1845 års sista qvartal, eller efter den tid, hvartill den af sednaste Revisorer härom meddelade uppgift sig sträcker, ... 56: 46. 5.

Den *Riksgälds-Kontoret* alltså *tillgodokomna bevillning för år 1842* . . . . . R:dr 2,026,954: 26. 5.

öfverstiger följaktligen denna afgifts i 1841 års Bevillningsförordning beräknade årliga belopp af . „ 2,000,000: — —

med . . . . . R:dr 26,954: 26. 5.

Enligt hvad meranämnde Berättelse vidare utvisar, hade Riksgälds-Kontoret utaf den *för år 1843 belöpande allmänna bevillning*, efter enahanda afdrag, under samma och nästpåföljande år samt de trenne första qvartalerna af år 1845, uppburit tillsammans R:dr 2,009,446: 31. 9.

Sedermera hafva utaf 1843 års bevillning ytterligare influtit följande belopp, nemligen:

under 4:de qvartalet 1845 . R:dr 233: — 8.

„ år 1846, med tillägg af restantier å 1842 och äldre årens bevillningsmedel, . . 4,230: 24. 1. 4,463: 24. 9.

tillsammans R:dr 2,013,910: 8. 6.

hvilken summa således med . . . . . 13,910: 8. 6.

öfverskjuter det belopp, Rikets Ständer såsom allmän bevillning för år 1843 sig åtagit.

Af *1844 års bevillning* hade, efter enahanda afdrag, jemlikt samma Revisionsberättelse, till och med slutet af September månad 1845, influtit . . R:dr 1,898,025: 12. —

Efter denna tid, har den till Riksgälds-Kontoret lefvererade uppbörd af sistnämnde bevillning utgjort:

unde Oktober, November och December månader 1845 . . . R:dr 88,912: 12. 7.

Transport: 88,912: 12. 17. 1,898,025: 12. 4.

Transport:	88,912: 12. 7.	1,898,025: 12. 4.
under år 1846 . . . . „	18,865: 42. —	
„ 3:ne första qvartalerna af innevarande år 1847, med tillägg af restantier för 1843 och föregångna år,	3,753: 40. 6.	111,531: 47. 1.
	Summa R:dr	2,009,557: 11. 5.

Och har således den *för år 1844 influtna allmänna bevillning* endast med . . . . . 9,557: 11. 5. *öfverstigit* den vid utfärdandet af då gällande Bevillningsförordning påräknade årliga summa.

Såsom *bevillning för år 1845*, har Riksgälds-Kontoret dels fått mottaga, dels vid derifrån utbetalda lifräntor samt upplupna intressen å Trollhätte slussverks lottsedlar innehållit:

under samma år, den till Riksgälds-Kontoret derunder influtna bevillning för arf och testamenten häruti inberäknad, men det utbetalda beloppet af Stockholms stads taxeringskostnader deremot afdraget, ...	R:dr	29,161: 19. 3.
„ år 1846	„	1,953,648: 20. 8.
„ de trenne första qvartalerna af år 1847 .	„	24,946: 19. 4.
eller tillsammans	R:dr	2,007,756: 11. 3.
hvilket belopp följaktligen med	„	7,756: 11. 3.

öfverskjuter den bevillningssumma, som i 1841 års Förordning finnes uppgifven.

Utaf den *allmänna bevillning*, Rikets sednast församlade Ständer *för år 1846* sig åtogo till ett påräknadt belopp af R:dr 1,730,000: — — har, med inberäkning af den under loppet af samma år influtne arfs- och testamentsbevillning samt innehållna räntebevillning, men med afdrag af derunder godtgjorda taxeringskostnader samt restituerade bevillningsafgifter, Riksgälds-Kontoret redan, före slutet af nästlidne September månad, fått uppbära. . . . 1,787,633: 19. 3.

Enligt

Enligt hvad Fullmäktiges protokoller utvisa, hafva Fullmäktige, med hänsigt till de nya och förändrade stadganden, rörande *Tidningsstämpelafgifternas* beräknande och utgörande, hvilka förekomma i den efter sednaste Riksdag utgifna stämplade Pappersförordning, funnit nödigt meddela åtskilliga tillägg och förändringar uti förut gällande föreskrifter i afseende på tidningsstämplingens förrättande samt erläggandet och redovisandet af derför fastställde afgifter. Af sådan anledning och till åstadkommande af ökad kontroll samt dittills saknad enhet uti redovisningen för den å särskilda orter verkställda stämpling af tidningspapperet och för de i följd deraf influtna medel, hafva Fullmäktige, ej allenast uti ett, i Författningssamlingen infördt, Cirkulär till Kongl. Maj:ts samtlige Befallningshafvande sammanfattat de stadganden och bestämmelser, som härvid skola tjena till efterrättelse, utan äfven fastställt och på enahanda sätt till vederbörandes kännedom meddelat formulärer till de uti ifrågavarande hänseende erforderliga redogörelser och sammandrag m. m. Likaledes hafva Fullmäktige, beträffande stämplingen af papperet för de här i hufvudstaden utkommande tidningar, utfärdat en särskild Instruktion för den Riksgälds-Kontoret tillhörande personal, som skall besörja denna stämpling; varande alla sålunda meddelade nya och förändrade föreskrifter tillämpade från och med den tid, då nu gällande stämplade Pappersförordning, i fråga om tidningsstämpelafgifternas belopp, trädt i verkställighet. Tidningsstämpelafgiften.

Till upplysning om resultatet af de vid sednaste Riksdag vidtagna beslut rörande nyssnämnde afgifts beräknande, få Revisorerne tillägga, att, enligt Riksgälds-Kontorets räkenskaper, har den till detta Verk influtna tidningsstämpelafgift, från och med den 1 Juli 1846, då det nya beräkningssättet tog sin början, till samma dag innevarande år, utgjort 15,311 R:dr 5 sk. 8 rst., hvilken summa med nära 5,000 R:dr öfverstiger enahanda afgifts influtna belopp, 10,451 R:dr 46 sk. 11 rst., under tiden från och med den 1 Juli 1845 till och med den 30 Juni sistlidet år.

Sedan, af Riksgälds-Kontorets, under åren 1789—1834, i allmänna rörelsen utgifna *Kreditsedlar*, eller de så kallade *Riksgäldssedlarne*, 17,155 R:dr 36 sk., motsvarande, efter 1802 års realisationsgrund, 11,437 R:dr 8 sk. Banko, ytterligare blifvit under år 1845 invexlade; Riksgäldssedlarne och den för deras inlösande afsatta fond.

så utgjorde de *vid sistnämnde års slut*, enligt Riksgälds-Kontorets räkenskaper, *utelöpande dylika sedlar* ett sammanräknadt belopp af 412,828 R:dr 45 sk., eller 275,219 R:dr 14 sk. Banko, hvarför vederbörande sedelinnehafvare, jemlikt Kongl. Kungörelsen den 14 Februari 1835, förlorat all rätt till betalning. — I anledning af sedermera hos Fullmäktige väckt fråga, angående bokförandet af den behållning, som, efter den för dessa sedlars inlösen sålunda stadgade preskriptionstids förlopp, återstod af den *fond*, hvilken, till följd af Rikets Ständers beslut vid 1823 års Riksdag, *utaf Bankens medel blifvit afsatt för invexlingen af Riksgäldssedlarne äfvensom Kopparskiljemynts-poletterna*, hafva Fullmäktige, enligt protokollet för den 13 Mars 1846, förklarat: att då samma fond allt dittills varit bokförd såsom en Riksgälds-Kontorets tillhörighet, och då Rikets Ständer, hvarken vid sednast förflutna eller föregångna Riksdagar, vidtagit något beslut angående användandet, vare sig till afbetalning å Bankens fordran eller andra föremål, af det öfverskott, som, efter det skyldigheten för Riksgälds-Kontoret att inlösa meranämnde sedlar upphört, kunde förefinnas; ansågo Fullmäktige sig icke befogade att i omförmälda hänseende meddela någon annan föreskrift, än att ifrågavarande behållning, deruti jemväl det belopp, som motsvarade de från Riksgälds-Kontoret utgifna och ännu gångbara Kopparpoletterna vore inbegripet, borde fortfarande i Riksgälds-Kontorets räkenskaper bland dess tillgångar upptagas, med anteckning, att invisningar å samma behållning, under tiden intill nästa Riksdag, icke finge utställas för annat ändamål, än invexlandet af besagde Poletter. Till följd af detta förklarande och sedan Fullmäktige derjemte förordnat, att beloppet af de Riksgäldssedlar, till hvilkas inlösande Riksgälds-Kontoret, jemlikt ofvanåberopade preskriptionsförfattning, icke vidare vore förpligtadt, borde ur Riksgälds-Kontorets räkenskaper afföras, har en samma belopp motsvarande kapitalvinst för meranämnde Verk upptagits uti 1845 års hufvudbok, hvilken vinst äfven inverkat på här förut uppgifna förhållanden mellan Riksgälds-Kontorets tillgångar och skulder vid ej mindre nyssnämnde och sistlidet års slut, än vid början af innevarande års tredje qvartal. Dock som Banko-Styrelsen, i motsats med nu anförda åsigt, ansett, att det, efter upphörandet af Riksgäldssedlarnes inlösning, befintliga öfverskott af den härtill bestämda fond tillhörde Banken, samt att det återstående beloppet deraf, då fonden icke för det afsedda ändamålet vidare erfordrades, borde till sistnämnde Verk återgå; så har samma belopp, jemlikt bemälte Styrelses föreskrift, blifvit från Riksgälds-Kontorets räkning i Banken uttaget och disponeradt såsom afbe-

talning å Bankens fordran för det tillskott, hvarigenom merberörde fond uppkommit. Efter erhållen kännedom om den å Banko-Styrelsens sida sålunda vidtagna åtgärd, hafva väl Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret, medelst skrifvelse af den 8 Februari innevarande år, underrättat förrbemälte Styrelse, att de icke kunde godkänna samma åtgärd, utan yrkade, att den af Banken disponerade behållningen måtte på Riksgälds-Kontorets dervarande räkning åter insättas; å hvilket yrkande Banko-Fullmäktige likväl, enligt deras härå aflåtna svar, icke fästat afseende. Vid sådant förhållande, och då Fullmäktige i Rikgälds-Kontoret af hvad Banko-Fullmäktige, till stöd för sitt förfarande, anfört, icke funno någon anledning att frånträda det framställda yrkandet, hafva förstnämnde Fullmäktige beslutat att hos Rikets nu sammanträdande Ständer göra anmälan om hvad som uti omförmälda hänseende förekommit, på det att bestämd föreskrift, huru med öfverskottet af ifrågavarande fond bör förhållas, må varda af Rikets Ständer meddelad.

Ehuru detta ärende således, till följd af Fullmäktiges nu anförda beslut, kommer att blifva föremål för Rikets Ständers vidare pröfning, kunna Revisorerne dock ej underlåta uttala den åsigt, att det belopp, hvarom fråga är, åtminstone icke för närvarande, kan anses såsom en Riksgälds-Kontorets kapitalvinst; åberopande Revisorerne för öfrigt hvad de, i anledning af den nu verkställda revisionen af Bankoverket, rörande samma fråga yttrat.

Under den i Riksgälds-Kontoret ännu fortfarande invexlingen af de från detta Verk, i början af innevarande århundrade, utgifna *Kopparskiljemyntspoletter* å $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{4}$ sk. Riksgälds, har, sedan 1844 års slut, sådant mynt till följande belopp i vexling influtit, nemligen: Kopparskiljemynts-poletterna.

år 1845	R:dr	574:	36.	—
„ 1846	„	780:	—	—
och under Januari till och med Augusti månader 1847	„	240:	—	—
Summa	R:dr R:gs	1,594:	36.	—

Enligt Riksgälds-Kontorets räkenskaper, skulle de *ännu utelöpande Kopparpoletterna*, vid nästlidne September månads början, utgöra ett sammanräknadt belopp af . . . . . R:dr 111,122: 47. 3., svarande emot 74,081 R:dr 47 sk. 6 rst. Banko.

Granskning af Riksgälds-Kontorets hufvudböcker.

Riksgälds-Kontorets till Revisorernes granskning nu aflemnade *hufvudböcker för åren 1845 och 1846* hafva förut i detta Verks Revisions-Kontor blifvit reviderade; hvarunder någon *anmärkning* vid 1846 års hufvudbok *icke förekommit*, men i afseende på hufvudboken för år 1845 samt dertill hörande verifikationer och räkenskaper har, enligt en af Revisions-Kamreraren undertecknad och sistnämnde hufvudbok bifogad handling, anmärkts, att det under samma år till Riksgälds-Kontoret inbetalda kapital- och räntebelopp för 2:ne i särskilda egendomar inom staden Borås intecknade byggnadslån, uti den öfver dessa lån upprättade räkenskap, blifvit affördt å det ena lånet, i stället för att mellan begge lånen fördelas. Denna oriktiga afföring har dock, på sätt vederbörande låneinnehafvares conti utvisa, vederbörligen rättats uti samma conti för år 1846.

Anmärkning vid 1845 års hufvudbok.

Under den af Revisorerne verkställda granskning af *1845 års hufvudbok* har dessutom blifvit *anmärkt*, att, oaktadt förre Nummerlotteri-Kollektören *I. A. Enggrens uppbörds-balans*, 143 R:dr 5 sk. 8 rst., under nyssberörde år till fullo liqviderades och redovisades genom inbetalning af 41 R:dr 42 sk. 11 rst., samt aflemnande af åtskilliga till den kungjorda, men inställda 1144:de Nummerlotteri-dragningen af Enggren försålda och sedermera åter inlösta lottsedlar, finnes endast den inbetalda kontanta summan å nämnde balans afförd; hvaremot det öfriga balansbeloppet, 101 R:dr 10 sk. 9 rst, eller den summa, insatserna å de inlösta lottsedlarne utgjorde, blifvit upptaget såsom Riksgälds-Kontorets återstående fordran vid årets slut. Likaså och, fastän de sålunda infriade och aflemnade lottsedlarne äro bilagda verifikationerna till samma hufvudbok, har Riksgälds-Kontorets skuld till "lottsedel-innehafvare för insatser uti omförmälda Lotteridragning," in- och utbalanserats med ett oförändradt belopp af 159 R:dr 36 sk.; hemställande Revisorerne, att dessa oriktigheter måtte vid afslutandet af innevarande års hufvudbok varda rättade.

Bokföringen af extra och tillfälliga statsutgifterna.

I sammanhang med granskningen af Riksgälds-Kontorets hufvudböcker, hafva Revisorerne ansett sig böra efterse, huruvida och på hvad sätt de *förändringar i afseende på bokföringen inom detta Verk*, hvilkas framtida iakttagande Fullmäktige, enligt sitt utlåtande (sid. 63—64) öfver sednast församlade Revisorers anmärkningar, beslutat, blifvit verkställda uti de räkenskaper, som derefter äro upprättade och afslutade. Härvid hafva Revisorerne funnit, att den af Fullmäktige föreskrifna särskilda räkenskap, eller så kallade *Afräkningsbok öfver alla af Rikets Ständer, i egenskap af extra eller tillfälliga statsutgifter, beviljade och till utgående från Riksgälds-Kon-*

toret, enligt nu gällande Reglemente, anvisade anslags- och lånesummor, blifvit upplagd och behörigen fortsatt för ej mindre de 2:ne sednast förflutna än innevarande år; upptagande denna räkenskap uti särskilda kolummer: 1:o de §§ och mom. af Reglementet, hvarpå utbetalningarne sig grunda; 2:o beloppet af hvar och en utaf Rikets Ständer anvisad anslags- eller lånesumma samt hvad deraf för hvarje år bör utbetalas; 3:o föremålet, hvartill stats-anslaget eller lånet blifvit af Rikets Ständer beviljadt eller af Kongl. Maj:t disponeradt; 4:o nummer och datum å härom till Fullmäktige ankomna Kongl. Bref; 5:o den för hvarje särskildt företag anslagna eller disponerade summa; 6:o dagen, då hvart och ett häraf utbetaldt belopp anordnades; 7:o utbetalningarne under hvartdera af förenämnde trenne år, samt deras totalsumma under alla tre åren; och 8:o det vid slutet af denna tiderymd icke uttagna, fastän disponerade anslags- eller lånebelopp. Uti omförmälde afräkningsbok finnes dock ej någon egentlig hufvudräkning, på sätt Fullmäktige förordnat; utan hafva, i dess ställe, upprättats 3:ne särskilda, för Revisorerne jemväl uppvista general-sammandrag, eller ett för hvartdera året, hvilka innehålla samma slutsummor, som förekomma uti de sammandrag, som Fullmäktige föreskrifvit för de 3:ne hufvudtitlar, derunder stadganderna angående ofvanberörde utgifter blifvit i nu gällande Reglemente sammanförda. Hvad Fullmäktige föreskrifvit, rörande ifrågavarande räkenskaps afslutande för hvarje år samt fortsättande med in- och utgående balanser, är hittills endast iakttaget i afseende på sammandragen. En sådan årlig afslutning af den egentliga afräkningsboken kan ej heller verkställas, utan förändring af denna boks nuvarande form och uppställningssätt, emedan densamma icke, i likhet med vanliga räkenskaper, består af vissa conti, deruti hithörande summor på- eller afföras, utan egentligen af 3:ne särskilda fortgående tabeller öfver skedda anvisningar och utbetalningar å de under hvardera af Reglementets nyssnämnde titlar upptagna utgiftssummor.

Föreskrifna ändringar och tillägg i Riksgälds-Kontorets hufvudbok.

De af Fullmäktige meddelade och i åberopade utlåtande, sid. 64, anförda föreskrifter, angående intagandet i Riksgälds-Kontorets hufvudbok af ej mindre *särskilda conti för hvart och ett i Reglementet upptaget statsanslag*, derå utbetalning under årets lopp ägt rum, än äfven dylika *fortgående conti för alla från Riksgälds-Kontoret utgifna lån*, så länge de äro obetalda, hafva vid upprättandet af både 1845 och 1846 års hufvudböcker blifvit vederbörligen iakttagna. Vidare har stadgandet, rörande bilaggandet vid hufvudbokens utgående balansconto af en *afskrift utaf hufvudräkningen* öfver de extra och tillfäl-

liga statsutgifterna blifvit fullgjordt på det sätt, att ofvan omförmälda sammandrag för åren 1845 och 1846 bifogats hufvudböckerna för samma år. Men deremot har Fullmäktiges föreskrift, att *inom linien* uti huvfudbokens conti för de, i egenskap af särskilda statsanslag, utbetalda summor skall *antecknas hvarje anslags* i Reglementet uppgifna *ursprungliga belopp* och hvad deraf före årets början uttagits, hvarken i 1845 eller 1846 års hufvudbok blifvit iakttagen.

Extra och tillfälliga anslagssummors upptagande i hufvudboken.

Efter att hafva noga öfvervägt så väl det af 1845 års Revisorer, sid. 17 i Revisionsberättelsen, framställda förslag, att i Riksgälds-Kontorets hufvudbok måtte uppläggas *särskilda räkningar för de i hvarje § af gällande Reglemente bestämda anslag och tillgångar*, som ock de af Fullmäktige, i deras utlåtande, sid. 59—63, häremot anförda betänkligheter och erinringar, få nu församlade Revisorer, för sin del, förklara, att de instämma uti berörde förslag, dock med de jemkningar och iakttagelser vid detsammas verkställighet, som Professoren *Bråkenhjelm* och Grosshandlaren *Berg*, uti sitt Fullmäktiges utlåtande bifogade särskilda yttrande, sid. 71—72, uppgifvit och tillstyrkt. I öfverenstämmelse härmed, anse Revisorerne således, att hvarje anslag, som, enligt Reglementets föreskrift, ovilkorligen måste, efter skeende reqvisition, under årets lopp af Riksgälds-Kontoret utbetalas, äfvensom de vilkorligen beviljade anslagssummor, hvilka, jemlikt från Kgl. Maj:t ankomna nådiga Bref, skola under året, i stadgad ordning, hållas vederbörande tillhanda, böra i särskilda conti uti Riksgälds-Kontorets hufvudbok för samma år uppdebiteras; och att följaktligen hvarje verkställd utbetalning bör å sitt behöriga conto afföras, samt det återstående beloppet, såsom Riksgälds-Kontorets skuld vid årets slut, utbalanseras; hvarförutan, till upplysning om hvad i afräkning å hvart och ett anslag förut blifvit utgifvet, det ursprungliga beloppet af samma anslag, jemte deraf före årets början skedda utbetalningar, böra inom linien å det för anslaget öppnade särskilda conto antecknas.

Arfvoden till Bankens och Stockholms Post-Kontors tjenstemän.

I anledning af 1845 års Revisorers anmärkning, sid. 16—17, rörande utbetalningen af de i Reglementet för Riksgälds-Kontoret bestämda *arfvoden till vederbörande för hufvudbokens afslutande äfvensom till åtskilliga Tjenstemän i Banken samt vid Stockholms Post-Kontor*, anse sig nuvarande Revisorer böra upplysa, att den föreskrift i Tjenstgörings-ordningen, hvarpå denna anmärkning var grundad, under den sedan sista Revision förflutna tid blifvit behörigen iakttagen.

Det nya bokföringssättet för

Till följd af Rikets Ständers vid sednast hållna Riksdag vidtagna och i 27 § af Riksgälds-Kontorets Reglemente meddelade beslut, angående

ett *förändradt bokföringssätt i afseende på de byggnadslån, hvilka åtskilliga städer af Riksgälds-Kontorets medel erhållit*, har en sådan särskild räkenskap, som Rikets Ständer föreskrifvit, från och med år 1845, blifvit upprättad för alla dylika lån. Härigenom hafva, utan någon olägenhet eller åsidosättandet af erforderlig reda och fullständighet vid lånens och derå upplupna intressens samt verkställda kapital- och ränteinbetalningars bokförande, de för innehafvarne af ifrågavarande lån, i 1844 års hufvudbok, befintliga 5 à 600 conti kunnat ur hufvudböckerna för de följande åren uteslutas. — Emot verkställigheten af hvad Rikets Ständer i nyssberörde hänseende stadgat och förordnat, hafva Revisorerne icke funnit annat att erinra, än att de 2:ne särskilda, vid olika tidepunkter och emot olika återbetalnings- och räntevilkor, staden Borås tilldelade lån i hufvudboken upptagits å ett enda conto, hvarigenom både kapital- och räntebeloppen af dessa begge lån blifvit sammanblandade; hvilket icke öfverensstämmer med Reglementets föreskrift, att hufvudböckerna böra "utvisa de förändringar, "som det en och samma stad, emot *enahanda* betalningsvilkor, bevil-"jade låneunderstöd, i sin helhet, under hvarje års lopp undergått, "äfvensom de derunder å samma lån upplupna samt influtna eller ba-"lanserade intressen."

Städernas erhållna byggnadslån.

Vid granskning af den räkenskap, hvarom nu är fråga, samt dess jemförande med hufvudböckerna och dertill hörande verifikationer, har någon *anmärkning icke förekommit.*

Hvad sjelfva hufvudböckerna för öfrigt beträffar, så hafva Revisorerne, som, i afseende på de från Landtränterierna lefvererade bevillnings- m. fl. medel, jemfört de i hufvudböckerna förekommande inkomstsummor och dertill hörande verifikationer med Landtränteriernas Månadsförslag och de till Riksgälds-Kontoret inkomna Summariska räkningar, funnit både *inkomster och utbetalningar behörigen verificerade* samt de sednare med föreskrifterna i Riksgälds-Kontorets Reglemente öfverensstämmande.

Inkomsternas och utgifternas verificerande.

Enligt kapitalräkningarne i dessa hufvudböcker, hafva *utgifterna till löner, arfvoden och pensioner samt expenser m. m. vid Riksgälds-Kontoret*, utom postporto, utgjort följande belopp, nemligen:

Kostnaderna för Riksgälds-Kontorets förvaltning.

	Enligt 1845 års kapitalräkning.	Enligt 1846 års kapitalräkning.
Aflöning . . . . . R:dr	29,006: 18. 8.	28,480: 37. 4.
Resekostnads-ersättning till utom Stockholm bosatte Fullmäktige „	90: 34. —	268: 15. 2.
Arfvoden, gratifikationer och begrafningshjelp . . . . . „	1,166: 32. —	1,216: 32. —
Ljuspenningar . . . . . „	1,469: 15. —	1,428: 3. —
Pensioner . . . . . „	3,607: 5. —	3,607: 5. —
Anslag till Riksgälds-Kontorets Enke- och Pupillkassa . . „	600: — —	600: — —
Utgifter för Riksgäldssedlarnes invexling och annullerande . „	163: 26. 7.	398: 39. 2.
Expenser . . . . . „	3,900: 32. —	2,539: 40. 2.
tillsammans	40,004: 19. 3.	38,539: 27. 10.

Angående ett å expensmedlen anvisadt förskott.

Jemlikt protokollet för den 25 Maj innevarande år, hafva Fullmäktige förordnat, att en med 73 R:dr 16 sk. då beviljad vedergällning för en extra ordinarie tjensteman samt 4 extra kammardrängar, hvilka biträdt vid inventering af en betydlig mängd, å särskilda förvaringsställen upplagda, handlingar och räkenskaper rörande det så kallade Kreditsedelverket samt f. d. General-Assistans-Kontoret och Kongl. Nummerlotteriet, borde förskottsvis utbetalas af *de till kontors-expenser anordnade medel* samt framdeles godtgöras af det belopp, som genom samma handlingars föreslagna försäljning kunde komma att inflyta. Då Fullmäktige, enligt Reglementets 177 §, äga att till "belöning för extra arbeten och uppmun-"tran för extra ordinarier" disponera ett särskildt årligt anslag, anse Revisorerne omförmälda vedergällning hafva bordt utgå af detta anslag, men icke af expensmedlen; kommande naturligtvis den ersättning för ifrågavarande förskott, som medelst försäljningssumman kan beredas, att minska den genom handlingarnes föryttrande påräknade inkomst.

Utgifterna för Rikets Ständers hus.

Efter hvad här ofvan åberopade kapitalräkningar jemväl utvisa, hafva *utgifterna för Rikets Ständers hus* uppgått till 724 R:dr 22 sk. under år 1845 och 1,964 R:dr 32 sk. 4 rst. under år 1846. Utaf de till ytterligare utgifter vid samma hus förskottsvis utbetalda och vid

1846

1846 års slut oredovisade medel, 1,036 R:dr 41 sk. 3 rst, skall, enligt Revisorerne meddelad upplysning, ett belopp af 431 R:dr 6 sk. 8 rst. vara å Riksgälds-Kontorets vägnar *bevakadt* i aflidne Kommissarien *J. Almgrens konkurs;* lärande detta fordringsbelopp, hvarför förmånsrätt blifvit Riksgälds-Kontoret tillerkänd, komma att ofördröjligen liqvideras, sedan konkursdomen numera vunnit laga kraft.

Ökad brandförsäkring å Rikets Ständers hus.

I betraktande af de betydliga kostnader, som det allmänna fått vidkännas för de i sednare tider verkställda reparationer och förändringar af förenämnde hus samt med afseende å storleken och beskaffenheten af detta hus, anse Revisorerne den summa af 39,750 R:dr, hvartill detsamma för närvarande är *brandförsäkradt*, vara alltför låg och ingalunda motsvara husets nu ägande verkliga värde. Revisorerne få derföre hemställa, att, så snart den förestående ombyggnaden a den ena flygeln blifvit verkställd, erforderlig åtgärd måtte vidtagas för erhållande af lämplig förhöjning i brandförsäkrings-summans belopp.

Räkenskapsutdragen.

De, jemlikt Reglementets 139 §, *från trycket utgifna och med allmänna tidningarne utdelade Utdrag af Riksgälds-Kontorets* nu granskade *räkenskaper* hafva af Revisorerne blifvit jemförda med hufvudböckerna, hvarvid endast anmärkts, att det staden Wexiö, efter 1843 års eldsvåda, tilldelade byggnadslån å 240,000 R:dr, hvilket får innehafvas räntefritt till den 1 Januari 1850, i 1845 års Räkenskapsutdrag upptagits bland räntebärande fordringar och sammanförts med det samma stad förut beviljade lån å ett då återstående belopp af 20,600 R:dr. — Vidkommande de i 1845 års Revisionsberättelse, sid. 18—19, gjorda erinringar emot enahanda Räkenskapsutdrag för de föregångna åren, äfvensom deruti för framtiden yrkade rättelser och förändringar, så hafva Revisorerne funnit desamma, så vidt de blifvit exempelvis uppgifna eller uttryckligen föreslagna, vara behörigen iakttagna i Utdragen af 1845 och 1846 års räkenskaper. Genom dessa förändringar uti ifrågavarande uppgifter, kan också en på räkenskaperna grundad, tydligare och fullständigare öfversigt af Riksgälds-Kontorets rörelse och ställning anses hafva åstadkommits; hvarförutan de särskilda räkningar, som Räkenskapsutdragen innehålla, för de begge sista åren sinsemellan vunnit en närmare öfverensstämmelse.

Bilagorna till Kommissariatets Berättelse.

Vid anställd jemförelse emellan meranämnde Räkenskapsutdrag och *bilagorna vid Kommissariatets* till Revisorerne afgifna *Berättelse,* hafva

Revisorerne anmärkt flera skiljaktigheter; Och hafva Revisorerne derjemte, med hänsigt till dessa bilagor, funnit sig böra erinra, hurusom desamma sakna enhet i uppställningen ej allenast med Räkenskapsutdragen, utan äfven sinsemellan; hvilket i betydlig mån försvårat deras jemförelse och granskning. Till stöd för nu meddelade yttrande, anse sig Revisorerne exempelvis böra anföra, att i bil. Lit. *D.* den, under titel: *pensioner enligt Staten för Riksgälds-Kontoret*, upptagna summa för år 1845 är omkastad med den pensionssumma, hvilken i samma bilaga finnes för General-Assistans-Kontoret uppförd.

Anteckningsboken öfver alla å Riksgälds-Kontoret anvisade utbetalningar.

Revisorerne hafva äfvenledes genomgått samt med Reglementet och hufvudböckerna jemfört den i Fullmäktiges ofvan åberopade utlåtande omförmälda *Anteckningsbok öfver alla*, enligt 1845 års Reglemente, *Riksgälds-Kontoret åliggande utgifter* samt derå skedda dispositioner och utfärdade anordningar; Och hafva Revisorerne funnit denna bok både ändamålsenlig och fullständig.

Kostnader för 1844 och 1845 års Riksdag.

Som, efter afgifvandet af den vid 1845 års Revision granskade redogörelse för de, intill den 15 Augusti samma år, af Riksgälds-Kontoret godtgjorda *kostnader för sednaste Riksdag*, åtskilliga ytterligare dertill hörande utgifter måst af detta Verk bestridas; hafva Revisorerne ansett sig, genom anförandet af de sålunda ytterligare utbetalda Riksdagskostnadernas belopp, böra komplettera det *öfver utgifterna för nämnde Riksdag upprättade* och sist församlade Revisorers Berättelse bilagda *Sammandrag*.

Af Riksgälds-Kontoret bestridda utgifter och kostnader för 1844 och 1845 års Riksdag, från den 15 Augusti sistnämnde år till slutet af September månad 1847:

Trycknings- och häftningskostnader,		
för Ridderskapet och Adelns Protokoller m. m.	4,236: 5. 6.	
„ Preste-Ståndets dito .	1,377: 4. 6.	
„ Borgare-Ståndets dito .	997: 16. —	
„ Bonde-Ståndets dito .	1,217: 27. —	
„ Bihanget till Riks-Ståndens Protokoller och Registret deröfver m. m.	1,172: 2. 5.	
		9,000: 7. 5.
Diverse utgifter och allmänna omkostnader . .		3,817: — 6.
Summa R:dr		12,817: 7. 11.

Med tillägg af dessa utgifter, hafva de i ofvan omförmälda Sammandrag uppgifna Riksdagskostnader utgjort följande belopp, nemligen:

Representationskostnader	R:dr	16,722:	26.	10.
Månadsarfvoden och *dagtraktamenten*	„	131,903:	16.	3.
Trycknings- och *häftningskostnader*	„	54,483:	4.	10.
Klubbkostnader	„	8,476:	6.	1.
Diverse utgifter	„	20,770:	8.	2.
tillsammans	R:dr	232,355:	14.	2.

hvaraf upptagits, såsom kostnader				
för Ridderskapet och Adeln	R:dr	39,938:	10.	—
„ Preste-Ståndet	„	24,433:	31.	8.
„ Borgare-Ståndet	„	26,451:	24.	3.
„ Bonde-Ståndet	„	33,334:	16.	—
„ Konstitutions-Utskottet .	„	5,014:	17.	4.
„ Stats-Utskottet	„	13,219:	26.	8.
„ Bevillnings-Utskottet . .	„	6,969:	47.	9.
„ Banko-Utskottet	„	6,352:	3.	9.
„ Lag-Utskottet	„	5,046:	17.	8.
„ Allmänna- Besvärs- och Ekonomi-Utskottet	„	8,057:	43.	2.
„ Expeditions-Utskottet . .	„	50,147:	20.	9.
och såsom allmänna omkostnader	„	13,389:	43.	2.
			232,355:	14. 2.

Fullmäktiges Protokoller.

Då Revisorerne nu öfvergå till de anmälanden och framställningar, hvartill läsningen af de hos Fullmäktige förda *protokoller* föranledt, anse sig Revisorerne böra åt dessa protokoller lemna det vitsord, att de utmärka sig för både ordentlighet och fullständighet.

Obligationerna för Svenska Statens fordna utrikes skuld.

Beträffande de, enligt Riksgälds-Kontorets räkenskaper, ännu *utelöpande obligationer för fordna Svenska statslånen i Holland och Brabant*, om hvilka obligationers återställande Rikets Ständer, i underdånig skrifvelse af den 27 October 1840, anhållit, hafva Revisorerne inhemtat: att sedan Kongl. Maj:ts Chargé d'Affaires vid Kongl. Nederländska Hofvet anmält, hurusom, för ådagaläggandet och fullföljandet af anspråket å dessa obligationers återställande eller dödande, förhål-

landet med nämnde lån samt derför utfärdade förbindelser och verkställda liqvider måste närmare upplysas; meddelade Riksgälds-Kontorets Sekreterare, i början af sistlidet år, en på detta Verks räkenskaper och öfriga handlingar grundad utredning i afseende på upptagningstiden, betalningsvilkoren och liqvidationssättet samt hufvud- och partial-förbindelserna för hvart och ett i Amsterdam, Haag och Antwerpen upptaget lån, med hvars liqviderande Riksgälds-Kontoret haft befattning. Efter denna utrednings erhållande, har, genom bemälte Chargé d'Affaires föranstaltande, af några lagfarne embetsmän i Haag afgifvits ett omständligt Betänkande angående sättet och vilkoren för ifrågavarande obligationers återbekommande eller fullkomliga annullerande. I öfverensstämmelse med hvad häruti för nyssberörde ändamåls vinnande blifvit yrkadt, äro sedermera åtskilliga ytterligare handlingar, hufvudsakligen rörande de, under åren 1816, 1817 och 1818, med dåvarande innehafvare af partial-obligationerna och dessa obligations-innehafvares Ombud uppgjorda öfverenskommelser och liqvider, anskaffade och till Svenska Beskickningen i nyssnämnde stad öfversända. Med alla dessa sålunda erhållna upplysningar och bevis har, enligt för Revisorerne företedda handlingar, den, i afseende på förevarande ärende, å Svenska Statens sida, anlitade Advokat förklarat sig mycket tillfredsställd; och syntes han hysa den förmodan, att vederbörande möjligen skulle, utan vidare rättegång, kunna förmås att godvilligt återställa de ifrågavarande obligationerna, jemte dertill hörande dokumenter. För öfrigt anse sig Revisorerne böra anmäla, att, på sätt de nu förevista handlingarne jemväl ådagalägga, särskildt yttrande från bemälte Advokat infordrats, huruvida de af Riksgälds-Kontoret infriade, men å hufvudförbindelserna icke afskrifna 1,108 st. partial-obligationer, som finnas deponerade i Rikets Ständers Bank, ovilkorligen måste, före hufvudförbindelsernas återlemnande, utsändas till Holland, eller om det icke vore tillfyllestgörande, att vederbörliga Notarialbevis derom, att alla dessa obligationer, efter deras inlösande, blifvit öfverkorsade och annullerade, anskaffades och hos dervarande Embetsmyndigheter eller Domstolar företeddes; kommande naturligtvis i sednare fallet de med partial-obligationernas utsändande förenade kostnader att för Riksgälds-Kontoret besparas.

Preskriptionstiden för nå-

Uti underdånig skrifvelse af den 22 Februari 1845, anmälde Rikets sednast församlade Ständer, att de ansågo lämpligt, att en viss

preskriptionstid fastställdes *för liqviderandet af* åtskilliga i Riksgälds-Kontorets räkenskaper upptagna *äldre skuldposter*, nemligen: gra äldre uppsagda obligationer.

8 st. till innehafvarne utfärdade och under åren 1802, 1807 och 1821 förfallna obligationer med 5 procents ränta å ett sammanlagdt kapitalbelopp af . . . R:dr 3,250: — —
jemte till förfallodagarne beräknadt intresse . . . . . „ 510: 38. 1.
3,760: 38. 1.

4 st. till ersättning för Svenska medborgares fordringar hos Franska Regeringen utfärdade och år 1823 förfallna 5 procents obligationer å ett kapitalbelopp af . . . . R:dr 383: 21. 4.
med derå vid förfallotiden upplupen ränta . . . . . „ 175: 47. —
559: 20. 4.

och så kallad depositions-skuld, som till oförändradt belopp af 897 R:dr 34 sk. 3 rst. Riksgäldssedlar balanserats sedan år 1834, . . . R:dr 598: 22. 10.

tillsammans R:dr Banko 4,918: 33. 3.

Rikets Ständer hade derföre, i öfverensstämmelse med hvad rörande ej mindre Riksgälds-Kontorets, än Bankens gamla skulder tillförene blifvit stadgadt, funnit skäligt bestämma slutet af år 1846, såsom den tidepunkt, hvarförinnan vederbörande obligationsinnehafvare och öfrige fordringsägare borde, vid förlust af all rätt till betalning, förenämnde obligationer m. fl. fordringsbevis, för liqvids erhållande, till Riksgälds-Kontoret inlemna; och anhöllo Rikets Ständer, att allmän Kungörelse om den i besagde afseende fastställda preskriptionstid måtte under 1845 års lopp varda i nåder utfärdad.

Med hänsigt till det vid sednaste Riksdag sålunda vidtagna beslut, har uti 2 § af Riksgälds-Kontorets då uppgjorda och fastställda Reglemente blifvit stadgadt, att "vid infriandet af några längesedan för-"fallna obligationer iakttages den vid samma Riksdag för deras inlö-"sande bestämda och af Kongl. Maj:t kungjorda preskriptionstid till "1846 års slut."

Dock som någon Kungörelse angående ifrågavarande preskriptionstid allt hittills icke utkommit, måste merberörde skuldposter fortfarande i Riksgälds-Kontorets räkenskaper upptagas; varande emedlertid, hvarken under eller efter sednaste Riksdag, någon dessa skulder röranden obligation eller annan handling till Riksgälds-Kontoret ingifven eller derstädes företedd.

Hjelmare kanal- och slussverks reparationsfond.

Till fullgörande af Rikets Ständers, jemlikt 13 § i Riksgälds-Kontorets Reglemente, under 1840 och 1841 års Riksdag meddelade stadganden, angående bildandet och förökandet af den, för *Hjelmare kanal- och slussverks underhållande, i Riksgälds-Kontoret afsatta fond*, har, genom Direktionen för nämnde kanal- och slussverk, utom de i sådant afseende förut aflemnade säkerhetshandlingar, en ytterligare, uti landtegendom intecknad, skuldförbindelse å 5,000 R:dr med 5 procents årlig ränta blifvit hos Riksgälds-Kontoret deponerad, enligt Fullmäktiges protokoll för den 15 sistlidne Mars. Men efter hvad samma protokoll innehåller, hade bemälte Direktion då ännu icke underställt Kongl. Maj:ts nådiga pröfning förslaget till det Reglemente för ifrågavarande räntemedels utlåning, som, jemlikt åberopade stadganden, skulle af Kongl. Maj:t, efter dertill af Direktionen afgifvet underdånigt förslag, i nåder fastställas och utfärdas. Fullmäktige hafva derföre låtit erinra Direktionen att med görligaste första till Kongl. Maj:t i underdånighet inlemna förslaget till detta Reglemente samt anhålla om detsammas fastställande.

Rättegången angående den så kallade Baumanska kronofordran.

Med anledning af den Riksgälds-Kontoret, alltsedan dess inrättande, ålagda skyldighet att *liqvidera äldre, vederbörligen pröfvade och godkända fordringar hos Svenska Kronan*, har detta Verk, efter sednaste Riksdag, varit nödsakadt fullgöra en betydligare utbetalning, om hvars anledning och verkställighet Fullmäktige uti sin till Revisorerne afgifna Berättelse meddelat fullständig upplysning; hvadan Revisorerne anse sig här endast behöfva anföra hvad samma Berättelse derom innehåller:

"Sedan Stockholms stads Rådhusrätt, medelst dom af den 1 December 1845, gillat och fastställt det, under den 13 nästförutgångne April, af nämnde stads Kämnersrätt meddelade domslut uti derstädes anhängig rättegång, angående en förment kronofordran, härledande sig från de af Rådsförvandten i Stralsund Niclas Bauman, vid medlet af 1600-talet, enligt af Fältherren Wrangel och Pommerska Regeringen upprättadt kontrakt, lemnade försträckningar till krigsutgifter; samt de personer, som, i uppgifven egenskap af arfvingar efter Bauman, anställt denna rättegång, genom besagde domar blifvit förklarade berättigade att af Kongl. Maj:t och Kronan utbekomma ett sammanlagdt kapitalbelopp af 33,900 R:dr Banko, jemte 5 procents årlig ränta å 20,000 R:dr från den 13 Juli 1682 till dess betalning skedde: så och

efter det Rådhusrätten, hvarest vad emot dess dom blifvit, å Kronans vägnar, af Kongl. Kammar-Kollegii Advokatfiskals-Embete behörigen anmäldt, bland annat stadgat, att vid inlagan till Kongl. Svea Hofrätt för samma vads fullföljande borde fogas bevis, att förutnämnde, genom Kämners- och Rådhusrätternas sammanstämmande domar, Kronan till betalning ålagda kapitalbelopp, äfvensom den å en del af detta kapital fastställda ränta blifvit hos Öfver-Ståthållare-Embetets Kansli eller i taka händer nedsatta, vid äfventyr, att, derest sådant försummades, skulle Kronan hafva sin talan emot Rådhusrättens dom förlorat; täcktes Kongl. Maj:t, genom nådigt Bref af den 4:de i förstberörde månad, ej allenast underrätta Fullmäktige om hvad sålunda vore stadgadt, samt att Kongl. Maj:t, då angeläget vore, det omförmälda mål blefve på föreskrifvet sätt å Kronans sida fullföljdt, härom redan meddelat Justitiekanslers-Embetet förordnande, utan ock förklara, att som några medel för utgifter eller liquider af ifrågavarande beskaffenhet icke funnos ställda till Kongl. Maj:ts disposition, och enär dessutom de i Statens kassor då befintliga, för Kongl. Maj:t disponibla tillgångar voro för andra vid statsregleringen bestämda utgifter oundgängligen nödiga, hvaremot det, enligt 19 §. af det för Riksgälds-Kontoret vid sistförflutna Riksdag utfärdade Reglemente, ålåge nämnde Verk att liquidera äldre, i laglig ordning och inom föreskrifven tid bevakade, men ännu icke godtgjorda kronofordringar; så äskade Kongl. Maj:t, att Fullmäktige, uti den af Rådhusrätten föreskrifna ordning, läto nedsätta hvad Kronan i ofvanberörde måtto fått sig ålagdt att utgifva, med en, efter Kammar-Advokatfiskals-Embetets uträkning, belöpande summa af 197,366 R:dr 32 sk., samt att bevis om nedsättningen tillhandahölles bemälte Advokatfiskals-Embete så tidigt, att detta Embete blefve i tillfälle fullgöra hvad Rådhusrätten för öfrigt, såsom vilkor för målets fullföljd å Kronans vägnar, stadgat; tilläggande Kongl. Maj:t slutligen, att, i händelse Underrätternas beslut blefve till Kronans förmån ändradt eller upphäfdt, skulle ej mindre hvad af depositions-summan till Kronan återginge, än den ränta, som för under tiden lyftad större eller mindre del af nämnde summa kunde blifva de enskilde parterne till gäldande ådömd, komma Riksgälds-Kontoret till godo".

"Då, enligt det af Kongl. Maj:t åberopade reglementariska stadgande, äldre, i laglig ordning bevakade samt vederbörligen pröfvade och godkända kronofordringar, som blifvit till betalning fastställda, skola af detta Verks medel liquideras, och då Riksgälds-Kontoret, till följd af berörde stadgande, vore ovillkorligen förbundet att, så snart den dom, hvarigenom nu ifrågavarande fordrings-anspråk blifvit godkändt,

vunnit laga kraft och till verkställighet befordrades, utbetala det kapital- och räntebelopp, som vederbörande fordringsägare medelst samma dom förklarats berättigade att af Kronan utbekomma; så och enär genom ofvanberörde rättegångs fullföljande å Kronans sida betydlig minskning uti eller till och med fullkomlig befrielse från den Riksgälds-Kontoret eljest åliggande betalningsskyldighet möjligen kunde erhållas, ansågo sig Fullmäktige, i betraktande af dessa, jemte öfriga, uti Fullmäktiges protokoll för den 13 December 1845 anförda, omständigheter böra bifalla den utaf Kongl. Maj:t i nåder äskade deposition; hvars belopp således af Riksgälds-Kontorets medel utanordnades och till fullgörande, å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, af merberörde dom insattes å Öfver-Ståthållare-Embetets Kanslis räkning i Rikets Ständers Bank; hvarefter beviset angående denna deposition före den för vadeinlagans ingifvande utsatta dag Kronans rättegångs-ombud tillställdes."

"I öfverensstämmelse med derom, uppå Fullmäktiges förnyade begäran, framställdt yrkande, och sedan en af några bland Baumanska arfvingarne väckt fråga om lyftning af en del utaf den deponerade summan blifvit slutligen pröfvad och afgjord, förklarade Kongl. Svea Hofrätt, genom Utslag af den 20 Maj innevarande år, Riksgälds-Kontoret äga återbekomma hela denna summa, emot det att till Öfver-Ståthållare-Embetets Kansli aflemnades en af Fullmäktige utfärdad förbindelse att, i händelse deruti uppgifna måls-ägander, eller någondera af dem, skulle förklaras berättigade att större eller mindre belopp af ifrågavarande medel lyfta, samma belopp, då de sådant styrka, uppå anfordran, genast till Öfver-Ståthållare-Embetets Kansli återbära. En sådan förbindelse afgafs också af Fullmäktige under den 25:te i nyssnämnde månad; hvarefter Riksgälds-Kontoret i medlet af nästlidne Juni, återbekommit det belopp af 197,366 R:dr 32 sk., som Kontoret för oftaberörde ändamål deponerat."

Lånet till staden Wexiös återuppbyggande.

Med inberäkning af de i 1845 års Revisions-berättelse, sid. 21, omförmälda skuldsedlar för de *låneunderstöd*, som blifvit *tomtägare i Staden Wexiö* tilldelade efter den i samma stad år 1843 inträffade eldsvåda, har Riksgälds-Kontoret, intill närvarande tid, fått emottaga skuldförbindelser och intecknings- samt brandförsäkringshandlingar för 41 st. utgifna lån å ett sammanräknadt kapitalbelopp af 145,900 R:dr utaf

den

den summa, 240,000 R:dr, som, i egenskap af byggnads-lån, till nämnde stads innevånare, jemlikt Kongl. Brefvet den 18 December 1843, blifvit i nåder beviljad och till utgående af mindre kreditivet anvisad. Dock hafva, af dessa till Riksgälds-Kontoret inkomna låneakter, handlingarne för 2:ne lån å ett tillhopalagdt belopp af 9,500 R:dr ansetts icke kunna af Riksgälds-Kontoret godkännas; hvarföre desamma blifvit till Byggnadslåne-Kommiteen återsända: kommande frågan angående antagandet och godkännandet af skuldförbindelsen och säkerhetshandlingarne för det ena af sistberörde lån, hvars innehafvare, såsom tjensteman, har sig anförtrodd uppbörd af allmänna medel, att, enligt Fullmäktiges beslut, Rikets Ständers afgörande underställas.

Till den i ofta åberopade Revisionsberättelse, sid. 22, förekommande underrättelse, angående en för erhållet byggnadslån intecknad och *Kopparslagaren C. G. Olssons konkursmassa förut tillhörig* samt, vid anställd exekutiv auktion, för Riksgälds-Kontorets räkning inropad *egendom i Wenersborg*, få Revisorerne tillägga, att sedan Fullmäktige uppdragit åt stadens Magistrat att, före den tid, då hyreskontraktet om samma egendom tilländagick, låta för egendomens försäljning vid den härtill mest lämpliga tidepunkt utlysa och anställa ytterligare auktion, blef en sådan auktion förrättad den 26 Januari sistlidet år; men som det då erhållna högsta köpeanbudet endast uppgick till 1,700 R:dr, så funno Fullmäktige ej heller detta anbud kunna af Riksgälds-Kontoret antagas. Kort derefter erhölls likväl under hand ett nytt köpeanbud å 2,000 R:dr, hvilket anbud den person, som gjort detsamma, dock förklarade sig icke vidblifva, derest egendomen komme att å förnyad auktion till försäljning utbjudas. Vid sådant förhållande och med hänsigt till ej mindre resultaterna af de flera, för Riksgälds-Kontorets räkning anställda, auktioner å fastigheter i nämnde stad, än de angående ifrågavarande egendoms beskaffenhet och verkliga värde erhållna tillförlitliga upplysningar, pröfvades det vara för Riksgälds-Kontoret mest fördelaktigt att, utan ytterligare auktions anställande, försälja samma egendom emot den derför under hand bjudna köpeskilling. Efter verkställigheten af denna försäljning, har Riksgälds-Kontorets *kapital- och räntefördust* å det emot inteckning i merberörde fastighet utgifna

Försäljningen af en Riksgälds-Kontoret tillhörig egendom i Wenersborg.

byggnadslån blifvit i 1846 års räkenskaper *afskrifven* med 1,192 R:dr 39 sk. 7 rst.

Decharge för Byggnadslåne-Kommitéen i Wenersborg.

Uti det, enligt 1845 års Revisionsberättelse, samma sid., Riksgälds-Kontorets Ombudsman affordrade utlåtande i fråga om *Byggnadslåne-Kommiteens i Wenersborg* begärda *decharge för dess befattning med lånemedlens fördelning och redovisande*, har Ombudsmannen förklarat, att, om än hvad som, i afseende på 2:ne byggnadslåns meddelande, emot Kommiteen blifvit anmärkt, gåfve anledning till det omdöme, att den härvid icke förfarit med den noggrannhet, som vederbort till förekommande af förluster för långifvaren, ansåge Ombudsmannen likväl tillfyllestgörande skäl och anledningar icke förefinnas, för att i laga ordning emot bemälte Kommite anställa ansvars- och ersättningstalan för de förluster, som å samma lån för Riksgälds-Kontoret uppkommit. Med anledning af detta förklarande och enär Byggnadslåne-Kommiteen till Riksgälds-Kontoret insändt lånehandlingar, motsvarande ett belopp af 125,000 R:dr, eller den utaf Kommitéen till byggnadslån för enskilte tomtägare mottagna summa, och "dessa medel sålunda blifvit till siffran redovisade," hafva Fullmäktige, enligt protokollet för den 17 April 1846, "i sådant afseende meddelat Byggnads-"låne-Kommiteen *decharge*, dock utan att derigenom hafva godkänt de "för lånemedlen insända säkerhetshandlingar."

Städerna Malmös och Ystads lån till kasern-byggnader.

Under tiden sedan sista statsrevision, har hvarken någon inbetalning till Riksgälds-Kontoret skett i följd af det vilkor, som, på sätt den då afgifna Revisionsberättelsen innehåller, fästades vid öfverlåtelsen på Kongl. Krigs-Kollegium af *fordringarne för städerna Malmös och Ystads kasern-byggnadslån*, eller, så vidt Fullmäktiges protokoller utvisa, någon upplysning meddelats, om och när det återstående beloppet af besagde fordringar kan komma att till detta Verk inflyta.

Lånen af Lappmarks Ecklesiastik- och Depositionsmedlen samt lånet för Stock-

Deremot hafva Riksgälds-Kontorets i samma Berättelse omnämnda fordringar för de lån, som utgifvits utaf de från Landt-Ränterierna till Kongl. Stats-Kontoret lefvererade *äldre depositionsmedel*, numera blifvit både till kapital och upplupna räntor liqviderade. Likaså är sista återstående lånet utaf *Lappmarks Ecklesiastik-fonden*, under nästlidet år, till Riksgälds-Kontoret inbetaldt; Och har Riksgälds-Kontoret, vid slutet af

holms Pantlåneinrättning.

Maj månad innevarande år, äfvenledes fått emottaga full liqvid för det till bildande och underhållande af *Stockholms stads Pantlåne-inrättning* meddelade och då till betalning förfallna lån.

Förre Landt-Räntmästarne M. Tollins och E. G. Harlins balanser.

I afseende å de 2:ne i 1845 års Revisionsberättelse, sid. 23, omförmälda *ränteri-balanser*, få Revisorerne upplysa, att Riksgälds-Kontorets ännu återstående fordran för den äldre balansen, eller den, hvilken förre *Landt-Räntmästaren i Östergöthlands Län M. Tollin* sig ådragit, enligt Ränteri-räkenskaperna utgör 1,855 R:dr 31 sk. 5 rst., samt att den af sedermera afl. *Landt-Räntmästaren i Wester-Norrlands Län E. G. Harlin* åsamkade och år 1841 yppade uppbördsbalans blifvit, genom Kongl. Kammar-Rättens utslag den 28 Maj sistlidet år, fastställd till ett belopp af 36,266 R:dr 11 sk. 10 rst.; börande, enligt samma utslag, de tillgångar, som till afbetalning å denna balans förefinnas, i mån af hvarje särskildt Verks och Inrättnings andel i det fastställda balansbeloppet, dem emellan fördelas. För öfrigt hafva Revisorerne inhemtat, att sedan *Tollins* uppbörds-kontrollanter genom slutligt utslag blifvit frikände från all ersättnings- och betalningsskyldighet för hans kassabrist uti de kontanta medlen, Landshöfdinge-Embetet i förstnämnde Län, enär Tollin skulle sakna alla tillgångar till balansens betäckande, under den 15 September innevarande år, förordnat, att hela det återstående balansbeloppet af så väl Stats- som Riksgäldsmedel, utgörande 7,283 R:dr 18 sk. 11 rst., bör i räkenskaperna afskrifvas.

Utbetalda anslags- och lånesummor, tillhörande 1841 års extra statsreglering.

I likhet med sednast församlade, hafva jemväl nuvarande Revisorer ansett sig böra fortsätta och komplettera *uppgiften å de från Riksgälds-Kontoret, till följd af 1840 och 1841 års Riksdags extra statsreglering, utbetalda anslags- och lånesummor;* innehållande denna uppgift ej mindre de utbetalningar, som under den tid Revisorernes granskning af Riksgälds-Kontorets förvaltning omfattat, blifvit verkställda, än äfven upplysning om hvad förut, i afräkning å hvarje särskild anslags- och lånesumma, blifvit utanordnadt, jemte de §§ i nu gällande Reglemente, hvarpå dessa utbetalningar sig grunda.

Af Riksgälds-Kontoret, till följd af 1841 års extra statsreglering, verkställda utbetalningar från den 10 September 1845 till den 15 September innevarande år 1847:

Utaf anslaget till *Länshäktenas* ombyggande och förseende med celler, 900,000 R:dr, hvaraf förut utbetalts 414,820 R:dr 30 sk. 1 rst., ytterligare (41 § 1 mom. i 1845 års Reglemente) . . . . . R:dr	400,000: — —
Utaf anslaget till *Häradskäktenas* ombyggande och förseende med celler, 100,000 R:dr, (41 § 2 mom.) „	1,500: — —
Utaf anslaget till nya *Fängelsebyggnaden i Stockholm*, 170,000 R:dr, (41 § 3 mom.) . . . „	80,000: — —
= 481,500: =	
Utaf det för *Luleå elfs* upprensning beviljade och af Kongl. Maj:t till beloppet bestämda anslag, 5,533 R:dr 16 sk., hvaraf 4,766 R:dr 32 sk. förut lyftats, återstoden (42 § 1 mom.) . . . . . „	766: 32. —
Utaf anslaget för upprensningen af *Landaforsen i Ljusne elf*, 6,000 R:dr, hvaraf 4,200 R:dr förut utbetalts, ytterligare (42 § 2 mom.) . . „	1,200: — —
— 1,966: 32. =	
Utaf anslaget för hamnbyggnaden vid *Wisby*, 79,000 R:dr, hvaraf 60,000 R:dr förut lyftats, ytterligare (42 § 3 mom.) . . . . . „	10,000: — —
Utaf anslaget för sänkning af *Frösunda backe* samt utläggning af vägen emellan Ulriksdal och Stocksund i Solna socken af *Stockholms Län*, 5,580 R:dr, hvaraf förut utbetalts 2,000 R:dr, återstoden (42 §. 4 mom.) . . . . . „	3,580: — —
Utaf anslaget för omläggning och förbättring af allmänna landsvägen vid *Stocksunds backe* i Danderyds socken af samma Län, 1,540 R:dr, (D:o d:o.) . . . . . „	1,000: — —
Anslaget till förbättring och sänkning af landsvägen öfver *Skrufs- och Lekare-liden* i Nottebäcks socken af *Kronobergs Län* (D:o d:o) . „	2,000: — —
Anslaget för omläggning af landsvägen öfver *Hallands ås* (D:o d:o) . . . . . „	21,000: — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen vid hemmanet *Tofta* inom *Herrestads socken* af *Göthebors och Bohus Län*, 1,021 R:dr, hvaraf 700 R:dr förut anordnats, återstoden (D:o d:o.) . „	321: — —
Transport:	521,367: 32. —

Transport:	521,367: 32. —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Kärrkils-* och *Weglebron* samt förbi Saleklefs och Årbohls med flera backar i Nordals härad af *Elfsborgs Län*, 16,168 R:dr 42 sk., hvaraf 12,000 R:dr förut lyftats, återstående (42 §. 4 mom.) „	4,168: 42. —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Germundebyn* och *Bengtsbron* i Wedbo härad af nyssnämnde Län, 3,000 R:dr, hvaraf 1,000 R:dr förut utbetalts, ytterligare (Dito dito.) „	1,000: — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Lerums Gästgifvaregård* och *Alingsås* i samma Län, 25,000 R:dr, hvaraf hälften förut anordnats, ytterligare (Dito dito.) . . . . . „	10,500: — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Stråtjära* och *Mo Myskie* gästgifvaregårdar i *Gefleborgs Län*, 8,230 R:dr, hvaraf 7,000 R:dr förut anordnats, återstoden (Dito dito). . . „	1,230 — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Sanna* och *Bergs* gästgifvaregårdar i samma Län, 1050 R:dr, hvaraf 700 R:dr förut lyftats, återstoden (Dito dito) . . . . . „	350: — —
Utaf anslaget för omläggning af vägen mellan *Junsele* och *Lidens kyrkor* i *Vester-Norrlands Län*, 4,000 R:dr, hvaraf hälften förut utbetalts, återstående (Dito dito.) . . . . . „	2,000: — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Borgsjö* och *Telje byar* i samma Län, 3,251 R:dr, hvaraf 1000 förut anordnats, ytterligare (D:o d:o)	1,250: — —
Utaf anslaget till vägomläggningar inom *Helgums socken* af samma Län, 1,319 R:dr 41 sk., hvaraf 500 R:dr förut lyftats, ytterligare (Dito dito.) „	500: — —
Utaf anslaget till väg-omläggningar inom *Ramsele socken* af samma Län, 1,628 R:dr 39 sk., hvaraf 300 R:dr förut anordnats, ytterligare (D:o d:o)	1,000: — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen förbi *Östbergsbacken i Frösö socken* af *Jemtlands Län*, 3,500 R:dr, hvaraf 2,625 R:dr förut utbetalts, återstoden (Dito dito) . . . . . „	875: — —
Transport:	544,241: 26. —

Transport:	544,241: 26. —
Utaf anslaget för vägomläggningar i *Refsunds Tingslag* af samma Län, 4,850 R:dr, hvaraf 2,500 R:dr förut anordnats, ytterligare (42 §. 4 mom.) . „	500: — —
Utaf anslaget för iståndsättande af landsvägen emellan *Herjeådalen* och *Jemtland* 18,484 R:dr 45 sk, 2 rst., hvaraf 7,882 R:dr förut lyftats, ytterligare (Dito dito) . . : . . . . . „	4,500 — —
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen söder om *Liths bro* i Liths socken i *Jemtland*, 1,250 R:dr, (Dito dito.) . . . . . „	950: — —
= 56,724: 42. =	
Anslaget för aftappning af 4 myrer inom den så kallade *Svenskbygden* af Ny socken i *Wermland* (42 §. 6 mom.) . . . . . „	2,500 — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom Nås socken af *Stora Kopparbergs Län*, 2,500 R:dr, hvaraf hälften förut utbetalts, återstoden (Dito dito.) „	1,250: — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Jerna socken* af samma Län, 5,000, hvaraf 2,700 R:dr förut utbetalts, återstoden (Dito dito) . . . . „	2,300: — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Malungs socken* af samma Län, 1,950 R:dr, (Dito dito) . . „	1,000: — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Venjans socken* af samma Län, 1,100 R:dr, hvaraf 600 R:dr förut anordnats, återstoden (Dito dito) . . . . „	500: — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Gagnefs socken* af samma Län, 200 R:dr, hvaraf hälften förut lyftats, ytterligare (Dito dito) . . . . . „	50: — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Elfdals socken* af samma Län, 2,500 R:dr, hvaraf hälften förut anordnats, ytterligare (Dito dito) . . . . . „	625: — —
Utaf anslaget för utdikning af *Långmyren* i Rättviks socken af samma Län, 1,353 R:dr, (D:o d:o)	676: 24 —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Ohre socken* af samma Län, 390 R:dr, (Dito dito.) . . . . „	180: — —
Utaf anslaget för sänkning af *Svärdsjön* i Svärdsjö socken af samma Län, 900 R:dr, hvaraf 600 R:dr förut lyftats, återstoden (Dito dito) . . . . „	300: — —
Transport:	559,573: 2 —

Transport:	559,473: 2. —
Anslaget för utdikning af *Östansjö Stormyren* och *Kalkugnskärret* i samma Socken och Län (42 §. 6 mom.)	150: — —
Utaf anslaget för utdikning af myrer inom *Ås socken* af samma Län, 1,320 R:dr, (Dito dito) . . „	660: — —
Utaf anslaget för sänkning af *Kyrksjön* i Jättendals socken af *Gefleborgs Län*, 1000 R:dr, hvaraf hälften förut lyftats, återstående (Dito dito.) „	500: — —
Utaf anslaget för sänkning af sjön *Jerfstjern* i Skogs socken af samma Län, 550 R:dr, hvaraf hälften förut anordnats, återstoden (Dito dito) . . „	275: — —
Utaf anslaget för sänkning af *Grängsjön* i Gnarps socken af samma Län, 1145 R:dr, hvaraf 700 R:dr förut anordnats, återstoden (Dito dito) „	445: — —
Anslaget för utdikning af *Åsmyrerna* i Borgsjö socken af samma Län (Dito dito) . . . . . „	490: — —
Utaf anslaget för aftappning af *Loråås*, *Mo*, *Bye*, *Sikås* m. fl. myrer inom Hammardals och *Stortjernsmyren* i Ströms socken af *Jemtland*, 7,600 R:dr, hvaraf 3,900 förut lyftats, ytterligare (Dito dito) . . . . . „	1,500: — —
Utaf anslaget för utdikning af *Vikens* och *Funås* m. fl. myrer inom samma socken, 8,178 R:dr, hvaraf 4,400 R:dr förut anordnats, ytterligare (Dito dito) . . . . . „	1,000 — —
Utaf anslaget för myrutdikningar inom *Bergs* och *Rätans socknar* i samma provins, 1,258 R:dr, (Dito dito) . . . . . „	600: — —
Utaf anslaget för 7 st. myrutdiknings-arbeten inom *Lockne*, *Näs* och *Brunflo socknar* i Dito, 1,799 R:dr, hvaraf hälften förut anordnats, ytterligare (Dito dito) . . . . . „	500: — —
Utaf anslaget för en myraftappning vid *Greninge by* inom Liths socken i d:o, 1,230 R:dr, (D:o d:o)	820: — —
Utaf anslaget för utdikning af en myr vid *Handogs* by i samma socken, 1,580 R:dr, (Dito dito) „	790: — —
Utaf anslaget för utvidgandet af myraftappnings-arbetena inom *Brunflo* socken i samma Provins, 755 R:dr, (Dito dito) . . . . . „	600: — —
Transport:	567,903: 2. —

Transport:	567,903: 2. —
Utaf anslaget för sänkning af *Bredbysjön* i Offerdals socken af samma Provins, 600 R:dr, (42 §. 6 mom.)	120: — —
Utaf anslaget för aftappning af sjöarna *Tjern och Ökeviken* i Löfångers socken af *Westerbottens Län*, 125 R:dr, hvaraf hälften förut lyftats, återstoden (Dito dito) . . . . . „	62: 24 —
Utaf anslaget för en myraftappning vid *Bullmarks by* i Säfvar socken af samma Län, 1500 R.dr, hvaraf 600 R:dr förut utbetalts, återstoden (Dito dito)	900: — —
Utaf anslaget för *Kyrk-* och *Olas-långmyrerna* vid Gunnilsmarks by i samma socken och Län, 1,500 R:dr, hvaraf 500 R:dr förut lyftats, återstoden (Dito dito) . . . . . „	1,000: — —
Utaf anslaget för utdikning af sjön *Ökwattnet* i Skellefteå socken af samma Län, 3,534 R:dr 42 sk. 8 rst., (Dito dito) . . . . . „	1,200: — —
Det till samma arbete beviljade lån (Dito dito) . „	2,000: — —
Utaf anslaget för utdikning af *Rör- och Ångsträsken* inom Svartbyns område i Öfver Luleå socken af *Norrbottens Län*, 1,400 R:dr, hvaraf hälften förut lyftats, återstoden (Dito dito) , . . . „	700: — —
Utaf anslaget för sänkning af sjön *Lakaviken* i Neder-Luleå socken af samma Län, 1,000 R:dr, (Dito dito) . . . . . „	500: — —
= 24,194 — — =	
Anslaget för aftappning af vattnet å *Bälinge mossar* i *Upsala Län* (42 §. 7 mom.) . . . . „	1,029: 3. —
Det härtill beviljade lån 2,058 R:dr 6 sk. är förut anordnadt.	
Utaf anslaget för uttappning af *Sandby sjön* i *Wesslands* socken af samma Län, 1,000 R:dr, hvaraf 333 R:dr 16 sk. förut lyftats, ytterligare (D:o d:o)	500: — —
Det härtill beviljade lån, 3,000 R:dr, är förut anordnadt.	
Utaf anslaget för upprensning af *Slada-ån* och sänkning af *Barknåre eller Griggebo-sjön* i Hållnäs socken af samma Län, 1,666 R:dr 32 sk., (D:o d:o)	833: 16. —
Det härtill beviljade lån, 3,333 R:dr 16 sk., är förut anordnadt.	
Transport:	576,747: 45. —

Transport:	576,747: 45. —
Utaf anslaget för aftappning af *Stensjön* och *Laggarbosjön* i Jönköpings Län, 1,986 R:dr 14 sk. 8 rst., hvaraf 600 R:dr förut lyftats, återstoden (42 § 7 mom.)	1,386: 14. 8.
Det härtill beviljade *lån*, 3,000 R:dr, är förut anordnadt.	
Det för sänkning af *Haseråssjön* samt upprensning af *Lerby och Snapperuds elfvar* inom *Åmåls* och *Mo* socknar af *Elfsborgs* Län beviljade lån (Dito dito)	3,600: — —
Utaf det för samma arbete beviljade anslag, 1816 R:dr 26 sk. 8 rst., (Dito dito)	1,200: — —
Utaf anslaget för sänkning af sjön *Lången* och upprensning af *Kräftån* i Vadsbo Härad af *Skaraborgs Län*, 6,000 R:dr, hvaraf 1,600 R:dr förut anordnats, ytterligare (Dito dito)	4,200: — —
Det härtill *beviljade lån*, 7,000 R:dr, är förut anordnadt.	
= 12,748: 33. 8. =	
Lånet för utdikning och aftappning af *Elinghaims myr* i *Hangvare, Tingstäde och Stenkyrke socknar* i norra delen af *Gottland* (42 § 8 mom.) .	10,900: — —
Det för utdikning af *Martebo myr* på Gottland beviljade låneunderstöd (Dito dito)	25,200: — —
= 36,100: =	
Statsbidraget för *Landskrona hamns* iståndsättande, hvaraf *lån 8,333 R:dr 16 sk.* och *anslag* utan återbetalningsskyldighet 16,666 R:dr 32 sk., (43 §)	25,000: — —
Anslaget för upprensning af *Emmaboån* i Vissefjerda socken af Södra Möre Härad och *Kalmar Län*, att utgå af de, enligt Reglementets 45 §, till Emåns upprensning eller andra odlingsföretag inom medlersta och södra delarne af Riket anslagna medel, ...	555: — —
Transport:	648,789: 11. 8.

Transport:		648,789: 11. 8.
Lånet för aftappning af sjöarna *Drafven* och *Bolmen* i Vessbo och Sunnerbo Härader af *Jönköpings* och *Kronobergs Län*, att utgå af samma medel, ...		14,850: — —
	= 15,405: =	
Det för år 1844 innestående arfvode för *Civil-Ingeniörers undervisande* vid Artilleri-Läroverket å *Marieberg* (47 §) . . . . . „		1,000: — —
Utaf anslaget för *befrämjande af praktiska Skeppsbyggeri-Instituters inrättande*, 40,000 R:dr, hvaraf 4,538 R:dr 42 sk. 8 rst. förut anordnats, ytterligare (48 §) . . . . . „		5,998: 23. 8.
Utaf anslaget för *Riksarkivets flyttning* samt dess nya lokals förändrade inredning, 5,000 R:dr, (50 §) . . . . . „		4,681: 35. 1.
Anslaget *för aptering af de i samma lokal anvisade lägenheter för Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiqvitets-Akademien* (Dito dito.) . . „		1,000: — —
	= 5,681: 35. 1. =	
Utaf anslaget till ersättning åt *Garnisonsskolan* i Christianstad för mistade portpenningar, 240 R:dr årligen, (52 §) . . . . . „		480: — —
Utaf förslagsanslaget till Postverkets ersättande för *förhöjningen i postskjutslegan*, 10,000 R:dr årligen, (55 §):		
för år 1844 . . . . . R:dr	8,211: 18. 10.	
„ 1845 . . . . . „	8,263: 38. 11.	
„ 1846 . . . . . „	8,280: 16. 10.	
		24,755: 26. 7.
1846 och 1847 års anslag till *Strömsholms kanals och slussverks* ombyggnad (14 §) . . . . . „		100,000: — —
Utaf anslaget till *stipendier åt* elever vid *Folkskole-Lärare-Seminarierna*, hvaraf förut utbetalts 21,050 R:dr, ytterligare (95 § 2 mom.) . „		3,435: — —
Utaf anslaget till *Folkskole-Lärares aflönande*, hvaraf förut utbetalts 6,446 R:dr 19 sk., ytterligare (95 § 3 mom.) . . . . . „		3,021: 4. 9.
	= 6,456: 4. 9. =	
Transport:		808,011: 5. 9.

Transport:		808,011: 5. 9.
Summa från den 10 September 1845 till den 15 September 1847 *verkställda utbetalningar, tillhörande extra statsregleringen vid 1840 och 1841 års Riksdag*, ... R:dr		808,011: 5. 9.
Härifrån afdrages dock det under samma tid återbetalda belopp utaf den förut lyftade anslagssumman för *Navigations-skolornas* förseende med böcker och instrumenter m. m. . . . . „		145: 31. 8.
Då till den derefter återstående utgiftssumman . . . . . R:dr		807,865: 22. 1.
lägges hvad som, till följd af samma statsreglering, före förstnämnde dag, enligt 1845 års Revisionsberättelse, sid. 31, blifvit utbetaldt, eller . . . . „		2,806,499: 32. 5.
så uppkommer ett sammanräknadt belopp af R:dr		3,614,365: 6. 6.

Oberäknadt det *Ronneby köping*, för *Rottneåns upprensande*, beviljade lån å 10,000 R:dr, hvars begagnande nämnde köping, enligt Kongl. Maj:ts nådiga Bref den 21 Januari 1846, sig afsagt, och hvilket lån följaktligen icke kommer att utgå, *återstodo* för Riksgälds-Kontoret, vid medlet af nästlidne September månad, *följande utbetalningar*, som genom ifrågavarande extra statsreglering blifvit till utgående från detta Verk anvisade, nemligen:

Lånet för Rottneåns upprensande.

Återstående utbetalningar i följd af 1841 års extra statsreglering.

för *Länshäktenas* ombyggnad och förseende med celler . . . . . R:dr		85,179: 17. 11.
„ *Häradshäktenas* dito dito . . . . . „		98,500: — —
„ en *fängelsebyggnad i Stockholm* . . . . „		90,000: — —
„ fängelsebyggnader i *Rikets öfriga städer* . „		130,000: — —
„ *Ljusne elfs* upprensning . . . . . „		600: — —
„ hamnbyggnaden vid *Wisby* . . . . . „		9,000: — —
„ allmänna *landsvägarnes* omläggning och förbättrande . . . . . „		23,106: 14. —
hvaraf Kongl. Maj:t, enligt till Fullmäktige aflåtna nådiga Bref, disponerat:		
för ett vägomläggningsarbete inom *Stockholms* Län . . . . . R:dr	540: — —	
Transport:	450: — —	436,385: 31. 11.

Transport:	540: — —	436,385: 31. 11.
för ett dito inom *Skaraborgs* Län . . . . . „	2,170: — —	
„ 2 dito inom *Elfsborgs* Dito . . . . . „	3,000: — —	
„ 6 dito inom *Wester-Norrlands* Dito . . „	4,138: 14. 6.	
„ 3 dito inom *Jemtlands* Dito . . . . . „	8,252: 45. 2.	
„ 2 dito inom *Norrbottens* Dito . . . . . „	4,912: 41. —	
eller tillsammans	23,014: 4. 8.	
för anläggandet af en väg emellan *Öfver-* och *Neder-Kalix socknar* . . . . . „		1,750: — —
för *vattenaftappningar* eller andra odlingsföretag inom *norra* och *nordvestra* delarne af Riket „		42,022: 34. 8.
af hvilket belopp, enligt Fullmäktige tillhandakomna Kongl. Bref, följande summor blifvit disponerade, nemligen:		
för 2 arbetsföretag inom *Wermlands* Län	1,054: 24. -	
„ 10 dito inom *Stora Kopparbergs* Dito	5,254: 40. -	
„ 2 dito inom *Gefleborgs* Dito .	7,673: 16. -	
„ 20 dito inom *Jemtlands* Dito .	22,972: 32. -	
„ 1 dito inom *Westerbottens* Dito	2,334: 42. 8.	
„ 2 dito inom *Norrbottens* Dito	1,430: - -	
eller tillsammans R:dr	40,720: 10. 8.	
för beredande af större odlingsföretag genom *vattenaftappningar* och strömrensningar inom Rikets *södra* och *medlersta* provinser . . . . . att i egenskap af lån utgå.		6,065: 11. 8.
Häraf äro af Kongl. Maj:t genom ankomna nådiga Bref disponerade:		
för 2 vattenaftappnings-företag inom *Upsala* Län	1,000: — —	
„ 1 dito i *Skaraborgs* Dito	200: — —	
„ 1 dito i *Elfsborgs* Dito .	616: 26. 8.	
„ 1 dito i *Wermlands* Dito	546: 9. —	
eller tillsammans R:dr	2,362: 35. 8.	
Transport:		486,223: 30. 3.

Transport:		486,223: 30.	3.
för myraftappningar på *Gottland* . . . . . att i egenskap af lån utgå.		10,200: —	—
„ anläggning af en hamn vid *Ahus* . . . . . att likaledes utgå såsom låneunderstöd.		35,000: —	—
„ *Emåns* upprensning eller andra odlingsföretag inom medlersta och södra delarne af Riket . .		29,595: —	—
Utaf denna summa har Kongl. Maj:t i nåder beviljat:			
för upprensning af *Emmaboån* i Vissefjerda socken af Södra Möre Härad i *Kalmar* Län, ett anslag utan återbetalningsskyldighet å . . . . . R:dr	1,900: —		
„ utdikning af kärrtrakten *Fänet* inom Thorsås, Vissefjerda och Arby socknar af samma Härad, ett lån af . . . 5,652: 24. — och ett anslag utan återbetalningsskyldighet af . 4,495: — —	10,147: 24. —		
„ dito af kärrtrakten *Mören* i Ljungby socken af samma Härad och Län, ett lån af	4,212: 24. —		
„ aftappning af sjön *Drafven* i Vessbo Härad af *Jönköpings Län* och sjön *Bolmen* i Sunnerbo Härad af *Kronobergs Län*, ett anslag utan återbetalningsskyldighet af	4,950: — —		
„ utdikning af *Hössna Mader* i Hössna och Knättle socknar af Redevägs Härad och *Elfsborgs* Län, ett lån af	8,386: — —		
eller tillsammans R:dr	29,596: — —		
Transport:		561,018: 30.	3.

Transport:	561,018:	30.	3.
för befrämjandet af praktiska *Skeppsbyggeri-instituters* inrättande	29,462:	29.	8.
„ *Riksarkivets* flyttning och dess nya lokals inredande	318:	12.	11.
för uppförande af kyrkor och inköpande af ett prestboställe inom *Carlstads Stifts Finnmarker* . .	6,000:	—	—
till ersättning åt *Garnisonsskolan i Christianstad* för förlorade portpenningar	240:	—	—
„ understöd för rotehållarne vid *Westerbottens f. d. Fältjägare-Regemente*	12,000:	—	—
„ ersättning till Postverket i anledning af *postskjutslegans* förhöjning, förslagsvis beräknad för år 1847, ...	10,000:	—	—
för Folkskolelärare-Seminariers inrättande (1843 års anslag för Seminarium i Carlstads Stift) . R:dr	500:	—	—
„ stipendier åt elever vid nämnde Seminarier (af 1842—1844 års anslag)	2,515:	—	—
„ Folkskolelärares aflönande (af dito dito) . . .	44,961:	9.	9.
Summa den 15 September 1847 *återstående utgifter enligt 1841 års extra statsreglering* . R:dr	667,015:	34.	7.
hvarförutan det, jemlikt Rikets Ständers i sammanhang med nyssnämnde extra statsreglering vidtagna beslut, åligger Riksgälds-Kontoret att, under instundande och derpå följande Åtta år, för ombyggnaden af Strömsholms kanal och slussverk årligen utbetala 50,000 R:dr, eller tillsammans	450,000:	—	—
varande dock för denna utgifts bestridande ett särskildt räntebärande kapital afsatt och bland Riksgälds-Kontorets i början af denna Berättelse uppgifna skulder beräknadt.			

Vid 1844 och 184 års Riksdag beviljade och sedermera verkställda utbetalningar.

Till fullföljande af den i sednaste Revisionsberättelsen, sid. 34—36, intagna uppgift å de *tillfälliga statsutgifter, som vid 1844 och 1845 års Riksdag blifvit på Riksgälds-Kontoret anvisade och derifrån, i stadgad ordning, utbetalda,* få Revisorerne jemväl meddela nedanstående *förteckning* å dylika af Fullmäktige, jemlikt deras vid denna revision lästa protokoller, beslutade och anordnade utbetalningar:

Utaf anslaget för gäldande af Statsverkets återstående skuld för *Lejonbackens ombyggnad,* utgörande, utom obetalda räntor, 52,000 R:dr,

af hvilken kapital- och räntеskuld 9,038 R:dr 30 sk. 8 rst. förut betalts, återstående (59 §) R:dr 46,766: 21. 4.

Utaf anslaget till *aflöning för Lagberedningens* arbetande *Ledamöter* och *Sekreterare* samt till *expenser* derstädes, 12,000 R:dr årligen, eller för 3 år 36,000 R:dr, utom det till aflöning och expenser för samma Beredning, före sista Riksdags slut, utbetalda belopp af 40,691 R:dr 32 sk., (60 §) . . 29,708: 16. —

Utaf anslaget för *tryckning* af *Lagberedningens* återstående *arbeten*, 6,000 R:dr, (60 §) . . . . . 2,352: 7. 8.

= 32,060: 23. 8. =

Utaf anslaget för *Topografiska Corpsens arbeten*, 12,000 R:dr årligen, eller för 3 år 36,000 R:dr, hvaraf 10,000 R:dr förut lyftats, återstoden (61 § 1 mom.) . . . . . 26,000: — —

Anslaget för komplettering af redskaps-, rid-, anspanns- och stall-persedlar för Fem Batterier af *nya Fältartilleriet*, 8,000 R:dr årligen, (61 § 2 mom.) . . . . . 24,000: — —

Anslaget för anskaffande af 4,000 st. *nya infanterigevär*, 80,000 R:dr dito, (61 § 3 mom.) . . . 240,000: — —

Anslaget för tillverkning af *pistoler*, 5,333 R:dr 16 sk. dito, (61 § 4 mom.) . . . . . 16,000: — —

Anslaget för äldre infanterigevärs förändring för *slagkruts antändning*, 20,000 R:dr dito, (61 § 5 mom.). . . . . 60,000: — —

Anslaget för tillverkning af *slagkrutshufvar* och dertill behöfliga machiner, 11,000 R:dr dito, (61 § 6 mom). . . . . 33,000: — —

Anslaget för bestyckning af *Waxholms fästning* med tillhörande strandverk, 26,666 R:dr 32 sk. dito, (61 § 7 mom.) . . . . . 80,000: — —

Anslaget till bestyckning af *Carlstens fästning*, 13,333 R:dr 16 sk. dito, (61 § 8 mom.) . . . 40,000: — —

Utaf anslaget för fortsättning af *befästningsarbetena vid Carlsborg*, 30,000 R:dr årligen, eller för 3:ne år 90,000 R:dr, hvaraf förut utbetalts ett års anslag (61 § 9 mom.) . . . . . 60,000: — —

Utaf anslaget för fortsättning af *befästningsarbetena*

Transport: 657,826: 45. —

Transport:	657,826: 45. —
vid Carlsten, 31,000 R:dr årligen, hvaraf förut utbetalts ett års anslag, (61 § 10 mom.) . . .	62,000: — —
Utaf anslaget för *befästningsarbetena vid Carlskrona*, 24,000 R:dr årligen, eller för 3:ne år 72,000 R:dr, hvaraf förut utbetalts ett års anslag, (61 § 11 mom.)	48,000: — —
Utaf anslaget för befästningarne i *Stockholms skärgård*, 50,000 R:dr dito, dito 150,000 R:dr, hvaraf förut utbetalts ett års anslag, (61 § 12 mom.)	100,000: — —
= 789,000: — — =	
Utaf anslaget till understöd för *rustningen* och *roteringen* inom *Jemtland*, 4,000 R:dr dito, dito 12,000 R:dr, (62 §)	8,000: — —
Anslaget för fortsättning af *dockbyggnaden i Carlskrona*, 33,333 R:dr 16 sk. årligen, (64 § 1 mom.)	100,000: — —
Anslaget för anskaffande af en *hydraulisk press* derstädes, 2,000 R:dr dito, (64 § 2 mom.) . . .	6,000: — —
Anslaget för nybyggnad af *Krigs-ångfartyg* och ångkraftens användande på andra, Flottan tillhöriga fartyg, 100,000 R:dr dito, (64 § 3 mom.) .	300,000: — —
Anslaget för ytterligare anskaffande af *bombkanoner* och *projektiler*, 16,666 R:dr 32 sk. årligen, (64 § 4 mom.)	50,000: — —
Anslaget till flintlås-gevärs förändring för *slagkrutsantändning*, 5,000 R:dr dito, (64 § 5 mom.) .	15,000: — —
Anslaget för *fyrarnes* ombyggnad och förändring, 28,558 R:dr 16 sk. dito, (64 § 6 mom.) . . .	85,675: — —
= 556,675: — — =	
Utaf anslaget till aflöning för *Styrelsen öfver allmänna Väg- och Vattenbyggnader*, 9,766 R:dr 32 sk. dito, eller för 3:ne år 29,300 R:dr, hvaraf förut utbetalts ett års anslag, (65 § 1 mom).	19,533: 16. —
Utaf anslaget till *rese- och undersöknings-kostnader* samt expenser *för allmänna arbeten*, 10,000 R:dr dito eller för 3:ne år 30,000 R:dr, hvaraf förut utbetalts ett års anslag, (65 § 2 mom.) . , .	20,000: — —
Transport:	1,472,035: 13. —

Utaf

Transport:	1,472,035: 13. —
Utaf anslaget till arfvode åt lärare för *Civil-Ingeniörers* undervisning vid Mariebergs Artilleri-Läroverk, 1,000 R:dr årligen eller för 3:ne år 3,000 R:dr, (65 § 3 mom.)	2,000: — —
Utaf anslaget till stipendier för *Civil-Ingeniörs-elever* 1000 R:dr dito, dito 3000 R:dr, (65 § 4 mom.) = 43,533: 16. — =	2,000: — —
Lånet för utdikning af *Rönna*, *Rotbrunna* och *Bogårdens* samt *Norrby* byars sanka ägor i *Hernevi* socken och Thorstuna Härad af *Westerås* Län samt i Wårfrukyrka socken af Åsunda Härad och *Upsala* Län (66 §)	939: 24. —
Utaf det för samma arbete beviljade anslag, 900 R:dr, (dito)	600: — —
Lånet för utdikning af *Säfstakärret* i Husby Sjutolfts socken i Trögds Härad af *Upsala* Län (dito) . (varande för detta arbetsföretag dessutom beviljadt ett anslag af 300 R:dr.)	400: — —
Lånet för sänkning af *Tössjön* i Tierps socken af Örbyhus Härad och samma Län (dito) . . .	305: 23. 5.
Utaf det för samma arbete beviljade anslag, 1,450 R:dr, (dito) . . . . . , ...	483: 16. —
Lånet för sänkning af sjön *Wiggan* i samma socken (dito) . . . . . (varande för samma arbetsföretag beviljadt ett anslag af 2000 R:dr.)	2,047: 24. 2.
Lånet för sänkning af *Wendelsjön* i samma Härad och Län (dito)	344: 33. 2.
Utaf anslaget för samma arbete, 800 R:dr, (dito) .	400: — —
Lånet för utdikning af *Pukeby kärr* och *mossar* i Össeby Garns socken af Långhundra Härad och *Stockholms* Län (dito)	454. 36. —
Lånet för utdikningen af en mosse å egendomen *Fullerstad* i Huddinge socken af Svartlösa Härad och samma Län (dito)	1,600: — —
Utaf låneunderstödet för ett utdiknings- och aftappningsarbete vid *Lokstaholm* i Husby socken af	
Transport:	1,483,610: 25. 9.

Transport:	1,483,610: 25. 9.
Lyhundra Härad och samma Län, 4,300 R:dr, (66 §)	3,300: — —
Anslaget för utdikning af *Barsjökärret* på Söder-Nånö bys ägor i Estuna socken af samma Härad och Län (dito) . . . . . (varande för detta arbetsföretag dessutom beviljadt ett lån af 220 R:dr.)	200: — —
Lånet för vattenaftappningar inom *Dörby* och *Kläckeberga* socknar (utdikning af *Hårstorps-* och *Törne-bäckarne*) uti Norra Möre Härad af *Kalmar* Län (dito) . . , ...	2,650: — —
Det för samma arbete anvisade anslag (dito) . . .	2,600: — —
Lånet för utdikning af *Arvidsmåla mosse* i Misterhults socken af Tuna-läns Härad och förenämnde Län (dito)	2,083: — —
Anslaget för sänkning af vattnet i *sjöarne Ör* och *Bunn* samt *Öfra* och *Nedra Qvarnsjön* i Wista och Norra Wedbo Härader af *Jönköpings* Län (dito)	2,520: 32. —
Lånet för samma arbete (dito)	5,041: 16. —
Lånet för sänkning af *Hökasjön* i Forserums och Barkaryds socknar af Tveta Härad och samma Län (dito)	537: — —
Lånet för utdikning af *Barkaryds-sjön* jemte deromkring belägna mad-ängar och mossar i Barkaryds socken af samma Härad och Län (dito) .	1,000: — —
Lånet för sänkning af *Klockarps-sjön* inom Lekaryds och Forserums socknar i samma Härad och Län (dito) . . . :	1,985: — —
Lånet för sänkning af *Aneby-, Flisby-* och *Wässeleda-sjöar* samt upprensning af åtskilliga dermed sammanhängande mindre vattendrag inom Bredesta, Lommaryds, Bälaryds, Flisby och Solberga socknar uti Norra och Södra Wedbo Härader af samma Län (dito)	14,000: — —
Utaf det för samma arbete beviljade anslag, 7000 R:dr, (dito) , ...	2,333: 16. —
Lånet för utdikning af *Lilla-sjö* samt åtskilliga i	
Transport:	1,521,860: 41. 9.

Ttansport: 1,521.860: 41. 9.

närheten deraf belägna kärr och mosstrakter inom Stenbrohults och Wirestads socknar af Albo Härad och *Kronobergs* Län (66 §) . . . . 6,000: — —

Låneunderstödet för utdiknings-arbeten vid hemmanen *Elmhult*, 1,592 R:dr, *Rephult*, 1,118 R:dr samt *Tångarne Faxagård* och *Westergård*, 975 R:dr, i Stenbrohults socken af samma Härad och Län (dito) . . . . . 3,685: — —

Låneunderstödet för utdikning af kärrmark å *Hyttinge* och *Buhults* hemmans ägor i Stenbrohults och Wirestads socknar af samma Härad och Län (dito) . . . . . 825: — —

Låneunderstödet för utdikning af Redeberga egendoms andel i *Mönarps mossar* inom Marka socken i Wilske Härad af *Skaraborgs* Län (dito) . 1,000: — —
(varande för detta utdikningsarbete derjemte beviljadt ett anslag af 750 R:dr.)

Anslaget för sänkning af sjön *Björklången* i Nyeds Härad och socken af *Wermlands* Län (dito) . 2,034: 24. —

Hälften af det för samma arbetsföretag beviljade lån, 2,200 R:dr, (dito) . . . . . 1,100: — —

Lånet för ett vattenaftappningsarbete å säteriet Agnhammars ägor i Grums Härad och socken af samma Län (dito) . . . . . 1,400: — —

Lånet för vattnets afhållande från ett, säteriet *Odenstad* i Gillbergs Härad och socken af samma Län tillhörigt, odlingsbart fält (dito) . . . . . 870: — —

Lånet för aftappning af 4 st. myrer vid hemmanet *Trangärdstorp* i Grafva socken af Carlstads Tingslag och samma Län (dito) . . . . . 670: — —

Anslaget för sänkning af *Frövisjön* i Skultuna socken af Norrbo Härad och *Westerås* Län (dito) 466: 32. —

Det för samma arbete beviljade lånebidrag (dito) 866: 32. —

Låneunderstödet för utdikning af myrer vid *Julpa* gård i Romfartuna socken af samma Härad och Län (dito) . . . . . 3,116: — —

Låneunderstödet för utdikning af *Bredmossen* samt sänkning af *Laggarbo-* och *Harmsjöarne* i Kål-

Transport: 1,543,894: 33. 9.

Transport:	1,543,894:	33.	9.
bäcks och Bergs socknar af Snefringe Härad och samma Län (66 §)	3,340:	—	—
Utaf det för samma arbetsföretag beviljade anslag, 3,301 R:dr 24 sk., (dito)	1,650:	36.	—
Lånet för utdikning af *Nesselsta*, *Holms*, *Myrkarby*, *Kattbo* och *Nikbo* byars myrängar och kärr i Hvittinge socken af Thorstuna Härad och samma Län (dito)	1,043:	16.	—
Utaf anslaget för samma arbete, 1,000 R:dr, (dito)	666:	32.	—
Anslaget för utdikning och aftappning af *Kolbäcksjön* och deromkring varande mossar å Arboga stads södra skog (dito)	1,510:	—	—
Det för samma arbete beviljade lån (dito)	1,000:	—	—
Lånet för aftappning af *Mursjön* i Wester-Våhla socken af Norbergs Härad och samma Län (dito)	2,447:	—	—
Hälften af det för samma arbete beviljade anslag, 1,223 R:dr 24 sk., (dito)	611:	36.	—
Utaf anslaget för myrutdikningar inom Sundborns socken af *Stora Kopparbergs* Län, 1,496 R:dr, (dito)	1,122:	—	—
Utaf anslaget för utdikning af *Stora* och *Lilla Wassmyrerna* samt sänkning af *Galtsjön* i samma socken och Län, 680 R:dr, (dito)	453:	16.	—
Anslaget för utdikande af åtskilliga myrer i Wika socken af samma Län (dito)	2,600:	—	—
Utaf anslaget för utdikning af *Stor-*, *Myckel-*, *Brunns-*, *Wads-*, *Stockhols-*, *Ormhags-*, *Nyhytte-*, *Rönnbäcks-* och *Knuttebo-myrer* inom samma socken och Län, 500 Rdr, (dito).	333:	16.	—
Utaf anslaget för sänkning af *Vannsjön* i Folkerna socken af samma Län, 266 R:dr 32 sk., (dito) .	177:	37.	4.
Utaf anslaget för sänkning af sjöarna *Ärten* och *Smålingen* samt utdikning af *Länsmansfäbomyren*, *Kolningskärret* och *Bromsmyren* i Bjursårs socken af samma Län, 600 R:dr, (dito) . . .	200:	—	—
Utaf anslaget för sänkning af sjön *Toftan* samt utdikning af *Gårdstjernsmyren* i Sundborns och Svärdsjö socknar af samma Län, 5,090 R:dr, (dito)	2,090:	—	—
Utaf anslaget för aftappning af *Bod* och *Öfverränns-*			
Transport:	1,563,140:	31.	1.

Transport: 1,563,140: 31. 1.

tjernarne inom Söderala socken af *Gefleborgs* Län, 1,266 R:dr, (66 §) . . . . . 766: — —

Utaf anslaget för sänkning af *Fräkensjön* i Hanebo socken af samma Län, 750 R:dr, (dito) . . . 650: — —

Hälften af anslaget för vattenaftappningsarbeten inom Rogsta socken och Forssa Härad af samma Län, 2,946 R:dr, (dito) . . . . . 1,473: — —

Utaf anslaget för utdikning af *Bondebo-ängen* och aftappning af *Sjömyra-sjön* i Delsbo socken af samma Län, 5,160 R:dr, (dito) . . . . . 1,290: — —

Halfva anslaget för utdikning af *Grenås myrer* och kärr samt sänkning af *Håstsjön* och *Låssjön* i Hammardals socken af *Jemtlands* Län, 5,800 R:dr, (dito) . . . . . , ... 2,900: — —

Halfva anslaget för utdikning af *Björn- och Tortängsmyrerna* vid Östersund och Odensala by i Brunflo socken af samma Län, 4,000 R:dr, (dito) 2,000: — —

Halfva anslaget för utdikning af Långskjutsmyren i Sunne socken af samma Län, 500 R:dr, (dito) 250: — —

Utaf anslaget för utdikning af *Jöns-, Håkans- och Fälla myrerna* å Nybyns ägor i Nysätra socken af *Westerbottens* Län, 1,000 R:dr, (dito) . . . 750: — —

Utaf anslaget för utdikning af *Gålsmyren* å Grimsmarks bys område i samma socken och Län, 675 R:dr, (dito) . . . . . 506: 12. —

Utaf anslaget för aftappning af *Rösjön* i samma socken och Län, 1,820 R:dr, (dito) . . . . 1,320: — —

Utaf anslaget för aftappning af sjön *Krokvattnet* jemte åtskilliga närgränsande myrer i samma socken och Län, 2,620 R:dr, (dito) . . . . . 1,746: 32. —

Utaf anslaget för aftappning af sjön *Gummarsträsket* i Skellefteå socken af samma Län, 4,300 R:dr, (dito) . . . . . 2,866: 32. —

Hälften af anslaget för aftappning af sjöarne *Snörmyrstjern och Långtjern* i Löfångers socken af samma Län, 400 R:dr, (dito) . . . . . 200: — —

Transport: 1,579,859: 11. 1.

Transport:	1,579,859:	11.	1.
Hälften af anslaget för utdikning af sjön *Selträsket* i samma socken och Län, 310 R:dr, (66 §) . .	155:	—	—
Utaf anslaget för utdikning af *Sönkmoran* vid Säfvars by i Säfvars socken af samma Län, 900 R:dr, (dito)	600:	—	—
Hälften af anslaget för utdikning af 3:ne inom Siknäs bys område i Neder-Kalix socken af *Norrbottens* Län belägna träsk *Lillträsket*, *Byträsket* och yttre *Bredträsket*, 566 R:dr 32 sk., (dito).	283:	16.	—
Utaf anslaget för utdikning af kärrängen *Tjern* vid Svartbyn i Öfver-Luleå socken af samma Län, 600 R:dr, (dito)	400:	—	—
= 104,578: 46. 1. =			
Till uppmuddrings-arbeten i *Örsunds* å i Upsala Län samt anläggning af en mindre lastkaj vid den öfver samma å uppförda bro, hvarför, enligt 1845 års Revisionsberättelse, samma år utbetalts 6,000 R:dr, ytterligare anslagna (67 §) . . .	5,000:	—	—
Anslaget för upprensning af inloppet till *Gamlebyviken* vid staden Vestervik (dito)	7,333:	16.	—
Utaf anslaget till kostnader för grundens förstärkning å norra och södra hamnarmarne vid *Cimbritshamn*, 11,666 R:dr 32 sk., (dito)	8,000:	—	—
= 20,333: 16. =			
Anslaget för omläggning och förbättring af vägar i närheten af *Upsala* (67 §)	12,259:	10.	8.
Utaf anslaget för omläggning af vägen vid *Flottsundsbackarne* i Bondkyrka socken af Ulleråkers Härad och *Upsala* Län, 2,100 R:dr, (dito) . . .	1,400:	—	—
Utaf anslaget för omläggning och förbättring af allmänna landsvägen genom *Håbo* Härad i samma Län, 3,469 R:dr 32 sk., (dito)	2,300:	—	—
Anslaget för omläggning af en del utaf landsvägen emellan *Tibble och Grans* gästgifvaregårdar inom Bro och Håbo Härader af samma Län (dito).	13,000:	—	—
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen vid *Långsandsbacken* i Näs socken af Bro Härad och samma Län, 5,600 R:dr, (dito)	4,200:	—	—
Transport:	1,634,790:	5.	9.

Transport:	1,634,790:	5.	9.
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Barkarby och Tibble* gästgifvaregårdar, till undvikande af *Långsands-* och *Knekte-backarne* i samma Härad och Län, 6,910 R:dr, (67 §) . .	4,500:	—	—
Utaf anslaget för sänkning af åtskilliga backar å allmänna landsvägen inom samma Härad och Län, emellan *Tibble* och *Nyqvarns* gästgifvaregårdar, 2,322 R:dr 24 sk., (dito)	1,161:	12.	—
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen öfver åtskilliga backar inom *Trögds* och *Åsunda* Härader i samma Län, mellan dito dito, 3,067 R:dr, (dito)	2,045:	—	—
Anslaget för omläggande af allmänna landsvägen vid *Snickarekrogsbacken* i Huddinge socken af Svartlösa Härad och *Stockholms* Län (dito) . . .	6,160:	—	—
Anslaget för omläggning af vägen vid *Råsta backe* i Spånga socken af Sollentuna Härad och samma Län (dito)	1,650:	—	—
Anslaget för förbättring af allmänna landsvägen vid *Kummelby, Rotebro* och *Rudbeckens backar* i Sollentuna socken af samma Härad och Län (dito)	2,133:	16.	—
Utaf anslaget för vägomläggningar vid *Nyckelby, Krok-* och *Gillinge-backarne* i Angarns socken och Vallentuna Härad af samma Län, 4,050 R:dr, (dito)	2,700:	—	—
Utaf anslaget för förbättrande af landsvägen vid *Trebackarlång* och *Borgbrinksbacken* i Odensala socken af Erlinghundra Härad och samma Län, 3,830 R:dr, (dito)	2,553:	16.	—
Anslaget för omläggning af allmänna vägen vid *Kältabacken* i Lunda socken af Seminghundra Härad och samma Län (dito)	1,650:	—	—
Anslaget till omläggning af vägen för undvikande af *Kafvelbro* och *Norrgrinds-backarne* mellan *Lindberga* och *Kimsta* gästgifvaregårdar i samma Härad och Län (dito)	1,220:	—	—
Utaf anslaget för omläggning af landsvägen vid *Sal-*			
Transport:	1,660,563:	1.	9.

Transport: 1,660,563: 1. 9.

munge backe i Skederyds socken af Sjuhundra Härad och samma Län, 900 R:dr, (67 §) . . . 750: — —

Utaf anslaget för omläggning af landsvägen i Rimbo socken, samma Härad och Län, till undvikande af *Marcusbacken*, 1,533 R:dr 16 sk., (dito) . . 1,150: — —

Utaf anslaget för förbättrande af allmänna landsvägen vid *Estuna backe* mellan *Norrtelje* och *Svanberga gästgifvaregård* i Estuna socken och Lyhundra Härad af samma Län, 1,230 R:dr, (dito) . . . . . 915: — —

Anslaget för vägförbättringar vid *Frescati*, *Berga* och *Enebybergsbackarne* mellan Stockholm och Ensta gästgifvaregård i Danderyds Skeppslag af samma Län (dito) . . . . . 6,300: — —

Utaf anslaget för förbättringar å strandvägen mellan Stockholm och Norrtelje vid *Gunboda*, *Ruggsätra och Dambro backar* inom Kulla och Åkers socknar af Åkers Skeppslag och samma Län, 3,500 R:dr, (dito) . . . . . 2,333: 16. 1.

Utaf anslaget för undvikande af *Bethsede och Kafvelbro-backarne* på Vermdön i samma Län, 1,600 R:dr, (dito) . . . . . 1,066: 32. —

Utaf anslaget för sänkning af *Hallspånga backe* invid Thorshälla i Vester Rekarne Härad af *Nyköpings* Län, 675 R:dr, (dito) . . . . . „ 400: — —

Anslaget för vägomläggning till undvikande af *Blekbacken* å landsvägen emellan *Önnersta* och *Blacksta* samt *Gnesta gästgifvaregårdar* i Daga Härad af samma Län (dito) . . . . . 1,333: 16. —

Anslaget för omläggning af landsvägen emellan *Malmköping och Wadsbro gästgifvaregård*, till undvikande af *Mosstugubacken* i Dunkers socken af Villåttinge Härad och samma Län (dito) . . . 270: 32. —

Utaf anslaget för förbättring af landsvägen vid *Ypperskogsbacken* mellan Malmköping och Flens gästgifvaregård i Mällösa socken af samma Härad och Län, 2,495 R:dr, (dito) . . . . . 2,079: 8. —

Transport: 1,677,161: 9. 9.

Transport: 1,677,161: 9. 9.

Utaf anslaget för omläggning af landsvägen mellan Malmköping och Flens gästgifvaregård, till undvikande af *Ljusbro-* och *Brinkbackarne* i samma Härad och Län, 3,925 R:dr, (67 §) . . . . 3,270: 40. —

Anslaget för sänkning af *Genne-backe* i Östra Vingåkers socken, mellan Sätra, Ålsätters och Hvittorps gästgifvaregårdar inom Oppunda Härad af samma Län (dito) . . . . . 660: — —

Anslaget för sänkning af landsvägen vid *Södra Borrvindsbacken*, höjning af vägen vid *Löfsunds* säteri samt omläggning af vägen mellan *Bäcktorp* och *Löfsund* i Svärta och Runtuna socknar af Rönö Härad och samma Län (dito) 5,150: — —

Utaf anslaget för vägomläggning till undvikande af *Wisbro-backe* mellan *Håhls* och *Vreta gästgifvaregårdar* i Jönåkers Härad af samma Län, 1,900 R:dr, (dito) . . . . . 633: 16. —

Utaf anslaget för iståndsättande af åtskilliga *Nyköpings stad* tillhörande vägstycken från *vestertullen* till *svintullen* och från dammen vid *Vesterlund* till *Magnibergs backe*, 2,266 R:dr 32 sk., (dito) . . . . . 1,700: — —

Utaf anslaget för omläggningar och förbättringar å landsvägen mellan *Norrköping* och *Linköping* vid *Löfsta-* och *Klinga-backarne* i Kimsta och Löts socknar af Memmings Härad och *Östergöthlands* Län, 7,900 R:dr, (dito) . . . . 5,500: — —

Utaf anslaget för omläggnings-arbeten å allmänna landsvägen inom *Hoby*, *Åryds*, *Hellaryds* och *Asarums* socknar af Bräkne Härad i *Blekinge* Län, 3,800 R:dr, (dito) . . . . . 2,996: 20. 11.

Anslaget för omläggning af landsvägen vid *Lösens backe* i Östra Härad af samma Län (dito) . . 1,850: — —

Anslaget för omläggande af landsvägen mellan *Jönköping* och *Ingaryds gästgifvaregård* i Tveta Härad af Jönköpings Län (dito) . . . . . 11,000: — —

Transport: 1,709,921: 38. 8.

Transport: 1,709,921: 38 8.

Utaf anslaget för en vägomläggning vid *Husqvarna klef* mellan *Jönköping* och *Vireda gästgifvaregård* i samma Härad och Län, 3,240 R:dr, (67 §) . . . . . 2,160: — —

Hälften af anslaget för omläggning af allmänna landsvägen mellan *Thenhult* och *Sjöberg* samt *Hälja*ryd och *Torp* inom Rogberga och Öggestorps socknar i samma Härad och Län, 6,340 R:dr, (dito) . . . . . 3,170: — —

Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen mellan staden *Eksjö* och *Esperyds gästgifvaregård* inom Södra Vedbo och Tveta Härader af samma Län, 6,666 R:dr 32 sk., (dito) . 4,444: 21. 4.

Anslaget för sänkning af *Sanna-* och *Kruthusbackarne* å landsvägen mellan *Jönköping* och *Råby* gästgifvaregård i Vista Härad af samma Län (dito) . . . . . 1,390: — —

Utaf anslaget för omläggningen af vägen mellan staden *Wexiö* och *Åreda gästgifvaregård*, för undvikande af *Toftabackarne* i Gårdsby socken af Norrvidinge Härad och *Kronobergs* Län, 11,600 R:dr, (dito) . . . . . , ... 7,863: 25. 4.

Utaf anslaget för omläggning af vägen mellan *Vrå gästgifvaregård* i Sunnerbo Härad af samma Län och *Breareds gästgifvaregård* uti Tönnersjö Härad i *Halland*, 15,711 R:dr 30 sk. 6 rst., (dito) . . . . . 7,856: — —

Utaf anslaget för anläggning af en chaussé mellan staden *Lund* och den s. k. *Stockholmsgrinden* på landsvägen mellan nämnde stad och Hurfva gästgifvaregård i Torna Härad af *Malmöhus* Län, 5,238 R:dr 32 sk., (dito) . . . . . , . 4,365: 26 8.

Hälften af anslaget för omläggning af allmänna landsvägen förbi backarne *Grytingen* och *Klenåsbräckan* i Lahne Härad af *Götheborgs-* och *Bohus* Län, 1,480 R:dr, (dito) . . . . . 740: — —

Hälften af anslaget för omläggning af allmäna lands-

Transport: 1,741,911: 16. —

Transport: 1,741,911: 16. —

vägen mellan *Qvistrums* och *Herrestads gästgifvaregårdar*, till undvikande af *Mjöfveredsbacken* i samma Härad och Län, 500 R:dr, (67 §) 250: — —

Hälften af anslaget för omläggning af allmänna landsvägen norr om gästgifvaregården *Qvistrum* i Tunge Härad af samma Län, till undvikande af *Qvistrums* och *Jonshögs-backarne*, 680 R:dr, (dito) 340: — —

Anslaget för omläggning af landsvägen förbi *Klefvalid* nära Alingsås i Bölinge socken af Kullings Härad och *Elfsborgs* Län (dito) . . . . . 886: 32. —

Utaf anslaget för förbättrande af allmänna landsvägen mellan staden *Hjo* och hemmanet *Borrbäcks* ägor i Kåkinds Härad af *Skaraborgs* Län, 1852 R:dr 32 sk., (dito) . . . . . 1,200: — —

Anslaget för omläggning af allmänna landsvägen inom *Jernboås* och *Hjulsjö* socknar i Nora Bergslag af *Örebro* Län (dito) . . . . . 17,600: — —

Utaf anslaget för åtskilliga vägförbättringsarbeten inom *Nora* Bergs-församling af samma Län, 26,854 R:dr 32 sk., (dito) . . . . . 17,903: 5. 4.

Utaf anslaget för omläggning af vägen emellan *Kedje-elfven* vid Christinehamn förbi *Alqvittern* och *Tåbäcken* i Carlskoga Bergslag af samma Län, 4,540 R:dr, (dito) . . . . . 3,026: 32. —

Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen mellan *Filipstad* och *Brattfors* gästgifvaregård i Fernebo och Brattfors socknar af Fernebo Härad och *Wermlands* Län, 8,614 R:dr, (dito) . 5,742: 32. —

Utaf anslaget för omläggning af vägen emellan *Råda* och *Bogeruds* gästgifvaregårdar i Råda socken af Elfdals Härad och samma Län, 4,950 R:dr, (dito). 3,712: 24. —

Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen mellan *Högboda* och *Lerhols* gästgifvaregårdar i Jösse Härad af samma Län, 10,750 R:dr, (dito) . . . . . 8,062: 24. —

Utaf anslaget för åtskilliga förbättringar å allmänna vägen inom *Svanskogs socken* af Gillbergs Hä-

Transport: 1,800,635: 21. 4.

Transport:	1,800,635:	21.	4.
rad i samma Län, 2,127 R:dr 30 sk. 10 rst, (67 §)	1,813:	39.	5.
Utaf anslaget för anläggande af försänkningar och flottverk vid *Clårelfven*, till förekommande af landsvägens utskärning af nämnde elf, äfvensom för omläggning af landsvägen vid *Löfved* i Grafva socken af Carlstads Tingslag och samma Län, 1,750 R:dr, (dito)	1,312:	24.	—
Anslaget för iståndsättande medelst mac-adamisering af den *S:t Ilians* och *Hubbo socknar* i Norrbo Härad till Romfartuna sockens gräns genomlöpande del af landsvägen mellan *Vesterås* och Fahlun (dito)	20,000:	—	—
Anslaget för omläggning af allmänna landsvägen öfver *Kattheden* mellan *Qvarnbacka* gästgifvaregård och *Skultuna* by i Skultuna socken af samma Härad och *Westerås* Län (dito)	4,000:	—	—
Anslaget för omläggning af allmänna landsvägen i samma socken och Län förbi *Sågbergs-backarne* å Bovallskogen mellan Qvarnbacka och Ramnäs gästgifvaregårdar (dito)	377:	24.	—
Anslaget för omläggning och förbättring af den s. k. *Åsvägen* mellan *Vångsjö* och *Thorstuna gästgifvaregårdar* i Thorstuna Härad och socken af samma Län (dito)	1,650:	—	—
Utaf anslaget för omläggning af vägen mellan staden *Sala* och *Enåkers-by* gästgifvaregård i Simtuna Härad af samma Län, 650 R:dr, (dito) . . .	433:	16.	—
Utaf anslaget för omläggning och förbättring af landsvägen mellan *Fahlun* och *Lumsheden* i Svärdsjö socken af *Stora Kopparbergs* Län, 9,500 R:dr, (dito)	6,333:	16.	—
Utaf anslaget för en vägomläggning mellan staden *Säther* och byn *Backa* i Gustafs socken af samma Län, 5,333 R:dr 16 sk., (dito)	3,555:	26.	8.
Anslaget för vägomläggning *utmed Dalelfven* inom *Gagnefs* socken af samma Län (dito)	1,500:	—	—
Transport:	1,841,611:	23.	5.

Transport:	1,841,611: 23. 5.
Utaf anslaget för omläggning af åtskilliga allmänna vägar inom *Järna* socken af samma Län, 666 R:dr 32 sk., (67 §)	533: 16. —
Utaf anslaget för vägomläggningar inom *Malungs* socken af samma Län, 1,600 R:dr, (dito) . .	1,200: — —
Utaf anslaget för en vägomläggning mellan *Fahlun* och *Korsnäs* i Kopparbergs socken af samma Län, 2,862 R:dr 16 sk., (dito)	1,908: 10. 8.
Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen mellan *Bomarsbo* och *Smedjebackens* gästgifvaregårdar i samma Län, 3,666 R:dr 32 sk., (dito)	1,222: 10. 8.
Utaf anslaget för åtskilliga vägförbättringar inom *Bollnäs* och *Regnsjö* socknar i Södra Helsingland af *Gefleborgs* Län, 7,050 R:dr, (dito) . . . . . :	6,168: 36: —
Utaf anslaget för omläggning af vägen genom *Alfta socken* i samma Län, till undvikande af *Munk-* och *Drakebackarne* å landsvägen från Dalarne samt Woxna och Ofvanåkers socknar i Helsingland till Söderhamn, 1,923 R:dr, (dito) . . .	1,442: 12. —
Utaf anslaget för väggomläggning vid *Westansjöbackarne* inom Ytter Hogdals socken af samma Län, 350 R:dr, (dito)	116: 32. —
Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen i *Wester-Norrlands* Län från Säbrå kyrka till Hernösand, 2,666 R:dr 32 sk., (dito)	2,000: — —
Utaf anslaget för ytterligare vägomläggningar inom *Indals* och *Lidens socknar* af samma Län, 9,900 R:dr, (dito)	3,960: — —
Utaf anslaget för omläggning af allmänna landsvägen i *Alsens socken* af *Jemtland* emellan *Östersund* och *Norska gränsen*, 7,760 R:dr, (dito)	3,000: — —
Utaf anslaget för förbättring af allmänna landsvägen inom *Brunflo* socken af Jemtland, mellan *Sundsvall* och *Norrige*, 3,933 R:dr 16 sk., (dito) . .	2,622: 10. 8.
Hälften af anslaget för en ny väg mellan *Ifvarboda*	
Transport:	1,865,785: 7. 5.

Transport: 1,865,785: 7. 5.

by och *Säfvars kyrka* i *Westerbottens* Län, 333 R:dr 16 sk., (67 §) . . . . . 166: 32. —

= 264,320: 44: 4. =

Anslaget för iståndsättande af *broarne* å den på Statens bekostnad anlagda väg genom *Stora Kopparbergs*, *Gefleborgs* och *Jemtlands* Län, (68 §) 2,400: — —

1846 och 1847 års anslag för amortering af ett för *Linköpings hamnbyggnad* och *Stångåns upprensning* upptaget lån (69 §) . . . . . 2,160: — —

Utaf anslaget till en *hamnbyggnad* vid *Lidköping*, 63,562 R:dr 24 sk., (70 §). . . . . 42,375: — —

Lånet till fullbordande af en *hamnbyggnad* vid *Cimbritshamn* (71 §) . . . . . 5,000: — —

Anslaget till samma arbete (dito) : . . . . . 10,000: — —

Utaf anslaget för upprensning af farleden genom den *närmast Söderhamn belägna skärgård*, 5,000 R:dr, (72 §) . . . . . 4,000: — —

Lånet för samma arbete (dito) . . . . . 10,000: — —

Lånet till staden *Carlshamn* för dervarande *hamns* iståndsättande (73 § 1 mom.) . . . . . 30,000: — —

Lånet till staden *Sölfvitsborg* för kajbyggnad derstädes och *hamnens* upprensning (73 § 2 mom.) 10,000: — —

= 113,535: =

Anslaget för uppmuntrande och befrämjande af boskapsskötseln i Riket (77 §) . . . . . 70,000: — —

Anslaget till slöjd-expositioners befrämjande (78 §) 3,000: — —

Anslaget till inlösen af de, från Statens sida, för drifvandet af *Löfås Silfververk*, anslagna förläningar och förmåner (80 §) . . . . . 15,000: — —

Ersättning för de vid kolonien *S:t Barthelemys* förvaltning, sedan dess återställande under Stats-Verket erforderliga utgifter, hvilka icke kunnat af koloniens inkomster betäckas, (81 §). . . . 11,349: 38. 3.

Anslaget för inköpande af ett *Kapell-Predikants boställe* i *Undenäs församling* af Wadsbo Härad och *Skaraborgs* Län (82 §) . . . . . 2,666: 32. —

Anslaget för verkställande af återstående reparations-

Transport: 2,083,903: 13. 8.

Transport:	2,083,903:	13.	8.
arbeten uti *grafchoren vid Wreta Klosters kyrka i Östergöthland*, (83 §)	552:	32.	—
Utaf anslaget för National-Musei-byggnadens påbörjande, 150,000 R:dr, (84 §).	60,000:	—	—
Utaf anslaget för inköp af 300 exemplar af *Svenska Fornskrifts-Sällskapets årliga Samlingar* (3, 4, 5 och 6:te häftena) (86 §).	1,400:	—	—
Utaf anslaget till understöd för den *fattigvård*, som, enligt 21 § 3 mom. i det af Rikets år 1840 och 1841 församlade Ständer uppgjorda förslag till Stadga om fattigvården, bör af Staten bekostas, 30,000 R:dr, (88 §)	20,268:	10.	8.
Utaf lånet för återuppförande af de förstörda verkstäderna med tillhörande byggnader vid *Conradsfors bruk* i Wermland, 30,000 R:dr, hvaraf 20,000 R:dr förut lyftats, (93 §)	10,000:	—	—
Utaf köpesumman för Hofmarskalken Friherre *G. Ridderstolpes sterbhusdelägares hus* vid hörnet af Slottsbacken och Skeppsbron, här i hufvudstaden, 100,000 R:dr, (206 §)	88,400:	—	—
Summa af Riksgälds-Kontoret, enligt Rikets sist församlade Ständers beslut, *utbetalda tillfälliga stats-utgifter, från den 10 September 1845 till den 15 September 1847*, ... R:dr	2,264,524.	8.	4.
Då dessutom, jemlikt 1845 års Revisionsberättelse, sid. 34—36, enahanda, på samma Ständers beslut grundade utgifter blifvit, *före denna tid*, af Riksgälds-Kontoret bestridda med . . . „	491,025:	11.	9.
så utgör det *sammanräknade beloppet af alla nu ifrågavarande, utaf Riksgälds-Kontoret verkställda utbetalningar* , ... R:dr	2,755,549:	20.	1.

Utbetalda anslag för Folkskole-lärares bildande och aflönande.

Utom den summa . . . R:dr 8,936: 32. — 2,755,549: 20. 1.
som Riksgälds-Kontoret, enligt uppgften i nyssnämnde Berättelse, utbetalt i afräkning å 1845 års anslag för *Folkskole-lärares bildande och aflönande*, hafva sedermera och intill nuvarande Revisionsförrättnings början blifvit från detta Verk ytterligare anordnade:

utaf 1845—1847 års anslag till understöd vid Folkskole-lärares aflöning (20,000 R:dr årligen) R:dr	25,098: 35. 11.		
utaf samma års anslag för Folkskole-lärare-Seminarierna (9,100 R:dr årligen) „	18,900: — —		
utaf dito dito för stipendier vid dessa Seminarier (12,000 R:dr årligen) . . . „	25,450: — —	69,448: 35. 11.	78,385: 19. 11.

Outtagna låne- och anslagssummor, beviljade vid 1844 och 1845 års Riksdag.

Utaf de, i egenskap af tillfälliga statsutgifter, under sednast förflutna Riksdag beviljade och till utgående från Riksgälds-Kontoret anvisade *anslag* och *lån*, voro vid medlet af nästlidne September månad följande summor *outtagna*, nemligen:

af anslaget till aflöning för *Lagberedningens* arbetande Ledamöter och Sekreterare . . . . R:dr	6,291: 32. —
„ anslaget för *tryckning* af samma Berednings arbeten	3,647: 40. 4.
„ anslaget till understöd vid *rustningen* och *roteringen* inom Jemtland	4,000: — —
Transport:	13,939: 24. 4.

af

Transport:		13,939: 24. 4.
af anslaget till arfvoden och stipendier för *Civil-Ingeniörers* bildande vid Mariebergs Läroverk . . .		2,000: — —
af de till låneunderstöd samt anslag för *utdikningar* och *aftappningar* af sanka trakter och sjöar anvisade medel		35,480: 33. 11.
hvaraf, enligt till Fullmäktige ankomna Kongl. Bref, blifvit i nåder disponeradt, att vid vissa terminer eller i mån af arbetenas påbörjande och fullbordande utbetalas:		
för 4 arbetsföretag inom *Upsala* Län	3,666: 32. —	
„ 2:ne dito inom *Stockholms* Dito . . . . . att utgå i egenskap af lån.	1,220: — —	
„ 1 dito inom *Jönköpings* Län	4,666: 32. —	
„ 1 dito inom *Skaraborgs* Dito	750: — —	
„ 1 dito inom *Wermlands* Dito . . . . . , . .	1,100: — —	
„ 4 dito inom *Westerås* Dito	2,895: 40. —	
„ 6 dito inom *Stora Kopparbergs* Dito	4,256: 10. 8.	
„ 4 dito inom *Gefleborgs* Dito	5,943: — —	
„ 1 dito inom *Wester-Norrlands* Dito	600: — —	
„ 8 dito inom *Vesterbottens* Dito	3,880: 20. —	
„ 3 dito inom *Jemtlands* Dito	5,150: — —	
„ 2 dito inom *Norrbottens* Dito	483: 16. —	
Summa R:dr	34,612: 5. 8.	
af anslaget för anläggning af nya samt omläggning och förbättring af backiga eller mindre goda *vägar* af hvilket belopp Kongl. Maj:t, genom Fullmäk-		105,679: 4. 8.
Transport:		157,099: 14. 11.

	Transport:	157,099: 14. 11.

tige tillhandakomna Bref, i nåder disponerat, att, i öfverenstämmelse med högstberörde Bref, af vederbörande utbekommas:

för 6 vägförbättringsarbeten inom *Upsala* Län . R:dr	7,863: 20. —	
„ 7 dito inom *Stockholms* Dito	5,175: — —	
„ 5 dito inom *Nyköpings* Dito	3,178: 16. —	
„ 1 dito inom *Östergöthlands* Dito	2,400: — —	
„ 1 dito iom *Kalmar* Dito .	5,933: 16. —	
„ 2 dito inom *Blekinge* Dito	951: 28. —	
„ 3 dito inom *Jönköpings* Dito	6,472: 10. 8.	
„ 2 dito inom *Kronobergs* Dito	11,592: 5. 2.	
„ 1 dito inom *Malmöhus* Dito	873: 5. 4.	
„ 4 dito inom *Götheborgs* och *Bohus* Dito	8,330: — —	
„ 1 dito inom *Skaraborgs* Dito	652: 32. —	
„ 1 dito inom *Örebro* Dito	8,951: 26. 8.	
„ 6 dito inom *Wermlands* D:o	9,060: 47. 5.	
„ 1 dito inom *Westerås* Dito	216: 32. —	
„ 6 dito inom *Stora Kopparbergs* Dito	8,876: 16. —	
„ 3 dito inom *Gefleborgs* Dito	1,595: 16. —	
„ 3 dito inom *Wester-Norrlands* Dito	11,186: 32. —	
„ 4 dito inom *Jemtlands* Dito	11,801: 5. 4.	
„ 1 dito inom *Westerbottens* Dito	166: 32. —	
R:dr	105,277: 4. 7.	
af anslaget för *strömrensningar* och mindre *hamnbyggnader*		3,666: 32. —
	Transport:	160,765: 46. 11.

Transport:		160,765: 46. 11.
utaf Kongl. Maj:t disponerade till kostnader för grundens förstärkning å norra och södra hamnarmarne vid *Cimbritshamn.*		
af anslaget dito för hamnbyggnaden vid *Lidköping*		21,187: 24. —
„ dito för upprensningar i *Söderhamns* skärgård .		1,000: — —
lånet för *Götheborgs* hamnbyggnad		42,000: — —
af anslaget för *National-Musei-byggnadens* påbörjande		90,000: — —
„ dito för utarbetande och ordnande af Kapiten *B. Cronstrands samlingar* rörande Egyptiska byggnadskonsten		2,000: — —
„ dito för den *fattigvård*, som bör af Stats-Verket bekostas, ...		9,731: 37. 4.
lånet för uppbyggande af en ny kyrka i *Christinehamn*		25,000: — —
Summa *återstående utgifter den 15:de September detta år* . R:dr		351,685: 12. 3.
Dessutom innestodo i Riksgälds-Kontoret, vid samma tid, af anslaget till *Folkskole-lärares aflönande* för åren 1845, 1846 och 1847 R:dr	34,847: 44. 1.	
af dito till *Folkskole-lärare-Seminarierna* för samma år . . „	5,400: — —	
och af dito till *stipendier* vid dessa Seminarier för dito . . „	4,666: 32. —	
		44,914: 28. 1.
Tillsammans R:dr		396,599: 40. 4.

Jemte nu uppräknade, vid förenämnde tidepunkt outtagna, låne- och anslagssummor, åligger det, till följd af Rikets Ständers beslut, Riksgälds-Kontoret att äfvenledes tillhandahålla några, till deras utgående belopp ännu icke bestämda, anslag, nemligen: till *knektekontrakternas* samlande och utgifvande från trycket; till Stats-Verkets ersättande för de af statsmedlen ytterligare förskjutna kostnader för *kolonien S:t Barthelemys* förvaltning; och till beredande af *Borgmästares* och *Kommissions-Landtmätares* delaktighet i Civil-Statens Pensionsinrättning, för hvilket sistnämnde ändamål en anslagssumma af 8,800 R:dr årligen skall af Riksgälds-Kontoret till bemälte Pensions-inrättning utbetalas från och med det år, då denna delaktighet medgifves och träder i verkställighet.

Utgifterna för kolonien S:t Barthelemys förvaltning.

Upppå Kongl. Stats-Kontorets i underdånighet gjorda anhållan om ersättning ej mindre för det belopp, 11,311 R:dr 14 sk. 3 rst., som utaf statsmedlen förskjutits till *kostnader för ön S:t Barthelemys förvaltning*, än äfven för en likaledes förskottsvis utbetald summa af 38 R:dr 24 sk. för sex stycken till samma ö afsända kanonlavetter, och då de från Guvernörs-Embetetpå S:t Barthelemy inkomna kassa-rapporter samt inkomst- och utgifts-förslager icke allenast utvisade, att förenämnde förskottssumma varit till fulla beloppet erforderlig för bestridandet af öns förvaltningskostnader, utan dessutom ådagalade behofvet af ytterligare tillskott så väl för den kommande tiden, som för ännu obestridda utgifter, hörande till den tid, som förflutit sedan ön under Svenska Stats-Verket återställdes; har Kongl. Maj:t, enär någon godtgörelse för besagde förskotter således icke skulle vara att förvänta genom de af ön inflytande inkomster, medelst nådigt Bref af den 17 Februari innevarande år, bemyndigat Kongl. Stats-Kontoret att från Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret reqvirera ersättning för ifrågavarande belopp, 11,349 R:dr 38 sk. 3 rst.

Med anledning häraf och på grund af 81 § i Riksgälds-Kontorets Reglemente, hvilken innehåller: att de för kolonien S:t Barthelemys förvaltning erforderliga utgifter, hvilka icke kunna af koloniens inkomster betäckas, må, efter skeende reqvisition, ersättas af Riksgälds-Kontoret, intilldess sig visar, huruvida godtgörelse för dessa kostnader framdeles kan beredas genom koloniens afkastning eller afträdande till någon främmande makt, har den i omförmälde hänseende reqvirerade ersättningssumma blifvit till Kongl. Stats-Kontoret af Riksgälds-Kontoret utbetald.

Kapiten B. Cronstrands samlingar angående Egyptiska byggnadskonsten.

Genom nådigt Bref till Kongl. Vitterhets-, Historie- och Antiqvitets-Akademien af den 3 Juni 1845, och sedan Kongl. Akademien uti underdånig skrifvelse under förmälan, att Kapiten Cronstrand förklarat sig beredd att årligen inför Kongl. Akademien redovisa arbetets fortgång, hemställt, om Kongl. Maj:t skulle täckas anse Cronstrands derjemte afgifna försäkran, att med yttersta ansträngning söka uppfylla de vilkor Rikets Ständer bestämt, såsom tillräcklig säkerhet, helst denna säkerhet torde vara den enda, som på förhand kunde vid anslagets utlemnande äskas, har Kongl. Maj:t tillåtit Cronstrand att nämnde arbete, efter af honom då uppgifven plan utföra samt anbefallt bemälte Akademi att med uppgift om fortgången deraf till Kongl. Maj:t årligen

inkomma; hvarjemte Kongl. Maj:t utfärdat nådig skrifvelse till vederbörande att genast för år 1845 utbetala 1,000 R:dr.

Uti Bref af den 8 December 1846 till samma Akademi, har Kgl. Maj:t i nåder förklarat, att som inga bestämda uppgifter af Cronstrand blifvit lemnade, det arbetet i någon väsentligare mån fortgått under den tid, som förflutit sedan nådiga föreskriften om anslagets användande meddelades, fann Kongl. Maj:t andra tredjedelen deraf icke kunna, i strid mot de vid dess beviljande fästade vilkor och derom meddelade beslut, för det närvarande till anordnande anvisas.

Lånet för återuppbyggandet af Conradsfors bruk.

Sedan genom Bergmästarens i orten meddelade och till Riksgälds-Kontoret ingifna intyg styrkts, att "alla de byggnader, verk och in-"rättningar blifvit vid *Conradsfors bruk i Wermland* uppförda och i "gång bragta, hvilka äro nödiga för effektuerande af de derstädes pri-"vilegierade så väl stångjerns- som manufaktur-smiden," och då medelst det till Riksgälds-Kontoret jemväl aflemnade brandförsäkringsbref är vordet ådagalagdt, att samtliga dessa byggnader voro hos Allmänna Brandförsäkrings-Verket här i hufvudstaden mot brandskada försäkrade; så och efter det jemväl blifvit styrkt, att de då redan till betalning förfallna försäkringsafgifterna vederbörligen erlagts, hafva Fullmäktige, enligt protokollet för den 22 nästlidne Juni, låtit till Bruksägaren *C. B. Fitinghoff* återställa den af honom afgifna förbindelse med dertill hörande säkerhetshandlingar, i afseende på fullbordandet och brandförsäkrandet af de nya byggnaderna vid nämnde bruk inom den tid, eller medlet af år 1848, som härför af Rikets sist församlade Ständer bestämdes bland vilkoren för det *Fitinghoff* till detta bruks återuppbyggande beviljade allmänna låneunderstöd.

Inteckningen i f. d. Ridderstolpeska huset.

På sätt Revisorerne redan uppgifvit, har utaf den vid sednaste Riksdag fastställda köpeskilling för Hof-Marskalken Friherre *G. Ridderstolpes sterbhusdelägares* några månader derefter, *genom Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret, inköpta hus,* endast ett belopp af 88,400 R:dr blifvit utbetaldt; hvaremot återstoden af köpesumman, eller 11,600 R:dr, finnes i Riksgälds-Kontorets räkenskaper bland dess räntebärande skulder upptagen. Då denna återstående köpeskilling allt hittills icke kunnat af Riksgälds-Kontoret liqvideras, emedan Direktionen för Stockholms Borgerskaps Enkhus, såsom innehafvare af en i samma egendom intecknad skuldförbindelse å sistnämnde belopp, vägrat att derför

mottaga betalning, hafva Revisorerne förskaffat sig närmare upplysning om förhållandet med ifrågavarande inteckning, helst hvarken i försäljningsanbudet eller, så vidt utrönas kunnat, uti de af säljarne, före köpets beslutande, meddelade underrättelser, någon så beskaffad gravation blifvit för Rikets Ständer uppgifven. Härvid hafva Revisorerne hufvudsakligen inhemtat följande omständigheter:

Sedan Fullmäktige af det gravationsbevis, som var bifogadt de från bemälte sterbhusdelägare, genast efter Riksdagens slut, infordrade handlingar angående nämnde egendom, erfarit, att deruti fanns en till Borgerskapets Enkhus' säkerhet meddelad inteckning, anmodades, enligt Fullmäktiges protokoll för den 4 Juni 1845, säljarnes ombud att till Fullmäktige eller Riksgälds-Kontorets Ombudsman aflemna en bestyrkt afskrift af samma inteckning. En sådan handling blef också Ombudsmannen tillställd, jemlikt hans under den 2 derpåföljde September till Fullmäktige ingifna Memorial, hvaruti anföres: att Ombudsmannen, bland andra ifrågavarande egendom rörande handlingar, af sterbhusdelägarne, i bestyrkt transsumt, mottagit en af Nicolaus Pauli och Louise Fredrique Wertmüller, den 6 November 1794, utgifven räntebärande förbindelse å 11,600 R:dr Specie, på grund hvaraf nyssnämnde inteckning blifvit beviljad, och hvilken förbindelse innehåller det vilkor, att kapitalet skall i alla tider innestå uti egendomen. Då vid Fullmäktiges sammankomst den 13 i samma månad köpekontraktet om egendomen afslutades, enligt hvilket kontrakt köparen skulle öfvertaga ansvarigheten för det intecknade skuldkapitalet med utfäst ränta efter den 1 nästpåföljande Oktober, tillkännagaf, uppå tillfrågan, säljarnes ombud, nuvarande Herr Öfver-Post-Direktören Friherre H. Hamilton, att "han ännu icke kunnat erhålla Borgerskapets Enkhus-Direk-"tions resolution å Ridderstolpeska sterbhusdelägarnes, redan för ett "par månader sedan gjorda, ansökning att få infria Enkhusets inteck-"ning i sterbhusdelägarnes hus eller utbyta densamma emot annan er-"bjuden inteckningssäkerhet;" men Herr Friherren förmodade, "att den-"na resolution skulle med det första kunna utbekommas; hvarefter Herr "Friherren ville meddela underrättelse om densammas innehåll." Den sålunda lofvade underrättelsen erhölls dock ej förr än flera månader derefter, då Fullmäktiges Sekreterare, enligt protokollet för den 23 Januari 1846, anmälde, att han, efter flerfaldiga påminnelser, omsider fått mottaga ifrågavarande resolution, hvilken redan under den 20 Augusti nästföregående år, och således mer än 3:ne veckor före köpets afslutande, var meddelad. Denna resolution, om hvars lydelse följaktligen så väl säljarnes ombud som Fullmäktige dessförinnan kunnat be-

reda sig kännedom, innehöll: att sedan, uti en till Enkhus-Direktionen ingifven och i dess protokoll för den 5 Juli samma år intagen skrift, framställning af Hof-Marskalken Friherre Ridderstolpes sterbhusdelägare blifvit gjord derom, att Direktionens intekning uti ofvannämnde fasta egendom måtte af sterbhusdelägarne få inlösas eller mot annan lemnad och af Direktionen godkänd inteckning öfvertagas; så och ehuru det intecknade kapitalet, enligt reversens lydelse, skulle i alla tider blifva i egendomen innestående, fann Direktionen likväl något hinder icke möta emot bifallandet, att omförmälda inteckning, för beredande af det åsyftade ändamålet, finge af sterbhusdelägarne öfvertagas, så vida de deremot till Direktionen aflemnade en eller flera inteckningar uti andra fastigheter här i staden å ett sammanräknadt lika kapitalbelopp och för öfrigt af sådan beskaffenhet, som Direktionen funne antaglig.

Genast efter erhållen kännedom om hvad Enkhus-Direktionen sålunda förklarat, förständigade Fullmäktige Riksgälds-Kontorets Ombudsman, att hos Ridderstolpeska sterbhusdelägarnes ombud vid den intecknade egendomens försäljning göra sig underrättad, huruvida sterbhusdelägarne gått eller ämnade gå i författning om inteckningens utbytande på det af Enkhus-Direktionen medgifna sätt; och borde Ombudsmannen derefter afgifva sitt yttrande, angående den eller de åtgärder, som å Riksgälds-Kontorets sida kunde erfordras, för att, så fort sig göra lät, få den för Statens räkning inköpta fastigheten befriad från besagde gravation. Erinrad om ofördröjligt aflemnande af detta yttrande, inkom Ombudsmannen ändteligen dermed den 22 Februari innevarande år; hvarvid han anmälde, att Herr Öfver-Post-Direktören Friherre Hamilton, på Ombudsmannens förfrågan, meddelat det svar, att sterbhusdel-"ägarne, sedan köpekontraktet med Riksgälds-Kontoret om ofvannämnde "hus blef upprättadt, icke vidare befattat eller ämnade befatta sig med det "ifrågavarande utbytet af inteckningen i samma egendom; men att Herr "Friherren, ehuru dertill icke förbunden, likväl ville tillhandagå med "försök till anskaffande af annan nöjaktig inteckningssäkerhet för Enk-"hus-Direktionens fordran." Dock hade Herr Friherren sedermera, tid efter annan tillspord, yttrat, att han derutinnan icke lyckats; anmälande Ombudsmannen derjemte, att ej heller de flera i enahanda afseende af honom gjorda försök rönt framgång.

Vid nu anförda förhållande, beslöto Fullmäktige sistnämnde dag uppdraga åt Ombudsmannen, ej allenast att genom Notarius Publicus hos Enkhus-Direktionen uppsäga den intecknade skulden, att af Riks-

gälds-Kontoret inbetalas å den dag inom loppet af ett år derefter, som Direktionen kunde sjelf vilja bestämma, utan ock att, derest uppsägningen icke skulle af Direktionen antagas, söka i laga ordning genom rättegång göra Riksgälds-Kontorets rätt gällande, att skuldsedeln mot kontant betalning infria. Till följd häraf, har, enligt Ombudsmannens till Revisorerne afgifna Berättelse, denna uppsägning blifvit på föreskrifvet sätt verkställd vid Direktionens sammankomst den 22 sistlidne April, dervid Direktionen likväl, under åberopande af det i skuldebrefvet intagna vilkor: att det intecknade kapitalet "skulle i alla "tider i denna egendom blifva innestående, i hvilkens hand densam-"ma äfven komma måtte," förklarat, att Direktionen icke kunde medgifva någon uppsägning af samma kapital; kommande derföre, enligt hvad i samma Berättelse uppgifves, rättegång att mot Direktionen anställas, så snart ett år från uppsägningsdagen förflutit, utan att Direktionen under tiden anmält sig vara benägen att det intecknade skuldebrefvet, emot erbjuden liqvid, till Riksgälds-Kontoret aflemna.

Till upplysning om oftaberörde skuldebrefs lydelse, hafva Revisorerne ansett sig böra detsamma här nedan införa:

"Då vi af Loflige Borgerskapets Enkhus-Direktion här i staden "äro öfvertalte att emottaga det kapital af Ellofva Tusende Sexhundra-"de Riksdaler Specie i Bankosedlar, hvilket vår aflidne käre Fader "och Svärfader, Herr Nicol. Pauli, i lifstiden, genom testamentarisk "författning af den 5 Juli 1781, till välbemälte Direktion öfverlem-"nat, att räntan deraf till fattige och behöfvande personers under-"stöd använda: Så lemne vi tillstånd at till laga säkerhet taga inteck-"ning i vår här i staden vid Slottsbacken, Qvarteret Æolus, under N:o "10 & 11, belägna fastighet, så för kapitalet som belöpande räntan, "hvilken nu till en början kommer at beräknas till Fem (5) för hun-"drade om året, men så snart pensionerna medelst en lägre ränta kun-"na bestridas, skall räntan nedsättas och för alltid förblifva Fyra och "en half ($4\frac{1}{2}$) för hundradet om året, allt i Bankosedlar, som vid "hvarje trenne månaders förlopp erlägges; med vilkor, att berörde ka-"pital skall i alla tider i denna egendom blifva innestående i hvil-"kens hand densamma äfven hädanefter komma må. Valutan på of-"vannämnde sätt bekommit. Stockholm den 6 November 1794.

"Säger R:dr 11,600 Specie i Bankosedlar.

"Nicol. Pauli. (L. S.) Louise Fred. Wertmüller." (L. S.)

Enligt

Enligt det i ofvanstående förbindelse åberopade, under den 5 Juli 1781 upprättade, testamentariska förordnande samt den dertill hörande särskilda instruktion af samma dag, skulle 6:te penningen af testators behållna qvarlåtenskap aflemnas till Enkhus-Direktionen och utgöra ett i evärdeliga tider stående kapital, hvars afkastning eller ränta borde, i mån af dess belopp, till understöd för värnlösa och behöfvande personer utdelas på det sätt, att sedan några af testators slägtingar samt en gammal betjent af dels sjelfva kapitalet, dels räntеafkastningen erhållit dem tillerkända lifstidspensioner å ett årligt belopp af 311 R:dr 5 sk. 4 rst., borde den derefter återstående räntan delas mellan 10 Borgare- och Fabrikörs-enkor eller afsigkomne Handlande och Fabriksidkare, hvilkas årliga understöd, efter upphörandet af slägtingarnes pensioner, skulle ökas till 33 R:dr 16 sk. för hvardera; hvarförutan, då pensionsfondens inkomster kunde sådant medgifva, flera pensionärer fingo af Enkhus-Direktionen antagas, äfvensom ett sammanräknadt belopp af 40 R:dr årligen användas till julgåfvor åt fattiga, som voro gamla och sjuka. I afseende å kapitalets förräntande, lemnades Direktionen oinskränkt rättighet att efter tidernas omskiften förfara på sätt densamma funne bäst och säkrast.

För öfrigt förekommer i afseende på inköpandet af det Ridderstolpeska sterbhusdelägarne förut tillhöriga hus, att handlingarne allt ifrån frågans första uppkomst och till köpets afslutande icke upplysa, att någon besigtning på husets och grundens soliditet genom Kongl. Öfver-Intendents-Embetet, Embets- och Byggnings-Kollegium eller enskild tillitad Byggmästare, blifvit anbefalld eller verkställd; hvaremot den nu nyligen genom bemälte Embete förrättade vanliga årsbesigtning lärer i dessa afseenden kunna lemna Rikets Ständer fullständig upplysning.

Ersättningen för de i samma hus uppsatta trumeauer.

Såsom ett med inköpet af oftaberörde fasta egendom gemenskap ägande ärende, anse sig Revisorerne jemväl böra anmäla, att, sedan sist församlade Revisorer, på sätt deras Berättelse, sid. 44, innehåller, förklarat, det Revisorerne ansågo, att den till dem hänskjutna fråga, rörande Hof-Marskalken Friherre G. Ridderstolpes sterbhusdelägares skyl-

dighet att godtgöra Riksgälds-Kontoret värdet å *några i försäljnings-anbudet icke undantagna*, men, sådant oaktadt, af sterbhusdelägarne *föryttrade trumeauer*, vore af så tvistig beskaffenhet, att den hvarken borde eller kunde tillhöra Revisorernes afgörande, utan att samma fråga syntes i laga domstolsväg böra pröfvas och afgöras; så hafva Fullmäktige, efter hvad protokollerna utvisa, härom underrättat sterbhusdelägarnes ofvanbemälte ombud; hvarjemte Fullmäktige infordrat Riksgälds-Kontorets Ombudsmans yttrande angående de anledningar och grunder, som å detta Verks sida kunde förefinnas för en sådan rättegångs anställande och utförande.

Efter det Ombudsmannen i sitt, till följd häraf, afgifna utlåtande anfört, det han, på uppgifna grunder, ansåg all laglig anledning saknas för anställandet af ifrågavarande rättegång, hafva Fullmäktige, med afseende å det skick, deruti omförmälda ersättningsfråga efter köpets afslutande vore försatt, beslutat till Rikets näst sammanträdande Ständers Stats-Utskott öfverlemna handlingarne rörande detta mål, och, i afvaktan af samma Utskotts yttrande härom, uppskjutit afgöra frågan, huruvida meranämnde ersättningsanspråk skall underställas laga domstols pröfning eller icke.

Mindre kreditivet.

Utaf den *summa*, hvilken, *enligt 63 § Regeringsformen*, vid sednaste Riksdag anslogs och till utbetalning från Riksgälds-Kontoret anvisades, för att vara tillgänglig, då Kongl. Maj:t, sedan hela Stats-Rådets tankar deröfver blifvit inhemtade, funne densamma för *Rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål oundvikligen nödig*, hafva, till följd af Kongl. Maj:ts, tid efter annan, meddelade nådiga beslut, Fullmäktige utanordnat nedannämnde belopp, nemligen:

den 13 Februari 1846	R:dr	200,000: — —
den 27 i samma månad	„	150,000: — —
den 14 derpåföljde Augusti	„	15,000: — —
den 28 i sistnämnde månad	„	10,000: — —
den 8 Mars innevarande år	„	20,000: — —
och den 12 nästlidne April	„	5,000: — —
tillsammans	R:dr	400,000: — —

varande, enligt hvad Kongl. Stats-Kontorets härå gjorda reqvisitioner

utvisa, de lyftade kreditiv-medlen disponerade för följande ändamål, nemligen:

till undsättningar för åtskilliga provinser efter 1845 års *missväxt* . . . . . R:dr	350,000: — —
„ *förlagslån* åt handlande och näringsidkare i *Åmål* efter den staden öfvergångna eldsvåda „	15,000: — —
„ *byggnadslån* för nämnde stad efter samma eldsvåda . . . . . „	30,000: — —
och till understöd för den nya tomtregleringen i *Kongsbacka* . . . . . „	5,000: — —
Summa R:dr	400,000: — —

Beträffande det återstående beloppet af ifrågavarande kreditiv, så har väl Kongl. Maj:t, genom nådigt Bref af den 25 sistlidne Maj, gifvit Fullmäktige tillkänna, att Kongl. Maj:t äfvenledes funnit oundgängligen nödigt använda den summa af 100,000 R:dr, som denna återstod då utgjorde; men någon reqvisition i afseende å samma belopps utbetalning hade vid innevarande månads början ännu icke till Fullmäktige inkommit.

Spanmålsundsättningsmedlen.

Utom det belopp af 5,000 R:dr, som, enligt den i 1845 års Revisionsberättelse, sid. 37, meddelade uppgift, under Augusti månad samma år blifvit från Riksgälds-Kontoret uttaget af då obegagnade och der innestående medel, tillhörande det vid *1828—1830 års Riksdag beviljade kreditiv för spanmålsundsättningar*, har sedermera jemväl hela den återstående behållningen af dessa medel, 225,000 R:dr, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts derom aflåtna nådiga Bref af den 4 September och 14 Oktober 1845, blifvit under loppet af sistnämnde månad till Kongl. Stats-Kontoret utbetald. På sätt af nyss åberopade nådiga Bref inhemtas, hade utaf ifrågavarande undsättningsmedel ett räntefritt *lån* å 1,550 R:dr blifvit beviljadt för *jordägare* inom *Hycklinge* socken i Östergöthland, hvilkas gröda skadats af hagel, samt det öfriga beloppet, 223,450 R:dr, anvisadt till understöd för *behöfvande inom Stockholms, Upsala och Vesterås Län;* för hvilket sednare ändamål dessutom den under näst föregångna sommar, enligt Rikets Ständers underdåniga anhållan, till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade *behållning af tullafgifterna* för under åren 1841—1843 till Riket införd spanmål, 41,953 R:dr 38 sk., äfvenledes genom samma Kongl. Bref

blifvit anvisad och derefter, i sammanhang med återstoden af 1830 års undsättningskreditiv, från Riksgälds-Kontoret utanordnad.

Likaledes och sedan Kongl. Maj:t, under den 8 Januari 1846, gifvit Fullmäktige tillkänna, att Kongl. Maj:t funnit behofvet af allmänt understöd i följd af den år 1845 inträffade missväxt inom vissa delar af Riket jemväl påkalla begagnandet af det *särskilda kreditiv*, som Rikets sednast församlade Ständer anvisat, att *för behöfvandes undsättning* vid och efter inträffande missväxter användas, när härtill för öfrigt anslagna och disponibla tillgångar befunnos otillräckliga, blef äfven detta kreditivs belopp, 100,000 R:dr, vid slutet af besagde månad, enligt Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift, af Riksgälds-Kontoret utgifvet. Nyssnämnde kreditivsumma är dock redan, under loppet af sistlidne Juni, utaf spanmålstullmedlen för år 1846 till Riksgälds-Kontoret återbetald.

Ull-Diskont-kreditivet.

Det vid 1828—1830 års Riksdag beviljade och å Riksgälds-Kontoret anvisade samt vid Riksdagen åren 1840 och 1841 från 200,000 till 300,000 R:dr ökade *kreditiv för inhemska fårskötselns och ullproduktionens befrämjande* har, äfven under den sednaste tiden, allenast till en mindre del varit begagnadt. Utbetalningarne å detta kreditiv hafva nemligen endast utgjort:

år 1845	R:dr	23,060: — —
och år 1846	„	27,580: — —

varande dessa, äfvensom förut lyftade enahanda medel återbetalda under

år 1845 med	„	16,200: — —
„ 1846 med	„	23,060: — —
och under de 6 första månaderna af innevarande år, hvarunder någon assignering å kreditivet icke skett, med		27,580: — —

så att hela kreditivsumman, vid början af sistlidne Juli månad, innestod obegagnad i Riksgälds-Kontoret.

Kreditivet för Armeens ackordsregleringen.

I ytterligare afräkning å det af Rikets åren 1828—1830 församlade Ständer jemväl beviljade räntefria *kreditiv* å 100,000 R:dr *för underlättande af ackordsregleringen inom Armeen*, utbetaldes under år 1845 ett belopp af 394 R:dr; hvaremot, i öfverensstämmelse med den rörande samma kreditiv under år 1846 upprättade liqvid, en summa

af 5,908 R:dr då blef till Riksgälds-Kontoret återbetald. Sedan Direktionen för Armeens Pensions-kassa, under Augusti månad innevarande år, utaf sistnämnde kreditiv ånyo utbekommit 12,025 R:dr 8 sk., utgör Riksgälds-Kontorets fordran för deraf lyftade medel ett belopp af 30,419 R:dr 8 sk.

Under den tiderymd, nuvarande Revisorers granskning af Riksgälds-Kontorets förvaltning och räkenskaper omfattat, har, på grund af liqviderna angående de enligt Rikshufvudböckerna uppkomna *öfverskotter och besparingar*, någon ny eller ökad tillgång för detta Verk icke erhållits. Tvertom har Riksgälds-Kontoret, till följd af dess åliggande att ersätta *bristerna i* de utgiftssummor, som i egenskap af *förslagsanslag* finnas å Riksstaten uppförda, under samma tid fått vidkännas högst betydliga utbetalningar utöfver det belopp, hvartill Riksgälds-Kontorets utgifter vid sednaste Riksdag beräknades. Då denna ersättningsskyldighet, hvilken för 3:ne efter hvarandra följande år behöft anlitas, haft ett väsendtligt inflytande på oftanämnde Verks nuvarande ställning, och då det förhållande, som i främsta rummet härtill föranledt, onekligen förtjenar särskild uppmärksamhet vid den snart förestående nya statsregleringen, hafva Revisorerne trott sig böra upplysningsvis anföra ej mindre beloppet af nu ifrågavarande brister, än hvad som i afseende på deras ersättande hufvudsakligen förekommit. Bristerna i förslagsanslagen.

Enligt den på 1843 års Rikshufvudbok grundade och af Kongl. Stats-Kontoret, i Oktober 1845, Riksgälds-Kontoret tillställda *liqvid öfver Stats-Verkets öfverskotter samt besparingarne och bristerna å förslagsanslagen* för förstnämnde år, utgjorde dessa öfverskotter och besparingar ett sammanlagdt belopp af 472,770 R:dr 12 sk. 8 rst., hvaremot bristerna å berörde anslag, jemte å öfverskotterna anvisade utgifter, uppgingo till ej mindre än 687,400 R:dr 41 sk. 8 rst., deruti dock innefattades en *brist för år 1842* af 61,863 R:dr 37 sk. 3 rst. i förslagsanslaget till utflyttningshjelp vid laga skiften; hvilket belopp lärer motsvarat hvad som, genom oriktig anordning och afföring å anslaget till skiften och afvittringar, vid uppgörandet af 1842 års öfverskottsliqvid blifvit Riksgälds-Kontoret dels för mycket tillgodoberäknadt och dels för litet påfördt.

Den af nu ifrågavarande, för år 1843 upprättade, liqvid ådagalagda skillnad mellan deruti uppgifna brister och öfverskottsutgifter . . . . . R:dr 687,400: 41. 8.

Transport 687,400: 41. 8.

Transport:		687,400: 41. 8.
samt öfverskotternas och besparingarnes sammanräknade belopp	„	472,770: 12. 8.
var alltså med	R:dr	214,630: 29. —
i samma liqvid Riksgälds-Kontoret till ersättning påförd. Och har detta ersättningsbelopp, efter afdrag af den å "löneanslaget för Biskopen på Gottland" uppkomna brist, ...	R:dr	658: 35. 4.
under den 23 October 1845, blifvit af Fullmäktige till Kongl. Stats-Kontoret utanordnadt med .	R:dr	213,971: 41. 8.

Genom nådigt Bref af den 21 November nyssberörde år, tillkännagaf Kongl. Maj:t, att sedan Kongl. Stats-Kontoret i underdånighet anmält, hurusom *1844 års utgifter å förslagsanslagen*, på sätt en deröfver af Riksboksluts-Kontoret upprättad utredning ådagalade, öfverstego de förslagsvis beräknade utgiftssummorna med 505,527 R:dr 18 sk., eller, efter afdrag af de besparingar, utgörande 33,750 R:dr 22 sk. 9 rst., som å andra dylika anslag för samma år uppkommit, med ett återstående belopp af 471,776 R:dr 43 sk. 3 rst., hvarför det, jemlikt 7 § i 1841 års Riksdagsbeslut och 32 § i Riksgälds-Kontorets för år 1844 gällande Reglemente, ålåge detta Verk meddela Stats-Verket ersättning, hade Kongl. Maj:t i nåder bemyndigat Kongl. Stats-Kontoret att, i mån af behof, från Riksgälds-Kontoret reqvirera en, till följd af de å förslagsanslagen uppkomna brister, för statsutgifternas bestridande erforderlig rund summa af 470,000 R:dr, emot godtgörelse i den liqvid emellan Stats- och Riksgälds-Verken, hvilken, efter afslutandet af 1844 års Rikshufvudbok, komme att på grund deraf upprättas. Med anledning af detta tillkännagifvande, och då, enligt åberopade, Fullmäktige i nåder tillställda, utredning, de vid 1841 års statsreglering beräknade utgiftssummor icke motsvarat de utbetalningar, som för dermed afsedda föremål måst af 1844 års förslagsanslag bestridas, hvadan den för sådant fall Riksgälds-Kontoret ålagda skyldighet, att de uppkomna bristerna efter årets slut godtgöra, för sistberörde år inträdt; så och enär de under föregångna åren erhållna besparingar å enahanda anslag blifvit Riksgälds-Kontoret uti upprättade liqvider tillgodoberäknade, samt alla i utredningen förekommande förslagsanslag funnos upplagna i 32 § af 1841 års Reglemente, hvilket i fråga om godtgörelsen för omförmälda statsbrister måste tillämpas, biföllo Fullmäktige utbetalningen af det i högstberörde nådiga Bref uppgifna ersättningsbelopp, 470,000 R:dr; hvadan detsamma, efter erhållna reqvisitioner, under

December 1845 samt Januari och Februari månader 1846 från Riksgälds-Kontoret utanordnades. Häraf blef likväl i November månad sistnämnde år, sedan 1844 års Rikshufvudbok hunnit afslutas, en summa af 249,697 R:dr 34 sk. 6 rst. återbetald, emedan den på samma hufvudbok grundade öfverskottsliqvid utvisade, att Kontorets saldo endast uppgick till 220,302 R:dr 13 sk. 6 rst.

Uti denna liqvid hade nemligen Riksgälds-Kontoret tillgodoförts

dels de behållna öfverskotterna å Stats-Verkets inkomster	R:dr	238,696: 46. 6.	
och dels besparingarne å förslagsanslagen . . .	„	89,144: 13. 4.	
eller tillsammans	R:dr	327,841: 11. 10.	
hvilken summa med omförmälda belopp . . .	„	220,302: 13. 6.	
understeg de å öfverskotterna anvisade utgifter	R:dr	56,034: 32. 8.	
jemte de å merberörde anslag uppkomna brister	„	492,108: 40. 8.	
			548,143: 25. 4.

Likaledes och efter det Kongl. Maj:t, jemlikt Dess nådiga Bref af den 25 November sist förlidne år, bemyndigat Kongl. Stats-Kontoret att, i mån af behofvet, från Riksgälds-Kontoret reqvirera det belopp af 416,000 R:dr, hvarmed, enligt den af Riksboksluts-Kontoret uppgjorda utredning, *1845 års statsutgifter å förslagsanslagen*, efter afdrag af de å enahanda anslag uppkomna besparingar, 7,098 R:dr 8 sk. 8 rst., i jemnt tal öfverstego dessa utgifters vid statsregleringen beräknade belopp, har, till följd af 103 § i Riksgälds-Kontorets nu gällande Reglemente, nyssberörde belopp, såsom godtgörelse för bristerna i förslagsanslagen för år 1845, under loppet af nästlidne December månad, blifvit till Kongl. Stats-Kontoret utbetaldt; men som detta ersättningsbelopp icke motsvarar Stats-Kontorets fordran enligt 1845 års numera afslutade Rikshufvudbok, lärer ett ytterligare tillskott för ifrågavarande bristers ersättande ofördröjligen komma att från Riksgälds-Kontoret reqvireras.

I öfverensstämmelse med här ofvan åberopade liqvider och Kongl. Bref, har alltså, till Stats-Verkets ersättande *för bristerna i förslagsanslagen*, Riksgälds-Kontoret efter sist förflutna Riksdag redan måst utbetala:

för år 1843	R:dr		213,971: 41. 8.
„ 1844 . . .	R:dr	470,000: — —	
Transport:		470:000: — —	213,971: 41. 8.

Transport:	470,000: — —	213,971: 41. 8.
hvaraf dock sedermera återbekommits „	249,697: 34. 6.	220,302: 13. 6.
och för år 1845 . . . . . „		416,000: — —
Summa R:dr		850,274: 7. 2.

Löneanslaget för Biskopen på Gottland.

Beträffande de i öfverskottsliqviderna för åren 1843 och 1844 Riksgälds-Kontoret påförda brister uti den anslagssumma, hvilken, under benämning *"lön till Biskopen på Gottland"* förekommer å Riksstatens 8:de hufvudtitel, så hafva Fullmäktige, med hänsigt till ordalydelsen af det till deras efterrättelse gällande reglementariska stadgande, funnit sig icke kunna bevilja godtgörelse för bristerna uti besagde löneanslag, hvilket, till följd af en utaf Kongl S ats-Kontoret, från och med år 1843, föreskrifven förändrad räkenskapsföring, blifvit synlig i öfverskottsliqviderna, men hvarken i 1841 eller 1845 års Reglementen för Riksgälds-Kontoret finnes bland der anförda förslagsanslag upptaget; kommande, enligt Fullmäktiges beslut, denna ersättningsfråga att för Rikets nu sammanträdande Ständer särskilt anmälas.

Statsfyllnadssumman.

På sätt Fullmäktiges protokoller utvisa, har det belopp, 175,360 R:dr, som, jemlikt förra Revisions-berättelsen, sid. 36, återstod utaf 1845 års *anslag till statsbehofvens fyllande*, efter derå mottagna reqvisitioner, blifvit af Fullmäktige utanordnadt under första hälften af Oktober månad samma år. Enahanda anslagssumma för år 1846 har under årets lopp af Kongl. Stats-Kontoret reqvirerats och af Fullmäktige utanordnats; nemligen: enligt protokollerna för den 6 och 13 Mars, med . . . . . R:dr 500,000: — —
för den 4 och 11 September, med . . . . . „ 350,000: — —
samt för den 2 och 16 Oktober, med . . . . „ 475,360: — —
eller med tillsammans R:dr 1,325,360: — —

Utaf innevarande års anslag för statsbehofvens fyllande hafva Fullmäktige anordnat, enligt protokollet för den 1 sistlidne Mars, ... R:dr 300,000: — —
Transport: 300,000: — —

för

	Transport:	300,000: — —
för den 15 i samma månad	„	200,000: — —
och den 6 September	„	200,000: — —
	Summa R:dr	700,000: — —

Förräntandet af Riksgälds-Kontorets kontanta behållning.

I anseende till de betydliga utbetalningar, Riksgälds-Kontoret, af här förut uppgifna anledningar, särdeles under sista månaderna af år 1845 och första hälften af sistlidet år, måst bestrida, hafva de i förra Revisions-berättelserna omförmälda åtgärder till förräntande af Kontorets innestående kontanta behållning sedermera endast under en kortare tid kunnat fortsättas, utan hafva Fullmäktige funnit sig föranlåtne att dels upphöra med kungörandet om räntebärande pappers uppköpande eller belånande af Riksgälds-Kontoret, dels till ett mindre belopp i hvarje vecka inskränka dylika uppköp och lån, dels ock slutligen helt och hållet inställa alla vidare åtgärder för besagde ändamål. Under den efter sednaste Statsrevision förflutna tid har således Riksgälds-Kontorets förråd af räntebärande papper, oberäknadt under samma tid både uppköpta och redan försålda eller uppsagda och infriade obligationer, allenast blifvit *ökadt genom uppköpandet* för detta Verks räkning af:

4 st.	Skånska Hypotheksföreningens $4\frac{1}{2}$ procents obligationer å ett sammanräknadt kapitalbelopp af R:dr	4,000: — —
57 st.	Östgötha Hypotheksförenings 5 procents dito å dito . . . . . „	15,900: — —
186 st.	samma Hypotheksförenings $4\frac{1}{2}$ procents dito å dito . . . . . „	186,000: — —
S:a 247 st.	obligationer å ett kapitalbelopp af R:dr	205,900: — —

Utaf de i 1845 års Revisionsberättelse, sid. 41—42, såsom Riksgälds-Kontoret då tillhöriga, uppräknade räntebärande obligationer, jemte sedermera ytterligare uppköpta enahanda papper, hafva under sistlidet års lopp blifvit till Rikets Ständers Bank *försålda*:

1,148 st.	Armeens Ackords-amorteringsfonds 4 procents obligationer å ett sammanlagdt kapital af . . . . . R:dr	570,400: — —
Tpt 1,148 st.	Transport:	570,400: — —

Tpt 1,148 st.	Transport:	570,400: — —
	samt, efter verkställda *uppsägningar*, dels å Riksgälds-Kontorets och dels å obligations-utgifvarnes sida, under sistlidet och innevarande år *infriade*:	
96 st.	Bruksägares Hypothekskassas på Tyska språket utfärdade 4 procents obligationer å tillsammans 168,000 Mark Hamb. Banko, motsvarande i Svenskt mynt . . . . . „	149,333: 16. —
120 st.	samma Hypothekskassas Svenska obligationer med 4 procents ränta å ett kapitalbelopp af . . . . . „	600,000: — —
57 st.	Skånska Hypotheksföreningens 5 procents obligationer å dito . . . „	51,000: — —
100 st.	Nya Trollhätte Kanal-Bolags 4 procents dito å dito . . . . . „	100,000: — —
och 35 st.	samma Bolags 5 procents dito å dito „	17,500: — —
Tills:s 1,556 st.	*försålda* eller *inlösta obligationer* å ett kapitalbelopp af . . . . R:dr	1,488,233: 16. —

För närvarande äger Riksgälds-Kontoret följande, till förräntande af dess kontanta behållning uppköpta *obligationer*, nemligen:

868 st.	Skånska Hypotheksföreningens 4½ procents obligationer å ett sammanräknadt belopp af . . . . . R:dr	858,250: — —
57 st.	Östgötha Hypotheksförenings 5 procents dito å dito . . . . . „	15,900: — —
186 st.	samma Hypotheksförenings 4½ procents dito å dito. . . . . „	186,000: — —
52 st.	Nya Trollhätte Kanal-Bolags 5 procents dito å dito . . . . . „	26,000: — —
S:a 1,163 st.	obligationer, lydande å ett kapitalbelopp af . . . . . R:dr	1,086,150: — —

hvaraf likväl Östgötha Hypotheksförenings 5 procents obligationer samt 164 st. af samma Hypotheksförenings 4½ procents obligationer äro af Föreningens Direktion *uppsagda* till inlösen den 10 nästkommande December.

Riksgälds-Kontorets *ränteinkomst* genom uppköpta eller belånade obligationer har utgjort:

under år 1845	R:dr	129,892:	24.	8.
„ 1846	„	94,298:	4.	—
och under de 8 första månaderna af år 1847	„	54,696:	30.	8.
eller tillsammans	R:dr	278,887:	11.	4.
hvarifrån likväl de, vid obligationernas uppköpande under åren 1845 och 1846, redan upplupna och af Riksgälds-Kontoret godtgjorda räntor böra afräknas med	„	5,236:	2.	4.
då återstoden eller *Riksgälds-Kontotets vinst genom dess kontanta behållnings förräntande* utgör .	R:dr	273,651:	9.	—

utom de räntor, som å förrberörde, Riksgälds-Kontoret ännu tillhöriga, obligationer under sednast förflutna samt innevarande år upplupit, men hittills icke till betalning förfallit. Deremot torde från omförmälda ränteinkomst jemväl böra afdragas ränta efter 4½ procent årligen för det *lån å 300,000* R:dr, som Riksgälds-Kontoret, till förstärkande af sin kontanta kassabehållning, i början af detta år erhöll *utaf Rikets Ständers Bank*, hvilket lån dock, efter å förstnämnde Verks sida skedd uppsägning, redan den 1:ste nästlidne Oktober blifvit till Banken återbetaldt.

Under läsningen af Fullmäktiges protokoller hafva Revisorerne icke kunnat undgå fästa sin uppmärksamhet dervid, att, efter härom hvar tredje månad gjorda och af Fullmäktige bifallna ansökningar, *Kamreraren i Riksgälds-Kontorets Boksluts-Kontor N. F. Öhman*, samt *Kammardrängen vid detta Verk, J. Broman*, i anseende till fortfarande och genom företedda Läkarebetyg styrkt sjuklighet, fått åtnjuta *tjenstledighet* under hela den tid, hvarför dessa protokoller vid nuvarande revision blifvit genomlästa. För den händelse, att bemälte personer, enligt hvad af Läkarebetygen vill synas, icke skulle kunna återvinna sin helsa och ånyo inträda i tjenstgöring, anse Revisorerne dem böra med sina innehafvande löner å pensionstaten förflyttas, helst det, hvad Boksluts-Kamreraretjensten beträffar, ingalunda kan vara med göromålens säkra och behöriga gång förenligt, att denna viktiga och maktpåliggande tjenstebefattning under åratal bestrides af vikarier.

Kamreraren N. F. Öhmans och Kammardrängen J. Bromans fortfarande tjenstledighet.

Inventering af de under Fullmäktiges vård förvarade handlingar.

Med ledning af deröfver upprättad och vederbörligen fortsatt förteckning, hafva Revisorerne *inventerat de under Fullmäktiges vård förvarade, Riksgälds-Kontoret tillhöriga obligationer, jemte andra för detta Verk vigtiga handlingar* och deribland det konvolut, som innehåller Rikets sednast församlade Ständers anordning åt det så kallade stora kreditivet. Härvid funno Revisorerne förseglingen å detta konvolut orubbad samt berörde obligationer i god ordning och väl vårdade; men under genomgåendet af de öfriga handlingarne anmärktes, att några dertill hörande Götha och Södertelje kanal-aktier, hvilka blifvit deponerade såsom säkerhet för en förre Kommissarien A. Vougt i lifstiden ådömd, fastän till beloppet ännu icke bestämd, ersättning, hade, för flera månader sedan, emot qvitto, utlemnats till då tjenstförrättande Sekreteraren C. O. Vougt, i och för uppbärandet af den å aktierna belöpande och honom jemte bemälte Kommissaries öfriga sterbhusdelägare tillkommande utdelning, utan att samma aktier, oaktadt Vougt genom qvittenset sig härtill förbundit, sedermera voro af honom återställda. Dock hafva dessa aktier, efter inventeringens förrättande, återbekommits och blifvit bland ofvannämnde handlingar inlagda.

Förbindelsen för Ull-Diskont-kreditivet.

Enligt hvad Revisorerne för öfrigt vid denna inventering funnit, har *Kongl. Kommerse-Kollegium*, i stället för den äldre, i sednaste Revisionsberättelse, sid. 45, omförmälda *förbindelsen för kreditivet till Ull-Diskontens förstärkning*, under den 6 April sistlidet år, afgifvit en ny, med nu gällande stadganden öfverenstämmande och bland de inventerade handlingarne förvarad ansvarighetsförbindelse för återbetalningen af de summor, som å besagde kreditiv äro och varda lyftade.

Inventering af de hos Kommissariatet befintliga låne- och säkerhets-handlingar.

Vid af Revisorerne jemväl anställda inventeringar af ej mindre *de under Kommissariatets vård befintliga låne- och säkerhets-* med flera *handlingar*, än de till Kommissariatet ingifna *borgensförbindelser för testamentsbevillningsafgifterna*, har någon anledning till anmärkning icke förekommit; Och Revisorerne hafva ej heller funnit något att erinra under den, i sammanhang med inventeringen af nyssnämnde förbindelser, verkställda granskning af det deröfver förda särskilda Diarium.

Riksgälds-kontorets rättegångs- och ut-

Så vidt Revisorerne kunnat inhemta af den Berättelse, som af Riksgälds-Kontorets Ombudsman blifvit till Revisorerne afgifven, har Kontorets rätt och talan i detsamma rörande *rättegångs- och utsök-*

ningsärender, sedan enahanda Berättelse till 1845 års Revisorer aflemnades, vederbörligen iakttagits. sökningsärender.

Revisorerne, som äfven granskat de rörande *utredningen af Götha Kanal-Bolags och Malmö f. d. Diskonter* för åren 1845 och 1846 förda samt i Riksgälds-Kontorets Revisions-Kontor, *utan* anmärkning, reviderade räkenskaper, hafva under denna granskning icke funnit anledning till annan erinran, än att bevis angående beloppet af de å Diskontutredningens räkningar i Rikets Ständers Bank vid hvartdera årets slut innestående behållningar icke blifvit dessa räkenskaper bifogade. Utredningen af f. d. filial-Diskonterna.

Beträffande resultaterna af f. d. filial-Diskonternas fortsatta utredning under de tvenne år, nyssnämnde, nu granskade räkenskaper omfatta, så hafva Revisorerne af samma räkenskaper och Fullmäktiges härom afgifna särskilda Berättelse inhemtat, att det belopp. . . . . : . . . . . R:dr 825,949: 34. 9. Götha Kanal-Diskonts skulder och tillgångar.

hvarmed *Götha Kanal-Diskonts skulder* vid 1844 års slut *öfverstego* samma Diskonts *tillgångar*, *ökats* genom:

a) Den af Fullmäktige och sednast församlade Revisorer beslutade afskrifning af Diskontens återstående fordringar för 26 st. diskontlån å ett obetaldt kapital-belopp af . . . . . R:dr	16,020: 38. 2.	
b) de i sistnämnde års räkenskaper balanserade, men sedermera redovisade förskotter till kontors- och rättegångs-expenser . . . . „	134: 18: 9.	
c) skuld till Räkenskapsföraren för derutöfver af honom, enligt 1846 års räkenskaper, förskottsvis bestridda dylika expenser . . . . . „	9: 45. 3.	
d) minskning af behållningen å Diskont-utredningens räkning		
Transport	16,165: 6. 2.	825,949: 34. .9

Transport:	16,165: 6. 2.	825,949: 34. 9.
i Rikets Ständers Bank . „	328: 12. 4.	16,493: 18. 6.

och utgjorde följaktligen skillnaden mellan denna Diskonts skulder och tillgångar vid 1846 års slut R:dr 842,443: 5. 3.

Vid samma tid uppgingo Diskontens *skulder* till ett sammanräknadt belopp af . . . . . R:dr 913,990: 44. 6.

hvaraf det oersatta beloppet af Rikets Ständers Banks försträckningar för verkställandet af Diskontens utredning ensamt utgjorde . . . . . „ 913,909: 39. 11.

De öfriga skulderna . . . , ... R:dr 81: 4. 7.

härledde sig från Räkenskapsförarens redan omförmälda förskott samt åtskilliga för längre tid tillbaka utgifna, fastän allt hittills icke företedda, assignationer och Bankoattester.

Utom den å förenämnde Bankoräkning vid slutet af sistlidet år innestående behållning . . . . . R:dr 1,289: 27. 2.

utgjordes Götha Kanal-Diskonts dåvarande *tillgångar* af:

1:o kapitalåterstoden af dessförinnan icke liqviderade eller afskrifna diskontlån . . . „ 56,854: 28. 1.

och 1:o en särskild fordran hos Handlanden P. W. Bergs konkursmassa . . . . . „ 13,403: 32. —

Summa tillgångar R:dr 71,547: 39. 3.

Utgifterna för samma Diskonts utredning hafva utgjort:

under år 1845 . . . . . R:dr 250: 23. —

samt under år 1846 . . . . . „ 77: 37. 4.

och således tillsammans under begge åren R:dr 328: 12. 4.

med hvilket belopp, såsom förut är anfördt, behållningen å Diskontutredningens räkning i Banken under dessa år blifvit minskad, enär några medel derunder icke till Diskonten influtit.

Malmö f. d. Diskonts skulder och tillgångar.

Det, enligt Utredningens af *Malmö Diskont* räkenskaper för år 1844, vid samma års utgång befintliga *öfverskott* af . . . . . R:dr 199,016: 26. 11.

har under de 2:ne sednast förflutna åren *minskats* genom:

a) det för utgifterna vid Diskontens fortsatta utredning utassignerade belopp utaf behållningen

Transport: 199,016: 26. 11.

Transport:		199,016: 26. 11.
å Diskont-utredningens räkning i Rikets Ständers Bank . . . . R:dr	51: 40. 8.	
b) det vid 1844 års slut oredovisade förskott till kontors-expenser, hvilket sedermera blifvit för dermed afsedt ändamål användt, . . . „	5: 15. 6.	
och *c)* tillkommen skuld för härutöfver af Räkenskapsföraren bestridda dylika expenser „	— 16. 6.	57: 24. 8.
Omförmälda *öfverskott* uppgick följaktligen vid detta års början till . . . . . R:dr		198,959: 2. 3.

Vid samma tidepunkt bestodo *Malmö f. d. Diskonts* bokförda *tillgångar* af:

fordringar för meddelade diskontlån å ett oguldet kapitalbelopp af . . . . . R:dr	237,931: 12. 6.
dito i anledning af Kommerse-Rådet S. C. Björkmans samt Handlanderne J. Ståhles, J. B. Kocks och H. Malmros's så kallade kassaskulder . „	379,574: 8. 6.
dito för åtskilliga utaf förra Diskont-Direktionen utfärdade och af Rikets Ständers Bank inlösta, men i Diskontens räkenskaper icke upptagna assignationer å ett sammanlagdt belopp af . „	11,660: — —
samt behållning å ofvannämnde Bankoräkning . „	735: 15. 11.
Summa R:dr	629,900: 36. 11.

Skulderna utgjordes deremot af:

Rikets Ständers Banks fordran för derifrån under utredningstiden erhållna försträckningar till infriande af de å Diskontens vägnar utgifna förbindelser . . . . . R:dr	430,248: 38. 4.
Riksgälds-Kontorets utfärdade, men af vederbörande till Diskont-utredningen icke aflemnade, depositions-attester . . . . . „	38: 19. 10.
Räkenskapsförarens förut omförmälda fordran för kontors-expenser . . . . . „	— 16. 6.
hvad som vid, år 1820, verkställd slutliqvid för ett Löjtnanten G. Anrep meddeladt diskontlån, blifvit för mycket inbetaldt, eller . . . . „	654: 8. —
Transport:	430,941: 34. 8.

Transport: 430,941: 34. 8.

hvilken sistnämnde skuld likväl, enligt Fullmäktiges nyligen meddelade beslut, kommer att ur Diskontens räkenskaper för innevarande år afföras, enär någon anmälan om densammas liqviderande icke skett inom den genom Kongl. Kungörelsen den 24 Oktober 1844 bestämda preskriptionstid.

Summa R:dr 430,941: 34. 8.

De för den fortsatta utredningen af Malmö f. d. Diskont bestridda *utgifter* under åren 1845 och 1846 hafva utgjort

under det förra året . . . . . R:dr 29: 30. —

och under det sednare . . . . . „ 22: 10. 8.

eller under begge åren R:dr 51: 40. 8.,

eller samma belopp, hvarmed behållningen å denna Diskonts Bankoräkning under besagde år minskats.

Med de *inom linien* i Götha Kanal-Bolags och Malmö f. d. *Diskonters* räkenskaper upptagna *skulder*, bestående af obetalda böter till Banken för öfverassignering å Diskonternas dervarande räkningar före utredningens början . . . . . R:dr 668: 38. —

samt aktieägarnes i Malmö Diskont tillskjutna och å den s. k. "subscriptionsräkningen" insatta kapital „ 100,000: — —,

har under ifrågavarande tiderymd någon förändring icke inträffat.

Beslutade afskrifningar i filial-Diskonternas räkenskaper.

Till fullgörande af föreskriften i 202 § af Riksgälds-Kontorets Reglemente, hafva Fullmäktige underställt Revisorernes särskilda granskning och bedömande de, med hänsigt till härvid förekommande samt dels behörigen styrkta och dels tillförlitligen upplysta förhållanden, af Fullmäktige, för deras del, vidtagna beslut, angående ytterligare afskrifning i meranämnde Diskonters räkenskaper af åtskilliga derstädes ännu upptagna fordringar för meddelade diskontlån, nemligen: för 12 st. utaf Götha Kanal- f. d. Diskont erhållna lån å ett sammanräknadt återstående kapitalbelopp af 8,308 R:dr 22 sk. 9 rst. samt för ett från samma Diskont utbekommet och till kapitalet förut afskrifvet lån äfvensom för 2:ne af Malmö f. d. Diskont utgifna lån å ett ännu obetaldt belopp af 635 R:dr 29 sk. 5 rst.

Som

Som Revisorerne af de upplysningar, hvilka rörande hvar och en af ifrågavarande fordringar blifvit meddelade, funnit, att någon ytterligare liqvid för desamma, efter all sannolikhet, icke är att förvänta; så och med stöd af åberopade reglementariska stadgande, hafva Revisorerne äfven medgifvit, att alla dessa fordringar må uti berörde räkenskaper afskrifvas; hvarom Fullmäktige blifvit af Revisorerne särskilt underrättade.

I anseende till nu beslutade afskrifningar, kommer, sedan desamma blifvit till verkställighet befordrade, den bland Götha Kanal-Diskonts tillgångar ännu bokförda kapitalåterstoden af utgifna diskontlån att minskas till . . . . . R:dr 48,546: 5. 4.
samt den i Malmö f. d. Diskonts räkenskaper upptagna enahanda tillgång att utgöra . . . . . „ 237,295: 31. 1.

Arfvodet för Räkenskapsföraren.

För tillvägabringande af ytterligare minskning i kostnaderna för Diskont-utredningens besörjande, har arfvodet för Räkenskapsföraren vid denna utredning, från och med 1846 års början, blifvit nedsatt till 100 R:dr årligen.

Protokollerna rörande Diskont-utredningen.

Jemte den nu verkställda revision af ofvannämnde räkenskaper, hafva Revisorerne äfven *granskat* de af Fullmäktige i afseende på Diskont-utredningen vidtagna åtgärder och beslut, hvilka finnas antecknade i Fullmäktiges särskilda protokoller öfver denna utredning rörande ärender från den 13 September 1845 till och med samma dag innevarande år. Af hvad, enligt dessa protokoller, under sagde tiderymd vid Diskont-utredningen förekommit, hafva Revisorerne ansett sig böra anmäla, hurusom, efter det genom en år 1839, å Utredningens af Götha Kanal-Diskont vägnar, anställd rättegång blifvit yrkadt, att framlidne En af Rikets Herrar, Kapiten-Löjtnanten Herr Grefve *M. F. Brahes sterbhusdelägare* måtte åläggas att, på grund af nyssbemälte Herr Grefves, under den 21 Juli 1819, till Riksgälds-Kontoret utgifna ansvarighetsförbindelse för ett, i Öfverste-Löjtnanten Friherre *C. G. Koskulls* namn, men för sedermera aflidne Majoren *N. J. Ekermanns* räkning, upptaget lån, genast till Diskont-utredningen inbetala samma låns kapitalbelopp, 2,700 R:dr, jemte ränta derå efter en procent i månaden från den 10 April 1816 till 1823 års slut samt derefter och intilldess betalning följde efter $\frac{2}{3}$:dels procent i månaden; har Kongl. Svea Hof-Rätt, medelst dom af den 14 Februari 1843, som under den

Underkändt fordringsanspråk.

26 September 1845 blifvit af Kongl. Maj:t, i Dess Högsta Domstol, i nåder gillad, förklarat, att som bevisning icke vore förebragt derom, att Diskont-Verket, inom Tio år efter den 3 Juni 1828, skriftligen eller muntligen för ifrågavarande skuld kräft Friherre Koskull eller densamma angifvit på sätt Kongl. Förordningen den 13 Juni 1800 stadgade, ansåge Kongl. Hof-Rätten Diskont-Verket derå emot honom icke äga vidare talan; vid hvilket förhållande och då ofvanberörde förbindelse icke kunde betraktas annorlunda, än såsom en för Friherre Koskulls gäld utgifven borgenskrift, så och enär denna borgen icke blifvit ingången såsom för egen skuld, samt Herr Grefve Brahes sterbhusdelägares skyldighet att på grund af densamma uppfylla det åtagande, förbindelsen innefattade, följaktligen vore beroende af den omständigheten, huruvida sjelfva skuldebrefvet lagligen kunde medföra betalningsskyldighet eller ej, befriades sterbhusdelägarne från allt betalningsansvar på grund af ifrågavarande borgensförbindelse.

Anmälda fordringar hos Diskont-utredningen.

Utom det i sednast församlade Revisorers Berättelse, sid. 50, uppgifna *fordringsanspråk i anledning af f. d. filial-Diskonternas* genom Riksgälds-Kontorets Styrelse besörjda *utredning*, hafva, i afseende på utredningen af Götha Kanal-Diskont, dylika anspråk inom den i förut åberopade Kongl. Kungörelse derför fastställda och med 1845 års slut tilländagångna preskriptionstid blifvit anmälda af Ryttmästaren *G. Gyllenberg*, i egenskap af sysloman uti aflidne Majoren *N. J. Ekermanns* gäldbundna bo, äfvensom af Herr Kommerse-Rådet *B. H. Santesson*, dels å Ekermannska konkursmassans vägnar och dels i afseende å hans förmenta enskilda fordran på grund af de rörande användandet af bemälte Majors tillgångar meddelade domar. — Dessa fordringsanspråk hafva likväl ansetts vara af den tvistiga och outredda beskaffenhet, att någon godtgörelse för desamma icke kunde medgifvas förr, än de blifvit i domstolsväg vederbörligen pröfvade och genom laga kraft ägande beslut till betalning fastställda.

Likaledes hafva, under åberopande af högstberörde Kongl. Kungörelse, inom den deruti stadgade preskriptionstid ytterligare 7 st. aktiebref å tillsammans 60 aktier i Malmö f. d. Diskont blifvit hos Fullmäktige anmälda och företedda.

Upplysningar angående de återstående fordringarnes beskaffenhet.

Enligt hvad protokollerna för öfrigt utvisa, hafva Fullmäktige, för att vid instundande Riksdag kunna meddela Rikets Ständer fullständiga och tillförlitliga upplysningar i afseende på de åtgärder, som för *Diskont-utredningens fullkomliga afslutande* erfordras, gått i författ-

ning om infordrandet af uppgifter och yttranden angående beskaffenheten af hvar och en i f. d. filial-Diskonternas räkenskaper ännu upptagen fordran samt hvarje sådan fordrans, genom anställdt kraf eller i laga ordning skedd anmälan, hittills bibehållna gällande egenskap emot vederbörande gäldenärer och löftesmän eller deras rättsinnehafvare.

Slutligen och enär Revisorerne funnit, att Fullmäktige i Riksgälds-Kontoret, med undantag af hvad här ofvan anmärkt blifvit, vid alla sina åtgärder, med fullkomligt nit och ospard möda uppfyllt de af Rikets Ständer dem lemnade föreskrifter, tillstyrka Revisorerne, att *Fullmäktige må erhålla decharge* för den tid, hvilken den nu fulländade granskningen omfattat. Decharge.

För alla i denna Berättelse förekommande *ziffer-uppgifter ansvarar* den Sekreterare, som under granskningen af Riksgälds-Kontorets förvaltning och räkenskaper varit hos Revisorerne anställd. Ziffer-uppgifterna.

Stockholm den 13 November 1847.

På Höglofl. Ridderskapet och Adelns vägnar:

G. LAGERBJELKE. AXEL RAPPE. LEONNARD FR. RÄÄF.
FREDRIC AMINOFF. J. A. GRIPENSTEDT. A. RÅFELT.

På Högvördiga Preste-Ståndets vägnar:

NILS LINDGREN. C. G. BERLIN. A. P. TRANEUS.
ANDERS SANDBERG. A. UNGER. JOH. NORRMANN.

På Vällofl. Borgare-Ståndets vägnar:

REINH. REUSEL. A. V. BJÖRCK. GABRIEL HERLITZ.
CARL AXEL BERGSTEN. ER. TJERNBERG. S. N. LEVIN.

På Hedervärda Bonde-Ståndets vägnar:

ANDERS JONSSON. H. PEHRSSON. P. MATTSSON.
F. VON ZWEIGBERGK. N. P. PETTERSSON. OLOF LARSSON.

C. G. Stuart.

Bil. Lit. A. till Rikets Ständers år 1847 församlade Revisorers Berättelse angående granskningen af Riksgälds-Verket.

Uppgift på de i Riksgälds-Kontorets Räkenskaper balanserade Skulder samt Tillgångar och Fordringar vid slutet af åren 1844 och 1846.

Skulder.

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Räntebärande:						
Riksgälds-Kontorets Obligationer med 5 proc. ränta, hvilka, i anseende till deras ordalydelse, icke kunnat å Kontorets sida uppsägas	6,750	—	—	6,750	—	—
Dito med 4 proc. ränta, utfärdade till Rikets Ständers Bank eller dess ordres, att årligen till ett antal af 22 st. å 4,000 R:dr hvardera, eller å ett sammanräknadt kapital-belopp af 88,000 R:dr infrias,	3,520,000	—	—	3,344,000	—	—
Insatt *fond* till säkerhet för *Götha Kanals* framtida underhållande, emot 5 proc. ränta,	93,926	—	—	93,926	—	—
Innestående medel för ännu icke fulländade *hamnbyggnads-arbeten* vid samma kanal, emot dito,	1,942	—	—	1,942	—	—
Beviljad och afsatt *fond* för *Södertelje Kanals* underhållande, emot dito,	30,000	—	—	30,000	—	—
Dito dito för ombyggnaden af *Strömsholms Kanal- och Slussverk*, hvartill årligen under 15 års tid, från och med år 1842, skall af Riksgälds-Kontoret utbetalas ett anslag af 50,000 R:dr; bestående denna fond från början af Bruksägares Hypotheks-Kassas till Riksgälds-Kontoret föryttrade obligationer,	500,000	—	—	440,000	—	—
Till Riksgälds-Kontoret influten och der innestående *lösen för* de å skattejorden växande *ekar*, för hvilka medel, från 1846 års början, 4 proc. årlig ränta *Ekeplanterings-Kassan* godtgöres,	———	—	—	181,563	35	8
Den i *Riks-Arkivets* nuvarande *hus* intecknade skuld till *Stockholms Borgerskaps Enkhus*, hvarför, enligt skuldförbindelsen af den 6 November 1794, borde till en början erläggas 5 proc. och sedermera allt framgent $4\frac{1}{2}$ proc. årlig ränta,	———	—	—	11,600	—	—
= 4,152,618: — — = 4,109,781: 35. 8.						
Räntefria:						
Riksgälds-Kontorets till inlösen *förfallna* 5 proc. *Obligationer*, med derå till förfallodagarne upplupen ränta,	3,760	38	1	3,760	38	1
Dito dito med dito, utfärdade för *Svenska Medborgares* erkända fordringar hos *Franska Regeringen*,	559	20	4	559	20	4
Aflemnad och af intecknad skuldförbindelse, jemte andra säkerhetshandlingar, bestående *fond för Hjelmare Kanals och Slussverks* framtida underhållande	19,144	10	9	21,106	24	4
Återstoden af den, vid Kongl. f. d. Nummer-Lotteri-Inrättningens upplösning, till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade *s. k. Brudgåfvofond*	24,035	34	7	22,835	34	7
Verkställda och sedermera icke återtagna *insatser* för den inställda *1144:de dragningen* vid nämnde Lotteri-Inrättning	159	36	—	159	36	—
(Häraf är vid liqviden för förre Lotteri-Kollektören J. A. Enggrens uppbördsbalans, år 1845, godtgjordt ett belopp af 101 R:dr 19 sk. 9 r:st, hvilket vid upprättandet af Riksgälds-Kontorets hufvudbok för samma år blifvit förbisedt).						
Upplupen, outtagen ränta å de för tillskott till *Trollhätte Slussverks byggnad*, år 1750, utfärdade obligationer	5,485	—	—	5,745	—	—
Dito dito å Riksgälds-Kontorets ännu räntebärande *5 proc. obligationer*	156	12	—	156	12	—
Dito å *Bruksägares Hypotheks-Kassas*, till fond för Strömsholms Kanals och Slussverks ombyggnad anvisade, 4 proc. obligationer	24,500	—	—	20,900	—	—
Dito å *Ekeskogsmedlen*	———	—	—	4,389	34	9
Dito å skulden till *Borgerskapets Enkhus*, beräknad efter 5 procent,	———	—	—	725	—	—
Uttaget belopp af *Riksgälds-Kontorets kreditiv* å Rikets Ständers Bank (Godtgjordt före slutet af Maj månad innevarande år).	———	—	—	759,969	19	10
= 77,801: 7. 9 = 840,307: 27. 11						
Deponerade Medel:						
Lefvererad *lösen* för såld *ekeskog*, afsatt för att, i mån af behof, användas till kostnader för *ekeskogsplanteringar* och deras underhållande; upptagen bland räntebärande skulderna vid 1846 års slut,	181,094	19	—	———	—	—
Lösningssumman för 5 st. till inlösen icke företedda *aktier i Strömsholms gamla Kanal-Bolag*, jemte derå innestående utdelning,	367	34	—	367	34	—
Inbetaldt kapital och ränta å en för inlösandet af en bortstulen obligation *hypothicerad inteckning*	———	—	—	1,708	16	—
= 181,462: 5 — = 2,076: 2. —						
Utelöpande kredit-sedlar eller så kallade *Riksgäldssedlar*, 429,984 R:dr 33 sk., motsvarande i Bankomynt	286,656	22	—	———	—	—
Återstående beloppet häraf, 412,828 R:dr 45 sk. R:gs eller 275,219 R:dr 14 sk. B:ko, affördt ur räkenskaperna, sedan den för dessa sedlars inlösande stadgade preskriptionstid med år 1845 tilländagått.						
Dito *Kopparskiljemyntspoletter* R:gs 112,717: 35. 3 = 111,362: 47. 3, eller i Bankomynt	75,145	7	6	74,241	47	6
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	1

Tillgångar och Fordringar.

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Fastighet:						
Den af Riksgälds-Kontoret begagnade egendom (Efter den år 1842 skedda nedsättning i denna egendoms brandförsäkringsvärde, utgör detsamma icke mer än 58,755 R:dr 26 sk. 8 r:st.)	60,000	—	—	60,000	—	—
Fordringar för meddelade lån under längre tid eller för vissa bestämda föremål:						
Lån af f. d. *Hingst-premie-kassan*, emot 6 proc. ränta och inteckning i Kronans egendom Marieberg. (Afskrifvet enligt Rikets Ständers beslut vid 1845 års Riksdag)	14,000	—	—	———	—	—
Dito af f. d. *Lappmarks-Ecklesiastik-fonden* till Uddevalla stads- och Bäfve landtförsamling, emot samma ränta. (Inbetaldt under år 1846)	2,000	—	—	———	—	—
Dito till *Upsala Akademi* å ett ursprungligt belopp af 50,000 R:dr, för nya bibliotheks-byggnaden vid nämnde Akademi, emot två procents årlig kapital-afbetalning och 3 procents ränta. (Beviljadt vid 1823 års Riksdag)	37,000	—	—	35,000	—	—
Dito till *Carlstads Stifts Domkapitel*, för utvidgandet af Läroverken inom nämnde stad, emot 3 procents årlig kapital-afbetalning och 3 procents ränta, sedan lånet, som utbetaldes i December 1841, under 5 år innehafts räntefritt. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag)	8,000	—	—	8,000	—	—
Dito till *Strengnäs Stifts Dito*, för utvidgandet och reparerandet af Skolhuset i Nyköping, emot årlig inbetalning af 3 procents ränta för kapital-återstoden och $\frac{1}{4}$:del af lånets ursprungliga belopp, efter 5 år från lånesummans lyftning i Juli Månad 1845. (Beviljadt vid 1844 och 1845 års Riksdag)	———	—	—	3,000	—	—
Dito till *Hernösands stads-* och *Hernö* landtförsamling, för fullbordandet af den nya Stifts-kyrkan i nyssnämnde stad, emot år 1850 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 procent utaf det ursprungliga lånebeloppet, dervid för kapital-återstoden beräknas 3 proc. ränta. (Beviljadt vid samma Riksdag)	———	—	—	40,000	—	—
Dito till *Carlskrona stads Pastorat* å ett ursprungligt belopp af 12,000 R:dr, emot årlig inbetalning af 5 procent häraf, eller 600 R:dr, af hvilken summa beräknas 3 procents ränta för kapital-återstoden. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag)	11,694	12	1	11,369	34	—
Dito till *staden Norrköping* å dito af 200,000 R:dr, för denna stads återuppbyggande efter den derstädes år 1822 inträffade eldsvåda, emot inbetalning af 6 procent årligen, hvaraf beräknas 3 procents ränta för återstående kapital-beloppet. (Beviljadt vid 1823 års Riksdag)	103,494	9	2	85,557	11	9
Dito till staden *Borås* å dito af 100,000 R:dr, för dito efter 1822 och 1827 års eldsvådor, emot dito dito. (Beviljadt vid 1823 samt 1828—1830 års Riksdagar)	64,746	47	2	56,312	24	4
Dito till *samma stad* å dito af 85,000 R:dr, för dito efter sistnämnde års eldsvåda; hvilket låns vid slutet af år 1840 återstående belopp, enligt Rikets Ständers beslut under 1840 och 1841 års Riksdag, får på det sätt liqvideras, att räntan utgöres med 4 procent samt att två procent å kapitalet årligen afbetalas. (Beviljadt vid 1828—1830 års Riksdag)	76,583	9	7	72,628	4	11
Dito till *staden Öregrund* å dito af 5,000 R:dr, för återuppförande af stadens år 1829 nedbrunna allmänna byggnader; skolande detta lån, som är räntefritt, återbetalas med $\frac{1}{20}$:del årligen. (Beviljadt vid samma Riksdag)	3,750	—	—	3,250	—	—
Dito till *staden Wenersborg* å dito af 150,000 R:dr, för stadens återuppbyggande efter 1834 års eldsvåda; för hvilket lån den lindring i betalningsvilkoren, vid Riksdagen år 1841 medgafs, att stadens skuld vid 1840 års slut får godtgöras med 6 proc. årligen af den ursprungliga lånesumman, hvarvid skall beräknas 4 proc. ränta för det oguldna beloppet. (Beviljadt vid 1834 och 1835 års Riksdag)	139,262	11	3	129,565	12	4
Dito till *staden Wexiö*, å dito af 100,000 R:dr, för dito efter 1838 års eldsvåda, emot inbetalning af 6 proc. årligen, hvaraf 4 proc. ränta för det återstående lånebeloppet borde beräknas samt räntan utgå från den 1 Juli 1843, men kapital-afbetalningen först från samma dag 1846. Å detta lån, som utgick af det vid sistnämnde Riksdag anvisade mindre kreditiv, afbetaldes 79,400 R:dr genom den efter 1843 års eldsvåda från Städernas Allmänna Brandstods-Bolag utbekomna brandskade-ersättning.	20,600	—	—	20,394	—	—
Dito till *samma stad* å 240,000 R:dr, för dito efter den staden år 1843 å nyo öfvergångna eldsvåda; lånemedlen få innehafvas räntefritt till den 1 Januari 1850, hvarefter 3 proc. ränta skall utgöras för lån å hus af sten, kalkbruk eller med tegel klädda trädhus samt 4 proc. dito för lån å andra trädhus; börande från den 1 Januari 1853, såsom kapital-afbetalning och ränta, årligen erläggas 6 proc. å primitiva lånesummorna. (Utgifvet af det vid 1840 och 1841 års Riksdag anvisade mindre kreditiv)	———	—	—	240,000	—	—
Dito till *staden Söderhamn* å ett ursprungligt kapital-belopp af 12,000 R:dr, för stadens nya reglering och dess allmänna byggnaders uppförande efter den derstädes år 1835 inträffade eldsvåda; å hvilket belopp årligen inbetalas 7 proc., deraf såsom ränta beräknas 4 proc. å kapital-återstoden. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag)	10,876	10	9	10,471	13	1
Dito till Bruksägaren *C. B. Fitinghoff*, för återuppförande af de genom vattuflöde förstörda verkstäder jemte tillhörande byggnader vid *Conradsfors bruk* i Östmarks Socken af Fryksdals Härad och Wermlands Län, emot årlig inbetalning, efter 1849 års slut, af 6 proc. utaf det ursprungliga lånebeloppet, hvarvid 3 proc. ränta beräknas å kapital-återstoden. (Beviljadt vid 1844 och 1845 års Riksdag och utbetaldt sistnämnde år)	———	—	—	30,000	—	—
Dito till *Stockholms stad*, för bildande och underhållande af en Pantlåne-inrättning. För detta lån, som vid 1828—1830 års Riksdag beviljades och den 31 Maj innevarande år 1847 blifvit inbetaldt, erlades, från den 1 Juni 1842, 3 proc. årlig ränta.	100,000	—	—	100,000	—	—
Dito till *Förvaltningen af Sjö-Ärenderna* å 120,000 R:dr, för fyr- och båkinrättningarnes förbättrande, emot årlig inbetalning af 9,333: 16, hvaraf räntan för återstående lånesumman godtgöres efter $4\frac{1}{2}$ proc. (Beviljadt vid 1834—1835 års Riksdag samt utanordnadt under åren 1840 och 1841).	101,631	11	11	91,897	12	2
Dito emot af *Kongl. Stats-Contoret*, å Landshöfdinge Ackords-fondens vägnar, utfärdade obligationer, för inlösande af de med åtskilliga Landshöfdinge-beställningar förenade ackorder; börande årligen inbetalas 6 proc. utaf de infriade ackordernas belopp, hvarvid 4 proc. ränta för den efter hvarje liqvid återstående lånesumma beräknas. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag å ett belopp af 154,957 R:dr 21 sk. 4 r:st, hvaraf hittills dock ej uttagits mer än 151,000 R:dr)	143,000	—	—	135,500	—	—
Dito till *staden Ystad* å ett ursprungligt belopp af 20,000 R:dr, för utförande af arbeten i stadens hamn, emot 2 proc. årlig kapital-afbetalning och 3 proc. ränta å den återstående lånesumman. (Beviljad vid 1823 års Riksdag)	12,800	—		11,200	—	—
Dito till *staden Malmö*, för dervarande hamns förbättrande, emot 10 proc. årlig afbetalning å ursprungliga låne-beloppet, 50,000 R:dr, samt 3 proc. ränta för kapital-återstoden. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag)	40,000	—	—	30,000	—	—
Dito till *staden Linköping*, för hamnbyggnaden derstädes, emot årlig inbetalning af 5 proc. utaf det ursprungliga kapital-beloppet, 20,000 R:dr; börande af hvad som inbetalas 3 proc. ränta för den återstående lånesumman godtgöras. (Beviljadt vid samma Riksdag)	18,777	8	9	17,706	34	3
Dito till *staden Warberg*, för fullbordande af dervarande hamn-anläggning, emot år 1849 vidtagande inbetalningsskyldighet af 5 proc. årligen å den ursprungliga lånesumman, hvarvid 3 proc. ränta för kapital-återstoden beräknas. (Beviljadt vid samma Riksdag)	20,000	—	—	20,000	—	—
Transport	988,213	6	8	1,211,852	37	10

	Vid 1844 års slut			Vid 1846 års slut		
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	1
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	1

	Vid 1844 års slut			Vid 1846 års slut		
Transport	988,213	6	8	1,211,852	37	10
Lån till *staden Cimbritshamn*, för hamnbyggnaden derstädes, emot enahanda, år 1848 vidtagande, betalningsskyldighet. (Beviljadt vid samma Riksdag)	25,000	—	—	25,000	—	—
Dito till *samma stad*, för fullbordande af dito, emot årlig inbetalning, efter 1850 års slut, af 8 proc. utaf ursprungliga lånesumman och med beräkning af 2 proc. ränta å kapital-återstoden. (Beviljadt vid 1844 och 1845 års Riksdag)	—	—	—	5,000	—	—
Dito till *staden Carlshamn*, för hamnens iståndsättande, emot enahanda, efter 1851 års slut vidtagande, inbetalning. (Beviljadt vid samma Riksdag)	—	—	—	30,000	—	—
Dito till *staden Söderhamn*, för upprensning af den närmast staden belägna skärgård, emot dito dito. (Beviljadt vid samma Riksdag)	—	—	—	10,000	—	—
Dito till *staden Landskrona*, för dess hamns iståndsättande, att återbetalas med 500 R:dr årligen från och med innevarande år 1847. (Beviljadt vid 1840 och 1841 års Riksdag)	—	—	—	8,333	16	—
Dito till *ÖfversteLöjtnanten G. A. Ennes*, för aftappning af ett vattendränkt fält å egendomen *Negelstena* i Tibble socken af Håbo Härad och *Upsala Län*, emot detta år vidtagande betalningsskyldighet af 5 proc. årligen å ursprungliga lånesumman, dervid 3 proc. ränta beräknas å kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1842)	1,433	16	—	1,433	16	—
Dito till *Kapitenen J. A. Sundmark*, för dito af *Bo* och *Gallerå* sjöarne i Elfkarleby socken af Örbyhus Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1842)	3,500	—	—	3,500	—	—
Dito till deltagarne i upprensning af vattendraget genom *Mösa-*, *Rud* och *Hesslinge* sjöar till Ekavik i Mälaren, för beredande af aflopp för vattnet i träsket *Blackfjärden* uti Lillkyrka och Löths socknar af Trögds Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1842)	4,000	—	—	4,000	—	—
Dito till dito i sänkning af *Granebergs* och *Hallarby* sjöar uti Lislena socken af samma Härad, emot år 1848 dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	4,000	—	—	4,000	—	—
Dito till *Kammarjunkaren J. von Engeström* och *Possesionaten J. F. Björkman*, för utdikning af *Södra Wisjö mosse* å Norunda Härads allmänning i samma Län, emot år 1848 dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	3,500	—	—	3,500	—	—
Dito till delägarne i *Bälinge mossar* inom Bälinge Härad och socken af samma Län, för utdikning och aftappning af dessa mossar, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	2,058	6	—	2,058	6	—
Dito till deltagarne i uttappningen af *Sandby sjön* i Vesslands socken af Örbyhus Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	3,000	—	—	3,000	—	—
Dito till dito i upprensningen af *Stada-ån* och sänkning af *Barknåre* eller *Griggebo* sjön i Hållnäs socken af Olands Härad och samma Län, emot år 1850 dito dito. (Lånet utbetaldt år 1845)	—	—	—	3,333	16	—
Dito till *ÖfversteLöjtnanten Friherre C. G. Adlercreutz*, för utdikning af *Säfsta kärret* i Husby Sjutolfts socken af Trögds Härad och samma Län, emot årlig inbetalning, efter 1851 års slut, af 8 procent utaf ursprungliga lånesumman och med beräkning af 2 procents ränta å kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	400	—	—
Dito till *deltagarne* i sänkning af *Tössjön* i Tierps socken af Örbyhus Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	305	23	5
Dito till dito i sänkningen af *Wendelsjön* i Wendels socken af samma Härad och Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	344	33	2
Dito till *Friherre Fritz Åkerhjelm*, för utdikningsarbeten å *Wårby* egendom i Huddinge socken af Svartlösa Härad och *Stockholms Län*, emot år 1849 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 3 procents ränta beräknas för kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1844)	1,150	—	—	1,150	—	—
Dito till *Friherrinnan S. M. Friesenheim*, född *Stjernstedt*, för utdikning af en mosse å egendomen *Fullerstad* i samma socken, emot årlig inbetalning, efter 1851 års slut, af 8 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 2 procents ränta beräknas å kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	1,600	—	—
Dito till förre *Skräddare-Åldermannen Stephan Linderberg*, för utdikning af *Pukeby-kärr* och *mossar* i Össeby Garns socken af Långhundra Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	454	36	—
Dito till *Kapitenen H. Y. Zacco*, för ett utdiknings- och aftappningsarbete vid *Lockstaholm* i Husby socken af Erlinghundra Härad och samma Län, emot dito dito. (Hela det beviljade lånet utgör 4,300 R:dr, hvaraf 2,300 R:dr äro utbetalda 1846 och 1000 R:dr 1847)	—	—	—	2,300	—	—
Dito till *strandägarne* omkring sjön *Täkern* i Lysings, Dahls och Göstrings Härader af *Östergöthland*, för sänkning af nämnde sjö, hvilket lån skall återbetalas genom erläggandet af 1,600 R:dr årligen under $14\frac{1}{2}$ års tid från och med år 1848. (Lånet utbetaldt 1842)	20,000	—	—	20,000	—	—
Dito till *Prosten P. Wahlgren*, för utdikning af *Burge-myr* i Ekstads socken af Hublinge Ting på *Gottland*, emot år 1849 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 3 procents ränta beräknas för kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1844)	3,700	—	—	3,700	—	—
Dito till deltagarne i vattenaftappningar inom *Dörby* och *Kläckeberga* socknar af Norra Möre Härad och *Kalmar Län*, emot årlig inbetalning, efter 1851 års slut, af 8 procent utaf ursprungliga lånesumman och med beräkning af 2 procents ränta å kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	2,650	—	—
Dito till *Kapitenen P. Hammarsköld*, för utdikning af *Arvidsmåla mosse* i Misterhults socken af Tunaläns Härad och förenämnde Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	2,083	—	—
Dito till delägarne i *Kråkerums fly* i Jemjö socken af Östra Härad och *Blekinge Län*, för densammas utdikning, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1844)	900	—	—	900	—	—
Dito till *Friherre Axel Hermelin* och *Löjtnanten H. Meurling*, för sänkning af *Säby sjön* i Säby socken och Norra Wedbo Härad af *Jönköpings Län*, emot år 1848 vidtagande betalningsskyldighet af 5 procent årligen utaf ursprungliga lånesumman, dervid 3 procents ränta beräknas å kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1843)	3,664	—	—	3,664	—	—
Dito till *strandägarne* vid sjön *Nätaren* i Barkaryds och Jersnäs socknar af Tveta Härad och samma Län, för sänkning af nämnde sjö samt *Bruks-* och *Rekebo-åarne*, emot år 1849 dito dito. (Lånet utbetaldt 1844)	2,650	42	8	2,650	42	8
Dito till deltagarne i rensning af *Storån* i Svartarps och Lekaryds socknar af samma Härad och Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1844)	6,366	32	—	6,366	32	—
Dito till deltagarne i aftappning af *Stensjön* och *Laggarebo-sjön* i samma Härad och Län, emot år 1850 dito dito. (Lånet utbetaldt 1845)	—	—	—	3,000	—	—
Dito till *Sven Johansson* i *Krökesbo*, för sänkning af *Hökasjön* i Forserums och Barkaryds socknar af samma Härad, emot årlig inbetalning, efter 1851 års slut, af 8 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 2 procents ränta beräknas å kapitaläterstoden. (Lånet utdetaldt 1846)	—	—	—	537	—	—
Dito till deltagarne i utdikning af *Barkaryds sjön*, jemte deromkring belägna kärr och mossar i sistnämnde socken, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	1,000	—	—
Dito till deltagarne i sänkning af sjöarne *Ör* och *Bunn* samt *Öfra* och *Nedra Qvarnsjön* inom Wista och Norra Wedbo Härader af samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	5,041	16	—
Dito till dito i sänkning af *Aneby- Flisby-* och *Wässelda* sjöar samt upprensning af åtskilliga dermed sammanhängande mindre vattendrag inom Bredesta, Lomaryds, Bälaryds, Flisby och Solberga socknar i Norra och Södra Wedbo Härader af samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	—	—	—	14,000	—	—
Dito till *strandägarne* vid sjön *Widöstern* i Sunnerbo och Össbo Härader af *Kronobergs* och *Jönköpings* Län, för sänkning af samma sjö, emot år 1849 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 proc. utaf ursprungliga lånesumman, dervid 3 procents ränta beräknas för kapital-återstoden. (Lånet utbetaldt 1844)	2,590	—	—	2,590	—	—
Dito till *jordägarne* omkring sjön *Elen* i Virestads och Vestra Thorsås socknar af Albo Härad och *Kronobergs* Län, för nämnde sjös aftappning, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1844)	2,661	20	8	2,661	20	8
Transport	1,078,387	28	—	1,392,410	7	9

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	1
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	3

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Transport	1,078,387	28	—	1,392,410	7	9
Lån till deltagarne i utdikning af *Lilla sjö* samt åtskilliga i närheten deraf belägna kärr och mosstrakter inom Stenbrohults och Wiresta socknar af samma Härad och Län, emot årlig inbetalning, efter 1850 års slut, af 8 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 2 procents ränta beräknas å kapitalåterstoden. (Lånet utbetaldt 1845)	——	—	—	6,000	—	—
Dito till deltagarne i utdikning af kärrmark å hemmanen *Hyttinge* och *Buhults* ägor inom samma socknar, emot dito dito efter 1851 års dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	825	—	—
Dito till *Gästgifvaren Anders Gabrielsson*, för ett utdikningsarbete vid hemmanet *Elmhult* i Stenbrohults socken af sistnämnde Härad, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	1,592	—	—
Dito till *Hemmansägaren Anders Germundsson*, för ett dylikt arbete vid hemmanet *Rephult* i samma socken, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	1,118	—	—
Dito till *Hemmansägarne Olof* och *Johannes Nilssöner*, för dito vid hemmanen *Tångarna Faxagård och Vestergård* i samma socken, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	975	—	—
Dito till vederbörande jordägare invid *Himble å* i *Halland*, för samma ås upprensning, emot år 1848 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid å kapitalåterstoden beräknas 3 procents ränta. (Lånet utbetaldt 1843)	4,533	16	—	4,533	16	—
Dito till dito invid *Tollereds å* i nämnde provins, för upprensning af denna å emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	2,133	16	—	2,133	16	—
Dito till deltagarne i sänkning af *Haseräs-sjön* samt upprensning af *Lerby-* och *Snapperuds-elfvar* inom Åmåls och Mo socknar af *Elfsborgs* Län, emot år 1851 dito dito. (Lånet utbetadt 1846)	——	—	—	3,600	—	—
Dito till deltagarne i sänkning af sjön *Östen* uti Wadsbro Härad af *Skaraborgs* Län, emot år 1848 dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	5,553	—	—	5,553	—	—
Dito till deltagarne i en kanalanläggning vid *Tidaån* i samma Härad och Län samt upprensning af *Sågströmmen* i nämnde å, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1843)	4,126	24	—	4,126	24	—
Dito till deltagarne i upprensning af sjön *Lången* och sänkning af *Kraftån* i samma Härad och Län, emot år 1849 dito dito. (Lånet utbetaldt 1844)	7,700	—	—	7,700	—	—
Dito till dito i aftappning af *Slödjan* i Huggenäs socken af Näs Härad och *Wermlands* Län, emot år 1850 dito dito. (Lånet utbetaldt 1845)	——	—	—	3,140	—	—
Dito till dito i sänkning af sjön *Björklången* inom Nyeds Härad och socken af samma Län, emot inbetalning efter 1851 års slut af 8 procent utaf hela lånesumman (2,200 R:dr), dervid 2 procents ränta beräknas å kapitalåterstoden. (Hälften af det beviljade lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	1,100	—	—
Dito till sedermera allidne Lagmannen *A. P. Sandberg*, för ett vattenaftappnings-arbete å säteriet *Agnhammars* ägor inom Grums Härad och socken af samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	1,400	—	—
Dito till Majoren *F. G. Liljehöök*, för vattnets afhållande från ett odlingsbart fält å säteriet *Odenstads* ägoområde i Gillbergs Härad och socken af samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	870	—	—
Dito till Inspektoren *P. Norbäck*, för aftappning af 4 st. myrer vid hemmanet *Trangärdstorp* i Grafva socken af Carlstads Tingslag och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	670	—	—
Dito till *Ryttmästaren C. W. Hammarsköld*, för utdikning af *Hägerwalls* och *Skarfstads* mossar samt aftappning af *Mo-sjön* inom Skultuna socken af Norrbro Härad och *Westerås* Län, emot dito efter 1850 års slut dito. (Lånet utbetaldt 1845)	——		—	10,257	—	—
Dito till bemälte Ryttmästare, för sänkning af *Frövisjön* inom samma socken, emot dito efter 1851 års slut dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	866	32	—
Dito till *Agronomen F. R. Möller*, å Direktionens öfver *Westmanlands Landtbruksskolas* vägnar, för utdikning af myrer vid *Julpa* gård i Romfartuna socken af samma Härad och Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	3,116	—	—
Dito till deltagarne i utdikning af *Bredmossen* samt sänkning af *Laggarbo* och *Harmsjöarne* inom Kolbäcks och Bergs socknar af Snefringe Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	3,340	—	—
Dito till dito i utdikning af byarne *Nesselstas, Holms, Myrkarbys, Kattbys* och *Nikbys* myrängar och kärr inom Hvittinge socken af Thorstuna Härad och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	1,043	16	—
Dito till dito i aftappning af *Mursjön* inom Vester-Wåhla socken af Norbergs Bergslag och samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	2,447	—	—
Dito till dito i utdikning af sanka ägor, tillhörande byarne *Rönna, Rotbrunna* och *Bogården* samt *Norrby* inom Hernevi socken af Thorstuna Härad och samma Län samt Vårfrukyrka socken af Åsunda Härad och *Upsala Län*, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1846)	——	—	—	939	24	—
Dito till Bruksägarne O. Forssell och E. Häggström, för utdikning af *Svartbergs* och *Nybruksmyrerna* i Säfvars socken af *Westerbottens* Län, emot år 1849 vidtagande årlig betalningsskyldighet af 5 procent utaf ursprungliga lånesumman, dervid 3 procents ränta beräknas för kapitalåterstoden. (Lånet utbetaldt 1844)	1,500	—	—	1,500	—	—
Dito till deltagarne i sänkning af *Degersjön* och *Lillsjön* i Nysätra socken af samma Län, emot år 1850 dito dito. (Lånet utbetaldt 1845)	——	—	—	1,800	—	—
Dito till Expeditionsfogden *C. J. Moritz*, för utdikning af sjön *Ökvattnet* i Skellefteå socken af samma Län, emot dito dito. (Lånet utbetaldt 1845)	——	—	—	2,000	—	—
1,103,933: 36. — 1,465,055: 39. 9.						
Fordringar, härledande sig från Rikets Ständers meddelade förordnanden eller inträffade särskilda förhållanden:						
Hos *Hjelmare Kanal- och Slussverks bolag*, motsvarande beloppet af den för nämnde kanal och slussverk afsatta reparationsfond, bestående ursprungligen af en i bolagets fastigheter intecknad skuldförbindelse å 15,000 R:dr; hvilken fond årligen tillväxer med 5 procent å det belopp, densamma vid årets början utgjorde,	19,144	10	9	21,106	24	4
Hos åtskilliga *kollektörer* vid f. d. Nummerlotteri-inrättningen	647	43	8	606	—	9
(Sedan förre Lotterikollektören J. A. Enggrens uppbördsbalans, 143 R:dr 5 sk. 8 r:st, under år 1845 blifvit godtgjord, så utgör denna fordran rätteligen icke mer än 504 R:dr 38 sk.)						
För 2:ne af förre Landskamreraren i Wester Norrlands Län *Kammarrätts-Rådet Selling* förskingrade brudgåfvovinster	66	32	—	66	32	—
I anledning af en, emot ställd säkerhet, beviljad förnyelse af en *förkommen Riksgäldssedel*. (Denna vid preskriptionstidens slut till inlösen icke företedda Riksgäldssedels belopp blef då godtgjordt)	66	32	—	——	—	—
För ÖfverStåthållare-Embetets Kanslis räkning i Rikets Ständers Bank *deponerade medel* i och för fullföljandet, å Kronans vägnar, af rättegången angående yrkad liqvid för en förment fordran i anledning af Rådsförvandten i Stralsund *Niclas Baumans* försträckningar till Svenska Staten vid medlet af 1600:talet. (Dessa medel återlyftade af RiksgäldsKontoret i Juni 1847)	——	—	—	197,366	32	—
19,925: 22. 5. 219,146: 1. 4.						
Kreditiv-fordringar:						
För lyftade, men icke ersatta, medel å det under 1834 års Riksdag anvisade *kreditiv* till kostnader i följd af *cholerafarsoten*	60,363	41	3	60,363	41	3
För det begagnade beloppet af kreditivet å 300,000 R:dr till *UtlDiskontfondens* förstärkning, emot 3 procents årlig ränta från 1845 års början,	16,200	—	—	27,580	—	—
För dito af det räntefria kreditivet å 100,000 R:dr till underlättande af *Arméens ackordsreglering*	23,908	—	—	18,394	—	—
För de under år 1844 lyftade summor utaf det s. k. *mindre Kreditivet*, använda till understöd, med eller utan återbetalningsskyldighet, i anledning af *1843 års eldsvåda* i *Wexiö*. (Häraf har ett belopp af 240,000 R:dr år 1845 blifvit RiksgäldsKontoret godtgjordt genom öfverlåtelse af fordringar för byggnadslån å samma belopp)	293,400	—	—	53,400	—	—
För de till *undsättningar* för åtskilliga provinser samt förlags- och byggnadslån åt staden *Åmål*, under år 1846, utbetalda medel utaf det vid 1844 och 1845 års Riksdag anvisade *enahanda kreditiv*	——	—	—	375,000	—	—
Transport	1,517,731	3	8	2,218,939	26	1

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Transport	4,773,682	42	3	5,026,407	17	1
Tillgångar och fordringar utöfver *skulder*	2,439,298	9	3	1,291,485	17	5
Summa *R:dr*	7,212,981	3	6	6,317,892	34	6

Inom linien upptagna Skulder:

	Vid 1844 års slut.	Vid 1846 års slut.
Till *Rikets Ständers Bank*, för derstädes af Riksgälds-Kontoret, emot diskontvilkor och 2 procents ränta, till 1823 års slut begagnade förskotter. (Förd inom linien enligt Rikets Ständers beslut vid 1828—1830 års Riksdag)	4,014,852: 16. 3.	4,014,852: 16. 3.
För tillskott till Trollhätte Slussverks-byggnad, år 1750, utfärdade obligationer eller de s. k. *Trollhätte Slussverks Lottsedlar*, hvarför under de 3:ne första åren skulle godtgöras 6 procents årligt intresse och derefter, eller från den 1 Mars 1753, under 100 år, 12 procent årligen. Häraf innehålles dock numera ¼:del, eller 3 procent, såsom bevillnings-afgift.	32,833: 16. —	32,833: 16. —
(Dessa obligationers kapitalbelopp fördt inom linien, enligt Rikets Ständers beslut vid 1840 och 1841 års Riksdag).		
Det, enligt 1779 års Riksdagsbeslut, till *hemgift* åt dåvarande *Hertigen af Södermanland*, sedermera *Konung Carl XIII*, anslagna kapital med 5 procents ränta	100,000: — —	100,000: — —
(Fördt inom linien, enligt dito dito).		
Det i Svenskt mynt år 1815 omsatta belopp af ett på 1790:talet i Haag upptaget *Lifränte-lån*, hvarför räntan utgår efter 8½ procent årligen. (Dito dito)	3,916: 32. —	3,916: 32. —
Lappmarks Ecklesiastikverks vid Kongl. f. d. Kansli-Styrelsens upplösning, år 1834, till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade fond, hvarför Kontoret betalar 5 procents årlig ränta. (Dito dito)	67,184: 37. 2.	67,184: 37. 2.
Från LandtRänterierna samt Öfver-Ståthållare-Embetets Kansli till Kongl. Stats-Kontoret inlefvererade och år 1845 till Riksgälds-Kontoret öfverlemnade depositionsmedel. (Upptagna inom linien, enligt Fullmäktiges beslut den 8 Maj samma år).	—— — —	60,000: — —
Summa	4,218,787: 5. 5.	4,278,787: 5. 5.

	Vid 1844 års slut.			Vid 1846 års slut.		
Transport	1,517,731	3	8	2,218,939	26	1
Det vid samma Riksdag beviljade *särskilda kreditiv* för behöfvandes undsättningar vid och efter inträffande missväxter, när öfriga härtill anslagna tillgångar befinnas otillräckliga,	——	—	—	100,000	—	—
(Återbetaldt i Juni månad 1847 genom 1846 års tullafgifter för importerad spanmål).						
De å särskild räkning i Rikets Ständers Bank afsatta medel till bildande af fond för det s. k. *stora kreditivet*	210,260	7	3	——	—	—
(Till följd af Rikets Ständers beslut, öfverflyttades denna behållning år 1845 på Riksgälds-Kontorets inkomst- och utgiftsräkning i Banken).						
= 604,132: — 6. = 546,794: 41. 3						
Fordringar för förskottsvis utbetalda anslag samt oredovisade eller oersatta förskotter:						
Förskjutna anslag, att ersättas af den under nästföljande år inflytande *allmänna bevillning*,	1,675,026	13	4	1,478,142	33	11
Förskottsvis godtgjorda brister i *Riksstatens förslagsanslag* för år 1845	——	—	—	416,000	—	—
Förskott till kostnader vid *charta-sigillata hvitstämplingen*. (Af Kongl. Stats-Kontoret ersatt år 1845)	1,776	11	8	——	—	—
Dito till *brandförsäkringsafgift* för det Kopparslagaren C. G. Olssons konkursmassa förut tillhöriga och för Riksgälds-Kontorets räkning inropade hus i Wenersborg	41	37	—	——	—	—
(Påfördt Wenersborgs stads byggnadslån uti 1845 års räkenskaper).						
Dito till s. k. *kontorsexpenser* vid Riksgälds-Kontoret	842	6	10	1,051	30	8
Dito till dito vid *Justitie Ombudsmannens Expedition*	290	40	8	302	35	10
Dito till omkostnader vid *kortstämplingen*	100	—	—	100	—	—
Dito dito vid *tidningsstämplingen*	541	24	8	484	27	—
Dito till utgifter vid *Rikets Ständers hus*	1,082	13	7	1,036	41	3
Förskott till utgifter för *sednast förflutna Riksdag*	117,257	29	4	——	—	—
(Afskrifvet uti 1845 års hufvudbok såsom behörigen redovisadt).						
Dito till kostnader för nu *instundande Riksdag*	——	—	—	5,494	—	5
Dito till dito för *lagfarten* af köpet om f. d. *Ridderstolpeska* sterbhusdelägarnes hus vid hörnet af Skeppsbron och Slottsbacken.	——	—	—	333	16	—
= 1,796,958: 33. 1 = 1,902,945: 41 1.						
Tills vidare förräntade medel:						
Genom uppköpta obligationer,						
Arméens Ackords-Amorterings-fonds, emot 4 procents ränta, R:dr 557,700: — — —— — —						
(Föryttrade till Rikets Ständers Bank år 1846).						
Bruksägares Hypothekskassas, emot dito, „ 750,222: 10. 8. 589,333: 16. —						
(Efter föregången uppsägning infriade under åren 1846 och 1847).						
Skånska Hypotheksföreningens, emot 5 procents dito, „ 51,000: — — —— — —						
(Dito dito år 1846).						
„ „ „ 4½ dito „ 754,250: — — 858,250: — —						
Östgötha Hypotheksförenings, emot 5 procents dito, „ —— — — 35,900: — —						
„ „ „ 4½ dito, „ —— — — 186,000: — —						
Nya Trollhätte-Kanal-bolags, emot 5 procents dito, „ —— — — 43,500: — —						
	2,113,172	10	8	1,692,983	16	—
Genom *lån emot 5 procents ränta* och hypothek af Arméens Ackords-Amorterings-fonds obligationer	543,750	—	—	——	—	—
(Liqvideradt år 1846).						
„ „ af Östgötha Hypotheksförenings dito. (Dito år 1847)	——	—	—	4,500	—	—
Genom ett *särskildt lån* till Rikets Ständers Bank, emot 4 procents ränta. (Dito år 1845)	600,000	—	—	——	—	—
= 3,256,922: 10 8. = 1,697,483: 16 —						
Räntefordringar, hvaraf för tills vidare förräntade medel, vid 1844 års slut, 41,385: 43. 5. och vid 1846 års slut, 32,964: 24. 6.	64,789	31	8	49,062	33	10
Kontant behållning:						
å Riksgälds-Kontorets räkning N:o 1 i Rikets Ständers Bank (för Kontorets egentliga inkomster och utgifter) utom det af Banken å samma räkning afsatta kreditiv, 1,000,000 R:dr,	4,517	31	8	——	—	—
Återstoden utaf den, genom Rikets Ständers Bank, afsatta fond å Riksgälds-Kontorets dervarande *räkning N:o 2*, för inlösen af utelöpandeRiksgäldssedlar och Kopparskiljemynts-poletter,	361,801	29	6	349,461	13	6
Summa *R:dr*	7,212,981	3	6	6,317,892	34	6

Inom linien upptagna Tillgångar:

	Vid 1844 års slut.	Vid 1846 års slut.
Rikets Ständers hus, beräknadt efter den derför af Riksgälds-Kontoret betalda köpesumma. (Det bokförda värdet häraf upptaget inom linien, enligt Rikets Ständers beslut vid 1840 och 1841 års Riksdag),	33,000: — —	33,000: — —
Det oersatta *förlags-kapitalet* till bedrifvande af lånerörelsen vid f. d. General-Assistans-Kontoret. (Fördt inom linien enligt dito dito)	39,845: 32. 4.	39,845: 32. 4.
Det obetalda beloppet af det vid 1828—1830 års Riksdag beviljade och sedermera begagnade *kreditiv till spannmåls-undsättningar i missväxtår*. (Dito dito)	770,000: — —	—— — —
Det i Riksgälds-Kontoret innestående belopp af samma kreditiv, 230,000 R:dr, utanordnadt höstetiden år 1845	—— — —	1,000,000: — —
Den lyftade andelen utaf det vid 1834 och 1835 års Riksdag anordnade s. k. *mindre kreditiv*, efter afdrag af den för byggnadslånet till staden Wexiö år 1838 använda summa. (Dito dito)	565,000: — —	565,000: — —
Det såsom kreditiv beviljade samt utbetalda anslaget för en *vattenledning till Carlskrona*. (Dito dito)	83,333: 16. —	83,333: 16. —
De på Kongl. Krigs-Kollegium år 1842 öfverlåtna fordringar hos *städerna Malmö* och *Ystad* för dem beviljade lån till *stall- och kasern-byggnaders* uppförande, hvilka fordringar skulle användas till anskaffande af stall- och magasinsbyggnader för den i Ystad förlagda sqvadron af Kronprinsens Hussar-Regemente, samt hvad dertill ej erfordras, inbetalas till Riksgälds-Kontoret,	37,176: 38. 1	37,176: 38. 1.
(Förda inom linien, enligt Fullmäktiges beslut den 11 Maj 1842)		
Summa	1,528,355: 38. 5.	1,758,355: 38. 5.

Stockholm den 13 November 1847.

C. G. Stuart.

Bil. Lit. B. till Rikets Ständers år 1847 församlade Revisorers Berättelse, angående granskningen af Riksgälds-Verket.

Sammandrag ur Riksgälds-Kontorets Räkenskaper för år 1845 och 1846, utvisande detta Verks Inkomster och Utgifter under nämnde år.

Inkomster:	År 1845.			År 1846.		
Allmän *Bevillning*	2,004,597	32	3	2,026,850	37	11
Centonal-afgift	29	31	7	——	26	9
Anmärknings-medel	15,545	3	4	8,630	27	—
Stämpel-afgift för *Spelkort*	26,068	26	2	31,837	44	7
Dito för *Tidningar*	10,349	47	1	12,193	37	1
= 2,056,590: 44. 5. = 2,079,513: 29. 4.						
Skatteköpe-skillingar	5,001	31	8	4,863	24	4
Lösen för å skattejorden växande *Ekar*	648	32	11	1,820	31	9
= 5,650: 16. 7. = 6,684: 8. 1.						
Kapital-inbetalningar å under längre tid eller för vissa bestämda föremål beviljade *lån*	30,449	6	2	44,176	5	1
Räntor å dessa lån	31,869	30	6	36,617	20	—
= 62,318: 36. 8. = 80,793: 25. 1.						
Återbetalning å *Kreditivet för Arméens Ackords-reglering*	——	—	—	5,908	—	—
Dito å det till *ullproduktionens* befrämjande beviljade *Kreditiv*	16,200	—	—	23,060	—	—
Godtgjord *ränta* för de å sistnämnde *Kreditiv* lyftade medel	998	47	1	419	33	5
= 17,198: 47. 1. = 29,387: 33. 5.						
Återbetalning af tills vidare *förräntade medel*	1,144,638	42	8	882,600	—	—
Räntor å dylika medel	129,892	24	8	94,308	4	—
= 1,274,531: 19. 4. = 976,908: 4. —						
Ersättning af förskott till kostnader vid *Chartä-Sigillata hvitstämplingen*	1,776	11	8	229	23	9
Dito af dito till *brandförsäkringsafgifter* af egendomar, intecknade för byggnadslån,	——	—	—	4,881	28	—
Dito af dito till inlösen af en förkommen *Riksgäldssedel*	66	32	—	——	—	—
Dito i anledning af förskottsvis verkställd liqvid för *bristerna* i 1844 års *förslagsanslag*	——	—	—	249,697	34	6
= 1,842: 43. 8. = 254,808: 38. 3.						
Besparing å extra statsanslaget för *Riddarholmskyrkans* iståndsättande	1,033	5	4	——	—	—
Dito dito för *Ullsorteringsanstalterna* i Götheborg och Malmö	2,348	42	5	——	—	—
Dito dito för instrumenter och böcker m. m. vid *Navigationsskolorna*	——	—	—	145	31	8
= 3,381: 47. 9 = 145: 31. 8.						
Af *Bankens* behållna *vinst* och kapital-öfverskott vid 1839 års slut	462,243	18	1	——	—	—
„ Dito dito för år 1844	604,632	28	11	——	—	—
„ *Manufaktur-Diskontens räntevinst* för åren 1844 och 1845	14,000	—	—	14,000	—	—
Den till *fond för stora Kreditivet* å särskild Bankoräkning afsatta behållning	210,260	7	3	——	—	—
Behållningen af 1841—1843 års *tullafgifter* för importerad utländsk *spanmål*	41,953	38	—	——	—	—
Äldre *depositionsmedel* samt i outtagna bref inneslutna penningar	3,228	18	4	18,065	10	—
Norska Statskassans bidrag till kostnaderna för Konung Carl XIV:s begrafning	26,210	7	9	——	—	—
Köpeskilling för Kongl. *Sundhets-Kollegii* förra *hus*	16,000	—	—	——	—	—
Afbetalning å en *Nummer-Lotteri Kollektörs* balans	41	42	11	——	—	—
= 1,378,570: 17. 3. = 32,065: 40. —						
Kapital-afbetalning och ränta å en hypothicerad inteckning	1,708	16	—	——	—	—
Orätt insatta medel för inlösandet af uppsagda *obligationer*	——	—	—	162,666	32	—
Prenumerationsafgift för Riksdagshandlingar och betalning för försålda inventariepersedlar m. m.	5	37	9	245	41	—
Utgifter *utöfver* Inkomster	——	—	—	870,655	20	10
Summa R:dr	4,801,799	38	6	4,493,875	15	8

Utgifter:	År 1845.			År 1846.		
Årligt ränte-anslag till *Hans Maj:t Konungen*	200,000			200,000	—	—
Anslag till *stats-behofvens* fyllande	1,475,360	—	—	1,325,360	—	—
Brister i de å Riksstaten uppförda *förslags-anslag*	413,971	41	8	686,000	—	—
= 2,089,331: 41. 8. — = 2,211,360: — —						
Under 1840 och 1841 års Riksdag beviljade extra stats-anslag för *Länshäktenas* ombyggande	250,000	—	—	——	—	—
Dito dito för uppbyggandet af ett nytt *Häradshäkte i Södra Möre*	——	—	—	1,500	—	—
Dito dito för en ny *Fängelsebyggnad* i Stockholm	——	—	—	40,000	—	—
Dito dito för *vattenkommunikationer* och *hamnbyggnader*	60,000	—	—	78,633	16	—
Dito dito för *landsvägarnes* omläggning och förbättring	61,939	16	—	32,558	10	—
Dito dito för *vattenaftappningar* och *odlingsföretag*	24,088	27	—	18,166	46	8
Dito dito för *Civil-Ingeniörers* bildande vid Mariebergs Läroverk	1,000	—	—	——	—	—
Dito dito för praktiska *Skeppsbyggeri-Instituters* inrättande	2,722	10	8	3,866	13	—
Dito dito för uppförande af *Landshöfdinge-residensbyggnaden i Wexiö*	10,000	—	—	——	—	—
Dito dito för tillbyggnad och reparation å det *Fria Konsternas Akademi* tillhöriga hus	6,000	—	—	——	—	—
Dito dito för *Riks-Arkivets* samt *Vitterhets- Historie-* och *Antiqvitets-Akademiens* flyttning	——	—	—	4,881	35	1
Särskildt anslag till *Garnisonsskolan i Christianstad*	240	—	—	240	—	—
Ersättning till Postverket för *postskjutslegans* förhöjning	8,211	18	10	8,263	38	11
= 424,201: 24. 6. = 188,110: 15. 8.						
Under 1844 och 1845 års Riksdag anslagna medel för *begrafnings-* och *kröningskostnader*	191,264	5	6	——	—	—
Dito dito till liqviderande af skulden för *Lejonbackens* ombyggande	9,038	30	8	46,766	21	4
Dito dito till aflöning och expenser för *Lagberedningen*	13,935	23	8	11,000	—	—
Dito dito för *försvarsverket till lands*	311,333	16	—	147,000	—	—
Dito dito till understöd för *rustningen* och *roteringen* inom *Jemtland*	——	—	—	4,000	—	—
Dito dito för betalning af en i Kronans egendom *Marieberg* intecknad skuld	33,893	39	7	——	—	—
Dito dito för *försvarsverket till sjös*	185,558	16	—	185,558	16	—
Dito dito till aflöning för *Styrelsen öfver Allmänna Väg- och Vattenbyggnader* samt rese- och undersökningskostnader vid allmänna arbeten	19,766	32	—	19,766	32	—
Dito dito till arfvode och stipendier för *Civil-Ingeniörers* bildande	——	—	—	2,000	—	—
Dito dito för *utdikningar* och *vattenaftappningar*, utom härför beviljade lånenunderstöd	——	—	—	23,023	18	8
Dito dito för förbättrande af *kommunikationerna till lands*	18,058	16	—	162,032	29	4
Dito dito för *strömrensningar* och *hamnbyggnader* m. m., utom för samma ändamål utgifna lån,	17,080	—	—	42,934	8	—
Dito dito för *boskapsskötselns* uppmuntrande och befrämjande	——	—		70,000	—	—
Dito dito till ersättning för sedermera aflidne Kapiten-Löjtnanten *A. Gosselmans* resekostnader	3,333	16	—	——	—	—
Dito dito för inlösandet af *Löfås silfververk* anslagna förläningar	——	—	—	15,000	—	—
Dito dito för reparerandet af *grafchoren i Wreta Klosters kyrka*	——	—	—	552	32	—
Dito dito för uppförandet af ett *National-Museum*	——	—	—	10,000	—	—
Dito dito för ordnandet af Kapiten *B. Cronstrands* samlingar angående *Egyptiska byggnadskonsten* och inköpandet af *Fornskrift-Sällskapets* handlingar	1,700	—	—	700	—	—
Under 1844 och 1845 års Riksdag beviljadt anslag för inköpandet af *Ridderstolpeska sterbhusdelägarnes hus*	88,400	—	—	——	—	—
Dito dito till en gratifikation åt Akademi-Adjunkten *C. O. Ramström*	3,000	—	—	——	—	—
Understöd för *fattigvården*	10,000	—	—	10,000	—	—
= 906,362: 3. 5. = 750,334: 13. 4.						
Af anslagen för bildande af *Folkskole-lärare*	17,033	16	—	21,550	—	—
Dito för allönande af Dito	5,349	35	9	6,212	12	2
= 22,383: 3. 9. = 27,762: 12. 2.						
Utaf det s. k. *mindre Kreditivet*	——	—	—	375.000	—	—
„ *Spanmålsundsättnings-Krediterna*	230,000	—	—	100,000	—	—
„ Kreditivet för *Ull-Diskontens* förstärkning	23,060	—	—	27,580	—	—
„ Dito till befrämjande af *Ackords-regleringen* inom Arméen	394	—	—	——	—	—
= 253,454: — — = 502,580: — —						
Låneunderstöd för *vattenaftappningar* och *odlingsföretag*, utaf härför under 1840 och 1841 års Riksdag anvisade medel,	13,273	16	—	3,600	—	—
Dito dito, af härför under 1844 och 1845 års Riksdag anvisade medel,	16,257	—	—	51,018	36	7
Dito för *hamnbyggnader* m. m.	5,000	—	—	48,333	16	—
Dito för *Kyrkobyggnaden i Hernösand*	40,000	—	—	——	—	—
Dito för utvidgandet af *skolhuset i Nyköping*	3,000	—	—	——	—	—
Dito för återuppförandet af bruksbyggnaderna vid *Conradsfors*	30,000	—	—	——	—	—
Förskjutna *brandförsäkrings-afgifter* för intecknade egendomar i Norrköping, Wenersborg, Borås och Wexiö	——	—	—	5,000	—	—
Förskott till kostnader vid *Charta-Sigillata hvitstämplingen*	229	23	9	——	—	—
= 107,759: 39. 9. = 107,952: 4. 7.						
Kapital-afbetalning å Riksgälds-Kontorets skulder, utom den för Strömsholms kanals ombyggnad afsatta fond,	88,000	—	—	88,000	—	—
Räntor å dito	160,063	2	9	156,283	2	9
Utbetalningar utaf de för såld *ekeskog* influtna medel	2,000	—	—	2,800	—	—
Dito af *brudgäfvovinster*	400	—	—	800	—	—
= 250,463: 2. 9. = 247,883: 2. 9.						
Deponeradt belopp för fullföljden af rättegången, angående den s. k. *Baumanska kronofordran*	197,366	32	—	——	—	—
= 197,366: 32. = —— — —						
Kostnader för 1840 och 1841 års *Riksdag*	4	15	6	——	—	—
Dito för 1844 och 1845 års *Riksdag*	110,211	33	9	4,804	39	1
Dito för instundande *Riksdag*	——	—	—	5,494	—	5
Dito för *Rikets Ständers hus*	666	32	—	1,977	6	—
Dito i anledning af *Rikets Ständers Revisorers* sammanträde	5,924	46	8	1,458	41	1
Aflöning och expenser för Rikets Ständers *Justitie-Ombudsman* samt dess och *Tryckfrihets-Kommitteens* Expeditioner	6,552	21	6	6,562	4	—
Lön för Sekreteraren i *Bonde-Ståndets Kansli-Direktion*	100	—	—	100	—	—
= 123,460: 5. 5. =20,396: 42. 7.						
Löner, arfvoden, pensioner och expenser vid *Riksgälds-Kontoret*	41,974	21	3	40,094	16	8
Utgifter för *Kongl. Sundhets-Kollegii förra hus* och den Riksgälds-Kontoret tillhöriga egendom i Wenersborg äfvensom för lagfarandet af köpet utaf *f. d. Ridderstolpeska huset*	——	—	—	500	—	—
Expektans-löner och pensioner för betjeningen vid f. d. *General-Assistans-Kontoret*	4,732	29	2	3,670	42	3
Kostnader för *Bevillnings-taxeringarne* i Stockholms stad	2,963	12	2	2,888	33	1
Dito för *Tidnings-stämplingen* i Stockholm	1,000	—	—	2,000	—	—
Dito för *Kort-stämplingen*	3,225	33	6	3,371	3	2
Barnhusens m. fl. Barmhertighets-inrättningars andelar i *Kortstämpel-afgiften* för åren 1844 och 1845.	4,264	42	—	4,839	—	—
Anmärknings- och *indrifningsarfvoden* till Kongl. Kammar-Rättens betjening,	3,819	44	6	2,172	27	1
= 61,980: 38. 7. = 59,536: 26. 3.						
Återbetalning af *Spanmåls-tullmedlen* för åren 1841—1843	41,953	38	—	——	—	—
Restituerade *Bevillningsmedel*	——	—	—	611	39	4
Återbetalning af *orätt insatta medel* för uppsagda obligationers inlösande	——	—	—	162,666	32	—
Dito af *för mycket inbetalda räntor* å 2:ne lån	——	—	—	110	—	—
Dito af det 2:ne *gånger godtgjorda beloppet af ett anslag*, som icke utgått,	——	—	—	450	—	—
= 41,953: 38. — = 163,838: 23. 4.						
Förräntade Medel:						
genom räntebärande *obligationers uppköpande*, med tillägg af dervid upplupna och godtgjorda räntor,	216,914	31	4	208,421	19	—
„ dito dito belånande	——	—	—	5,700	—	—
= 214,121: 19. —						
Inkomster *utöfver* Utgifter	106,168	17	4	——	—	—
Summa R:dr	4,801,799	38	6	4,493,875	15	8

Stockholm den 13 November 1847.

C. G. Stuart.

Anmärkning: Skillnaden mellan ofvan uppgifna samt de inkomstsummor, hvilka finnas upptagna i de tryckta Räkenskaps-utdragen, härleder sig derifrån, att, i de sednare, Riksgälds-Kontorets kontanta behållning vid hvartdera årets början blifvit bland inkomsterna upptagen.

Fullmäktiges i Riksgälds-Kontoret

Utlåtande i anledning af Rikets Ständers år 1847 församlade Revisorers Berättelse angående granskningen af Riksgälds-Verket samt Götha Kanal-Bolags och Malmö f. d. Diskontverks utredning.

Till Rikets Höglofl. Ständer!

Vid den af Rikets Höglofl. Ständers sednast församlade Revisorer verkställda granskning af Riksgälds-Verkets förvaltning och räkenskaper samt Götha Kanal-Bolags och Malmö f. d. Diskont-inrättningars utredning, hafva, på sätt Revisorernes derom afgifna Berättelse innehåller, åtskilliga anmärkningar och framställningar blifvit gjorda, hvilka synas påkalla en närmare utredning från Styrelsen öfver nämnde Verk. Fullmäktige anhålla derföre, att, på grund af 5 §. uti gällande Instruktion för revisionerna af Riksgälds-Verket, nu få i sådant afseende meddela följande upplysningar och yttranden, att jemte förberörde Berättelse till trycket befordras; och då denna Berättelse upptager särskilt hvad som vid granskningen af Riksgälds-Kontorets räkenskaper funnits att erinra och särskilt hvad som under läsningen af Fullmäktiges protokoller förekommit anmärkningsvärdt, hafva Fullmäktige trott lämpligast att äfven iakttaga samma ordning för de yttranden, Fullmäktige nu gå att afgifva.

Beträffande således först hvad som blifvit erinradt i anledning af räkenskapernas granskning, så synes dermed egentligen åsyftas att ådagalägga i hvad mån de af Fullmäktige meddelade föreskrifter, rörande bokföringen vid detta Verk, blifvit iakttagna. Då dervid afvikelser i ett och annat fall från dessa föreskrifter blifvit af Revisorerne anmärkta, hafva Fullmäktige deröfver infordrat förklaring från Kommissariatet vid Riksgälds-Kontoret, och få nu Fullmäktige till Rikets Höglofl. Ständer öfverlemna denna förklaring samt derjemte, för egen del, vördsamt anföra följande:

Rättelse i de utaf Revisorerne anmärkta oriktigheter (pag. 20) i afseende å balanserandet af en del utaf förre Nummer-Lotteri-Kollektören J. A. Enggrens uppbördsbrist har, enligt Kommissariatets anmälan, blifvit anbefalld till iakttagande uti innevarande års hufvudbok. Vidare åtgärd härutinnan lärer således icke erfordras.

Hvad af Kommissariatet blifvit anfördt och upplyst, ej mindre i anledning af anmärkningen (pag. 20—21), att uti den så kallade afräkningsboken öfver alla af Rikets Ständer, i egenskap af extra eller tillfälliga statsutgifter, beviljade och till utgående från Riksgälds-Kontoret, enligt nu gällande Reglemente, anvisade anslags- och lånesummor, icke skulle finnas någon egentlig *hufvudräkning*, än ock angående Revisorernes uppgift, att *afräkningsboken* ej vore afslutad för hvarje år, hafva Fullmäktige ansett innebära icke allenast all den utredning, som kan erfordras öfver förhållandet i denna del, utan jemväl fullt nöjaktig förklaring öfver hvad i dessa afseenden blifvit anmärkt.

På sätt Revisorerne (pag. 22) anmärkt och Kommissariatet jemväl medgifvit, har väl Fullmäktiges föreskrift, att inom linien uti hufvudbokens conti för de, i egenskap af särskilda statsanslag, utbetalda summor skall antecknas hvarje anslags i Reglementet uppgifna ursprungliga belopp och hvad deraf, före årets början, uttagits, hvarken i 1845 eller 1846 års hufvudbok blifvit iakttagen; men då förhållandet härutinnan, såsom Kommissariatet uppgifvit, fullständigt kan inhemtas af de särskilda sammandrag, hvilka blifvit bilagda hufvudböckerna, hafva Fullmäktige ansett ändamålet med den på ofvanberörde sätt föreskrifna anteckning inom linien på fullt tillfredsställande sätt vunnet.

I afseende på uppläggningen i Riksgälds-Kontorets hufvudbok af särskilda räkningar för de i hvarje §. af nu gällande Reglemente bestämda anslag för extra eller tillfälliga utgifter, hafva sednast församlade Revisorer (pag. 22) instämt i det förslag härom, som vid 1845 års revision blifvit framställdt, dock med de jemkningar och iaktagelser vid detsammas verkställighet, som 2:ne bland Fullmäktige uti särskildt yttrande uppgifvit och tillstyrkt. Men då, äfven med iakttagande af dessa jemkningar, de betänkligheter icke skulle i någon väsendtlig mån blifva undanröjda, som Fullmäktige emot den ifrågasatta förändringen af Riksgälds-Kontorets hufvudbok, uti deras vid 1845 års Revisions-berättelse bilagda Utlåtande, anfört; så hafva Fullmäktige trott sig böra i denna punkt åberopa hvad omförmälda Utlåtande innehåller, likväl med det tillägg, att hufvudboken, i händelse den enligt det framställda förslaget blefve upplagd, skulle, genom den mängd ut- och ingående balanser, som då der måste förekomma, erhålla en vidlyftighet, så stor, att möjligen hinder deraf kunde uppstå för den i Boksluts-Kontoret nu anställda tjenstemanna-personal att kunna densamma inom stadgad tid upprätta och afsluta.

I anledning af anmärkningen (pag. 23), att tvenne särskilda, vid olika tidepunkter och emot olika återbetalnings- och räntevilkor, staden

Borås tilldelade lån i hufvudboken upptagits å ett enda conto, hvarigenom både kapital- och räntebeloppen af dessa begge lån blifvit sammanblandade, hafva Fullmäktige förordnat, att för ifrågavarande lån hädanefter skola uppläggas tvenne särskilda conti, så att det af Revisorerne med anmärkningen åsyftade ändamål må vinnas.

Hvad angår anmärkningen (pag. 25), att det staden Wexiö efter 1843 års eldsvåda tilldelade byggnadslån å 240,000 R:dr, hvilket får innehafvas räntefritt till den 1 Januari 1850, i 1845 års räkenskapsutdrag upptagits bland räntebärande fordringar och sammanförts med det samma stad förut beviljade lån å ett då återstående belopp af 20,600 R:dr, så har, på sätt Kommissariatet anmält, behörig rättelse i anledning af denna anmärkning blifvit iakttagen uti 1846 års räkenskaps-utdrag. Och anhålla Fullmäktige, att, beträffande öfriga vid räkenskaps-utdragen (pag. 25 och 26) gjorda anmärkningar, få hänvisa till hvad Kommisariatets förklaring i afseende derå innehåller.

Sedan Fullmäktige sålunda afgifvit yttrande i anledning af Revisorernes anmärkningar och framställningar rörande räkenskapsföringen vid Riksgälds-Kontoret, få nu Fullmäktige vidare, i afseende å hvad vid läsningen af Fullmäktiges protokoller förekommit anmärkningsvärdt, vördsamt anföra.

Enligt protokollet den 25 Maj innevarande år, förordnade Fullmäktige, att en med 73 R:dr 16 sk. då beviljad vedergällning för en extra ordinarie tjensteman samt 4 extra kammardrängar, hvilka biträdt vid inventering af en betydlig mängd, å särskildta förvaringsställen upplagda, handlingar och räkenskaper, rörande det s. k. Kredit-sedelverket samt f. d. General-Assistans-Kontoret och Kongl. Nummer-Lotteriet, borde förskottsvis utbetalas af de till kontorsexpenser anordnade medel samt framdeles godtgöras af det belopp, som genom samma handlingars föreslagna försäljning kunde komma att inflyta. Då nu Revisorerne (pag. 24) härvid anmärkt, att förberörde vedergällning icke bordt utgå af expensmedlen, utan af det, enligt Reglementets 177 §., anvisade särskilda, årliga anslag till belöning för extra arbeten och uppmuntran för extra ordinarier, få Fullmäktige i afseende härå upplysa:

De flesta af de handlingar, hvilka voro föremål för ofvannämnde inventering, hade tillhört f. d. General-Assistans-Kontoret och Kongl. Nummer-Lotteriet. De hade först efter dessa Verks upphörande blifvit till Riksgälds-Kontoret aflemnade, och voro således för Kontoret helt och hållet främmande. Inventeringen deraf kunde vid sådant förhållande icke åläggas Riksgälds-Kontorets ordinarie tjenstemän. Icke heller kunde personer utom Verket lämpligen dertill begagnas, då handlingarne

voro i Riksgälds-Kontorets vård; men om så skett, hade vedergällningen derför ovilkorligen bordt utgå af de för kontors-expenser anvisade medel. I betraktande häraf och då gratifikationsmedlen, utan att gifva anledning till anmärkning, tillförene icke blifvit använda till vedergällningar för likartade extra arbeten, såsom exempelvis för uppräknandet och hoppläggningen af kreditsedlar till förbränning, förordnade Fullmäktige, att vedergällningen för inventeringen af ofvanberörde handlingar borde förskjutas af Kontorets expensmedel, emot ersättning af den inflytande försäljningssumman; och lärer detta Fullmäktiges beslut så mycket mindre af Rikets Ständer ogillas, som, derest, på sätt Revisorerne ansett behörigt, anslaget till belöning för extra arbeten skolat förskjuta beloppet af meranämnde vedergällning, derigenom kommit att inträffa, det samma, till sitt afsedda ändamål förut knappa, anslag blifvit minskadt med motsvarande summa, för hvilken ersättning aldrig kunnat erhållas, då detta, till beloppet för år bestämda, anslag är af den beskaffenhet, att hvad för ett år icke behöft utgifvas *till belöning för extra arbeten och uppmuntran för extra ordinarier*, under ett påföljande år ej får för samma ändamål användas.

I anledning af hvad Revisorerne (pag. 25) anmält, rörande en, å Riksgälds-Kontorets vägnar, i aflidne Kommisarien J. Almgrens konkurs bevakad fordran af 431 R:dr 6 sk. 8 rst., hafva Fullmäktige skolat meddela den upplysning, att detta fordringsbelopp redan är vordet till Riksgälds-Kontoret till fullo inbetaldt.

Då Revisorerne (pag. 25) väckt fråga om beredandet af förhöjning uti det belopp af 39,750 R:dr, hvartill Rikets Ständers hus för närvarande är brandförsäkradt, hafva Fullmäktige ansett sig böra anmäla, det Fullmäktige äro beredde att gå i författning om erhållande af lämplig förhöjning i detta värde, så snart den ombyggnad och reparation vid nämnde hus, hvarom Fullmäktige skola göra särskild framställning till Rikets Ständers Stats-Utskott, hunnit utföras.

Vidare förekommer uti Revisorernes Berättelse (pag. 69—73) icke allenast anmälan derom, att det genom Fullmäktige, enligt föreskriften i Reglementets 206 § för Statens räkning inköpta, Hofmarskalken Friherre G. Ridderstolpes sterbhusdelägare förut tillhöriga, vid Skeppsbron belägna hus ännu finnes graveradt med inteckning till ett belopp af 11,600 R:dr, utan jemväl en fullständig utredning om de åtgärder, hvilka från Fullmäktiges sida blifvit vidtagna, för att få egendomen befriad ifrån denna gravation, äfvensom den uppgift, att hand-

lingarne, allt ifrån köpefrågans första uppkomst och till köpets afslutande, icke upplysa, att någon besigtning på husets och grundens solidité, genom Kongl. Öfver-Intendents-Embetet, Embets- och Byggnings-Kollegium eller enskilt tillitad byggmästare, blifvit anbefalld och verkställd.

Enligt förberörde § af det för Riksgälds-Kontoret den 23 Maj 1845 utfärdade Reglemente, skulle *"det Hofmarskalken Friherre G. "Ridderstolpes sterbhusdelägare tillhöriga, här i hufvudstaden, vid "Skeppsbron emellan Slottsbacken och Saltkompanigränd, belägna och "till salu varande hus, emot den derför äskade köpesumma, 100,000 "R:dr, af Riksgälds Kontoret inköpas"*; och borde Fullmäktige *"oför-"dröjligen gå i författning om detta köps afslutande, så att ifrågava-"rande hus den 1:ste"* påföljde *"Oktober"* måtte *"kunna antingen af "Kongl. Maj:t och Kronan emottagas för Riks-arkivets inrymmande, "eller af Riksgälds-Kontoret tillträdas."*

Enär denna föreskrift, hvilken således lydde på husets ovilkorliga inköpande inom viss förelagd tid, icke åt Fullmäktige inrymde någon rättighet eller ens gjorde det för Fullmäktige möjligt, att ingå i någon slags pröfning af sådana omständigheter, hvilka före köpets formliga afslutande kunde yppas och verka till rubbning uti detsamma eller uti de för köpet bestämda vilkor, anse Fullmäktige sig förvissade derom, att någon uraktlåtenhet, i hvad på Fullmäktige berott, uti förevarande afseende icke rättvisligen må kunna läggas Fullmäktige till last; börande Fullmäktige slutligen erinra, att Rikets Ständers Stats-Utskott vid sista Riksdag, på sätt af Utskottets protokoll lärer kunna närmare inhemtas, innan beslutet fattades om egendomens inköpande för Statens räkning, derstädes infann sig, för att om densammas beskaffenhet taga fullständig och tillförlitlig kännedom.

Under granskningen af de rörande utredningen af Götha Kanal-Bolags och Malmö f. d. Diskonter för åren 1845 och 1846 förda räkenskaper, hafva Revisorerne (pag. 85) funnit anledning erinra, att bevis angående beloppet af de å Diskontutredningens räkningar i Rikets Ständers Bank, vid hvartdera årets slut, innestående behållningar icke blifvit dessa räkenskaper bifogade. Då numera Diskontutredningens Räkenskapsförare blifvit förständigad om hvad i detta sålunda anmärkta afseende bör iakttagas, torde vidare åtgärd härutinnan icke erfordras.

Hvad Revisorerne i öfrigt uti nu ifrågavarande Berättelse anfört, upplyst och yttrat, hafva Fullmäktige icke ansett föranleda någon för

klaring, ytterligare upplysning eller särskild åtgärd från Fullmäktiges sida.

Transsumt af Fullmäktiges protokoll för denne dag, innefattande 2:ne Fullmäktiges särskilda tankar uti en af de här ofvan omförmälda frågor, bifogas.

Stockholm den 17 December 1847.

JACOB CEDERSTRÖM. C. PRINTZENSKÖLD.
N. H. SELANDER. L. LÖHMAN. E. DELIN.
G. HOLM. A. M. BRINCK. AND. BERG.
HANS JANSSON. J. A. ZETTERBERG.

l. s.
C. O. Vougt.

Transsumt af protokollet vid Herrar Fullmäktiges i Riksgälds-Kontoret sammankomst den 17 December 1847.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Under öfverläggningen om det nu beslutade Utlåtandet till Rikets Ständer, yttrade Ordföranden, Presidenten Herr Friherre *Cederström* sig icke kunna dela Herrar Fullmäktiges åsigt, i hvad angick Kommissariatets förklaring i anledning af Revisorernes anmärkning (pag. 20 och 21) vid verkställigheten af de utaf Herrar Fullmäktige Kommissariatet meddelade beslut om upprättandet af den så kallade afräkningsboken öfver extra och tillfälliga statsutgifter samt öfriga, i sammanhang dermed, föreskrifna förändringar i bokföringen inom Riksgälds-Verket. Herr Friherren och Ordföranden fann nemligen, att dessa föreskrifter hade bordt af Kommissariatet enligt deras ordalydelse följas; och då Herr Friherren icke ansåg sig berättigad frånträda af Herrar Fullmäktige förut fattade beslut, eller medgifva Kommissariatet rättighet till afvikelse derifrån, utan skedd anmälan och erhållet tillstånd, fann Herr Friherren, för sin del, den af Kommissariatet i förevarande afseende afgifna förklaring icke nöjaktig, utan delade Herr Friherren med Revisorerne den åsigt, att ifrågavarande föreskrifter icke blifvit behörigen iakttagna.

Uti detta yttrande förenade sig Herr Grosshandlaren *Berg*, som derjemte i afseende å Revisorernes förslag, att i Riksgälds-Kontorets hufvudbok måtte uppläggas särskilda räkningar för de i hvarje § af gällande Reglemente bestämda anslag och tillgångar, åberopade sitt, af Herrar Revisorerne gillade, yttrande till Herrar Fullmäktiges protokoll för den 13 Februari 1846, hvilket yttrande finnes bilagdt 1845 års Revisionsberättelse (pag. 71 och 72.)

— — — — — — — — — — — — — — — —

Rätteligen transsumeradt.

C. O. Vougt.

Kommissariatets i Riksgälds-Kontoret förklaring, i anledning af 1847 års Revisorers anmärkningar vid Riksgälds-Kontorets hufvudböcker och öfriga räkenskaper.

Ödmjukt Memorial!

Jemlikt Herrar Fullmäktiges den 25 sistlidne November fattade beslut, har den utaf Rikets Höglofl. Ständers sednast församlade Herrar Revisorer afgifna Berättelse om granskningen af Riksgälds-Kontorets förvaltning och räkenskaper blifvit till Kommissarierne öfverlemnad, med föreskrift för Kommissarierne, att till Herrar Fullmäktiges nästinstundande sammanträde inkomma med det yttrande och förklaring, hvartill samma Berättelse kunde föranleda. Af sådan anledning, hafva Kommissarierne tagit kännedom af Berättelsens innehåll, och hafva dervid funnit följande omständigheter böra utgöra föremål för det infordrade yttrandet.

Herrar Revisorer, som eftersett huruvida och på hvad sätt de förändringar i afseende på bokföringen, hvilka Herrar Fullmäktige, enligt sitt Utlåtande öfver 1845 års Herrar Revisorers anmärkningar, beslutat, blifvit verkställda uti de räkenskaper, som derefter blifvit upprättade, säga sig väl hafva funnit, att den af Herrar Fullmäktige föreskrifna särskilda räkenskap eller afräkningsbok öfver alla af Rikets Ständer, i egenskap af extra eller tillfälliga statsutgifter, beviljade anslags- och lånesummor, blifvit upplagd och behörigen fortsatt för ej mindre de 2:ne sednast förflutna, än ock för innevarande år; men deremot hafva Herrar Revisorer, som i Berättelsen lemnat ett slags beskrifning öfver denna räkenskaps uppställning, anmärkt, att i berörde afräkningsbok ej skall finnas någon "hufvudräkning," på sätt Herrar Fullmäktige skola förordnat, utan hafva, i dess ställe, upprättats 3:ne särskilda generalsammandrag, eller ett för hvartdera året, hvilka innehålla samma slutsummor, som förekomma uti de sammandrag, som Herrar Fullmäktige föreskrifvit för de 3:ne hufvudtitlar, derunder stadganderna angående ofvanberörde utgifter blifvit i nu gällande Reglemente sammanförda. Vidare hafva Herrar Revisorer anmärkt, att hvad Herrar Fullmäktige föreskrifvit, rörande denna räkenskaps afslutande för hvarje år samt fortsättande med in- och utgående balanser, hittills endast vore iakttaget i afseende på sammandragen, och skulle en sådan afslutning af

den

den egentliga afräkningsboken ej heller kunna verkställas, utan förändring af denna boks nuvarande form och uppställningssätt, emedan densamma icke, i likhet med vanliga räkenskaper, bestode af vissa conti, deruti dithörande summor på- eller affördes, utan egentligen af 3:ne särskilda fortgående tabeller öfver skedda anvisningar och utbetalningar å de under hvardera af Reglementets nyssnämnde titlar upptagna utgiftssummor.

Då nu den ifrågavarande räkenskapen, enligt Kommissariernes förmenande, icke allenast är ändamålsenligt fullständig, utan äfven i afseende på formen öfverensstämmer med Herrar Fullmäktiges i ämnet meddelade föreskrifter, kan anledningen till de mot samma räkenskap framställda anmärkningar icke på annat sätt af Kommissarierne förklaras, än att Kommissarierne förmoda, det Herrar Revisorer icke rätteligen uppfattat sjelfva meningen och ändamålet med samma räkenskaps upprättande samt sättet, hvarpå man sökt att vinna detta ändamål. Kommissarierne, som icke haft tillfälle att öfver denna räkenskap och hvad dervid blifvit anmärkt inför Herrar Revisorer afgifva några muntliga upplysningar, torde alltså böra begagna den medgifna rättigheten att skriftligen söka utreda detta förhållande. Kommissarierne få i sådant afseende vördsamt erinra: att då, vid 1845 års Stats-revision, anmärkning gjordes dervid, att "alla de till 1841 års extra statsregle-"ring hörande och från Riksgälds-Kontoret utbetalda anslaggssummor "endast blifvit upptagna i en fortgående räkning, så att flera års så-"dana räkningar måste genomgås samt de, tid efter annan, utanordna-"de summorna sammanräknas, för att vinna upplysning huruvida hela "det anslagna beloppet utgått eller icke;" så föreslogo Kommissarierne, just till förekommande af den olägenhet, som i sistberörde hänseende blifvit anmärkt, att den ifrågavarande afräkningsboken finge inrättas. Hufvudändamålet med densamma var alltså att åskådligen, på ett ställe och *"utan att flera års räkningar måste genomgås,"* visa huruvida och i hvad mån *"hela det anslagna beloppet utgått eller icke"*. I följd häraf blef räkenskapen så uppställd, att för hvarje särskild § och mom. i Riksgälds-Kontorets Reglemente (nemligen: från och med § 41 till och med § 73, från och med § 77 till och med § 93 samt ändtligen för §§ 95 och 96) först uppdebiterades hela den summa, 1845 års Reglemente för hvarje sådan § och moment anvisar; derefter förekommer i en bredare kolumn den i Reglementet uppgifna rubrik på hvarje särskildt sålunda beviljadt anslag. De i denna kolumn förekommande rubriker motsvara alltså hvar sitt conto i Riksgälds-Kon-

torets hufvudbok. Hvarje sådan rubrik i afräkningsboken utgör ett helt för sig och är icke, såsom Herrar Revisorer synas antagit, hvarken i afseende på summeringen eller på något annat sätt sammanblandad med föregående eller efterföljande rubriker. Men under dessa ur Reglementet hemtade hufvudrubriker förekomma flera särskilda underafdelningar, bestående af titlarne på de särskilda anslag, som af Kongl. Maj:t blifvit disponerade till särskilda vattenaftappnings- och vägomläggnings-arbeten m. m. Hvarje sådant arbete har följaktligen blifvit, i enlighet med Kongl. Maj:ts derom aflåtna nådiga skrifvelser, behörigen specificeradt; hvarjemte ej mindre den Kongl. skrifvelsens datum, än beloppet af det beviljade anslaget i särskilda kolumner finnas upptagna. Om nu de i Reglementet förekommande och på venstra sidan i afräkningsboken upptagna anslagssummor betraktas såsom räkenskapens *debet*, så utgöres deremot räkenskapens *credit* af anteckningarne på högra sidan, der de särskilda från Riksgälds-Kontoret verkställda utbetalningarne finnas i särskilda kolumner för hvartdera af åren 1845, 1846 och 1847 till datum och belopp afförda. Derefter förekommer en kolumn, upptagande summan på utbetalningarne för alla 3 åren, samt ytterligare en kolumn, som kommer att utvisa huru mycket af de utaf Kongl. Maj:t disponerade summor vid 1847 års slut ej blifvit uttaget, utan i Riksgälds-Kontoret innestår. Räkenskapen upplyser således icke allenast för hvarje särskildt af Kongl. Maj:t anvisadt anslag huru mycket derå blifvit uttaget, utan ock hvad som under året blifvit in summa utgifvet af hvarje i Reglementets särskilda momenter anvisad anslagssumma. Då räkenskapen på sådant sätt uppfattas och förstås, tro Kommissarierne, för deras del, att någon giltig anmärkning mot dess uppställning icke torde böra äga rum.

Herrar Revisorers uppgift, att uti den ifrågavarande afräkningsboken icke skall finnas någon egentlig "*hufvudräkning*," på sätt Herrar Fullmäktige skola förordnat, utan att, i dess ställe, blifvit upprättade 3:ne general-sammandrag, synes grunda sig på ett missförstånd om Herrar Fullmäktiges ifrågavarande föreskrift, hvilken i nämnde hänseende endast har den lydelse, att afräkningsboken skulle, *utom sjelfva hufvudräkningen*, innehålla särskilda sammandrag för hvar och en af de titlar, hvarunder de ifrågavarande statsutgifterna i Reglementet förekomma. Med ordet *hufvudräkning* kan, enligt Kommissariernes förmenande, här icke förstås annat än sjelfva afräkningsboken, sådan densamma här ofvan blifvit beskrifven. Herrar Fullmäktiges protokoll omtalar icke alls någon *särskild* räkning, som skulle hafva namn af *hufvudräkning*, samt lemnar följaktligen icke heller någon föreskrift om huru en sådan hufvud-

räkning skulle vara inrättad, och Kommissarierne hafva derföre saknat all anledning att låta upprätta en sådan särskild räkning.

Hvad slutligen angår Herrar Revisorers uppgift, att afräkningsboken ej vore afslutad för hvarje år, så lärer denna uppgift motsägas af det utaf Herrar Revisorer vitsordade förhållande, att *sammandragen* äro afslutade, hvilket naturligtvis icke kunnat ske med mindre sjelfva afräkningsboken förut blifvit afslutad. Kommissarierne få dock upplysa, att det *renskrifna exemplaret* af afräkningsboken, i anseende till tillförordnade Boksluts-Kamrerarens sjukdom, under sjelfva revisionen ej var uppstreckad, hvilket dock sedermera ägt rum. Några in- och utgående balanser för hvarje särskild af Kongl. Maj:t anvisad anslagssumma hafva icke, utan alltför stor vidlyftighet, kunnat upprättas och skulle vara desto öfverflödigare, som räkenskapen i det afseendet är så åskådlig, att hvar och en med lätthet kan se huru mycket af hvarje anslag vid årets början eller slut är uttaget och huru mycket deraf återstår.

Herrar Revisorer hafva vidare anmärkt, att uti 1845 och 1846 års hufvudböcker icke iakttagits Herrar Fullmäktiges föreskrift derom, att hvarje anslags i Reglementet uppgifna ursprungliga belopp och hvad deraf före årets början uttagits, borde inom linien uti hufvudbokens conti för de i egenskap af särskilda stats-anslag utbetalda summor antecknas. I anledning häraf få Kommissarierne vördsamt upplysa, att de särskilda, ofvan omförmälda sammandragen, hvilka härutinnan fullständigt utvisa förhållandet med hvarje sådant anslag, blifvit hufvudbökerna bilagda, just för att å hvarje särskildt conto undvika dylika anteckningar inom linien, hvilka icke hafva något sammanhang med sjelfva räkenskapen. Deremot har någon afskrift af den så kallade hufvudräkningen icke blifvit bilagd hufvudböckerna för åren 1845 och 1846, af orsak att Kommissarierne ansett denna afskrift böra bifogas 1847 års hufvudbok, enär berörde hufvudräkning, som omfattar åren 1845, 1846 och 1847, först vid sistnämnde års slut blifver fullkomligen afslutad.

Med afseende å hvad Herrar Revisorer anmärkt dervid, att de 2:ne särskilda, vid olika tidepunkter och mot olika återbetalningsvilkor, staden Borås tilldelade lån i hufvudboken upptagits å *ett* enda conto, få Kommissarierne endast erinra, att Reglementet icke innehåller någon föreskrift derom, att dessa eller andra dylika lån ovilkorligen böra upptagas på *särskilda* conti, utan lemnas i Reglementet den föreskrift, att hufvudböckerna endast böra "summariskt utvisa de förändringar, som det en och samma "stad, emot *enahanda* betalningsvilkor, beviljade låneunderstöd, i sin hel-"het, under hvarje års lopp undergått, äfvensom de derunder å samma "lån upplupna samt influtna eller balanserade intressen." Sådant kan

lika väl vinnas, om tvenne, med olika betalningsvilkor, åt samma stad lemnade lån upptagas på *ett* conto, som om de upptagas på *tvenne* eller flera. Kommissarierne hafva emedlertid förständigat tillförordnade Boksluts-Kamreraren att för framtiden gifva detta conto en sådan uppställning, att det af Herrar Revisorer åsyftade ändamål vinnes.

Likaledes hafva Kommissarierne förständigat ej mindre bemälte Kamrerare, än ock Revisions-Kamreraren att tillse, det den af Herrar Revisorer anmärkta felaktighet i afseende på fortfarande balanserandet af 101 R:dr 10 sk. 9 rst. utaf förre Nummer-Lotteri-Kollektören J. A. Enggrens uppbördsbalans varder uti innevarande års hufvudbok behörigen rättad.

Hvad angår den af Herrar Revisorer gjorda anmärkning dervid, att det staden Vexiö, efter 1843 års eldsvåda, beviljade lån å 240,000 R:dr, hvilket får innehafvas räntefritt till den 1 Januari 1850, i 1845 års räkenskaps-utdrag upptagits bland räntebärande fordringar och sammanförts med det samma stad förut beviljade lån å då återstående belopp af 20,600 R:dr, få Kommissarierne endast erinra, att, ehuru sådant undgått så väl Kommissariernes, som Herrar Fullmäktiges uppmärksamhet innan tryckningen af samma års räkenskaps-utdrag ägt rum, felet dock blifvit uti påföljande årets utdrag rättadt.

I anledning af Herrar Revisorers anmärkningar derom, att, vid jemförelse emellan de tryckta räkenskaps-utdragen samt bilagorna vid Kommissariernes till Herrar Revisorer afgifna Berättelse flera skiljaktigheter förekomma, torde Kommissarierne endast böra erinra, att bilagorna till nämnde Berättelse icke blifvit upprättade, blott för att jemföras med de tryckta räkenskaps-utdragen, utan för att underlätta öfversigten af Riksgälds-Kontorets räkenskaper, samt att följaktligen flera skiljaktigheter emellan dessa, för olika ändamål upprättade, handlingar kunna äga rum, utan att någondera derföre behöfver vara felaktig. Deremot hafva Kommissarierne funnit den af Herrar Revisorer gjorde anmärkning, att tvenne summor uti bilagan Litt. D. till Kommissariernes Berättelse blifvit omkastade, vara med verkliga förhållandet öfverensstämmande.

Öfriga i Revisions-berättelsen förekommande ämnen anse Kommissarierne icke från deras sida föranleda något yttrande.

Stockholm den 1 December 1847.

OSCAR AREHN. C. S. HEDBERG. F. TINGBERG.

Gabr. Lagergren.

STOCKHOLM. Tryckt hos Marcus & Comp., 1848.

RIKETS STÄNDERS

JUSTITIE-OMBUDSMANS

Embets-Berättelse

för åren 1844 och 1845.

STOCKHOLM, 1846.
P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.

Af Rikets Höglofl. Ständer vid sistförlidna, år 1844 började, urtima Riksdag å nyo förordnad att vara Deras Justitie-ombudsman, fullgör jag nu mitt åliggande, enligt Regeringsformen och Rikets Ständers för nämnda Embete fastställda Instruktion, att genom trycket allmängöra en berättelse angående embetsförvaltningen, omfattande begge åren 1844 och 1845.

De tillförne emellan riksdagarne meddelade berättelser, äfvensom de, vid hvarje riksdags början, till Rikets Ständer framlagda allmänna redogörelser, hvilka i föreskrifven ordning varit för allmänheten tillgängliga, hade Embetets innehafvare tillåtit sig att jemväl öfverlemna till Konungens Statsråds och Högsta Domstols Herrar Ledamöter, till Kongl. Hofrätterna och åtskilliga andra Domare samt till Kongl. Kollegierna, Konungens samtliga Befallningshafvande och Domkapitlen; Efter erhållen kännedom hvarom och uppå särskild under ofvannämnda riksdag väckt motion, Rikets Ständer, hvilka ansett det vara af nytta för samtlige så väl lägre som högre Domstolar att taga kännedom om hvad nämnde berättelser innehölle, helst sådant borde i sin mån bidraga till enhet i lagskipningen, funnit godt förordna, att de embetsberättelser, som dädanefter blefvo från trycket utgifna, borde ej allenast, på sätt hittills skett, tillställas Öfverdomstolarne och de allmänna Embetsverken, utan äfven tillsändas hvarje ordinarie Domare å landet, samt hvarje Stads Domstol.

I öfverensstämmelse härmed kommer utdelning af denna berättelse att äga rum; hvarvid och då anledningen till Rikets Ständers omförmälda förordnande lärer få hämtas ifrån de förut afgifna embetsberättelsernas innehåll, det äfven torde vara tillbörligt underrätta derom, att dessa äldre embetsberättelser, så vidt återstående exemplar deraf äro i Embetets arkiv att tillgå, skola tillhandahållas de ordinarie Domare å landet och de Domstolar i Stä-

derna, hvilka i sådant afseende sig anmäla och sjelfva vilja om handlingarnes uttagande och afhämtning draga försorg.

Lagskipningen och andra offentliga Myndigheters förhandlingar, hvarå en allmän tillsyn skolat iakttagas, hafva visserligen äfven under de sednast förflutna tvänne åren, företett sådana förhållanden, som bort utgöra föremål för anmärkningar af flerfaldig art, hämtade ej mindre ifrån egna forskningar, än ock ifrån enskildes angifvelser och klagomål; men då största antalet af de på det sednare sättet inledda funnits obefogade eller genom vederbörandes afgifna förklaringar vederlagda, och jemväl många af de på förstnämnda sätt yppade dels kunnat, genom infordrade upplysningar, nöjaktigt utredas, dels ock blifvit af vederbörande till riktigheten erkända och sålunda till framtida efterföljd beredda, qvarstår ett jemförelsevis ringa antal af dessa anmärkningar, som påkallat anställande af laga åtal; till hvilken sedan flera år tillbaka fortfarande minskning äfven bidragit samma omständigheter, som i berättelsen för åren 1840 och 1841 äro omförmälda.

Hvad den speciella redogörelsen vidkommer, har jag, i likhet med förut antagna regeln, att afhandla de mål och ärenden, rörande hvilka, sedan min sist afgifna årsberättelse och intill nedanstående dag, domslut hos vederbörande Öfverrätter eller ock, efter föregången klagan, å Högsta ort fallit.

Innan jag öfvergår till de af min embetsåtgärd beroende ärenden rörande offentliga myndigheter och deras förfaranden, anser jag mig böra meddela underrättelse om slutliga utgången af de tvänne emot enskilda personer anställda åtal, hvarom i embetsberättelsen för åren 1842 och 1843, pag. 117 och 120 förmäles. Sedan nemligen Kongl. Svea Hofrätt, genom särskilda utslag den 3 Februari 1843 angående assessoren Jacob Dubbe och den 28 Oktober 1842 angående bandfabrikören T. Hirsch Hirschson, dömt desse personer, hvilka, den förre år 1840 och den sednare år 1841, uti besvärsskrifter till Stockholms Stads Bevillnings Pröfningskommitté, skrifvit vanvördligt och missfirmande emot Taxeringskommitteens Ledamöter, att derför hvar för sig böta

femtio daler silfvermynt, med sexton R:dr 32 sk. banko och sin förgripelse inför Stockholms Kämnersrätt offentligen afbedja, med stadgande tillika, hvad Hirsch beträffar, att han, vid bristande tillgång till böterna, skulle i stället hållas i tre veckors fängelse; hade hos Kongl. Maj:t underdåniga besvär öfver Kongl. Hofrättens berörde utslag blifvit af de sakfällde anförda, och Hirsch derjemte i underdånighet sökt, att Kongl. Maj:t af gunst och nåd täcktes eftergifva den offentliga afbönen.

Beträffande således vidare dessa hos Kongl. Maj:t fullföljda mål; så är, i anseende till assessoren Dubbes under tiden timade död, hans besvärstalan ansedd såsom förfallen och derföre utan pröfning lemnad; hvaremot, angående Hirsch, uppå hans underdåniga besvärs- och böneskrift, Kongl. Maj:t, medelst utslag den 13 Juni 1845, Sig utlåtit och funnit hvarken skäl vara anfördt, som kunde verka ändring i Hofrättens öfverklagade utslag, eller anledning förekomma att den sökta nåden bevilja.

På sätt nyssnämnda berättelse, pag. 55 och följande, gifver vid handen, hade, i följd af mitt förordnande, Advokatfiskals-embetet i Kongl. Götha Hofrätt emot borgmästaren i Alingsås Haldan Unger, anställt åtal, för denne sistnämndes förfarande i afseende å en till kronohäktet derstädes inkommen person, vid namn Börje Nilsson från Stenshult, hvarom Kongl. Hofrätten, genom utslag den 13 Oktober 1842, sig utlåtit och, då borgmästarens åtalade, under målets utförande upplysta, tillgöranden borde läggas honom till last såsom embetsfel af särdeles svår beskaffenhet, derför, med tillämpning af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, dömt honom att under sex månaders tid varda skiljd från sitt innehafvande borgmästare-embete med dertill hörande löninkomster och förmåner, samt utgifva ersättning till Kongl. Maj:t och Kronan för den häktades underhåll längre tid än vederbort och till denne för hans obehöriga lidande.

Uppå de häröfver hos Kongl. Maj:t af borgmästaren Unger i underdånighet anförda besvär, är Kongl. Maj:ts med Dess Högsta Domstol beslutade utslag under den 4 Februari 1845 meddeladt, af innehåll, att Kongl. Maj:t funnit skäl ej vara anfördt, som kunde verka ändring i öfverklagade utslaget; om hvilket slut, efter hvad Högsta Domstolens protokoll för berörde dag innehåller, de tillstädes varande Ledamöter, *Herrar Justitieråden*, nu mera Presidenten *Isberg*, *Bredberg*, *Nyblæus*, *Nordenstolpe*, *Grefve Snoilsky*, *Grefve G. A. Sparre* och *af Rolén* sig förenat.

Slutligen och då sedermera borgmästaren Unger i underdånighet sökt att af gunst och nåd varda från det honom ådömda ansvar förskonad, har Kongl. Maj:t, i utslag den 11 sistlidne Augusti, förklarat Sig icke finna anledning att den sökta nåden bevilja.

I samma berättelse, pag. 96 och följande, förmäles, huruledes en tillförordnad domhafvande i Listers Härad af Blekinge län, häradshöfdingen M. Bergqvist blifvit anklagad och ställd under tilltal dels för i embetets utöfning begångna förbrytelser och dels för annat brott; uti hvilken sak, efter det vid vederbörlig domstol undersökning och pröfning af detta sednare föregått, Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, till hvars upptagande åtalade embetsförbrytelserna hörde och som ägde att saken i hela dess vidd slutligen afdöma, medelst utslag den 30 Oktober 1843 sig yttrat och, under åberopande af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken och 8 kap. 3 § Missgerningsbalken, ansett Bergqvist, genom sitt förfarande i honom anförtrodt embetsärende, hafva gjort sig ovärdig att dädanefter i domarevärf begagnas, och derjemte dömt honom att, för förfalskningsbrott, mista äran och böta tjugusex R:dr 32 sk. samt gälda ersättning ej mindre till de flera personer, som genom hans åtgärder blifvit lidande, än ock till Kongl. Maj:t och Kronan för underhåll, längre tid än vederbort, åt dem ibland dessa personer, som varit häktade.

Vid pröfning af denna sak, i anledning af Bergqvists underdåniga besvär, har Kongl. Maj:t, genom Sin Högsta Domstol, i utslag den 5 November 1844, förklarat Sig finna besväranden ej hafva anfört skäl, som kunde verka ändring uti det af honom öfverklagade utslag; detta, enligt Högsta Domstolens protokoll för nyssnämnde dag, beslutadt af då närvarande *Herrar Justitieråden Themptander, Bredberg, Engelhart, Backman, Grefve Snoilsky, Grefve G. A. Sparre* och *af Rolén.*

Berättelsen upptager vidare, pag. 81 och följande, ett af mig förordnadt, inför Kongl. Svea Hofrätt af Advokatfiskals-embetet derstädes utfördt åtal, angående det emot häradshöfdingen i Jemtlands norra domsaga Johan Montelius angifna förfarande, att hafva för åtskilliga af honom, å Rödöns Häradsrätts vägnar, utfärdade fastebref beräknat och tagit högre lösen, än gällande

Expeditionstaxor stadgade; för hvilket, med företedda handlingar äfven bekräftade, förfarande bemälda Kongl. Hofrätt, genom utslag den 23 Januari 1844, på anförda grunder samt under åberopande af Expeditionstaxorna den 17 Maj 1801 och den 15 Maj 1821, tillika med Kongl. Förordningen den 3 December 1812, ålagt häradshöfdingen att till vederbörande återbära hvad han för ifrågaställda fastebref utöfver rätta lösen fordrat och uppburit, så ock att böta sexton R:dr 32 sk. banko; deröfver hos Kongl. Maj:t underdåniga besvär af häradshöfdingen Montelius blifvit anförda.

Och har Kongl. Maj:t, efter målets föredragning i Dess Högsta Domstol, medelst utslag den 18 Februari innevarande år, Sig utlåtit och funnit, skäl icke vara anfördt, som i Hofrättens öfverklagade utslag kunde verka ändring; uti hvilket domslut, såsom Högsta Domstolens protokoll för nyssnämnde dag upplyser, *Herrar Justitieråden Themptander, Engelhart, Nordenstolpe, Grefve Snoilsky, Grefve G. A. Sparre* och *Schmidt* deltagit och sammanstämt.

Enligt hvad af meranämnda Berättelse, pag. 68 och följande, inhämtas, hade Konungens Befallningshafvandes i Westerbottens län meddelade förordnande, att den, genom Kongl. Svea Hofrätts utslag den 19 Juli 1839, Catarina Larsdotter i Fjällstugan, för tvefaldt hor, ådömda bestraffning af tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd icke skulle få verkställas förr än ett år förflutit från det hon i början af November 1838 framfödt barn, gifvit anledning till åtal emot Vederbörande inför bemälda Kongl. Hofrätt, som, medelst utslag den 11 Oktober 1842, enär Hofrättens utslag af år 1839 icke, såsom vederbörande likväl velat tyda det *), innehöll stadgande om ett sådant uppskof med den sakfälldes bestraffning, hvadan all verkan af Underrättens förut i berörde hänseende lemnade föreskrift förfallit, vid detta förhållande och uppå i öfrigt andragna skäl samt under åberò-

---

*) Detta Utslag upptager, såsom vanligt, uti inledningen eller den så kallade rubriken, innehållet af Underrättens beslut, deri äfven slutligen förekommer föreskriften om uppskof med bestraffningen; Men Hofrätten uppfattar sitt eget domslut sålunda, att Hofrätten, "med Häradsrätten, funne Catarina Larsdotter för sitt brott böra, jemlikt de af bemälde Rätt i denna del åberopade lagens rum och Kongl. Författningar, undergå fängelse vid vatten och bröd i tjuguåtta dagar, samt enskildt skriftas och aflösas;" Varande Hofrättens utslag öfversändt till Konungens Befallningshafvande, för att, såsom dermed följda skrifvelsen omförmäler, vederbörande kungöras och i laga ordning till verkställighet befordras.

pande af 1 kap. 12 §. Rättegångsbalken, dömt Landssekreteraren i ofvannämnde län att, för det olagligen förordnade uppskofvet, böta femtio daler silfvermynt med 16 R:dr 32 sk. banko samt ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för den sakfälldes underhåll i häktet under uppskofstiden med 12 R:dr 4 sk.

Derefter är af Kongl. Maj:t, i anledning af Landssekreterarens häröfver anförda underdåniga besvär, det med Högsta Domstolen beslutade utslag under den 10 September 1844 meddeladt, att ehuru den uti Förordningen den 10 April 1810 lemnade föreskrift angående uppskof med verkställande af fängelsestraff med vatten och bröd å qvinna, som med lägersmål sig försett, icke bort tillämpas i fråga om ofvannämnde, Catarina Larsdotter ådömda bestraffning, och Hofrättens utslag af den 19 Juli 1839 således bort, såsom Hofrätten i dess sednare beslut antagit, till verkställighet befordras; likväl och då klaganden utaf uppställningen af Hofrättens förstberörde utslag kunnat äga anledning till åtalade förfarandet, funne Kongl. Maj:t skäligt att, med ändring af öfverklagade utslaget, förklara, att hvad emot klaganden blifvit anmärkt, ej varit af den beskaffenhet, att ansvar eller ersättningsskyldighet derför borde klaganden ådömas.

Deltagande i detta domslut och derom ense, voro, enligt Högsta Domstolens protokoll samma dag, *Herrar Justitieråden Stråle*, nu mera Presidenten *Isberg*, *Nyblæus*, *Engelhart*, *Grefve Snoilsky* och *Grefve C. Sparre*.

Anmärkningsmål af enahanda beskaffenhet, som det nyss omförmälda, hafva tillförne förekommit och blifvit afgjorda på sätt Embetsberättelsen för åren 1836 och 1837, pag. 17 och 22 utvisar. — Ett ytterligare exempel af samma art är det efterföljande.

Under granskning af inkomna fånglistorna från länshäktet i Malmö för fjerde qvartalet 1842 samt första och andra qvartalen 1843 inhämtades bland annat, att, efter det qvinspersonen Sophia Charlotta Höckert blifvit af Rådstufvurätten i nämnde stad den 5 November 1842 dömd att för förfalskningsbrott mista äran och böta tretton R:dr 16 sk. banko eller vid bristande bötestillgång undergå tolf dagars fängelse vid vatten och bröd, hvilket beslut Kongl. Hofrätten, hvars pröfning det är vordet underställdt, genom utslag den 28 i samma månad, gillat, verkställigheten af berörde fängelsestraff vid

vatten

vatten och bröd, hvartill Höckert i saknad af böter skolat befordras, blifvit uppskjuten till den 29 April 1843, utan annan uppgifven anledning, än den i fånglistan för nästförutgångne Januari månad anförda: "att den sakfällda medhade spädt dibarn." Vid sådant förhållande och då lagen i 3 kapitlet 6 § Straffbalken innehölle det allmänna stadgande, att kroppsplikt, ådömd häktad qvinna, som är hafvande, "må uppskjutas sex veckor efter det hon födt hafver," deraf äfven måste följa, att uppskof längre tid, än den sålunda bestämda, icke borde äga rum, så vida ej fortfarande sjuklighet eller andra omständigheter dertill föranledde, och Kongl. Förordningen den 10 April 1810 angående mildring i straffet för lägrad qvinna och uppskof med bestraffningen för lägersmålsbrott, om än denna för specielt fall stiftade lag, utan erinran deremot, kunde tjena till efterrättelse äfven för andra fall, der sakfälld qvinna befunnes på fri fot, likväl destomindre borde tillämpas, när hon vore häktad, som sådant icke kunde förenas med lagens ofvan anförde allmänna bud, hvilket ostridigt afsett att förekomma den sakfälldas lidande genom uppskof med bestraffningens verkställighet en längre tid under fortfarande häkte, ville det synas, som Höckert, hvilken, enligt antekning i fånglistan för Augusti månad 1842, redan den 22 i samma månad framfödt barn, skulle hafva längre tid, än vederbort, i häktet fått afbida verkställighet af den henne ådömda bestraffning, derigenom henne tillskyndats otillbörligt lidande, samt Staten åbragts onödig kostnad medelst Höckerts underhåll.

Öfver hvad sålunda blifvit anmärkt och uti aflåten skrifvelse den 20 Mars 1844 meddeladt, afgaf Konungens befallningshafvande i Malmöhus Län under den 18 derpåföljde Maj skriftligt utlåtande, deruti anfördes: att lagens åberopade stadgande i 6 § 3 kapitlet Straffbalken om endast sex veckors anstånd med kroppsplikt för qvinna, som födt barn, skulle förutsätta, det någon församling, ort eller person funnes, till hvilken det späda barnet kunde öfverantvardas, medan modren undergick straffet, isynnerhet då fråga vore om flere dagars fängelse vid vatten och bröd: att Höckert ifrån barndomen kringstrukit, och att, oaktadt mycken skriftvexling, närmare besked om henne icke kunnat erhållas, än att hon första gången begått H. H. Nattvard i Åsbo socken af Linköpings stift, dit hon slutligen afforslades: att någon förbindelse för berörde, från Malmö aflägsna socken att emottaga barnet icke förefunnits, samt att någon utväg till barnets vårdande i häktet icke varit att tillgå: att Lagstiftaren, med förutseende af sådane fall och svårigheter för qvinnor att finna utväg till oäkta barns skötsel under det modren afstraffades med vatten och bröd, genom Kongl.

Förordningen den 10 April 1810 stagdat, att qvinna, som efter oloflig beblandelse blefve hafvande, icke skulle undergå fängelsestraff vid vatten och bröd förr, än ett år efter det barnet föddes: att detta lagstadgande, yngre än allmänna lagen och alldeles inträffande på förhållandet med Höckert, som efter oloflig beblandelse födt barn, ovillkorligen bort tjena Konungens befallningshafvande till efterrättelse: att det icke varit Konungens befallningshafvande tillständigt att lösgifva Höckert, hvilken vore en kringvandrande och ärelös dömd person, helst i sådant fall Konungens befallningshafvande aldrig kunnat redovisa de ådömda böterna: att någon annan utväg alltså icke återstått, än att qvarhålla Höckert i häkte och afbida den tid, då barnet möjligtvis kunnat upphöra att dia; samt att, då Höckert den 29 April 1843 derom gjort anmälan, hon samma dag, på läkarens inrådan, blifvit till bestraffningen intagen.

Efter öfvervägande af hvad Konungens befallningshafvande anfört, och som deraf inhämtades, att 1810 års Kongl. Förordning, angående mildring i straffet för lägrad qvinna, ville tydas och tillämpas såsom en allmän, med ändring af 3 kapitlet 6 § Straffbalken, gällande lag för alla de tillfällen, då qvinna, som har spädt barn, skall undergå kroppsplikt, hvilket likväl, efter hvad högstberörde Kongl. Förordning tydligen ådagalade, icke varit lagstiftarens mening, samt de för öfrigt och särskildt angående ifrågavarande person åberopade omständigheter ej heller syntes förtjena uppmärksamhet, enär, just med afseende å sådana eller andra inträffande omständigheter, då häktad qvinna skall undergå kroppsstraff eller till arbetsinrättning försändas, samt till förekommande af ett längre uppskof med bestraffningens verkställighet, som eljest måste äga rum, särskilda stadganden voro meddelade, enligt hvilka det på Konungens befallningshafvande ankomme att bereda utväg för den häktades späda barns upptagande och vård, kunde jag icke underlåta att fullfölja mina anmärkningar vid Konungens befallningshafvandes ofvanberörde förfarande, såsom emot lagens bestämda föreskrifter stridande; hvarföre och på det att rättelse deri för framtiden i lika beskaffade fall måtte iakttagas samt ersättning till den enskilda för hennes lidande, och till Staten för hennes underhåll längre tid än vederbort, i laga ordning beredas, jag, uti skrifvelse den 17 Juni 1844, uppdrog åt advokatfiskals-embetet i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att inför Kongl. Hofrätten emot Konungens befallningshafvande anställa och utföra den talan, hvartill lag och sakens beskaffenhet föranledde.

Med anledning af advokatfiskals-embetets, till fullgörande häraf, anställda åtal, har Konungens befallningshafvande, uti afgifven förklaring, såsom ytterligare förment stöd för klandrade tillgörandet, ansett sig böra tillägga, att, om än stadgande funnes, som föreskref skyldighet att under häktad qvinspersons afstraffning bereda utväg för dess späda barns upptagande och vård, berörde stadgande desto mindre kunde lämpas till förevarande fall, som Höckert efter bestraffningens undergående varit pligtig återtaga barnet, hvilket då icke haft att påräkna föda af en genom afstraffningen afsinad moder, utan antingen fått svälta ihjel, eller ock vidare underhållas på bekostnad af allmänna medel: att om jemförelse skett emellan sådan kostnad och den för Höckerts underhåll i häktet, sannolikt frågan både om Statens lidande och om remiss till åtal uteblifvit; samt att en utaf provincialläkaren utgifven, förklaringen bilagd attest om Höckerts barns sjuklighet borde helt och hållet tillintetgöra de emot Konungens befallningshafvande väckta påståenden; hvarefter, uti afgifvet slutpåstående, advokatfiskals-embetet, utan afseende å hvad Konungens befallningshafvande andragit till ursäkt för omförmälda förfarande, hvilket uppenbarligen härrört från misstydning af Kongl. Förordningen den 10 April 1810 och förbiseende af ännu gällande lagbudet i 3 kapitlet 6 § Straffbalken, yrkat, att landshöfdingen och landssekreteraren måtte för åtalade felaktigheten, jemlikt grunderna i 1 kapitlet 12 § Rättegångsbalken, fällas till ansvar, och dem åläggas att ej allenast hålla Kongl. Maj:t och Kronan skadeslös för fångspis åt Höckert från den 9 December 1842, då Kongl. Hofrättens den 28 förutgångne November angående Höckert gifna utslag varit för Konungens befallningshafvande tillgängligt, och intill den 29 April 1843, då detsammas verkställighet börjat, utan äfven godtgöra Höckert för lidandet af hennes obehöriga qvarhållande i fängelse, derest hon på sådan upprättelse gjorde anspråk.

Sedan Konungens befallningshafvande, som häröfver är vorden hörd, i afgifven förklaring, med åberopande af hvad förut blifvit anfördt och på vidare upptagna skäl, yrkat befrielse från åtalet, och derjemte tillkännagifvit, att upplysning om Höckerts nuvarande vistelseort icke kunnat erhållas, så att yttrande, huruvida hon gjorde anspråk på ersättning för det lidande, henne tillskyndats genom den fördröjda fängelsetiden, icke kunnat infordras, har Kongl. Hofrätten, genom utslag den 13 Februari innevarande år, sig utlåtit, att enär lagens föreskrift i 3 kapitlet 6 § Straffbalken icke blifvit ändrad genom Kongl. Förordningen den 10 April 1810, hvilken endast handlade om mildring i straffet för lägrad qvinna, funne Kongl. Hofrätten, det Konungens befallningshafvande icke bort, på sätt som skett, utöfver den i ofvannämnda

lagens rum stadgade tid, uppskjuta verkställigheten af det Sophia Charlotta Höckert ådömda fängelsestraff vid vatten och bröd; men då Konungens befallningshafvandes klandrade tillgörande syntes hafva tillkommit af missförstånd om rätta tydningen af Kongl. Förordningen den 10 April 1810, ansåg Kongl. Hofrätten annan påföljd icke böra äga rum, än att landshöfdingen och landssekreteraren förpligtades ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för Höckerts underhåll i häktet från den 9 December 1842 till och med den 28 April 1843, uppgående, enligt inkommen vederbörlig uppgift, till fjorton Riksdaler 28 sk. banko; Och ägde Höckert, i händelse hon funne sig dertill befogad, att i behörig ordning emot Konungens befallningshafvande anställa talan om godtgörelse för det lidande, henne genom obehörigen fördröjda fängelsetiden tillskyndats.

Öfver detta Kongl. Hofrättens utslag, dervid jag för min del låtit bero, äro deremot af Konungens befallningshafvande hos Kongl. Maj:t underdåniga besvär anförda, hvilka ännu icke till pröfning förekommit.

Genom beslut den 12 December 1840 hade Konungens befallningshafvande i Blekinge län, uppå anmälan, att drängen Petter Holmstedt från Karlstorp saknade tillgång till honom vid Blekinge läns Landskansli den 27 Februari 1839 ådömda böter för första resan dryckenskap 3 R:dr 16 sk., för sabbatsbrott 3 R:dr 16 sk. och för oljud å öppen gata 1 R:dr 32 sk., under åberopande af 5 kapitlet 4 § Straffbalken, ålagt Holmstedt att, i brist af tillgång till berörde böter, undergå tolf dagars fängelse vid vatten och bröd; hvilken bestraffning ock, efter hvad af Carlskrona länshäktes fånglista för Januari månad 1841 inhämtades, kommit till verkställighet; Och emedan, jemlikt åberopade lagrum, såsom det lydde, innan förändring deri genom Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841 stadgades, omförmälda böter, som motsvarade tjugufem daler silfvermynt, rätteligen skolat förvandlas till kroppsplikt af åtta dagars fängelse vid vatten och bröd, samt följaktligen i detta mål den anmärkning ägde rum, att Landshöfdinge-embetets förvandlingsbeslut, hvarigenom en svårare kroppsplikt blifvit den sakfällde ålagd, vore stridande emot tydlig lag och, medelst bestraffningens verkställighet, tillskyndat honom ett otillbörligt lidande, fann jag mig föranlåten att, genom skrifvelse den 10 Oktober 1842, anmoda advokatfiskals-embetet i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att derstädes emot landskamereraren och tillförordnade landssekreteraren,

hvilka fattat berörde olaga beslut, anställa och utföra den talan, hvartill lag och sakens beskaffenhet kunde föranleda, med iakttagande derjemte, att Holmstedts rätt till ersättning, så vida han, i saken hörd, ville göra anspråk derom gällande, samt Kongl. Maj:t och Kronans godtgörelse för hans underhåll längre tid i häktet, än vederbort, varda befordrade.

Uti förklaring öfver advokatfiskals-embetets, i öfverensstämmelse härmed afgifna anmärkningsmemorial hafva landskamereraren och tillförordnade landssekreteraren medgifvit ifrågavarande bötesförvandlings oriktighet och underkastat sig laga ansvar derför, med hemställning, om icke detta borde drabba tillförordnade landssekreteraren ensam, då ärendet varit vid Landskansli-afdelningen handlagdt, och landskamereraren icke haft annan befattning dermed än att underskrifva expeditionen; hvarjemte tillförordnade landssekreteraren, såsom ursäkt, åberopat den mängd af öfverhopande göromål, som ständigt sysselsätta landssekreteraren och icke tillåta honom att utan biträde sjelf handlägga alla förekommande ärenden. Hvaremot advokatfiskals-embetet, under förmenande, att det af tillförordnade landssekreteraren anförda försvarsskäl icke förtjenade synnerligt afseende, och att landskamereraren, såsom ledamot af Landshöfdinge-embetet, måste anses hafva gemensamt med landssekreteraren bidragit till det förvandlingsbeslut, hvars felaktighet blifvit af dem erkänd, yrkat, att landskamereraren och tillförordnade landssekreteraren måtte ådömas ett efter grunderna i 1 kapitlet 12 § Rättegångsbalken lämpadt bötesansvar och åläggas att gemensamt godtgöra så väl Kongl. Maj:t och Kronan för kostnaden till Holmsteds utspisning med bröd i fyra dagar, som ock den sistnämnde för hans lidande af den otillbörligt förlängda bestraffningstiden; hvarefter och sedan af vederbörande blifvit dels anmäldt, att drängen Petter Holmstedt icke kunnat anträffas, för att, på sätt Kongl. Hofrätten föreskrifvit, i ämnet höras, dels upplyst, att kostnaderna år 1841 för en fånge, som med vatten och bröd afspisats, efter 2 ℔ bröd om dagen, utgjort under fyra dagar 6 sk. 4 rst. banko, Kongl. Hofrätten, genom utslag den 7 Oktober 1844, sig utlåtit, att emedan Petter Holmstedt, vid saknad tillgång till gäldande af de honom för fylleri, oljud å allmän gata och sabbatsbrott ådömda böter åtta R:dr 16 sk., på sätt anmärkt blifvit, rätteligen skolat afstraffas med endast åtta dagars fängelse vid vatten och bröd, men i stället, i följd af Landshöfdinge-embetets beslut, kommit att undergå tolf dagars så beskaffadt fängelse, pröfvade Kongl. Hofrätten, utan afseende å hvad Landshöfdinge-embetet till sitt urskuldande obefogadt anfört, rättvist, i förmågo af 1 kapitlet 12 § Rättegångsbalken, döma tillförordnade landssekreteraren och landskamereraren att för berörde lagskipnings-

fel böta hvardera sex R:dr 32 sk., samt att gemensamt med sex skillingar 4 rst banko godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan för Holmsteds bespisning med bröd under den obehörigen utsträckta strafftiden; hvarjemte det lemnades Holmstedt öppet, att särskildt i laga ordning emot vederbörande anställa den talan om ersättning för honom tillskyndadt lidande, hvartill han kunde finna sig befogad.

Sedan vid granskning af Landskrona kronohäktes fånglista för Januari månad 1841 befunnits, att Luggude Häradsrätts den 18 November 1840 fällda utslag, hvarigenom förre hussaren Ingel Qvick blifvit för stöld dömd att, i brist af böter, undergå tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd jemte uppenbar kyrkoplikt, oaktadt Qvick blifvit påföljde dag till häktet insänd, likväl icke förr än den 13 i förstnämnda månad Konungens befallningshafvande i länet tillhandakommit, hvadan med verkställigheten af det Qvick ålagda kroppsstraff måst intill den dagen uppskjutas, anmodade jag advokatfiskalsembetet i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att affordra Häradsrättens vid ifrågavarande tillfälle särskildt tillförordnade ordförande förklaring öfver anledningen till det dröjsmål, som med expedierande af Häradsrättens berörde utslag ägt rum, och att, efter förekommande omständigheter, talan emot t. f. domhafvanden utföra.

Efter det advokatfiskals-embetet, till fullgörande häraf, äskat t. f. domhafvandens förklaring angående anmärkta förhållandet, har denne dels till svar derå uppgifvet, att Häradsrättens utslag i detta, såsom ofta tillförne i andra, brottmål troligen hade genast efter afkunnandet, men utan qvitto, delgifvits åklagaren, för att till verkställighet befordras, helst Qvick dermed förklarade sig nöjd, och att åtminstone en del af den tid, hvarförinnan utslaget sedermera blef Konungens befallningshafvande tillständt, syntes hafva åtgått för undersökning, huruvida Qvick, som ej haft stadigt hemvist, saknade bötestillgång, derefter först kroppsstraffet kunnat å honom verkställas; dels ock sedermera, uppå uppmaning af advokatfiskals-embetet att närmare styrka dessa sina uppgifter, tillkännagifvit, att hans bemödande i det afseendet icke velat lyckas, eftersom åklagaren hvarken kunnat erinra sig, eller ägde någon anteckning om utslagets emottagande; hvarefter och då t. f. domhafvanden slutligen afsagt sig all vidare förklaringsrätt i målet samt underkastat sig den påföljd, som för anmärkta försummelsen kunde honom åläggas, advokatfiskals-embetet framställt

det slutpåstående, att, som vid ofvanomförmälda förhållande måste antagas, att dröjsmålet med verkställigheten af Qvick ådömda kroppsstraffet härrört derifrån att t. f. domhafvanden bevisligen icke i behörig tid och ordning lemnat Konungens befallningshafvande del af Häradsrättens förrberörda utslag, t. f. domhafvanden härför måtte fällas till böter enligt 1 kapitlet 12 § Rättegångsbalken och honom åläggas ej mindre godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan för Qvicks underhåll i häktet ifrån den 8 December 1840, då tiden till besvärs anförande emot Häradsrättens utslag tilländagick, och intill den 13 Januari 1841, då straffverkställigheten börjat, än äfven lemna Qvick skälig upprättelse eller ersättning för hans lidande af otillständigt förlängda fängelsetiden; varande från Konungens befallningshafvande i Malmöhus län insänd uppgift på kostnaderne för Qvicks underhåll under tretiofem dagars förlängd fängelsetid, uppgående till tre R:dr 32 sk. 4 rst. banko, med tillkännagifvande derjemte, att Qvicks vistelseort vore okänd, hvadan något yttrande från honom icke kunnat anskaffas.

Genom utslag den 26 Juli 1844 har Kongl Hofrätten sig utlåtit och, med tillämpning af 1 kapitlet 12 § Rättegångsbalken, pröfvat rättvist fälla t. f. domhafvanden att, för anmärkta dröjsmålet att till verkställighet aflemna Luggude Häradsrätts ofvannämnda utslag, böta sex R:dr 32 sk. samt ersätta Kongl Maj:t och Kronan kostnaden för Qvicks underhåll i häktet från den 8 December 1840, då tiden till besvärs anförande emot samma utslag tilländagick, och intill den 13 Januari 1841, då straffverkställigheten börjat, med tre R:dr 32 sk. 4 rst. banko; Och skulle Qvick äga öppet att särskildt i laga ordning emot domhafvanden anställa den talan om upprättelse för honom tillskyndadt obehörigt lidande, hvartill han kunde finna sig befogad.

På sätt Luggude Häradsrätts den 25 Februari 1841 meddelade, af mig infordrade utslag utvisade, hade bemälde Rätt, som ansett hussaren Jöns Jönsson Lindström förvunnen att hafva olofligen tillgripit annans egendom, skattad till ett värde af tre R:dr 16 sk. banko, derför, under åberopande af 40 kap. 1 § Missgerningsbalken och Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, dömt Lindström, tillförne icke för stöld straffad, att stånda tjufsrätt och böta tredubbla beloppet med tio R:dr nämnde mynt eller, vid bristande tillgång dertill, straffas med åtta dagars fängelse vid vatten och bröd, samt en söndag undergå

uppenbar kyrkoplikt; hvilket kroppstraff, jemte kyrkoplikten, Lindström, efter hvad Landskrona kronohäktes fånglista innehöll, utstått.

Emot omförmälda utslag förekom den hufvudsakliga anmärkning, att, ehuru värdet af det utaf Lindström tillgripna gods uppgått endast till tre R:dr 16 sk. banko eller tio daler silfvermynt, samt Lindström, hvilken, enligt hvad i utslaget uttryckligen förmältes, icke tillförne för tjufnadsbrott lidit straff, följaktligen och derest han icke förut pliktat för första och andra resan snatteri, hvartill åter handlingarne ej gåfvo någon anledning, bort, jemlikt 47 kapitlet Missgerningsbalken, åtalade tillgreppet med snatteribot försona och således umgälla detsamma med en R:dr 32 sk. böter eller, i brist deraf, tre dagars häkte samt enskild skrift, Häradsrätten likväl dömt honom att derför ansvara såsom för första resan stöld. Men utom det uppenbart lagstridiga härutinnan och om än tillämpning af 40 kapitlet 1 § Missgerningsbalken lagligen kunnat äga rum, var i allt fall, vid förvandling af tjufvaböterna till kroppsstraff, det väsentliga misstag af Häradsrätten begånget, att Lindström blifvit ålagdt åtta dagars fängelse vid vatten och bröd i stället för fyra dagars sådant fängelse, hvilket sistnämnda kroppsstraff, beräknadt efter stöldens värde, i händelse utslaget i öfrigt varit lagenligt, skolat, jemlikt 5 kapitlet 4 § Straffbalken, vid bristande bötestillgång Lindström ådömas; hvadan, genom sistberörda felaktighet i Häradsrättens utslag, den sakfälldes ändock obehöriga lidande blifvit ytterligare ökadt.

Då Häradsrättens ifrågavarande domslut, i begge nu anmärkta hänseenden, var stridande emot bestämd och tydlig lag samt förthy påkallade laga beifran samt rättelse till undanrödjande af dess verkan, i fall den sakfällde skulle ånyo för tjufnadsbrott tilltalas, uppdrog jag, medelst skrifvelse den 16 Augusti 1842, åt advokatfiskals-embetet i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge att emot tillförordnade domhafvanden, under hvilkens ordförande Häradsrättens ifrågavarande olaga dom blifvit fattad, inför Kongl. Hofrätten anställa och utföra den talan, hvartill lag och sakens beskaffenhet föranledde, samt dervid tillika yrka, att Häradsrättens utslag måtte, såsom lagstridigt, till all kraft och påföljd för framtiden undanrödjas; hvarjemte tillfälle borde beredas Lindström att blifva hörd, om han för det honom öfvergångna olagliga lidande gjorde anspråk på upprättelse och ersättning.

Sedan emedlertid Lindström ånyo blifvit vid ofvanbemälde Häradsrätt för olofligt tillgrepp tilltalad och jemväl, genom utslag den 8 December 1841, dömd för andra resan stöld, men Kongl. Hofrätten, efter underdånig hemställning

ning hos Kongl. Maj:t, medelst utslag den 12 April 1842 undanröjt verkan af den högre ansvarsbestämmelsen, som Häradsrätten genom dess sistomförmälda utslag för iteration af tjufnadsbrott tillämpat, har advokatfiskals-embetet, som äfven ifrån Kongl. Hofrätten erhållit remiss å Häradsrättens den 25 Februari 1841 meddelade utslag, börjat sin talan emot t. f. domhafvanden i öfverensstämmelse med ofvan angifna grunder; hvarförutan emot samme domhafvande åtal äfven blifvit väckt, för det Häradsrätten under hans ordförande dels den 24 April 1841 dömt Jonas Zacharias Stark att, för innehafvande af stulet gods till värde af 3 R:dr 16 sk., stå tjufsrätt och böta tio R:dr eller i brist af tillgång dertill straffas med åtta dagars fängelse vid vatten och bröd, samt en söndag undergå uppenbar kyrkoplikt, dels ock uraktlåtit att Kongl. Hofrättens pröfning underställa Häradsrättens den 3 sistnämnde månad meddelade utslag, angående Åboen Ola Andersson i Lilla Vestregården, tilltalad för svärmoders ofredande; varande, efter det t. f. domhafvanden, i affordrad förklaring, tillkännagifvit, att han icke hade något skäl att anföra till försvar för klandrade domsluten, af advokatfiskals-embetet uti slutpåstående yrkadt, att t. f. domhafvanden, för de af honom begångna lagskipningsfel, måtte dömas till bötesansvarighet i öfverensstämmelse med stadgandet i 1 kap. 1 § Rättegångsbalken samt förpligtas godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan för den ökade kostnad, som användts till Lindströms och Starks utspisning hvardera under åtta dagars fängelse vid vatten och bröd, i stället för kosthållningen under tre dagars enkelt fängelse; att, då, enligt Konungens befallningshafvandes i Malmöhus län skrifvelse, Lindströms och Starks vistelseort vore okänd, det måtte varda dem förbehållet att efter befogenhet särskildt anmäla och utföra deras ersättningsanspråk, samt att förfogande borde vidtagas till kungörande uti Kågeröds och Qvistofta församlingar, att den uppenbara kyrkoplikt, som Lindström och Stark till följd af Luggude Häradsrätts den 25 Februari och 24 April 1841 meddelade utslag kommit att undergå, varit dem emot lag ådömd i stället för enskild skrift, som rätteligen skolat för deras snatteriförseelse åläggas.

Öfver de ofvan upptagna särskilda åtalen har Kongl. Hofrätten genom utslag den 13 Maj 1844 sig utlåtit, att, enär hvarken det gods, som Lindström tillgripit, eller det af Stark innehafda tjufgods uppgått till det belopp, att, enligt stadgandena i 40 kap. 1 § och 47 kap. 1 § Missgerningsbalken, jemförda med 41 kap. 3 § samma balk, Lindström och Stark för de förbrytelser, hvartill de voro förvunne, bort ådömas ansvarspåföljd såsom för stöld; hvadan t. f. domhafvanden till last låge att, genom Luggude Häradsrätts under hans

ordförande beslutade särskilda utslag, Lindström och Stark blifvit ansedde skyldige att stå tjufsrätt och alltså dömde till svårare bestraffning, än hvartill deras berörde förbrytelser, hvilka rätteligen varit att hänföra till egenskapen af snatteri, lagligen kunnat föranleda; äfvensom Lindström och Stark, vid saknad tillgång till dem hvardera ådömda böter 10 R:dr, under förutsättning, att desamma varit riktigt uträknade, icke bort, enligt 40 kap. 1 § ofvanberörde balk, jemförd med 5 kap. 4 § Straffbalken, ådömas högre ansvar, än fyra dagars fängelse vid vatten och bröd i stället för af Häradsrätten vid böternas förvandling utsatta samt af Lindström och Stark undergångna åtta dagars enahanda fängelse; alltså, och då t. f. domhafvanden, hvilken, enligt 25 kap. 5 § Rättegångsbalken, bort till Kongl. Hofrättens pröfning hemställa Luggude Häradsrätts den 3 April 1841 gifna utslag, angående Ola Andersson, tilltalad för ofredande mot svärmoder, underlåtit sådant fullgöra; pröfvade Kongl. Hofrätten rättvist på det sätt bifalla advokatfiskals-embetets påstående, att t. f. domhafvanden, för dess omförmälda felaktiga förfarande under domare-embetets utöfning, fälldes att böta tretiotre R:dr 16 sk. och att med 20 sk. gälda Kongl. Maj:t och Kronan ersättning för Lindströms och Starks utspisning under den obehörigen utsträckta strafftiden; hvarjemte från predikstolen i Kågeröds och Qvistofta församlingar skulle kungöras, att den uppenbara kyrkoplikt, hvilken, för ofvannämnda snatteribrott, Lindström i Kågeröds kyrka och Stark i Qvistofta kyrka undergått, varit dem emot lag ådömd i stället för enskild skrift, som de bort undergå; och lemnades det slutligen Lindström och Stark öppet att särskildt i laga ordning emot t. f. domhafvanden anställa talan om ersättning för det dem tillskyndade lidande.

Enligt hvad infordradt utdrag af domboken vid lagtima höstetinget med Ölands södra Mot den 30 September 1841 utvisade, hade Häradsrätten genom utslag samma dag, med åberopande af 40 kap. 3 § Missgerningsbalken, Kongl. Förordningen den 20 Januari 1779 och Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, dömt inhyses Lars Larsson i Stenåsa att, för andra resan stöld till värde af 12 R:dr banko, böta tjufnadens fyradubbla värde med 48 R:dr, samt undergå uppenbar kyrkoplikt en söndag, men, om han saknade tillgång till böterna, i stället straffas med sjutton par spö; hvilken bestraffning, såsom fånglistan från häradshäktet utvisade, äfven kommit till verkställighet.

Vid granskning af detta utslag, anmärkte jag, att Häradsrätten, som ådömt den sakfällde spöstraff vid bristande tillgång till böterna, således ej tillämpat Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, angående kroppspliktens utsättande i fängelse vid vatten och bröd, då förvandling sker i brist af tillgång till böter. — Om denna underlåtenhet ägt rum i den föreställning, att Förordningen icke skulle vara tillämplig i fråga om andra resan stöld, så vida 40 kap. 3 § Missgerningsbalken för sådant brott, när böter saknades, stadgade en särskild förvandlingsgrund, med bestämmelse af straffet i spö eller ris, behöfde endast erinras om högstberörde Kongl. Förordnings ordalydelse: "Äro efter lag eller särskilda författningar böter ådömda, i stället för hvilka, vid bristande tillgång hos den sakfällde, kroppsplikt, enligt 5 kap. Straffbalken stadgas bör, då må icke spö eller ris ådömas, utan skall, i sådana fall, kroppsplikten alltid utsättas till fängelse vid vatten och bröd efter de grunder, 4 § i nyss åberopade kapitel innehåller." Och då detta allmänna lagbud, hvarifrån något undantag icke tillika vore gjordt, enligt dess tydliga mening omfattade och till samma lagstiftningsgrund förenade hvad lag och författningar dittills för hvarje särskildt fall i detta hänseende stadgat, borde derunder äfven begripas 40 kap. 3 § Missgerningsbalken, som tilläte, att stöld andra gången finge försonas med böter, och endast vid bristande tillgång bestämde kroppsplikt, helst sistberörda lagstadgande, som för den brottslige utsatte en viss tillökning i kroppsplikten och beräknade denna tillökning i spö eller ris, hvarmed, efter dåvarande lagstiftningsgrund, stöld första gången och i allmänhet andra brott, för hvilka bötas finge, i brist af tillgång blefvo straffade, tydligen ägde sammanhang icke blott med 1 § nyssåberopade kapitel och Balk, utan ock med de i lagen för öfrigt i 5 kap. Straffbalken föreskrifna grunder för böters förvandling till kroppsplikt, och således, likasom i hvarje annan dylik händelse, lemnade öppet tillfälle att, vid bristande tillgång till böter hos den sakfällde, i stället för hvilka kroppsplikt, enligt nyssnämnda kapitel af Straffbalken, stadgas borde, icke ådöma spö eller ris, utan utsätta kroppsplikten till fängelse vid vatten och bröd, efter jemförelse emellan de grunder, som 1 och 4 §§ samma kapitel för de särskilda straffarterna uppgåfvo. I enlighet med oftanämnde Kongl. Förordning, 40 kap. 3 § Missgerningsbalken och 5 kap. 4 § Straffbalken, sådant sistnämnda lagrum lydde i Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, hade alltså vid ifrågavarande fall, med beräkning af det stulnas värde 12 R:dr eller 36 daler silfvermynt samt det emot iterationsstraffet af fem par spö svarande penningebelopp af 15 daler eller till-

hopa 51 daler, ofvanbemälde person, då han saknade tillgång att gälda de honom ålagde böter, rätteligen bort i stället ådömas det emot 51 daler svarande straff af fjorton dagars fängelse vid vatten och bröd.

Öfver hvad sålunda emot Häradsrättens utslag blifvit anmärkt, infordrade jag förklaring af häradshöfdingen, såsom ansvarig för det lagstridiga beslutet, hvarefter denne afgifvit utlåtande, som bland annat innehöll: att Häradsrättens ifrågavarande utslag, enligt hans förmenande, vore stödt på lag: att han hittills icke af ofvanåberopade Kongl. Förordning kunnat draga den slutsats, att densamma ovilkorligen skulle tillämpas äfven vid förvandling för andra resan stöld, så vida lagens stadgande i 40 kapitlet 3 § Missgerningsbalken, att för sådant brott, vid bristande tillgång till böter, straffet ökes med fem par spö, icke genom bestämd föreskrift blifvit upphäfvet; och att, då anklagade Lars Larsson skall hafva varit ibland antalet af de brottslingar, hvilkas själstillstånd vore till den grad förderfvadt, att det af lagen medgifna mildare straff hvarken medförde förbättring eller tjenade såsom afskräckande för andra, häradshöfdingen måste för denna person tillämpa det straff, som, ehuru långt ifrån tillämpligt för så beskaffade brott i allmänhet, häradshöfdingen icke trodde vara af lag förbjudet, och hvaruti det stod den sakfällde öppet att söka ändring, om han åstundat och icke ansett sig deraf väl förtjent.

Då jag icke, emot de af mig för anmärkningen anförda grunder, kunde godkänna denna af häradshöfdingen tillkännagifna mening, hvilken icke blott utmärkte hans föreställning, att Häradsrättens utslag vore enligt med lag, utan äfven antydde, att framdeles, i lika beskaffade fall som det nu anmärkta, förekommande omständigheter skulle afgöra, om han, vid bestämmande af förvandlingsstraff för den brottslige, ådömde spö och risstraff eller fängelse vid vatten och bröd; ansåg jag mig icke böra låta bero vid en lagskipningsåtgärd, som, till sin grund lagstridig, således för den sakfällde medfört ett otillbörligt lidande och, i händelse den lemnades utan vidare erinran, tilläfventyrs skulle, under samma domhafvande, tjena till framtida efterföljd; hvarföre jag, i skrifvelse den 15 Januari 1844, anmodade advokatfiskals-embetet i Kongl. Götha Hofrätt att, i öfverensstämmelse med ofvan utvecklade grunder, inför Kongl. Hofrätten emot bemälde häradshöfding anställa och utföra den talan, hvartill lag och sakens beskaffenhet föranledde.

Sedan till följd häraf advokatfiskals-embetet yrkat, att Kongl. Hofrätten, med ogillande af häradshöfdingens antagna och följda åsigter i fråga om tydning och tillämpning af Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841 angående kroppspliktens utsättande i fängelse vid vatten och bröd, då förvandling skedde

i brist af tillgång till böter, måtte för framtida efterföljd lemna häradshöfdingen tjenlig tillrättavisning, har Kongl. Hofrätten, medelst utslag den 9 Maj 1845 sig utlåtit och funnit, att Häradsrätten, då Lars Larssons omförmälde tjufnadsbrott varit af den art, att det kunnat med penningeböter försonas, rätteligen bort, med tillämpning af Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, för den händelse att han ej förmådde gälda böterna, döma honom, att med fängelse vid vatten och bröd umgälla sin förbrytelse; hvarföre Kongl. Hofrätten, med bifall till advokatfiskals-embetets framställning, erinrade häradshöfdingen att framdeles i lika beskaffade fall åt nämnde Kongl. Förordning gifva den tydning, som med rätta meningen deraf öfverensstämde.

Af infordrade handlingar hade jag inhämtat, huruledes Rådstufvurätten i Mariestad, efter föregången ransakning angående för stöld tilltalade fattighjonen, förre snickarelärlingen Johannes Samuelsson och förre nattväktaren Peter Svensson, medelst utslag den 16 Oktober 1841 sig utlåtit och ansett de tilltalade förvunne, Johannes Samuelsson att hafva genom inbrott flera gånger, äfven å helgedag, beredt sig inträde i fattiginrättningens i nämnde stad lästa förrådsrum och derstädes tillgripit varor till ett sammanräknadt värde af 4 R:dr 25 sk. 8 rst samt Peter Svensson att hafva varit den förre behjelplig vid utförande af inbrotten och jemväl afvetat hans tillgrepp af varorna, med undantag af en del, skattad till 22 sk. 8 rst; hvarförutan Johannes Samuelsson, likasom Peter Svensson, befunnits hafva olofligen innehaft dyrkar; i anledning hvaraf Rådstufvurätten förklarat, det skulle Johannes Samuelsson, hvilken tillförne en gång blifvit straffad för stöld med inbrott, ansvara för andra resan stöld och inbrott å helgedag, samt för innehafvande af dyrk, och således, jemlikt 40 kap. 1 och 6 §§ Missgerningsbalken, Kongl. Förordningen den 20 Januari 1779, Kongl. brefvet den 30 April samma år, Kongl. Förordningarne den 9 December 1756 och den 10 Juni 1841 samt Kongl Förklaringen den 23 Mars 1807, i en bot straffas med fyratio par spö, uppenbar kyrkoplikt och tvänne års arbete å Landskrona fästning, och Peter Svensson ansvara för delaktighet i Johannes Samuelssons inbrott och tjufnad till värde af 4 R:dr 3 sk., äfvensom för innehafvande af dyrkar och för sabbatsbrott, och i följd deraf, enligt 41 kap. 1 §, 40 kap. 1 och 6 §§ och 3 kap. 6 § Missgerningsbalken, Kongl.

Förordningen den 9 December 1756 och Kongl. Förordningarne den 10 Juni 1841, "angående olika straffbestämmelser för inbrott första gången och innehafvande af dyrk," samt Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, i en bot umgälla sina brott med tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd jemte uppenbar kyrkoplikt; hvarefter Kongl. Hofrätten, i anledning af Johannes Samuelssons ansökning, att det honom ådömda spöstraff, hvilket han, enligt läkares intygande, icke kunde uthärda, måtte förvandlas till fängelse vid vatten och bröd, genom utslag den 18 Januari 1842, förordnat, att Johannes Samuelsson, i stället för spöstraffet, skulle, jemlikt 5 kap. 4 § Straffbalken och Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, tjugusju dagar i fängelse vid vatten och bröd hållas. Utvisande fånglistorna ifrån länshäktet i Mariestad, att de sakfällde undergått, jemte uppenbara kyrkoplikten, de sålunda dem ådömda fängelsestraff, Peter Svensson i November och December månader 1841 och Johannes Samuelsson ifrån den 19 Februari till den 18 Mars 1842, och att den sistnämnde sedermera blifvit till fästningen afförd.

Vid skärskådan af Rådstufvurättens domslut i denna sak visade sig tydligt, att Rådstufvurätten för en hvar af de sakfällde, förfallne till straff för verkstäldt inbrott, derjemte stadgat och tillämpat den genom Kongl. Förordningen den 9 December 1756, för olofligt innehafvande af dyrkar, lika med första gången inbrott utsatta bestraffning, hvilket, efter min tanka, var uppenbarligen stridande emot lag. Grunderna för denna tanka finnas fullständigt utvecklade uti min under den 18 November 1840 till advokatfiskals-embetet i Kongl. Götha Hofrätt aflåtna skrifvelse, hvarigenom, med anmärkning vid Wadsbo Häradsrätts den 14 Juni 1839 meddelade, i lika måtto olagliga beslut, det åtal emot vederbörande domhafvande blifvit förordnadt, och af bemälda embete sedermera utfördt, som Kongl. Hofrätten genom dess utslag den 22 Juli 1841 pröfvat och afgjort. *) Med åberopande af samma grunder och med tillämpning deraf till nu ifrågavarande mål, ansåg jag fördenskuld de tilltalades ansvarighet rätteligen hafva bort bestämmas sålunda, att Johannes Samuelsson, såsom en gång förut för inbrottsstöld straffad, nu för andra resan sådan stöld skolat, efter det stulnas värde 4 R:dr 25 sk. 8 rst. och för sabbatsbrottsböterna 3 R:dr 16 sk., sammanlagdt motsvarande åtta par spö, med tillökning af fem par för iteration af brottet och med beräkning af aderton par för likaledes itereradt inbrott, hvarunder ansvaret för olofligt innehafvande af dyrkar vore begripet, i en bot dömas till straff af tretioett par spö jemte uppenbar kyrko-

*) Se embetsberättelsen för åren 1842 och 1843, pag. 75.

plikt och tvänne års fästningsarbete; i hvilket fall, om spöstraffets förvandling kommit i fråga, motsvarande bestraffningen utgjort tjugutvå dagars fängelse vid vatten och bröd; samt, hvad Peter Svensson åter beträffade, att han, för första resan stöld till värde af 4 R:dr 3 sk., för sabbatsbrottsböterna 3 R:dr 16 sk., för delaktighet i inbrott och för olofligt innehafvande af dyrkar, när straffet för begge sistnämnda förbrytelser af samma art kunnat lagligen stadgas till endast nio par spö, i penningar motsvarande nio R:dr, följaktligen bort, efter ett sammanräknadt penningebelopp 16 R:dr 19 sk. eller nära 50 daler silfvermynt, i en bot åläggas bestraffning af fjorton dagars fängelse vid vatten och bröd, tillika med uppenbar kyrkoplikt.

Under dessa förhållanden och då Rådstufvurätten, emot lag, ådömt de sakfällde svårare straff, hvarefter det Peter Svensson ådömda äfven gått i verkställighet, och, hvad angick Johannes Samuelsson, Kongl. Hofrätten, såsom dess utslag uppå hans ansökning antydde, icke ansett sig befogad att närmare granska Rådstufvurättens olagliga beslut, utan blott förvandlat det svårare spöstraffet till en emot detta svarande bestraffning af fängelse vid vatten och bröd, hvarigenom äfven Johannes Samuelsson blifvit hårdare straffad, än vederbort; ansåg jag mig icke kunna undgå att Rådstufvurättens lagstridiga förfarande beifra, och uppdrog derföre, i skrifvelse den 20 Januari 1844, åt advokatfiskals-embetet i Kongl. Hofrätten att emot Rådstufvurättens ordförande och ledamöter, hvilka i beslutet deltagit, anställa och utföra den talan om ansvar och ersättning till vederbörande, hvartill lag och sakens beskaffenhet föranledde.

Öfver det, till följd häraf, inför Kongl. Hofrätten af advokatfiskals-embetet anställda åtal, hafva Rådstufvurättens ordförande och ledamöter blifvit hörde, och uti afgifven förklaring andragit, att de, lika med hvad anmärkt blifvit, ansett olofligt innehafvande af dyrk och inbrott i afsigt att stjäla vara förbrytelser af enahanda art, hvilka, under en lagsökning och så länge lika straff var stadgadt för dem begge, ej borde särskildt bestraffas; i följd hvaraf de icke heller skulle hafva ålagt Samuelsson och Svensson straff för innehafvandet af dyrkar, utan endast för det af dem verkställda inbrott, om åtal härför hos Rådstufvurätten förekommit till handläggning och afdömande den tid, lagen bestämde lika straff för omförmälde brott, och således före promulgationen af Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841; men som denna Kongl. Förordning, med ändring af Kongl. Förordningen den 9 December 1756, angående straff för olofligt innehafvande af dyrk stadgade, att, utaf de deri utsatte straffbestämmelser af spö för man och ris för qvinna, eller fängelse vid vatten

och bröd, sistnämnde bestraffning, eller tolf dagars fängelse vid vatten och bröd, borde tillämpas, då brottet första gången föröfvades, hvilket vore fallet med ej mindre Johannes Samuelsson, än Peter Svensson; alltså och då, enligt den förändrade lydelse 4 § i 5 kap. Straffbalken erhållit genom en annan äfven den 10 Juni 1841 gifven Kongl. Förordning, nio dagars fängelse vid vatten och bröd motsvarade det för inbrott bestämda straff af nio par spö eller sju par ris, och olika antal dagar vatten och brödstraff sålunda funnos bestämda för inbrott i afsigt att stjäla och för olofligt innehafvande af dyrk, samt det för sistnämnda brott förordnade fängelsestraff vore större än det för inbrott, kunde, enligt förklarandernes tanka, åtminstone underdomaren, som vore bunden af lagens bokstaf, icke undgå att, äfven vid de fall, då nämnda brott samtidigt blifvit begångna af samma personer och förekommo till bedömande uppå en lagsökning, ålägga straff särskildt för hvarje af dessa brott; varande till stöd för denna åsigt exempelvis den händelse åberopad, att af tvänne personer, som gemensamt blifvit tilltalade för första resan inbrott i afsigt att stjäla och för olofligt innehafvande af dyrk, den ena befunnes förvunnen att hafva begått begge dessa brott, men den andre endast ansågs saker för innehafvande af dyrk, i hvilket fall underdomaren förmenades icke kunna förordna, att den af de anklagade, hvilken vore förvunnen att hafva begått begge brotten, skulle för desamma, såsom varande likartade, afstraffas med nio dagars fängelse vid vatten och bröd, men den andre, som endast vore saker till ansvar för det sednare brottet, eller olofligt innehafvande af dyrk, likmätigt den förändrade lydelse Kongl. Förordningen den 9 December 1756 erhållit genom Kongl. Förordningen den 10 Juni 1841, straffas med tolf dagars dylikt fängelse, ej heller tilltro sig döma sistnämnde anklagade, lika med den först omförmälde, till endast nio dagars fängelse vid vatten och bröd, samt till stöd härför förklara den uti ståberopade Kongl. Förordningen upptagna straffbestämmelse af tolf dagars fängelse vid vatten och bröd såsom skrif- eller tryckfel, änskönt något officielt tillkännagifvande härom icke försports och det af Rikets Ständer den 16 Juni 1841, således efter kungörandet af den Kongl. Förordning, som ändrar 5 kap. 4 § Straffbalken, undertecknade Riksdagsbeslut innehåller i 3 momentet af 58 §, det Rikets Ständer, med Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse, beslutat, "att af de för olofligt innehafvande af dyrk utsatta två straffbestämmelser, af spö för mannen och ris för qvinnan, eller fängelse vid vatten och bröd, endast sistnämnda bestraffning, eller tolf dagars fängelse vid vatten och bröd, får tillämpas, då brottet första gången föröfvas;" och

hafva

slutligen förklaranderne, under åberopande, att de, om misstag vore begånget genom det Samuelsson och Svensson ålagda särskilda ansvar för innehafvande af dyrkar, blifvit dertill af andras fel missledda, yttrat det hopp, att derför ej blifva strängt bedömde.

Derefter har advokatfiskals-embetet, som förmält sig icke kunna för nöjaktig antaga den af Rådstufvurättens ordförande och ledamöter afgifna förklaring, ytterligare, på anförda skäl, lagt de tilltalade till last hvad i afseende å ifrågavarande beslut blifvit anmärkt, samt yrkat, att de derför måtte vidkännas den tillrättavisning, Kongl. Hofrätten, enligt grunderna i 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, pröfvade rättvist bestämma, och derjemte förpligtas godtgöra Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för Johannes Samuelssons och Peter Svenssons underhåll i häktet längre än vara bort, efter vederbörandes uträkning, med sammanlagdt två R:dr 21 sk. 4 rst. banko; hvaremot advokatfiskals-embetet, enär ej mindre Johannes Samuelsson, än Peter Svensson, skriftligen tillkännagifvit, att de ej gjorde anspråk på upprättelse för det dem tillskyndade olagliga lidande, ansåg något utlåtande derom icke erfordras,

Sedan Rådstufvurättens ordförande och ledamöter öfver dessa påståenden blifvit hörde och, uti ingifven skrift, med anmälan, att en af de Rådstufvurättens två ledamöter, hvilka deltagit uti ifrågavarande beslut, numera aflidit, endast åberopat hvad af dem förut blifvit anfördt, har Kongl. Hofrätten, medelst utslag den 13 Mars innevarande år, sig utlåtit och funnit Rådstufvurätten hafva fetat deri, att den 1:o för begge de sakfällda tillämpat särskildt ansvar för inbrott och i lag förutsatt uppsåt dertill medelst innehafvande af dyrk, hvilken lagtillämpning varit desto oriktigare, som icke ens för särskilda inbrott, under en lagföring åtalade, särskilda straff lagligen ägt rum, 2:o dessutom för Peter Svensson bestämt ansvaret för det han innehaft dyrk högre, än som å verkstäldt inbrott belöper, eller till fängelse vid vatten och bröd i tolf dagar, i stället för nio dagar, som, enligt 5 kap. 4 § Straffbalken, jemförd med Kongl. Förordningen om ändring deri af den 10 Juni 1841, motsvarade nio par spö, hvartill straffet högst uppginge för innehafvande af dyrk efter Kongl. Förordningen den 9 December 1756, deri den särskilda Kongl. Förordningen i detta ämne af den 10 Juni 1841 hvarken gjort eller åsyftat göra annan ändring, än att af de i 1756 års Förordning utsatta bestraffningar af spö eller ris och deremot svarande fängelse vid vatten och bröd, endast sistnämnda bestraffning borde tillämpas, då brottet första gången föröfvades, och 3:o emot föreskriften i 11 punkten af Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807

beräknat Peter Svenssons kroppsplikt icke i ett sammanhang efter det stulnas värde, ökadt med sabbatsbrottsböterna och de penningebelopp, som motsvarade urbota straffen, i hvilken händelse, äfven när innehafvandet af dyrk särskildt bestraffades, kroppsplikten stannat vid fängelse vid vatten och bröd i nitton dagar, utan särskildt efter penningebeloppen och med tillägg eller bibehållande i oförändradt skick af de bestraffningar af nio och tolf dagars fängelse vid vatten och bröd, som å urbota brotten ansetts följa, hvarigenom högsta kroppsplikt uppkommit; och som, på grund af Rådstufvurättens felaktiga domslut, de sakfällde sålunda kommit att straffas svårare än vederbort, nemligen Johannes Samuelsson med tjugusju i stället för tjugutvå och Peter Svensson med tjuguåtta i stället för fjorton dagars fängelse vid vatten och bröd; alltså och jemte det åtalet emot en af Rådstufvurättens ledamöter, såsom dåmera afliden, komme att förfalla, dömde Kongl. Hofrätten, likmätigt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken och Kongl. brefvet den 2 Maj 1766, borgmästaren och den andre ledamoten att hvar för sig böta tjugufem R:dr, samt gemensamt ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden af de sakfälldes olaga bestraffning med två R:dr 21 sk. 4 rst. allt banko.

Likasom i nästföregående mål hade jag, i anledning af Kämnersrättens i Norrköping den 13 April 1843 meddelade utslag, anmärkt, att sedan Kämnersrätten ansett smedslärlingen Carl Englund förvunnen att hafva från sin husbonde tillgripit trenne till 3 sk. banko uppskattade dyrkar, i afsigt att dem vid förekommande fall begagna, hvilka dyrkar, jemte en fjerde, den Englund, enligt uppgift, skall sjelf förfärdigat, han vid häktandet jemväl innehaft, utan att dock veterligen hafva med dem någon skada föröfvat, och Englund derförinnan, för det han å söndag genom inbrott föröfvat stöld till värde af 13 R:dr nämnde mynt, blifvit, medelst Bråbo Häradsrätts utslag den 2 nästförutgångne Mars, förklarad saker till ansvar för sabbatsbrott, första resan inbrott i afsigt att stjäla och första resan tjufnad till omförmälda belopp, Kämnersrätten, med åberopadt stöd af 3 kap. 6 §, 40 kap. 1 och 6 §§ samt 42 kap. 1 § Missgerningsbalken, Kongl. Förordningarne den 9 December 1756 och den 10 Juni 1841 samt Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, dömt Englund, som skulle hafva gjort sig förfallen att böta för sabbatsbrott 3 R:dr 16 sk. och, för första resan stöld, tjufnadens tredubbla värde 39 R:dr 18 sk., med iakttagande att stölden från husbonde låg i tväböte, samt att straffas,

för första resan inbrott, med nio dagars fängelse vid vatten och bröd och, för innehafvande af dyrkar utan husbondens vetskap, fastän skada ej derigenom skett, likaledes med nio dagars fängelse af enahanda beskaffenhet, att i en bot umgälla berörde förbrytelser med tjugufyra dagars fängelse vid vatten och bröd samt derefter undergå uppenbar kyrkoplikt; Ådagaläggande fånglistorna från Norrköpings stadshäkte, att detta utslag, hvarmed den sakfällde låtit sig nöja, blifvit till verkställighet befordradt.

Ofvanberörda domslut syntes mig vara emot lag uppenbarligen stridande i så måtto, som Englund, ehuru, enligt Bråbo Häradsrätts förenämnda utslag, öfvertygad om inbrott och derför förklarad skyldig till det i lag utsatta straff, likväl är vorden för innehafvande af dyrkar utaf Kämnersrätten ådömd särskild bestraffning. Då Englund, under samma lagsökning tilltalad för berörde brott, blifvit af Häradsrätten, som endast ägde att upptaga frågan om inbrottsstölden, i denna del förklarad sakfälld, hade Kämnersrätten, hvars upptagande det emot Englund jemväl angifna brott, att hafva olofligen innehaft dyrkar, tillhört och som äfven ansåg honom till detta brott saker, samt alltså borde slutligen bestämma det straff, hvilket å hans förbrytelse lagligen skolat följa, i sådant hänseende ålegat öfverväga hvartdera brottets beskaffenhet och utan hinder af Häradsrättens föregångna pröfningsutslag tillse, att icke, emot hvad lag stadgade, likartade brott särskildt bestraffades. Med iakttagande häraf och i öfverensstämmelse med de af mig uti nästföregående mål åberopade grunder, hade ofvanbemälde persons bestraffning rätteligen bort bestämmas på det sätt, att han, som gjort sig förfallen att böta för sabbatsbrott 3 R:dr 16 sk. och för af honom begångna stölder 39 R:dr 18 sk., samt derjemte för inbrott och olofligt innehafvande af dyrkar var skyldig till straff af nio dagars fängelse vid vatten och bröd, skulle umgälla sina förbrytelser i en bot med tjugu dagars enahanda fängelse. Och emedan Kämnersrätten uti dess ifrågavarande utslag, emot sådana i lag bestämdt uttryckta grunder, beräknat särskilda straff för hvardera af de tvänne sistnämnda förbrytelserna och såmedelst stadgat den svårare bestraffningen af tjugufyra dagars fängelse vid vatten och bröd, genom undergående hvaraf ett otillbörligt lidande blifvit den sakfällde tillskyndadt, blef detta mål, på sätt min under den 17 Februari 1845 aflåtna skrifvelse utvisar, öfverlemnadt till advokatfiskals-embetet i Kongl. Götha Hofrätt, med anmodan att inför Kongl. Hofrätten emot Kämnersrättens ordförande och ledamöter, hvilka i Rättens ofvanberörda lagstridiga domslut deltagit, anställa och utföra den ansvars- och ersättningstalan, lag och sakens beskaffenhet fordrade.

Uti förklaring öfver advokatfiskals-embetets härom började talan, hafva Kämnersrättens ordförande och tvänne ledamöter hufvudsakligen andragit: att ehuru vid målets bedömande det icke undfallit Kämnersrätten, att, derest Englund, som begått inbrott i Bråbo härad, jemväl hade föröfvat dylikt brott uti Norrköping genom begagnande af de dyrkar, han innehaft, honom icke kunnat ådömas högre ansvar, än om han endast en gång begått inbrott, hade likväl Kämnersrätten, enär Bråbo Häradsrätt förklarat Englund saker till ansvar för första resan stöld med inbrott och öfverlemnat målet till Kämnersrätten, på det att Englund för dyrkarnes innehafvande måtte till ansvar befordras, samt Kongl. Förordningen den 9 December 1756 stadgade, att det tjenstehjon eller den lösa person, som befunnes hafva hos sig dyrkar utan husbondens minne, skulle, fastän någon skada ej skett, utan skonsmål straffas, mannen med nio par spö och qvinnan med sju par ris eller deremot svarande fängelse vid vatten och bröd, ansett sig icke vara lagligen berättigad tillåta, att förrberörda olika brott, fastän med lika straff belagda, skulle få försonas med det straff, lagen för ett af dem bestämmer, utan Englund deremot, jemte det af Häradsrätten ådömda straff för inbrott, utan skonsmål böra undergå bestraffning för det han såsom tjenstehjon olofligen innehaft dyrkar; hvarföre och enär lagen stadgade särskildt straff för den, som beginge inbrott i afsigt att stjäla, och för det tjenstehjon eller den lösa person, som, utan husbondes minne, innehade dyrkar, fastän skada dermed icke skett, samt Englund genom egen bekännelse blifvit om dessa olika brott öfvertygad, Kämnersrättens ordförande och ledamöter förmodade, att Kämnersrätten bort, på sätt som skett, belägga de olika brotten med särskilda straff, och att anmärkta förfarandet således icke måtte till ansvars- eller ersättningspåföljd föranleda.

Sedan advokatfiskals-embetet derefter, uti afgifvet slutpåstående, under åberopande af de skäl, som till stöd för åtalet voro anförda, dels yrkat, att Kämnersrätten måtte för ifrågavarande felaktiga lagtolkning meddelas den tillrättavisning, som Kongl Hofrätten, efter grunderna i 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, pröfvade rättvist bestämma, och dels hemställt, att, som, enligt hvad Landshöfdinge-embetet i Östergötlands län tillkännagifvit, Englund blifvit eftersökt, men icke kunnat anträffas, för att affordras yttrande i fråga om den upprättelse, hvarpå han kunde vilja göra anspråk för uthärdad hårdare bestraffning, än vederbort, honom måtte förbehållas rättighet till rekonventionstalan, när han till utförande deraf sig anmälte; har Kongl. Hofrätten, genom utslag den 7 April innevarande år, sig utlåtit och, lika med hvad anmärkt blifvit, funnit det vara emot lagens grund och mening stridande, att, då en

person under samma lagföring tilltalas för inbrott i afsigt att stjäla och för innehafvande af dyrkar, å honom tillämpas särskildt straff för hvartdera brottet; Och som Kämnersrätten icke af Bråbo Häradsrätts ofvanomförmälda utslag varit i någon mån förhindrad att lagenligt bestämma den bestraffning, hvartill Englund för alla de honom till last förda förbrytelser gjort sig skyldig, samt Kämnersrätten oriktigt förfarit derutinnan, att den, utom de för inbrottet stadgade nio dagars fängelse vid vatten och bröd, jemväl ansett Englund skyldig särskildt till nio dagars enahanda fängelse för innehafvande af dyrkar; alltså erinrades Kämnersrätten om detta sitt misstag, till rättelse vid dylika fall i framtiden; hvarjemte Carl Englund förklarades berättigad att särskildt i behörig ordning göra anspråk på ersättning för honom utöfver lag öfvergånget lidande, i fall han funne sig dertill befogad.

Sedan, i anledning af förd klagan deröfver, att ett hos Konungens befallningshafvande i Östergöthlands län anhängigt mål rörande ny vägdelning inom Göstrings härad skall hafva allt sedan Januari månad år 1839 berott på Konungens befallningshafvandes åtgärd, men, enligt hvad från Landskansliet derstädes under den 9 Oktober 1840 utfärdadt diarii-utdrag utvisade, då ännu icke blifvit med slut afhulpet, jag uti skrifvelse den 29 i sistnämnda månad, jemte meddelande af inkomna klagoskrifterna, anmodat Konungens befallningshafvande att i dess utlåtande deröfver upplysa, i hvilket skick ifrågavarande mål sig befunne och hvad som efter den 30 Januari 1839 vållat hinder för dess slutliga pröfning, hade landssekreteraren i länet, som ensam undertecknat det infordrade och den 10 nästderpåföljde November insända utlåtandet, med förmälan att, i Herr landshöfdingens frånvaro, det torde tillkomma landssekreteraren, till hvars föredragning och expedition ofvanberörda mål hörde, att förklara och ansvara för hvad dervid kunde hafva blifvit försummadt, i följd deraf andragit: att landssekreteraren, som medgåfve, att detta mål länge hvilat oafgjordt hos Konungens befallningshafvande, icke ägde annan anledning dertill att uppgifva, än att han ej hunnit utarbeta detsamma förr än han gjort: att, med afseende å målets särdeles invecklade och vidlyftiga beskaffenhet, och enär öfriga vid Landskansliet förekommande mångfaldiga ärenden icke fingo ligga neder, utan måste i behörig ordning handläggas, endast de mellanstunder, som dervid öfverblifvit, kunnat för dess expedierande användas: att under tiden påminnelse om målets afgörande blott en gång blifvit gjord; och att

det af klaganderne önskade utslaget hade varit uppsatt långt förr än deras första klagoskrift till mig inlemnades, ehuru, såsom hos landssekreteraren aldrig efterfrågadt eller till utlösen begärdt, antekning derom dessförinnan icke skulle behöft i diarium inflyta. Efter sålunda föregången skriftvexling och då, enligt landssekreterarens tillkännagifvande, omförmälda mål redan var afgjordt och utslag deri uppsatt innan första klagoskriften till mig inkom, eller den 6 Juni 1840, ansåg jag den förda klagan icke föranleda till vidare åtgärd.

En af förre klaganderne, P. Petersson i Fallsberg, ingaf sedermera den 17 Januari 1842 en skrift, deri han, under åberopad egenskap af Göstrings härads ombud i dess allmänna ekonomiska angelägenheter, anförde, att, efter talrika påminnelser och hos mig anmäldt klagomål, ett exemplar af Konungens befallningshafvandes under den 30 Juni 1840 meddelade utslag i frågan om bro- och vägindelning inom nämnde härad omsider emot lösen blifvit till honom för Bjälbo församlings räkning utlemnadt, men att det deremot icke skall varit möjligt förmå landssekreteraren att expediera de öfriga exemplaren af samma utslag, så att det kunnat häradets innevånare kungöras, hvilket vederbörande kronofogdes bifogade, under den 31 December 1841 utfärdade intygande skulle ådagalägga; i anseende hvartill och enär följden af detta dröjsmål vore, att en oberäknelig tidrymd åtginge innan utslaget vunne laga kraft eller de förberedande beslut, hvilka måste föregå sjelfva mätnings- och delningsförrättningen, hunno vidtagas, sökanden anhållit om min embetsåtgärd, i ändamål att derigenom, inom bestämd tid, de öfriga exemplaren af ifrågavarande utslag måtte till behörigt kungörande inom häradet expedieras.

Af denna förnyade anledning och då af Konungens befallningshafvandes omförmälda, vid ansökningen bilagda utslag inhämtades, huruledes deri, efter meddelade hufvudsakliga yttranden i målet och hvad dermed ägde gemenskap, slutligen är vordet förordnadt, att samma utslag borde af Göstrings härads ombud delgifvas kommissionslandtmätaren, åt hvilken vägdelningen blifvit uppdragen, och hvilken skulle äga att densamma efter stadgade grunderna verkställa; hvarjemte den underrättelse blifvit meddelad, att den med utslaget missnöjde finge deröfver anföra besvär hos Kongl. Kammarkollegium inom fyra månader efter af utslaget bevisligen erhållen del och att erforderliga exemplar af utslaget skulle öfversändas till kronofogden i orten, för att emot lösen tillställas de socknar eller enskilde hemmansägare, af hvilka å ena eller andra sidan voro utförda olika påståenden, som Konungens befallningshafvande pröfvat; men det likväl, på sätt sökanden åberopat, syntes vara utredt, att de för vederbörande erforderliga exemplaren af utslaget, hvilka, enligt nyssnämnda

föreskrift, skolat till kronofogden öfversändas, ännu icke vid 1841 års slut kommit honom tillhanda, aflät jag under den 19 nästderpåföljde Mars en ytterligare skrifvelse, deri jag anmodade Konungens befallningshafvande att icke allenast uppgifva de omständigheter, hvilka kunde hafva vållat, att verkställigheten af omförmälda föreskrift, under den sedan utslagets meddelande förflutna tid af ett och ett halft år, uteblifvit, utan äfven upplysa, huruvida en sådan verkställighet sedermera följt eller icke; i sammanhang hvarmed och med hämtadt stöd af Kongl. Kammarkollegii cirkulär den 23 September 1823, som förmår, dels att, "då Konungens befallningshafvande utfärdar utslag angående deltagande i allmänna vägars och broars underhållande, hvilka oftast röra flera socknar, byars eller hemmans innehafvare, vederbörande kronobetjente eller den vinnande parten, efter hvarje måls särskilda förhållande, alltid skola föreläggas att besörja om samma besluts behöriga uppläsande å predikstolarne i vederbörande församlingar och ett exemplars, i hufvudskrift eller bestyrkt afskrift, qvarlemnande eller qvarblifvande derstädes, på sätt Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Februari 1808 föreskrifver, dels ock att, i händelse besvär öfver sådana utslag anföras, bevis öfver ett sådant kungörande bör bifogas, då Konungens befallningshafvande infordrad förklaring och eget yttrande insänder," jag icke kunde undgå att fästa uppmärksamhet derå, att det sålunda stadgade sätt för kungörande af Konungens befallningshafvandes meranämnda utslag, så vidt af utslaget inhämtades, icke blifvit iakttaget; om orsaken hvartill jag derföre jemväl äskade Konungens befallningshafvandes utlåtande; hvaruppå Landshöfdinge-embetet, jemte skrifvelse den 11 Maj, insändt landssekreterarens utlåtande, deri förmältes, att då ifrågavarande utslag icke blifvit utfärdadt af Konungens befallningshafvande, enär Herr landshöfdingen å den tiden var frånvarande, utan vore underskrifvet af Landshöfdinge-embetet, som utgjordes af landskamereraren och landssekreteraren, hvilken, då emot det ifrågavarande beslutet icke något blifvit anmärkt, ansvaret för behörig expedition af utslaget ensam åläge, den af mig till Konungens befallningshafvande aflåtna skrifvelsen blifvit landssekreteraren tillställd, för att de äskade upplysningarne afgifva; och var i sådan afsigt vidare anfördt, att iakttagande af föreskriften i utslaget om erforderliga exemplars öfversändande till kronofogden, för att vederbörande delgifvas, hade uteblifvit, sedan de utslag, som af omförmälda anledning utskrifvits, blifvit af kommisionärer ifrån Landskansliet uttagna och vederbörande direkte tillställda; och att, hvad angick anmärkningen dervid, som skulle föreskriften i Kongl. Kammarkollegii cirkulär den 23 September 1823 hafva blifvit förbisedd, landssekreteraren ansåge denna föreskrift hafva till sin

verkan förfallit genom stadgandet i Kongl. Maj:ts cirkulärbref den 26 April 1827; i följd hvaraf och då P. Petersson i Fallsberg, så vida han styrkt sig vara till talan i saken berättigad, erkänt, det han innehade ett exemplar af utslaget; då häradsombuden borde gifva landtmätaren del af beslutet för behörig verkställighet; då landtmätaren sedermera var i tillfälle att detsamma med sockneombuden kommunicera, vid utsättande nytt sammanträde, som alltid skulle äga rum, och då ombuden, efter om utslaget sålunda vunnen kännedom, kunde inhämta sina kommitenters yttranden, huruvida besvär deremot borde anföras eller icke, samt för sådan händelse sjelfve deraf taga afskrifter, landssekreteraren föreställde sig, det befinnas måtte, att han, såsom expeditionshafvande, icke kunnat annorlunda, än som skett, tillvägagå.

Vid granskning af hvad sålunda förekommit och då min skrifvelse af den 19 Mars blifvit meddelad Konungens befallningshafvande, i hvilken egenskap landskamereraren och landssekreteraren gemensamt öfverlemnat det af denne sistnämnde afgifna utlåtandet, ansåg jag, med förklarande, att den deri gjorda erinran, huruvida P. Petersson i Fallsberg vore till talan i saken berättigad, ej förtjente något afseende, hinder icke möta att, i ofvanomförmälda delar och hvad dermed ägde gemenskap, taga vederbörandes förfarande under vidare pröfning.

I anledning af anmärkningen dervid, att det uti Kongl. Kammarkollegii cirkulär den 23 September 1823 stadgade sätt för expedition och kungörande af utslag i så beskaffade mål som detta, icke blifvit i Konungens befallningshafvandes ifrågavarande utslag iakttaget, hade väl landssekreteraren förklarat, det han ansåge berörde föreskrift hafva till sin verkan förfallit genom stadgandet i Kongl. cirkulärbrefvet den 26 April 1827. Denna förklaring utmärkte emedlertid ett uppenbart missförstånd om de särskilda påbudens egenskap och ändamål. Det sednare eller Kongl. cirkulärbrefvet af år 1827, kungjordt genom Kongl. Svea Hofrätts Universal den 21 Maj samma år, anginge egentligen domstolar och exekutionssäten samt innefattande, i sista momentet, det allmänna stadgande, att allenast ett exemplar af dom eller utslag borde utskrifvas för parter, som förde gemensam talan, men lemnade icke någon föreskrift, huruledes besluten skulle vederbörande delgifvas eller kungöras, hvilket ej heller varit af nöden, då i detta hänseende allmänna lagen tjenade till efterrättelse. Det förra åter eller Kammarkollegii cirkulär af år 1823 meddelade speciella föreskrifter, hvilka, gällande blott för vissa mål och nödvändiga med afseende å dessas särskilda beskaffenhet, hufvudsakligen afsågo sättet

för

för beslutens kungörande, hvarvid den vigt fästes, att föreläggandet för vederbörande i detta hänseende alltid skulle finna rum i sjelfva utslaget. Vid sådant förhållande och så vida det icke kunde motsägas, att föreställningen, det en äldre lag borde till sin verkan förfalla genom en yngre, som icke innebölle något stadgande i ämnet, låge utom rimlighetens gräns, kunde det ej heller med ringaste fog ifrågasättas, att ju icke cirkuläret af år 1823 i alla delar fortfore att vara gällande. I följd häraf och enär Konungens befallningshafvandes oftanämnda utslag endast lemnade det besked, att erforderliga exemplar deraf skulle öfversändas till kronofogden, för att emot lösen tillställas de socknar eller enskilda hemmansägare, af hvilka å ena eller andra sidan olika påståenden voro utförda, samt det af landssekreteraren, i dess sednare utlåtande uppgjorda förslag, huruledes utslaget skulle kunna med vederbörande kommuniceras, hvarken öfverensstämde med lagligen gifna föreskrifter eller förmådde undanrödja deras för embetsmyndigheter bindande kraft, borde jag äfven fortfarande emot icke blott landssekreteraren, utan derjemte landskamereraren, hvilka begge, i egenskap af Konungens befallningshafvande, afgjort målet, anmärka samt derföre till laga åtal anmäla den emot tydligt lagbud begångna och således ansvariga felaktighet, att utslaget icke meddelat de omständliga föreskrifter i afseende på dess kungörande, hvilka förråberopade cirkulär af år 1823 gåfve vid handen, hvarigenom ifrågavarande väg och brodelnings verkställighet utan tvifvel redan blifvit och tilläfventyrs än ytterligare blefve obehörigen fördröjd.

Beträffande derefter den emot landssekreteraren särskildt riktade klagan och hvad i denna del blifvit af mig anmärkt; så ehuru trovärdigheten af landssekreterarens, i dess utlåtande öfver första klagoskriften, gjorda uppgift, att Konungens befallningshafvandes utslag i målet skall varit uppsatt långt förr än den 6 Juni 1840, då nämnde klagoskrift till mig inkom, i märklig mån förringades genom flera sedermera inlupna omständigheter, ville jag likväl nu, likasom tillförne, antaga denna uppgift såsom med verkliga förhållandet enlig samt inskränkte mig följaktligen till hvad i öfrigt förekommit. Å ena sidan var af P. Petersson, uti den i Januari månad 1842 ingifna skriften, uppgifvet, att ett exemplar af Konungens befallningshafvandes under den 30 Juni 1840 meddelade utslag omsider blifvit till honom för Bjälbo församlings räkning utlemnadt, men att det icke skall varit möjligt förmå landssekreteraren att expediera de öfriga exemplaren af utslaget, så att det kunnat häradets innevånare kungöras; hvaremot landssekreteraren, i sednare utlåtandet, föreburit,

att iakttagande af föreskriften i utslaget om erforderliga exemplars öfversändande till kronofogden, för att vederbörande delgifvas, hade uteblifvit, sedan de utslag, som af omförmälda anledning utskrifvits, blifvit af kommissionärer ifrån landskansliet uttagna och vederbörande direkte tillställda. Men genom detta yttrande var hvarken klagandens uppgift vederlagd eller anledningen till landssekreterarens underlåtenhet att iakttaga det i utslaget stadgade expeditionssätt tillbörligen förklarad. I frågans så beskaffade skick och för att afhjelpa obestämdheten uti landssekreterarens yttrande samt derigenom bereda en tillförlitlig grund för att urskilja, huruledes han, såsom expeditionshafvande, tillvägagått, var det alltså, efter min tanka, landssekreterarens åliggande att uppgifva och vederbörligen styrka för hvilka i målet delägande parters räkning, exemplar af utslaget utskrifvits, samt å hvilka tider dessa utskrifna exemplar af parterna eller deras kommissionärer uttagits. Och då landssekreteraren icke begagnat det tillfälle, som redan lemnats, att utreda förhållandet härutinnan, återstod ännu den utväg, såsom i allt fall den lämpligaste, att, genom anställande talan inför laga domstol, affordra honom en sådan utredning, hvarvid, der så nödigt pröfvades, klaganden äfven kunde varda hörd; och hvarefter, enär utredt blifvit, huru långt dröjsmål med de utskrifna exemplarens af utslaget uttagande å Landskansliet ägt rum efter utslagets datum den 30 Juni 1840, ifrån hvilken dag landssekreteraren borde för sina åtgärder, såsom expeditionshafvande, ansvara, det ankomme på allmänna åklagarens urskiljning att för sin del afgöra, om landssekreterarens förfarande kunde anses rättfärdigadt, eller i hvad mån laga skäl förefunnos att vidare, såsom tjensteförsummelse, beifra landssekreterarens erkända förfarande att icke ens ombesörja verkställighet af den ofullständiga föreskrift, sjelfva utslaget, i afseende å dess expedition till vederbörande parter, meddelat; ett förfarande, som, detta sednare fall förutsatt, äfven i sin mån kunde hafva bidragit till obehörigt uppehåll med delningsförrättningens slutliga fullbordan.

I öfverensstämmelse med sålunda anvisade grunder uppdrog jag, genom skrifvelse den 16 Juli förrnämnde år 1842, åt advokatfiskals-embetet i Kongl. Götha Hofrätt, att derstädes angående detta mål dels emot landssekreteraren och landskamereraren gemensamt, i deras egenskap af Konungens befallningshafvande, dels emot landssekreteraren särskildt, såsom expeditionshafvande, anställa och utföra den talan, lag och målets beskaffenhet fordrade.

Till följd häraf har detta mål blifvit hos Kongl. Hofrätten anhängigt, hvarvid, uti afgifvet memorial, advokatfiskals-embetet, som ansett åtalet, så vidt det afsåge den felakliga föreskriften i Konungens befallningshafvandes ut-

slag, redan vara till fullo utredt, äskat, att landssekreteraren, med afseende å den del af åtalet, som rörde honom enskildt, måtte, innan slutligt påstående afgafs, uppgifva och styrka, för hvilka i omförmälda mål delägande parters räkning exemplar af utslaget utskrifvits, samt å hvilka tider dessa utskrifna exemplar af parterna eller deras kommissionärer blifvit uttagna.

Uti häröfver afgifven förklaring har landssekreteraren, under fortsatt yrkande, att åtalet i dess helhet gälde honom ensam, men ej landskamereraren, väsendtligen anfört: att landssekreteraren öfverlemnade till Kongl. Hofrättens bedömande, huruvida han orätt förfarit, som icke, i enlighet med Kammarkollegii kungörelse den 1 Februari 1808, låtit utskrifva särskilda exemplar af ifrågavarande utslag: att han icke kunde erkänna skyldighet hvarken för sig, att utan lösen utfärda alla dessa utslag, eller för kronobetjeningen, att utan ersättning deraf besörja afskrifter: att då flertalet af socknarne inom Göstrings härad utförde gemensamma påståenden i vägdelningsfrågan, så kunde icke, emot Kongl. cirkulärbrefvet den 26 April 1827, särskilda exemplar af utslaget för en hvar af dessa socknar emot lösen utskrifvas: att i allt fall någon annan förbindelse ej åläge landssekreteraren i afseende på utslagets expedierande, än den expeditionstaxan föreskrefve, enär hvarken Kongl. Kammarkollegii sistnämnde kungörelse eller dess cirkulär af den 23 September 1823 tillkommit på Kongl. Maj:ts nådiga befallning, utan endast innefattade en anmodan till Konungens befallningshafvande, som ägde att derå fästa det afseende, hvartill omständigheterna kunde föranleda: att då de af Konungens befallningshafvandes ifrågavarande utslag meddelade exemplar, hvardera om aderton ark, allt efter som de, utan hinder för öfriga ärenders gång, hunno utskrifvas, från Landskansliet utlöstes, hade stadgandet om deras öfversändande till kronofogden i och med detsamma förfallit, och någon särskild åtgärd kunde så mycket mindre åligga landssekreteraren, som häradsombuden, enligt föreskrift, skulle sjelfve gifva förrättningsmannen del af utslaget: att landssekreteraren hvarken dittills hållit eller derefter ämnade låta föra någon särskild anteckning af sådan beskaffenhet, som advokatfiskals-embetets ofvanberörda yrkande antydde, hvilket ej heller möjligen kunde af honom fullgöras, då minst femtusende utslagsexemplar och resolutioner från landskansliet årligen utlösas, och befarade han ingalunda, att Kongl. Hofrätten kunde godkänna den mening, som skulle han vara skyldig att anteckna och bevisa, när och till hvilka en sådan mängd expeditioner blifvit utlemnade: att när någon part uppträdde med klagan öfver honom förvägrad expedition eller obehörigt dröjsmål med dess utlemnande, fråga först kunde uppstå, i hvad fall ansvar borde äga rum, men då något

sådant förhållande nu ej inträffat, hade landssekreteraren, i afseende på ifrågavarande påstående, icke något annat att förklara, än att det icke vore honom möjligt att meddela de af advokatfiskals-embetet fordrade upplysningar vidare, än att, enligt den å inneliggande utslagskonceptet, på sätt vanligt varit, antecknade signatur, det visade sig, att sex exemplar deraf blifvit utskrifna, hvilka alla jemväl blifvit utlösta: att de tvifvel, som framkastats emot landssekreterarens uppgift, att Konungens befallningshafvandes utslag varit uppsatt långt före den 6 Juni 1840, saknade all grund, enär landssekreteraren bestämdt erinrade sig, att utslaget varit i koncept uppsatt åtminstone före slutet af Maj månad samma år; och har landssekreteraren slutligen anhållit att blifva frikallad från afgifvande af vidare förklaring, enär han icke hade något att tillägga hvad af honom redan blifvit anfördt, och underkastade sig hvad Kongl. Hofrätten kunde finna blifva en följd af advokatfiskals-embetets afgifvande slutpåstående.

Af denna förklaring har, på hemställan af advokatfiskals-embetet, P. Pettersson erhållit del och emot densamma bland annat påmint, att Konungens befallningshafvandes ifrågavarande utslag, ehuru dateradt den 30 Juni 1840, icke varit tillgängligt till utlösen förr, än i September månad år 1841 och då endast i ett exemplar för Bjälbo församling, å hvars vägnar klagomål öfver oskäligt dröjsmål med sakens afgörande redan varit förda: att icke någon enda socken finnes inom Göstrings härad, som icke i ofvanberörda vägdelningsfråga åtminstone i någon del fört stridig talan emot de öfriga, hvadan det fall sålunda varit för hand, då, i sträng öfverensstämmelse med 1827 års Kongl. bref, ett exemplar af utslaget bort för hvarje socken utfärdas: att Petersson, oaktadt sorgfälligaste efterspaning, icke kunnat erfara att, utom det för Bjälbo församling utskrifna exemplar af utslaget, flera än två exemplar deraf för två enskilda hemmansägare utkommit; och att, på det ej inträffa skulle, att Konungens befallningshafvandes utslag aldrig vunne laga kraft, Petersson dåmera, ehuru för enskild del icke intresserad i frågans fortgång, ombesörjt att utslaget blifvit, på sätt företedt betyg af notarius publikus i Skenninge rådmannen C. J. Cnattingius utvisade, under December månad år 1842 och Januari månad år 1843 i häradets alla kyrkor kungjordt.

Derefter har advokatfiskals-embetet, uti afgifvet memorial, slutligen sig yttrat och dervid andragit, hvad först vidkom anmärkningen, att i Konungens befallningshafvandes utslag icke blifvit iakttaget det uti Kongl. Kammarkollegii cirkulär den 23 September 1823 stadgade sätt för expedition och kungörande af utslag i mål af det ifrågavarandes beskaffenhet, att som Konungens befallnings-

hafvande icke ägde att egenmäktigt undandraga sig åtlydnad af de Kongl. kollegiernas, å dragande kall och embetets vägnar, gifna bud och befallningar, ehvad dessa grundade sig omedelbart på Kongl. Maj:ts nådiga föreskrifter eller icke, samt dessutom Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Februari 1808 om expedierande och kungörande af Konungens befallningshafvandes utslag i ekonomi- och politimål i allmänhet vore grundad på Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 5 förutgångne Januari, och Kongl. Kammarkollegii cirkulär af den 23 September 1823 egentligen endast innefattade en erinran, att nyssnämnde kungörelse måste tjena till efterrättelse i afseende på vissa i cirkuläret närmare beskrifna så beskaffade mål; och hvad landssekreteraren i afseende på expeditionslösen anfört, vore af allt för underordnad vigt, för att kunna upphäfva eller ens inverka på Konungens befallningshafvandes pligt att ställa sig behörigen gifna författningar till efterlefnad; alltså och på de af Justitie-ombudsmannen i öfrigt anförda grunder, samt enär både landskamereraren och landssekreteraren måste ansvara för innehållet af det utslag, de, i egenskap af Konungens befallningshafvande, gemensamt utfärdat, påstod advokatfiskalsembetet, att de, för deras lagstridiga beslut, måtte fällas att, jemlikt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, hvar för sig böta det belopp, Kongl. Hofrätten pröfvade rättvist bestämma; och då, beträffande derefter det enskildt emot landssekreteraren, såsom expeditionshafvande, anmärkta förhållande, att han icke ens ombesörjt verkställighet af den ofullständiga föreskrift utslaget, i afseende på dess expedition till vederbörande parter, meddelat, det icke vore tänkbart, att landssekreteraren med Konungens befallningshafvandes koncept-utslag i sin hand och den upplysning tillgänglig, att sex exemplar deraf blifvit utskrifna, icke skulle kunna bedöma för hvilka parters räkning, utslagsexemplar blifvit utfärdade, så vida nemligen ett exemplar vore utskrifvet, på sätt utslaget stadgade, för hvarje socken eller enskild hemmansägare, som i saken fört talan, stridig mot öfriga parternas, men det ej heller finge antagas, att landssekreteraren af tredska undandragit sig meddela i berörde hänseende af honom äskade upplysning, ansåg advokatfiskals-embetet påtagligt, att landssekreteraren icke låtit utskrifva särskildt exemplar för hvarje socken eller enskild part, som i målet fört särskild talan; och enär, vid jemförelse af 2 kap. 6 § Utsökningsbalken, 24 kap. 5 § Rättegångsbalken och Kongl. Maj:ts förnyade expeditionstaxa den 15 Maj 1821, det vore klart, att Konungens befallningshafvandes oftanämnde utslag, såsom dateradt den 30 Juni 1840, samma dag bort vara i tillräckligt antal exemplar färdigt att till vederbörande expedieras, men, utom det att landssekreteraren icke uttryckligen bestridt P. Peterssons i Falls-

berg uppgift, att det för Bjälbo församling utskrifna exemplar icke förr än efter långt dröjsmål var tillgängligt till utlösen, och att öfriga exemplaren ännu i början af Januari månad år 1842 ej blifvit expedierade, det förekom, att landssekreteraren, såsom anledning dertill, att målet, enligt från landskansliet utfärdadt diariiutdrag, ännu den 9 Oktober 1840 visade sig ej vara med slut afhulpet, anfört, att, ehuru utslaget varit färdigt i slutet af Maj samma år, någon anteckning derom ej behöft i diarium inflyta, enär utslaget ej blifvit efterfrågadt eller till lösen begärdt, hvilket andragande, sammanställdt med landssekreterarens sedermera gjorda uppgift, att utslagen utlöstes allt efter som de hunno utskrifvas, innebure ett erkännande, att de åtminstone ej den 9 Oktober 1840 varit utskrifna; ty och då landssekreteraren sålmedelst vore förvunnen att åtminstone något öfver tre månader, utan gällande ursäkt, hafva fördröjt och äfven sedermera till en del aldeles underlåtit expedierandet af Konungens befallningshafvandes ifrågavarande utslag, yrkade advokatfiskals-embetet, det landssekreteraren, enligt sist åberopade lagrum och författningar, måtte fällas att derför böta åtta riksdaler sexton skillingar; men som Petersson dels visat, att Konungens befallningshafvandes utslag då mera blifvit i häradets alla kyrkor kungjordt, och dels icke fordrat någon kostnadsersättning, fann advokatfiskals-embetet för sin del vidare påföljd af åtalet ej kunna äga rum; öfver hvilket slutpåstående landskamereraren, så vidt det honom angick, blifvit hörd och aflemnat förklaring af det hufvudsakliga innehåll: att Kongl. Kammarkollegii kungörelse af den 1 Februari 1808 och cirkulär af den 23 September 1823 icke uttryckligen skulle stadga, att den derigenom förordnade föreskrift, angående kungörande och delgifvande af utslag i frågor om bro- och vägdelning, borde i sjelfva utslaget införas, utan vore genom det uti berörda cirkulär förekommande alternativa förordnande att vederbörande kronobetjent eller den vinnande parten, efter hvarje måls särskilda beskaffenhet, skulle föreläggas att ombesörja kungörandet och delgifvandet, tvärtom antydt, att ett slikt föreläggande kunde, efter expeditionshafvandens godtfinnande, meddelas antingen uti utslaget eller genom skrifvelse till vederbörande kronobetjent; hvarföre och då vid sådant förhållande det tillkommit landssekreteraren, såsom expeditionshafvande, att, när kommunikationssättet icke blifvit i utslaget föreskrifvet, derom lemna vederbörande kronobetjent särskildt förständigande, och det icke tillhört landskamereraren att vaka deröfver, att landssekreteraren fullgjorde en sådan sin skyldighet, landskamreraren bestridt allt afseende å advokatfiskals-embetets mot honom framställda ansvarspåstående.

Och har Kongl. Hofrätten, medelst utslag den 9 Juli 1845, sig utlåtit och funnit det hafva ovilkorligen ålegat landshöfdinge-embetets ledamöter att, vid uppfattande af utslaget den 30 Juni 1840 rörande en ny vägdelning inom Göstrings härad, ställa sig till bokstaflig efterrättelse Kongl. Kammarkollegii kungörelse den 1 Februari 1808 och cirkulär af den 23 September 1823, hvartill hört, att i sjelfva utslaget blifvit inrymdt, huru med dess kungörande och delgifvande borde tillgå, derom underrättelse bort för vederbörande parter genast efter utslagets utfärdande vara tillgänglig, utan att de, såsom landskamereraren i sin förklaring ifrågasatt och förmenat, kunnat hafva behof att afbida något särskildt förståndigande derom genom kronobetjeningen, en tydning den der i alla fall icke uti förevarande mål finge lända landskamereraren till ursäkt, sedan utslaget, försedt med en mot berörde stadganden stridig och ofullständig föreskrift, blifvit af honom godkändt och undertecknadt; och emedan landshöfdinge-embetets ledamöters underlåtenhet och felaktiga förfarande i berörde hänseende haft till följd, att ifrågavarande vägdelnings verkställighet under en längre tid blifvit obehörigen fördröjd; pröfvade Kongl. Hofrätten, med bifall till advokatfiskals-embetets framställda påstående och i förmågo af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, rättvist döma merbemälde ledamöter, landssekreteraren och landskamereraren, att, för hvad de sålunda emot deras embetspligt brutit, hvar för sig böta tretiotre riksdaler sexton skillingar; hvarjemte och enär det dessutom, på sätt advokatfiskals-embetet utredt, låge landssekreteraren till last, att han, hvilken det tillhört att expediera ifrågavarande utslag, utan gällande ursäkt sådant fördröjt och till en del aldeles underlåtit, Kongl. Hofrätten, jemlikt Kongl. Maj:ts förnyade expeditionstaxa den 15 Maj 1821, jemförd med 24 kap. 5 § Rättegångsbalken, fällde bemälde landssekreterare att, för försummelse härutinnan, plikta tjugufem daler med åtta riksdaler sexton skillingar.

De hos Kongl. Maj:t å svarandernes sida i underdånighet anförda besvär öfver ofvanberörda utslag äro ännu på nådig pröfning beroende.

Uti en till mig ingifven skrift hade postinspektoren i Lindesberg Carl Erik Jerling, på grund af teaterföreståndaren J. H. Halls skriftligen lemnade uppdrag och öfverlåtelse af hans rätt, anmält och med företedda handlingar sökt visa, huruledes borgmästaren i Lindesberg Salomon Rubin, som på Magistratens vägnar den 14 December 1839 låtit hemsöka Hall med kraf, i afseende på erläggande af bevillning med flera afgifter för åtskilliga i staden

gifna teater-representationer, nästderpåföljde dag eller den 15 December, enligt borgmästarens uthändigade qvitto, af Hall uppburit, för fem stycken uppförda representationer, stadgade afgifter till ett belopp af tjuguen R:dr 32 sk., men likväl icke blott underlåtit att dessa afgifter, hvilka till en del utgjorde bevillningsmedel, i behörig ordning leverera och för desamma visa redo, helst de alldeles saknades uti de af borgmästaren öfver samma års kronouppbörd afgifna räkningar, utan äfven sedermera, i anledning af Konungens befallningshafvandes i länet derom gjorda förfrågan, å Magistratens vägnar, den 30 Oktober 1840 skriftligen inberättat, att under loppet af nästföregångna året några skådespel i Lindesberg icke blifvit uppförda, för hvilka bevillning och afgift till Kongl. teaterns pensionskassa bort erläggas; i sammanhang hvarmed Jerling uppgifvit, att, efter hvad i orten vore kändt, en mängd representationer mångfalldiga år i Lindesberg ägt rum af sådana personer, som i bevillningsförordningen, till särskild bevillnings erläggande uppräknas, och bland hvilka Jerling äfven namngifvit åtskilliga, men att ingen visste, hvart bevillning och afgift till teaterns pensionskassa tagit vägen, ehuru otvifvelaktigt syntes, att den måste vara till någon erlagd, så vida bevillningsförordningens föreskrifter blifvit iakttagna. Anhållande Jerling för öfrigt, att öfver hans sålunda förda talan, hvilken icke anginge Magistratens öfrige ledamöter, borgmästaren Rubins förklaring måtte varda infordrad och Jerling derefter delgifven, för att densamma med påminnelser bemöta och sin talan närmare bestämma.

Sedan ej mindre borgmästaren Rubin, än Magistratens öfrige ledamöter, i anledning af Jerlings berörde skrift, inkommit med infordrade utlåtanden, blef den förstnämndes till Jerling, enligt dennes begäran, utlemnadt och af honom bemött med skriftliga påminnelser, dervid han ytterligare angifvit borgmästaren att hafva, under flera år sedan han tillträdt sitt embete, på förr omförmälda sätt undanhållit både bevillningsmedel och Kongl. teaterns pensionskassa tillkommande afgifter; i afseende hvarå Jerling med bifogande af handlingar sökt ådagalägga, att borgmästaren år 1833 utfärdat utmätningsordres till betäckande af afgifter för de representationer, teaterföreståndaren Mellblom då i Lindesberg uppfört, men icke destomindre underlåtit att i kronoräkenskaperna för samma år redovisa en dylik afgift och derjemte hos Konungens befallningshafvande i länet den 20 Maj 1836 skriftligen anmält, det några representationer år 1833 icke blifvit i staden gifna: att, ehuru derstädes likaledes år 1838 flera representationer ägt rum, för hvilka af-

gifter

till Kongl. Maj:t och kronan samt teaterns pensionskassa bort erläggas, sådane afgifter icke blifvit i årets kronoräkenskaper upptagna och redovisade, eller till Konungens befallningshafvande särskildt insända, hos hvilken embetsmyndighet borgmästaren i stället tillkännagifvit, såsom skrifvelse derom af den 31 Januari 1839 utvisade, det några representationer år 1838 icke blifvit uppförda; och slutligen, att, efter hvad dessutom i hela orten vore allmänt kändt, allt ifrån år 1828 till och med år 1838, nästan hvarje år skådespel af flera slag blifvit i Lindesberg uppförda utaf åtskilliga till namn äfven uppgifna personer; men att för dessa år, med undantag af året 1831, inga afgifter för sådana representationer till teaterns pensionskassa influtit, hvilka afgifter, äfvensom de deraf Kongl. Maj:t och kronan tillkommande bevillningsmedel, borgmästaren således förmentes hafva obehörigen sig tillegnat.

Uti de, öfver Jerlings sålunda gjorde angifvelser, å särskilda tider inkomna utlåtanden, hade borgmästaren Rubin, med förmälan, att nämnde angifvelser icke anginge Magistratens öfrige ledamöter, utan borgmästaren ensam, anfört, beträffande uppgiften i afseende å teaterföreståndaren Hall, att enär de år, skådespel eller mekaniska konster i Lindesberg förevisades, hvilket ganska sällan inträffade, sådant vanligen skedde vid någon af de årliga marknaderna i Februari eller Augusti månad, skulle den ovanliga tid, Hall år 1839 vistades i staden, af försummad anteckning derom, hafva föranledt till ett misstag och förflyttat hans representationer till 1840 års vintermarknad, ända till dess Jerlings första angifvelseskrift upplyste borgmästaren om rätta förhållandet, då äfven tvänne andra representationer funnits uteglömda; hvilket borgmästaren erkände kunna, såsom en försummelse, läggas honom till last, men trodde ej rimligen böra anses uppsåtligt eller tillskrifvas egennytta. Med redovisningen af de för sådana tillfällen inflytande afgifter hade sålunda förfarits, att dessa medel icke ingått i kronoräkenskaperna, utan alltid blifvit till Konungens befallningshafvande i länet öfversända, på sätt äfven nu med de ifrågavarande iakttagits, enligt Magistratens till Konungens befallningshafvande under den 12 Januari 1841 aflåtna skrifvelse, med åtföljande "räkning öfver teaterafgifter för uppförda representationer i Lindesberg åren 1839 och 1840," nemligen år 1839 för sju representationer, bevillning och teaterkasseafgift, tretio R:dr 16 sk. och år 1840 för tvänne representationer åtta R:dr 16 sk., tillsammans tretionio R:dr banko. Vidkommande dernäst förhållandet med de år 1833 teater-

föreståndaren Mellblom affordrade afgifter, till hvilkas betäckande utmätning blifvit förordnad, skulle borgmästaren, som i egenskap af riksdagsman bivistade 1834 och 1835 årens riksmöte, hvilket började i Januari månad 1834, innan den tid, räkenskaperna för teatermedlen vanligen redovisades, således icke hafva ägt tillfälle att kontrollera, huruvida bref till Konungens befallningshafvande ingått, som upplyste om representationer varit hållna, och sedermera, då skrifvelse härom från Magistraten den 20 Maj 1836 expedierades, icke erinrat sig Mellbloms vistande i Lindesberg år 1833, samt följaktligen ej heller efterhört, hvad åtgärd blifvit vidtagen med dennes under qvarstad satta teaterdekorationer, men först år 1837, efter ett tillfälligt besök i auktionskammarens förvaringsrum, fått anledning att utfärda kungörelse om deras försäljning å offentlig auktion, hvilken ock den 30 Januari samma år förrättades af rådmannen Fröberg, som äfven hade bort emottaga auktionsmedlen. Omsider och sedan borgmästaren, vid erhållen kommunikation af Jerlings sednare skrift, under den 14 Juni 1842 affordrade Fröberg dittills uteblifven redovisning för auktionsförrättningen, hade Fröberg den 16 derpåföljde Augusti skriftligen anmält, att vaktmästaren Schöldberg väl inställt sig för att betala de af honom å auktionen inropade dekorationerna, men att Fröberg af uppgifven anledning icke ville befatta sig med någon liqvid för nämnde auktion, utan finge Schöldberg lemna auktionsmedlen till den, som vederborde. Erkännande borgmästaren äfven i afseende å detta fall, att honom kunde till last läggas, det han dels tillåtit Mellblom skådespels uppförande innan afgiften derför blifvit erlagd, dels åsidosatt att påskynda redovisning för auktionsmedlen, hvilket dock, efter borgmästarens förmenande, icke kunde anses såsom en förskingring. Hvad åter anginge Jerlings uppgift om de flera, under loppet af åren 1828 till och med 1838, nästan hvarje år i Lindesberg uppförda skådespel, för hvilka ingen bevillning och afgift till teaterns pensionskassa blifvit redovisade, ville borgmästaren icke bestrida, att ju icke alla de af Jerling uppgifna personer tid efter annan besökt staden och äfven dels med och dels utan att kungöra derom, roat mindre sällskapskretsar med sina föreställningar eller så kallade aftonunderhållningar, hvarvid hela inkomsten knappast varit tillräcklig att betala afgifterna till kronan och förutnämnda pensionskassa, och hvaraf följden understundom blifvit ytterligare bidrag af allmänna välgörenheten, för att icke fortfarande belastas med underhåll åt dessa för kommunen främmande och likgiltiga personer; men om än borgmästarens förfarande att, vid sådana tillfällen, underlåta de stadgade afgifternas uttagande, icke kunde

i juridiskt hänseende försvaras, trodde han likväl, att det ej skulle anses så fördömligt, som Jerling velat antyda. Förmälande borgmästaren slutligen, att han framdeles icke skulle blottställa sig för anmärkningar rörande ifrågavarande afgifter, då han med år 1843 förändrat det hittills brukliga uppbördssättet och öfverlemnat till kronouppbördsmannen att dessa medel i kronans öfriga räkenskaper upptaga och redovisa.

Vid öfvervägande af hvad sålunda å ömse sidor anfördt blifvit, och ehuru, på sätt de af postinspektoren Jerling företedda handlingar utvisade, kronouppbörden i Lindesbergs stad ombesörjdes och redovisades af Magistraten derstädes, å hvars vägnar borgmästaren och en af ledamöterna undertecknat de deröfver, enligt uppbördsförfattningarnes föreskrift, afgifna räkningar, ansåg jag likväl de i detta mål anmälda förhållanden, sådana de blifvit uppgifna och erkända, icke röra Magistraten gemensamt, utan blott dess ordförande, borgmästaren Rubin, hvilken jemväl åtagit sig ensam ansvarigheten för desamma; såsom följd hvaraf och då borgmästarens afgifna förklaringar fastmindre rättfärdigade honom och hans förfarande, som han tvertom sjelf erkänt, att han, i afseende å de ifrågaställda bevillnings- och andra till intägt föreskrifna medel, låtit komma sig till last, i vissa fall, försummelse att för dylika medel redovisa och, vid andra tillfällen, åsidosättande helt och hållet af sin pligt att desamma utfordra, jag äfven fann mig föranlåten att ställa borgmästaren under laga åtal för hvad han i ofvanomförmälda delar funnes hafva, i strid mot sina åligganden, handlat eller åsidosatt. Och som detta borgmästarens förfarande egentligen rörde befattningen med kronans uppbörd och annan inrättning tillkommande medel, de der skola, jemte kronouppbörden, emottagas och redovisas, öfverlemnade jag, likmätigt 5 och 13 §§ af Kongl. Kammarrättens instruktion den 15 Oktober 1831, till advokatfiskals-embetet derstädes att ett sådant åtal i laga ordning utföra; hvarvid borde anmärkas: 1:o att, ehuru Rikets Ständers bevillningsförordning af år 1835 och, i likhet dermed, deras författningar i samma ämne af åren 1824 och 1830 stadgade för Teaterdirektörer och andra personer, hvilka med tillstånd gifva representationer af mekaniska konster m. m. eller visa främmande djur m. m., en viss bevillningsafgift för hvarje representation, hvilken afgift, innan dessa personer från orten afreste eller pass den meddelades, skulle vara erlagd och qvitto derå kunna företes å den ort, dit de sig begåfvo, samt genom särskild författning, för dylika representationer, en ytterligare afgift till Kongl. teaterns pensionskassa blifvit påbjuden, uti ofvanberörde stad det förhållande icke dessmindre ägt rum,

att, vid åtskilliga tillfällen under loppet af åren 1828 till och med 1838, sådana personer gifvit representationer eller så kallade aftonunderhållningar, hvartill inträde emot betalning lemnats, utan att någondera af nyssnämnda afgifter synts vara utfordrade, erlagde eller redovisade; hvilket förhållande, om än icke kunde i bevis ledas, att, såsom angifvaren velat antyda, de stadgade afgifterna vid omförmälda tillfällen verkligen utgått, men blifvit olofligen undandragna, åtminstone, efter borgmästarens eget erkännande, att hafva tillåtit sådana representationer utan afgifternas gäldande, ådagalade en lika egenmäktig, som obehörig och derföre ansvarig eftergift af kronans och annan inrättnings tillständiga rätt; 2:o att borgmästaren, som år 1833, i egenskap af utmätningsförrättare, förordnat qvarstad å teaterföreståndaren Mellbloms tillhörigheter, för att dermed gäldas måtte de afgifter, Mellblom för de af honom då gifna representationer ålegat att utgöra, icke förr än år 1837 fogat anstalt om det i qvarstad satta godsets försäljning å offentlig auktion, ej heller sedermera förr än i Juni månad år 1842 affordrat vederbörande redogörelse för samma auktion, och under tiden år 1836 hos Konungens befallningshafvande i länet anmält, att någon teaterrepresentation år 1833 icke blifvit i Lindesberg gifven, hvarigenom borgmästaren låtit komma sig till last icke blott en sanningslös och missledande uppgift, utan äfven en mångårig försummelse, med den påföljd, att allmänna medel under tiden icke kunnat redovisas och levereras; samt 3:o att borgmästaren dels den 15 December 1839, enligt qvitto af teaterföreståndaren Hall, emottagit de stadgade och honom affordrade afgifter för flera då gifna representationer, dels, efter hvad borgmästaren äfven erkänt, samma år uppburit dylika, för tvänne andra representationer erlagda afgifter, men icke dessmindre den 30 Oktober 1840 till Konungens befallningshafvande inberättat, att, under nästföregångna årets lopp, några skådespel icke blifvit i Lindesberg uppförda, för hvilka bevillning och afgift till Kongl. teaterns pensionskassa bort utgå; en uppgift, som likväl, efter erhållen del af Jerlings första anklagelseskrift, borgmästaren återkallat och, under den 12 Januari 1841 till Konungens befallningshafvande, med anmälan om förra uppgiftens oriktighet, insändt sådana medel, influtna år 1839, jemte påföljda året 1840, till det belopp, hvartill de, enligt bifogad räkning, uppgingo; hvilket förfarande, det borgmästaren sökt förklara sålunda, att han, i anseende till den ovanliga tid på året, då ifrågavarande afgifter för år 1839 influtit, af glömska och misstag ansett dem tillhöra 1840 års uppbörd, ändock destoheldre påkallade beifran och ansvarighet, som, oansedt härutinnan en brottslig afsigt

icke bevisligen kunde borgmästaren tillvitas, det i allt fall uppenbarade en grof vårdslöshet samt frånvaro af all ordning och reda i hvad till uppbördsverket hörde. För öfrigt och beträffande det af borgmästaren begagnade sätt att för meranämnde afgifter redogöra; så enär, enligt hvad förut var sagdt, desamma dels tillhörde bevillningen och dels borde jemte denna uppbäras och redovisas, vore det äfven anmärkningsvärdt, att borgmästaren, i strid mot de tid efter annan utfärdade bevillningsförordningar och deri till efterlefnad åberopade instruktioner och förordnanden rörande räkenskaperna öfver kronouppbörden och redovisningen derför, uteslutit alla medel af förut omförmälda beskaffenhet utur de öfver uppbörden afgifna räkningar samt vid andra tider och tillfällen, än för dessas afgifvande stadgades, upprättat och aflemnat särskild redogörelse för sådana medel; hvilket förfaringssätt var icke allenast förbudet, utan äfven med ansvar belagdt. Allt detta meddelades advokatfiskals-embetet genom min den 20 Mars 1843 aflåtna skrifvelse, med uppdrag att, vid åtalets utförande enligt sålunda angifna grunder, jemväl iakttaga Kongl. Maj:ts och kronans samt Kongl. teaterns pensionskassas af målet beroende rätt.

Då advokatfiskals-embetet inför Kongl. Kammarrätten anställt en sådan talan, har borgmästaren Rubin uti afgifven förklaring hufvudsakligen åberopat hvad han förut i målet anfört, med tillägg endast, hvad angick den anmärkta uraktlåtenheten att af åtskilliga personer, som i Lindesberg uppfört mekaniska konster och aftonunderhållningar, fordra bevillning och teaterafgift, att bevillningsförordningen icke uttryckligen bemyndigade Magistraten att på förhand utfordra sådane afgifter, utan endast lemnade Magistraten öppet, att genom nekadt pass sätta skådespelaren i nödvändighet att desamma betala, samt att, enär, i afseende å sättet för redovisningen af omförmälde representationsafgifter, dermed, under borgmästarns företrädares tjenstetid, skall förfarits på enahanda sätt, utan att någon anmärkning dervid blifvit gjord, borgmästaren förmodat någon annan ordning för denna redovisning icke vara föreskrifven.

Uti afgifvet slutpåstående har advokatfiskals-embetet derefter, med åberopadt stöd af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken samt Kongl. brefven den 10 December 1756 och den 12 November 1761, yrkat, det borgmästaren Rubin för sina ifrågavarande tjenstefel måtte dömas förlustig tjenst och lön på sex månader; hvarjemte och enär upplyst och medgifvet vore, att alltifrån och med år 1828 till och med år 1838 nästan hvarje år skådespel af flera slag, hvartill inträde emot betalning lemnats, varit i Lindesberg upp-

förda, men bevillning till Kongl. Maj:t och kronan och afgift till Kongl. teaterns pensionskassa för skådespels uppförande der i staden endast för några af dessa år blifvit redovisad, hvaraf uppenbart vore, att Kongl. Maj:t och kronan samt Kongl. teaterns pensionskassa blifvit lidande, ehuru beloppet af deras förlust icke kunde uppgifvas eller numera med visshet utredas, advokatfiskals-embetet tillika påstått, det borgmästaren Rubin måtte förpligtas att till Kongl. Maj:t och kronan samt nämnde kassa utgifva skälig ersättning; öfver hvilket påstående borgmästaren Rubin blifvit hörd och med ytterligare förklaring i målet inkommit; hvaruppå Kongl. Kammarrätten, genom utslag den 31 December 1845, sig utlåtit, att som borgmästaren Rubin, uti sina förklaringar i målet, dels förmält sig icke kunna bestrida, det borgmästaren under loppet af åren 1828 till och med 1838 tillåtit teaterdirektörer och andra personer, hvilka, jemlikt de under nämnda tid gällande särskilda bevillningsförordningar, bort för de utaf dem med behörigt tillstånd gifna representationer af mekaniska konster eller förevisningar af främmande djur m. m. utgöra stadgad bevillning, förutom den genom särskild författning påbudna afgift till Kongl. teaterns pensionskassa, att uti staden Lindesberg uppföra skådespel eller gifva så kallade sceniska aftonunderhållningar, hvartill inträde emot betalning lemnats, utan att de sålunda stadgade afgifterna blifvit dem affordrade eller redovisade, dels ock vidgått, icke allenast att borgmästaren, som år 1833 förordnat om qvarstad å teaterföreståndaren Mellbloms åtskilliga tillhörigheter för gäldande af de afgifter, Mellblom för då gifna teatraliska föreställningar skolat utgöra, icke förr än år 1837 vidtagit anstallt om det i mät tagna godsets försäljning å offentlig auktion och sedermera icke förr än år 1842 och således efter det förhållandet emot honom blifvit hos Justitie-ombudsmannen anmärkt, affordrat vederbörande redogörelse för auktionsbeloppet, samt under tiden, år 1836, hos Konungens befallningshafvande i länet anmält, att några teater-representationer år 1833 icke i Lindesberg skola ägt rum, utan ock att borgmästaren af teaterföreståndaren Hall den 15 December 1839, på sätt ett handlingarne i målet bilagdt qvitto utvisade, emottagit afgifter för fem då redan gifna representationer med tillsammans 21 R:dr 32 sk. banko och samma år jemväl uppburit dylika afgifter för tvänne andra representationer med 8 R:dr 32 sk., eller tillsammans 30 R:dr 16 sk., men, det oaktadt, den 30 Oktober 1840 hos Konungens befallningshafvande i länet tillkännagifvit, att, under nästförutgångna året, några skådespel, hvarför dylika afgifter bort utgöras, icke i Lindesberg blifvit uppförda,

samt att borgmästaren, i strid med gällande författningar, intill år 1843 uteslutit alla ofvannämnda representationsafgifter utur den öfver uppbörden årligen afgifna räkenskapen och i annan ordning deröfver upprättat och afgifvit särkild redogörelse; alltså och emedan borgmästaren sålunda till last fölle, att han i embetets utöfning till Konungens befallningshafvande lemnat sanningslösa och missledande uppgifter angående oftanämnda representationsafgifter samt, genom mångårig försummelse att sådane afgifter utfordra, vållat uppskof och hinder i redovisningen af allmänna medel, äfvensom att han felat emot de föreskrifter angående sättet för uppbördens redovisning, som i gällande författningar voro meddelade; pröfvade, i förmågo af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, jemförd med Kongl. brefven den 10 December 1756 och den 12 November 1761, Kongl. Kammarrätten rättvist, det skulle borgmästaren Rubin, för uppenbar grof vårdslöshet och opålitlighet i embetets utöfning, under sex månaders tid vara förlustig sin i staden Lindesberg innehafvande borgmästaretjenst med åtföljande lönförmåner; och förpligtades borgmästaren att, för hvad genom berörde hans försummelse i tjenstens utöfning Kongl. Maj:t och kronan samt Kongl. teaterns pensionsinrättning frångått, vara ansvarig; i afseende hvarå, enär beloppet icke kunnat af advokatfiskals-embetet närmare uppgifvas eller med visshet bestämmas, samt då de för år 1839 till borgmästaren erlagda representations-afgifter under rättegången blifvit, i sammanhang med dylika afgifter för år 1840, redovisade, borgmästaren skulle ersätta hvad utaf belöpande afgifter för de af teaterföreståndaren Mellblom år 1833 i Lindesberg gifna representationer till Kongl. Maj:t och kronan samt Kongl. teaterns pensionsinrättning ännu kunde vara oguldet, likasom de för en utaf C. J. Blank, enligt hans vid handlingarne i målet bilagde affisch, den 5 April 1838 i nämnde stad gifven så kallad scenisk aftonunderhållning bestämda enahanda afgifter.

Uti detta Kongl. Kammarrättens utslag har hos Kongl. Maj:t, genom underdåniga besvär, borgmästaren Rubin sökt ändring, eller ock att af gunst och nåd varda, ifrån det honom ådömda ansvar befriad. Beroende målet ännu på Kongl. Maj:ts nådiga pröfning. *)

---

*) Detta mål är numera afgjordt. Sedan Konungens Högsta Domstol, på sätt dess protokoll för den 21 Oktober upplyser, vid målets föredragning i närvaro af *Herrar Justitieråden Themptander, Stråle, Bredberg, Backman, Grefve Snoilsky, Grefve G. A. Sparre* och *Schmidt*, funnit klaganden icke hafva anfört skäl, föranledande till ändring i Kammarrättens utslag, och ansett ej heller anledning förekomma att nåd för klaganden i underdånighet tillstyrka, har Kongl. Maj:t, efter föregången

Hos mig hade förre kryddkramhandlaren F. A. Döling skriftligen klagat deröfver, att, sedan Öfverståthållare-embetet för polisärenden upptagit ett af förre kryddkramhandlaren Erik Levander emot Döling anmäldt mål, Herr polismästaren B. C. Bergman, som handlagt detta mål, uppå Levanders yrkande förklarat Döling skyldig att träda i häkte, ehuru målet icke skall varit af den beskaffenhet, att Dölings häktande lagligen kunnat äga rum; öfver hvilken klagan Hr polismästaren, efter deraf erhållen del, inkommit med utlåtande, hvaremot Döling, enligt sin begäran fått afgifva skriftliga påminnelser och dervid ytterligare fullföljt sin klagan, som derefter förblifvit hvilande i afbidan på utgången af det till Stockholms Kämnersrätt förvista målet.

Af handlingarne inhämtades, huruledes hos Öfverståthållare-embetet för polisärenden den 27 Mars 1843 förre handlanden Levander, under uppgift, att Döling icke kunde i godo förmås att återlemna en af honom den 22 December 1842 emottagen skuldsedel å 1232 R:dr 35 sk. 7 rst. riksgäldssedlar eller uppfylla sitt löfte enligt hans utgifna förbindelse af samma dag, anhållit om kallelse å Döling, uti påstående, det honom måtte åläggas genast till Levander antingen återställa ofvannämnda skuldsedel eller fullgöra sin utgifna förbindelse samt betala ränta, jemte ersättning för rättegångskostnaden och för den skada, han genom sin uraktlåtenhet förorsakat. I anledning häraf kallad, inställde sig Döling nästpåföljde dagen den 28 Mars, då Levander företedde den åberopade, af Döling den 22 December 1842 utgifna handlingen, innehållande, "att Döling emottagit en revers af C. W. Åvall å 1232 R:dr 35 sk. 7 rst. riksgäldssedlar och förbunde sig att derför lemna valuta inom trenne dagar i 270 buteljer likör, dem han skulle kontant försälja efter 1 R:dr 12 sk. riksgäldssedlar buteljen, och hvilket skulle vara fullgjordt om en månad derefter och 50 buteljer deraf till då instundande Trettondedag jul;" förklarande Döling, som erkände sin förbindelse, att han till annan person lemnat den deri omnämnda revers. Sedan ytterligare förhör i målet den 31 Mars samt den 1 och 5 April för sig gått, derunder Döling, jemte anförande af de omständigheter, som skola vållat hinder emot fullgörande af hans förbindelse, invändt, att målet icke tillhörde

---

underdånig anmälan af klagandens nådansökning, genom utslag den 12 November, jemte utlåtande öfver anförda besvären i likhet med Högsta Domstolens beslut, förklarat Sig ej finna anledning att klaganden den sökta nåden förunna.

Tillägg under tryckningen.

hörde Öfverståthållare-embetets handläggning, utan borde upptagas vid domstol, hvarest Döling, som icke på bedrägligt sätt förskaffat sig denna kommission, skulle vara beredd att derför visa redo, men Levander deremot, enär redovisningen uteblifvit, och Dölings mening påtagligen vore att genom bedrägeri och svek, i likhet med hvad han förut gjort sig känd, förnärma Levanders rätt, yrkat Dölings inmanande i häkte, intill dess han rätt för sig gjort; förklarade Öfverståthållare-embetet, genom beslut sistnämnde dag, med kännedom deraf, att Döling ofta varit tilltalad för bedrägligt förhållande i handel och vandel samt derför äfven vid särskilda tillfällen blifvit häktad, Döling skyldig att genast träda i allmänt häkte; hvarefter Öfverståthållare-embetet den 7 och 8 April fortsatte förhören och slutligen den 10 i samma månad, då Levander, till säkerhet för hvars fordringsanspråk Döling erbjudit andra hos honom vid häktandet anhållna skuldsedlar, ansett dessa icke innefatta den säkerhet, att Levander kunde bestämma sig för nedläggande af sin talan, hänvisade målet till fullföljd vid Stockholms Kämnersrätt, med tillägg, att Döling borde i häkte afbida ransakning. När målet sedermera den 27 i sistberörde månad hos Kämnersrätten förekom, dervid Levander fullföljde sitt hos Öfverståthållare-embetet anmälda påstående om Dölings förpligtande att fullgöra hvad han, genom sin ifrågavarande förbindelse, sig åtagit, och Döling, jemte svaromål i hufvudsaken, yrkade, att han, som förmente sig icke hafva på något brottsligt sätt förfarit, måtte från häktet lösgifvas, meddelade Kämnersrätten, som icke fann den emot Döling väckta talan så beskaffad, att han i och för detta mål borde i häkte hållas, förordnande derom, att han genast komme att till Öfverståthållare-embetet öfverlemnas, för att, i fall annat hinder icke mötte, ställas på fri fot. Under fortsatt handläggning af målet den 11 derpåföljde Maj, då parterna tillstädeskommo och, i anledning af Rättens uppmaning till dem att med hvarannan söka i godo bilägga saken, Levander yttrade, att, i händelse Döling, såsom han uppgifvit, i Öfverståthållare-embetet nedsatt tvänne skuldsedlar af andra personer, den ena å 200 R:dr R:gs och den andra å 83 R:dr 16 sk. banko, samt medgåfve, att Levander finge emottaga dessa skuldförbindelser, hvartill Döling äfven förmälte sig villig, Levander, som derigenom ansåge sig godtgjord för sin fordran hos Döling, ville nedlägga all vidare talan emot honom samt emedlertid begärde, att målets ytterligare företagande måtte tills vidare bero på Levanders anmälan, beslöt Kämnersrätten, att vidare åtgärd med målet skulle hvila, intill dess begäran om dess fortsättande

framställdes, dock att sådant borde ske inom samma års slut, emedan i annat fall målet komme att ur Rättens diarier bortregistreras. Efter skedd anmälan om målets fortsättning, voro parterne åter tillstädes den 23 December, af hvilka Levander, under förmälan, att den ena af de skuldsedlar, han af Döling fått emottaga, skulle befinnas utan allt värde, enär dess utgifvare vore omyndig, derföre yrkade, att Döling måtte åläggas att sjelf indrifva den förskrifna summan eller af egna medel gälda densamma samt dessutom godtgöra Levanders besvär och kostnader; hvaremot Döling bestridde ersättningsanspråket, men yttrade sig beredvillig att betalning för den omförmälda skuldsedeln utsöka. Och sedan Levander, på fråga, bestämdt förklarat sig i öfrigt icke hafva något ersättnings- eller ansvarspåstående att emot Döling framställa, stadnade Kämnersrätten uti det för parterna äfven afsagda beslut, att, med afseende å Levanders sistberörda förklarande och då brottmålsansvar, enligt lag, icke heller kunde äga rum för Dölings underlåtenhet att inom bestämd tid fullgöra den af honom uthändigade förbindelsen, Rätten, jemte det Döling ifrån allt ansvar i målet frikändes, funne sig icke kunna med den af Levander väckta ersättningstalan, i den ordning målet till domstolen inkommit, taga vidare befattning, utan ägde Levander att derom efter stämning utföra, om han trodde sig dertill befogad.

Herr polismästaren Bergman hade uti sitt utlåtande öfver klagoskriften, i anledning af Dölings uppgift, att han skall för brottsligt förfarande varit oantastad ända till dess han af t. f. polismästaren Hultberg blifvit, likasom nu, på förment olagligt sätt i häkte inmanad, åberopat och ådagalagt, huruledes Döling tillförne, uppå särskilda personers ansökningar, varit till Öfverståthållare-embetet inkallad, för att lemna redovisning för emottagna skuldebref å större och mindre summor, först år 1830 och sedermera år 1838 vid tvänne tillfällen, det sednare med den påföljd, att han arresterades, vidare år 1839, år 1840 tvänne gånger och slutligen år 1841, af hvilka ansökningsmål trenne till domstols åtgärd remitterades, ett lemnades beroende på sökanden sjelf att sin talan vid domstol utföra och tvänne förföllo genom parterna emellan träffad förlikning; äfvensom att Döling är vorden sakfälld och dömd, dels genom Kongl. Maj:ts utslag den 10 April 1839, för det han sökt utprångla och beläna tvänne med falsk borgen försedda reverser, att böta 3000 R:dr banko, eller i brist deraf undergå tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd, hvilken bestraffning han jemväl kort derpå utstått, dels genom Stockholms Kämnersrätts lagakraftvunna utslag den 2 Februari

1842, att, för oredligt förfarande såsom ombudsman, böta 1000 R:dr eller, vid bristande tillgång, straffas med tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd; hvarförutan, i afseende å hans lefnadsförhållanden för öfrigt kunde tilläggas, att han skulle hafva fyra särskilda gånger till sina borgenärer afstått sin egendom och, enligt vederbörandes bevis, vore år 1842 taxerad för borgerlig rörelse till 20 R:dr, men att detta belopp och de öfriga honom påförda utskylder till Kongl. Maj:t och Kronan blifvit, på grund af fattigdom, ur räkenskaperna afskrifna. Anförande Hr polismästaren vidare, att i 2 § af Kongl. förordningen den 29 Juni 1833, huru med försvarslösa personer förhållas bör, benämndes en person, hvilken på förenämnda sätt är vorden tilltalad, dömd och med högsta kroppsplikt afstraffad, för vanartad, en benämning, som torde för Döling vara den lindrigaste, när han, efter hvad allmänt kändt vore, större delen af sin lefnad hämtat sin bergning af det han bedrägligen kunnat åtkomma. I afseende å så beskaffade personer tillkomme det Konungens befallningshafvande och polismyndigheterna att förfoga, om och huruvida desse borde på fri fot vistas, särdeles då bedrägligt förhållande lades dem till last. Och som Döling, vid ifrågavarande tillfälle, ytterligare varit för dylika bedrägliga transaktioner angifven samt, i enlighet med målsägarens yrkande, förklarats skyldig att träda i häkte, ville Hr polismästaren hemställa, om han kunde anses hafva dervid förfarit så utan all laga anledning, att åtal derför borde äga rum.

Vid öfvervägande af detta allt med hvad mera förekommit, ansåg jag frågan, huru Hr polismästaren Bergmans öfverklagade förfarande borde betraktas, hufvudsakligen bero på beskaffenheten af det mål, som emot Döling hos Öfverståthållare-embetet anmältes. Dervid förekom, att Levanders talan innefattade påstående om Dölings förpligtande i följd af sin skriftliga förbindelse, att antingen återställa den deri omnämnde skuldsedel, eller ock fullgöra förbindelsen samt betala ränta, jemte ersättning för den genom hans uraktlåtenhet vållade kostnad och skada. Under målets vidare handläggning och sedan Döling erkänt sin förbindelse samt i öfrigt med svar bemött Levanders påstående, men tillika invändt, att målet icke skulle tillhöra Öfverståthållare-embetet, utan borde vid domstol upptagas, anförde väl Levander, såsom anledning för sitt yrkande om Dölings inmanande i häkte, att dennes mening påtagligen vore att genom bedrägeri och svek förnärma Levanders rätt; men Levander uppgaf icke, huruledes detta förmenta bedrägeri eller svek skulle af Döling utföras, än mindre att sådant skett, hvarföre hans häktande yrkades icke ovilkorligt, utan till dess han rätt för sig gjort. Vid

dessa förhållanden och som stämning eller käromål vore grunden för rättegång, syntes det efter min tanka otvifvelaktigt, att Levanders emot Döling anmälda talan, för sig betraktad, var af tvistemåls egenskap och destomindre kunde, genom Dölings genmäle, förändras till den af brottmål, som han icke förnekade sin förbindelse eller undandrog sig dess fullgörande, ehuru i sednare afseendet framställdes flera erinringar, de der likväl ostridigt hade bort pröfvas, innan de kunde förkastas; hvilken pröfning åter, att sluta af hvad Öfverståthållare-embetets protokoll innehölle, alldeles åsidosattes. Då nu målet, i följd af dess omförmälda egenskap, rätteligen icke tillhört Öfverståthållare-embetet för polisärenden, samt detta embetes ytterligare befattning dermed således saknat stöd af lag, kunde fördenskull den omständigheten, att Levander under målets fortgång antydt (icke bestämdt angifvit) Dölings transaktion såsom bedräglig, lika litet som kännedomen derom, att Döling ofta skall varit tilltalad för bedrägligt förhållande i handel och vandel samt derför äfven vid särskilda tillfällen blifvit häktad, innefatta laga anledning för Öfverståthållare-embetet att, vid ifrågavarande tillfälle, förklara honom skyldig att i häkte träda; ett beslut, som ej heller i någon mån rättfärdigades, hvarken genom hvad hos Öfverståthållare-embetet vid de fortsatta förhören förefallit, utmärkande fastmera den vanliga gången af en redovisningstvist, hvilken finge bero på käranden att fullfölja eller nedlägga, eller genom målets hos domstolen erhållna lagenliga utveckling och slut, ådagaläggande till öfverflöd dess rätta egenskap af tvistemål, deri brottmålsansvar lagligen ej kunde äga rum, och visande derjemte vådan att göra afseende å en i sjelfva verket obestämd angifvelse, hvilken käranden sedermera icke ville eller med fog kunde vidare förklara.

Genom denna utredning af frågan, som bekräftade, att den sak, hvari Döling blifvit hos Öfverståthållare-embetet hörd, icke i något hänseende kunde räknas ibland dem, der svaranden eller den tilltalade lagligen finge i häkte manas, voro ock de till styrko för Öfverståthållare-embetets beslut uppgifna grunder, i hvad de angingo sjelfva saken, fullkomligen vederlagda; hvaraf följde, att ej mindre samma beslut, än Öfverståthållare-embetets, när förhören slutades, meddelade förklarande, att Döling borde i häktet afbida företagande af den till Kämnersrätten förvisade ransakningen, måste finnas uppenbarligen lagstridiga, så vida icke detta omdöme kunde mildras genom andra härvid förekommande omständigheter. Hr polismästaren Bergmans andragande i sistnämnde syftning borde derföre äfven närmare skärskådas. Vid Hr polismästarens uppgift om de flera tillförne hos Öfverståthållare-

embetet emot Döling anmälda mål, rörande yrkad redovisning för emottagna skuldebref, kunde då med skäl den erinran äga rum, att beskaffenheten och utgången af dessa mål, så vidt derför vore redovisadt, icke rättfärdigade Öfverståthållare-embetets befogenhet att med dem taga befattning, och att således Öfverståthållare-embetet deraf icke bort hämta någon anledning att det nu ifrågavarande upptaga. Hvad Hr polismästaren i öfrigt anfört, dels om tvänne särskildt uppgifna, och till deras beskaffenhet här ofvan beskrifna mål, deri Döling blifvit till böter fälld och, vid bristande tillgång dertill, kroppsplikt honom ålagd, dels om Dölings fyra särskilda gånger anhängiggjorda konkurser, dels ock om hans närvarande fattigdoms-tillstånd, lemnade väl tillförlitliga och till äfventyrs för andra nyttiga upplysningar om Dölings framfarna lefnad, motsägande hans egna uppgifter derom i klagoskriften; men den slutföljd, Hr polismästaren af detta anförande velat draga, att nemligen en person, under dylika förhållanden, borde anses vanartad i den mening, 2 § af Kongl. Förordningen den 29 Juni 1833 utmärkte, måste efter min tanka destohellre sakna all grund, som åberopade stadgandet, deri omtalades person dömd och straffad för bedrägligt eller ärerörigt förhållande, eller tjufnad och andra gröfre brott, icke afsåge sådana gerningar, hvilka kunde med böter försonas och ej medförde förlust af rättigheten att tillhöra borgerskapet; en rättighet, hvarvid, efter hvad upplyst blifvit, Döling ännu var bibehållen, oansedt de flera åtal, för hvilka han varit blottställd, och de domar, som öfver honom blifvit fällda. Häraf och enär ingen torde vilja påstå, att blott fattigdom utmärkte vanart, visade sig äfven, att ej mindre Hr polismästarens ifrån en oriktig lagtolkning härledda erinran om Konungens befallningshafvandes och polismyndigheternas makt att afgöra, om vanartiga personer finge vistas på fri fot eller icke, än Hr polismästarens bedömande af Dölings fordna lefnad måste för närvarande fall befinnas utan vigt och tillämpning.

Då sålunda de särskilda af Hr polismästaren Bergman anförda omständigheter lagligen icke kunnat hafva någon inflytelse å behandlingen af ifrågavarande sak, med hvilken Öfverståthållare-embetet rätteligen ej ägt att sig befatta, och samma omständigheter ej heller inneburit giltig anledning att beröfva Döling personlig frihet, qvarstod, utan förändring, den anmärkta lagstridigheten af Öfverståthållare-embetets förfarande att inmana Döling i häkte och låta honom derstädes förblifva. Ett sådant förfarande, om än tillkommet af orätt fattadt förstånd om lagen och dess föreskrifter samt utfördt af missledt nit i embetets utöfning, innebar likväl en lagöfverträdelse

af den eftertänkliga art, att den icke borde utan beifran lemnas. Jag fann mig alltså föranlåten att fullfölja hvad sålunda anmärkt blifvit, och, jemte skrifvelse härom af den 12 Februari 1844, öfverlemna handlingarne i detta mål till advokatfiskals-embetet i Kongl. Svea Hofrätt, för att inför Kongl. Hofrätten emot Hr polismästaren Bergman anställa och utföra den talan, lag och sakens beskaffenhet påkallade, dervid tillfälle borde beredas Döling, att blifva hörd och anmäla det ersättningspåstående, hvartill han kunde finna sig befogad.

Sedan advokatfiskals-embetet, till följd häraf, inför Kongl. Hofrätten anställt sin talan emot Hr polismästaren Bergman och dervid, på ofvan antydda grunder, yrkat, att Hr polismästaren, för Öfverståthållare-embetets omförmälda lagstridiga förordnanden, måtte, med stöd af 9 kap. 5 § Utsökningsbalken jemförd med 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, dömas att böta trehundra daler silfvermynt med etthundra riksdaler banko, äfvensom förpligtas att icke allenast godtgöra Döling för det lidande, honom, på sätt berördt är, tillskyndats, utan ock, jemlikt stadgandet i Kongl. brefvet den 11 December 1766, ersätta Kongl. Maj:t och kronan kostnaden för Dölings underhåll i häktet den tid han, såsom nämndt är, derstädes förvarats, har ej mindre Hr polismästaren Bergman med ytterligare förklaring inkommit, än äfven Döling ägt tillfälle att ersättningsanspråk anmäla; hvarefter Kongl. Hofrätten, genom utslag den 11 Juli 1845, sig yttrat, att som upplyst och medgifvet vore, att sedan förre kryddkramhandlanden Levander hos Öfverståthållare-embetet för polisärenden anmält, att förre handlanden Döling den 22 December 1842 fått af Levander emottaga en skuldsedel å 1232 R:dr 35 sk. 7 rst. Riksgäldssedlar, emot skriftlig förbindelse att inom två dagar tillhandahålla Levander 270 buteljer likör såsom valuta för skuldsedeln, och samma likör till uppgifvet pris för Levanders räkning inom viss tid i Januari 1843 försälja, men ej kunde i godo förmås att återställa skuldsedeln eller sin berörda förbindelse fullgöra, samt i anseende härtill icke allenast yrkat, att Döling måtte tillhållas återlemna skuldsedeln eller uppfylla sin förbindelse samt betala ränta och ersätta Levander den skada, som vore honom tillskyndad, utan ock, enär Döling, vid förhör, som i anledning häraf blifvit af Öfverståthållare-embetet med honom anställda, icke gittat återskaffa skuldsedeln eller gifva utfäst valuta för densamma, tillvitat Döling att, genom bedrägeri och svek, vilja Levander förnärma, och hemställt, om icke Döling förty borde i häkte inmanas, Hr polismästaren Bergman, å Öfverståthållare-embetets vägnar, genom beslut den 5 nästpåföljde April

förordnat, att Döling, hvilken för bedrägligt förhållande i handel och vandel ofta varit tilltalad och jemväl häktad, skulle inmanas i häkte, och genom beslut den 27 i samma månad, då målet blifvit för vidare handläggning till domstol hänskjutet, föreskrifvit, det Döling borde i häkte afbida ransakning; men det tillmäle, genom hvilket sålunda blifvit af Levander hos Öfverståthållare-embetet väckt fråga ej mindre om skuldfordran än om svekfullt och bedrägligt förhållande af Döling i honom af Levander anförtrodd sysslomanna-befattning, icke afsett brott af urbota beskaffenhet och följaktligen, emot grunderna för lagens stadgande i 1 kap. 1 och 2 §§ Straffbalken, ej kunnat utgöra laga skäl att Döling i häkte inmana; alltså och då vid det förhållande, att Döling ej var vid ifrågakomna tillfälle till Öfverståthållare-embetet inkallad, för att i öfverensstämmelse med Kongl. förordningen angående försvarslösa personer den 19 Juni 1833 behandlas, något yttrande, huruvida Döling, i anseende dertill, att han tillförne blifvit sakfälld för delaktighet i förfalskningsbrott, utprångling och belåning af skuldsedlar, försedda med falsk borgen, samt oredligt förfarande i egenskap af syssloman, varit att betrakta såsom vanartad person och förty kunnat af Öfverståthållare-embetet i förvar tagas, icke i detta mål erfordrades, men vid jemförelse af omständigheterna i målet och Hr polismästarens förklaranden ej antagas må, att Hr polismästarens olagliga beslut om Dölings häktande tillkommit af hat och illvilja eller för egen eller andras vinning, pröfvade Kongl. Hofrätten, i förmågo af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, rättvist, det Hr polismästaren Bergman för den felaktighet, som härutinnan honom till last fölle, skulle böta femtio daler silfvermynt med sexton riksdaler 32 sk. samt ersätta Döling för det honom genom samma beslut tillskyndade lidande med tjugo riksdaler banko; hvarförutan Hr polismästaren förpligtades återgälda Kongl. Maj:t och kronan kostnaden för Dölings underhåll i häktet intill dess han, i följd af Kämnersrättens den 27 April 1843 meddelade beslut, blef derutur lösgifven.

De underdåniga besvär öfver Kongl. Hofrättens utslag, som hos Kongl. Maj:t blifvit å svarandens sida anförda, hafva ännu icke till pröfning förekommit.

Den speciella redovisningen för de genom mina embetsåtgärder inledda anmärkningsmål och deras utgång är nu slutad. Det har redan i början af denna berättelse blifvit sagdt, att antalet af dessa mål under ifrågavarande tidrymd, likasom under de nästförutgångna fyra åren, betydligen förminskats emot tillförne, tillbaka räknadt till år 1834; och orsakerna dertill äro äfven

antydda. Men detta förhållande påkallar destomera nödvändigheten att nu, i likhet med hvad förr iakttagits, fästa uppmärksamhet å de af öfriga vederbörande i förrberörda hänseenden väckta och fullföljda mål, för att sålunda bereda en öfversigt af hvad i synnerhet emot lagskipningen blifvit anmärkt, och derigenom gifva grund för ett omdöme uti den vigtiga frågan, huru de lagskipande myndigheterna uppfyllt sin bestämmelse och motsvarat samhällets rättmätiga anspråk.

Efter att derföre hafva inhämtat kännedom om alla mål af omförmälda beskaffenhet, så vidt de blifvit afgjorda åren 1844 och 1845, bör jag icke underlåta att särskildt bemärka dem, hvilka, vare sig för åtalade embetsförbrytelsens svårare egenskap, eller för målets utgång, förete mindre vanliga förhållanden. Af sådan art förekommer egentligen blott tvänne mål, hos Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge gjorda anhängiga, och hvilka således här nedan kortligen uppfattas.

Hos Listers Häradsrätt, under ordförande af häradshöfdingen Hr hofrättsrådet och riddaren S. E. Trägårdh, hade bönderne Jon Nilsson i Knutstorp, Måns Olsson i Melby, Mattis Jönsson i Kulla, Lars Mattisson i Mörrum och Nils Håkansson i Kullarp den 7 Maj 1822, vid utförande af deras till häradsrätten instämda talan att få i börd lösa ett sextondedels mantal N:o 53 Hosaby, såsom bördeskilling nedsatt 1444 R:dr 21 sk. 4 rst. banko. Då, efter bördetvistens slut, bördemännen anmälte sig, för att återfå bördeskillingen, blefvo de, under hvarjehanda förevändningar, i många års tid uppehållna i deras lagliga rätt. Inseende omsider, att de icke i godo kunde komma i åtnjutande af denna rätt, sökte de att göra den lagligen gällande emot Hr hofrättsrådet Trädgårdh, som, efter hvad bekant blifvit, hade uttagit bördeskillingen; men okunnige om laga rättegångsordning, vände de sig för sådant ändamål till Häradsrätten och yrkade der, efter stämning, att af Hr hofrättsrådet utbekomma det belopp, bördeskillingen utgjort, jemte ränta och kostnadsersättning. Härigenom bereddes tillfälle att å svarande sidan, genom invändningar dels emot domstolens behörighet dels rörande andra rättegångsfrågor, ytterligare i flera år fördröja saken, till dess den af käranderne fullföljdes i Kongl. Hofrätten, hvarest advokatfiskals-embetet, vid erhållen kunskap derom, anställde åtal emot bemälde domare, såsom den der ifrågavarande bördeskilling uttagit och användt; äfvensom vidare och sedan han deröfver blifvit hörd, advokatfiskals-embetet påstod laga ansvar å honom, hvilken, efter hvad upplystes, icke förr än under åtalet den 20 Maj

1843

1843 och då ej annorlunda, än med utgifna förbindelser, för bördeskillingen redovisat. Kongl. Hofrätten afgjorde saken genom utslag den 29 Oktober 1844 och yttrade, att enär oftanämnde, i Listers häradsrätt under Hr hofrättsrådet Trägårdhs ordförande insatta bördeskilling icke lagligen kunnat komma utur häradsrättens vård annorledes, än genom densammas kontanta utbetalning inför rätten till vederbörande part, samt Hr hofrättsrådet icke allenast erkänt sig sedermera hafva innehaft bördeskillingen, af hvilken han, då icke ens föreburits, att dermed blifvit på nyssberörde sätt förfaret, följaktligen obehörigen satt sig i besittning, utan äfven många år fördröjt redovisning och utbetalning af samma medel; pröfvade Kongl. Hofrätten, i förmågo af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken rättvist döma honom, som förut pliktat för olaga behandling af frågor om bördeskilling, att, för det grofva embetsfel, som sålunda låg honom till last, under ett år vara förlustig sitt i Listers och Bräkne härader innehafvande häradshöfdinge-embete med thy åtföljande löninkomster; om verkställighet hvaraf Kongl. Hofrätten, sedan dess utslag vunnit laga kraft eller fastställelse, ville uppå advokatfiskals-embetets anmälan föranstalta. Och har Kongl. Maj:t, uppå den sakfälldes underdåniga besvär häröfver, medelst Dess i Högsta Domstolen beslutade utslag af den 7 Oktober 1845 sig utlåtit och funnit skäl icke vara anfördt, som till ändring i Hofrättens beslut kunde föranleda; om hvilket slut, efter hvad Högsta Domstolens protokoll för nyssnämnda dag innehåller, närvarande *Herrar Justitieråden Stråle, Bredberg, Nyblæus, Engelhart, Backman, Grefve G. A. Sparre* och *Schmidt* sig förenat; hvarefter, i anledning af den sakfälldes underdåniga ansökning att af nåd ifrån det honom ådömda ansvar förskonas, Kongl. Maj:t, sedan Dess Högsta Domstol underdånigt utlåtande deröfver afgifvit, i utslag den 11 Februari innevarande år behagat förklara Sig icke finna anledning att ansökningen bifalla.

Inför samma Kongl. Hofrätt hade advokatfiskals-embetet derstädes särskilda tider anställt åtal emot Justitiarien i Engelholm, häradshöfdingen J. Fristedt, för felaktigt och lagstridigt förfarande vid utöfningen af det honom anförtrodda domare- och justitiarie-embete, hvarvid följande omständigheter blifvit honom till last förda, nemligen: 1:o obehörigt dröjsmål att afgöra och till ena parten aflemna slutligt utslag uti ett hos rådstufvurätten i nämnde stad år 1836 anhängigt skuldfordringsmål; 2:o försummelse att i stadgad tid och ordning hos Kongl. Hofrätten anmäla, om och hvilka testaments- och arfshandlingar, som under åren 1838, 1839 och 1840 vid rådstufvurätten

blifvit bevakade af den beskaffenhet, att bevillning derför skolat erläggas; 3:o underlåtenhet att inom bestämd tid och i fullständigt skick till Hans Exellens Hr Justitie-Stats-Ministern insända förteckningar å de hos rådstufvurätten år 1838 handlagda brottmål och civila rättegångsärenden; 4:o uteblifven renovation af rådstufvurättens lagfarts-, inteknings-, äktenskapsförords- och förmynderskaps-protokoll för flera månader 1841; 5:o otillständigt uppehåll med expedierande af rådstufvurättens den 14 December 1840 gifna utslag angående en för hustjufnad tilltalad och häktad person, samt bestyrkande med embetsbetyg af veterligen sanningslösa uppgifter om denna person i Engelholms kronohäktes fånglistor för år 1841; 6:o obehörigt dröjsmål att till Kongl. Hofrätten insända rådstufvurättens ransakning och den 7 April 1841 beslutade, underställda utslag angående en för förfalskningsbrott dömd person, hvilken sålunda kommit att längre tid än vederbort i häkte qvarblifva; 7:o olagligt uppskof med befordrande till delgifning och verkställighet af Bjäre häradsrätts utslag den 21 Maj 1841 angående en för hustjufnad anklagad person, som af sådan anledning i häkte oskäligen qvarhållits; 8:o uteblifvande med renoverade exemplar af rådstufvurättens domböcker för åren 1830 till och med 1840, och 9:o yppade hvarjehanda oordningar och brister i afseende på domböcker, protokoll och andra handlingar, hörande till rådstufvurättens arkiv; öfver hvilket allt Fristedt dels skriftligen sig förklarat dels blifvit inför Kongl. Hofrätten hörd; och hvaruppå advokatfiskals-embetet, i afgifna slutpåståenden, yrkat, att Fristedt, som icke låtit sig rätta af de å hans tillförne åtalade flerfaldiga tjensteförseelser redan använda bestraffningar, måtte, enligt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, för samtliga ofvanberörda fel och förbrytelser, i en bot dömas sitt domare- och justitiarie-embete förlustig samt förpligtas att uppgifna ersättningar gälda. Genom utslag den 28 Oktober 1844, hade Kongl. Hofrätten sig utlåtit, att då ifrågavarande emot Fristedt åtalade försummelser och förgripelser voro af den för domare-embetets helgd och medborgares rättigheter förnärmande beskaffenhet, att de ej kunde med böter eller suspension försonas, Kongl. Hofrätten, med afseende jemväl å de i öfrigt anförda skäl och under åberopande af nyssnämnda lagrum, pröfvade rättvist döma Fristedt att, för hvad honom i anmärkta delar till last låg, i en bot vara sitt innehafvande domare- och justitiarie-embete förlustig samt icke allenast ersätta Kongl. Maj:t och kronan kostnaden för underhåll i häktet åt ofvanbemälda för brott dömda personer under den tid, de derstädes, genom Fristedts förvållande, obehörigen qvarblifvit, med tillsammans sextioen R:dr 4 sk. 4 rst. banko, utan ock godtgöra de utgifter, som kunde åtgå till iord-

ningställande af rådstufvurättens arkiv och afhjelpande af deri befunna brister; vederbörande, som förmente sig lidande i följd af Fristedts tjensteförsummelse, öppet lemnadt att derför emot honom framdeles utföra talan. Efter det Fristedt hos Kongl. Maj:t i underdånighet sökt ändring i detta utslag, eller ock att af nåd varda vid den honom anförtrodda justitiarie-tjenst bibehållen, och sedan anmäldt blifvit, att Fristedt den 10 December 1845 aflidit, är slutligen detta mål föredraget i Konungens Högsta Domstol den 13 Januari innevarande år, och Kongl. Maj:ts utslag under samma dag meddeladt, af innehåll, att enär Hofrätten, i lemnad hänvisning till ändrings sökande i dess ofvanberörde utslag, rätteligen föreskrifvit, bland annat, att klaganden skulle vid sina underdåniga besvär, hvilka borde sist den 12 December 1844 ingifvas, foga bevis, att han hos vederbörande embetsmyndighet nedsatt ådömda ersättningsbeloppet till Kongl. Maj:t och kronan, vid äfventyr att, om sådant försummades, besvären ej kommo under pröfning, men klaganden icke förr än den 28 i nämnde månad, och således efter besvärstidens utgång, till Kongl. Maj:t inlemnat bevis öfver verkställd nedsättning af omförmälda ersättningsbelopp, Kongl. Maj:t funne de anförda besvären ej kunna till pröfning upptagas; och ansåge Kongl. Maj:t, då upplyst var, att Fristedt aflidit, hans nådansökning hafva förfallit.

Ibland öfriga anmärkningsmålen finnas visserligen äfven sådana, som berört åtskilliga under lagskipningen förekomna åtgärder och domslut, hvilka, såsom lagstridiga, påkallat åtal, rättelse och ansvar; men de flesta hafva angått hvarjehanda ringare fel och förseelser vid embetsutöfningen. Ansvarigheten har emedlertid icke vid något tillfälle öfverstigit böter och ersättningsskyldighet; och understundom stannat endast vid sistnämnda påföljd; hvarförutan i några fall, der hvarken böter eller ersättningsskyldighet kunnat äga rum, anmärkningarne åtminstone föranledt dertill, att åtalade förfaranden blifvit ogillade och vederbörande derom förständigade. Uti andra mål åter, till antalet utgörande nära en femtedel af det hela, äro angifvelserna utan afseende lemnade.

Alla dessa af Rikets Hofrätter under ifrågavarande år afgjorda anmärkningsmål, när dertill räknas de, för hvilka här ofvan är specielt redovisadt, kunna slutligen till deras beskaffenhet, antal och utgång sammanfattas enligt efterföljande förteckning, som först upptager de mål, uti hvilka, för de tilltalade, ansvar eller annan laga rättelse ifrågakommit, nemligen:

	Af Kgl. Svea Hofrätt.		Af Kgl. Göta Hofrätt.		Af Kgl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.		Summa.
	1844.	1845.	1844.	1845.	1844.	1845.	
För olaga dom eller beslut i tvistemål eller brottmål	9	9	9	20	13	3	63
För försummelse med handlingars eller domböckers insändande, eller förseelser mot expeditions-taxan . .	20	14	3	7	6	3	53
För andra fel eller försummelser i embetsutöfning	12	7	7	11	5	3	45
Summa	41	30	19	38	24	9	161
Härtill komma de mål, uti hvilka de angifne blifvit frikände, dels genom utslag	4	3	3	10	4	3	27
dels derigenom, att målen afskrifvits, eller utan pröfning fått förfalla	1	—	6	5	1	2	15
Summa	5	3	9	15	5	5	42
Summa Summarum	46	33	28	53	29	14	203

Det bör för öfrigt anmärkas, att antalet af domare och tjenstemän, som blifvit angifne eller tilltalade endast uppgår till 142, hvaraf hos Kongl. Svea Hofrätt 53, hos Kongl. Götha Hofrätt 61 samt hos Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge 28: att flera angifvelser eller åtal förekommit emot samma domare eller myndighet, hvadan de tilltalades antal är vida mindre, än summan af anmärkningsmål; och att ibland de inför Kongl. Svea Hofrätt tilltalade räknas 15 år 1844 och 11 år 1845, hvilka underlåtit att i laga tid insända domböcker och derför genast, uppå advokatfiskals-embetets påstående, blifvit till böter fällda; hvaremot sådana åtal i de andra Hofrätterna endast äga rum vid de tillfällen, då vederbörande, som i nyssberörde hänseende sig försummat, icke iakttaga först meddelad erinran att sin eftersatta skyldighet fullgöra. För falsk eller obehörig angifvelse af embetsbrott är, under dessa åren, ingen enskild person till ansvar fälld.

Den allmänna öfversigt, som i de tillförne af trycket utgångna embetsberättelser för åren 1834 till och med 1841 blifvit meddelad angående domstolarnes och öfriga judiciella embetsmyndigheters göromål, omfattande åren 1830 till och med 1840, kunde, vid afgifvande af embetsberättelsen för åren 1842 och 1843, icke fortsättas af orsak, som då äfven tillkännagafs. En sådan utredning af lagskipningens tillstånd bör således vid detta tillfälle iakttagas ifrån och med år 1841, fortgående till och med år 1844, såsom förr, hufvudsakligen grundad å de under tiden till Kongl. Maj:t ifrån Hans Exellens Hr Justitie-Stats-Ministern inkomna berättelser om justitie-förvaltningen i riket, samt med ledning tillika af särskildt inhämtade upplysningar, på sätt följande sammandrag gifva vid handen:

Civila Rättegångs-Ärenden:

Domstolarne å Landet.

Härads-Rätterna.	1841.	1842.	1843.	1844.
Konkursmål, under året inkomna	456.	425.	579.	644.
Skuldfordringsmål, dito	37,084.	30,784.	32,268.	35,512.
Andra tvistemål, dito	26,078.	25,279.	25,468.	25,533.
Ekonomi- och ansökningsmål, dito	*).	19,302.	20,223.	22,026.
Summa	63,618.	75,790.	78,538.	83,715.
Förlikta	23,746.	22,855.	23,512.	24,594.
Oafgjorda vid årets slut	10,245.	10,838.	10,933.	11,027.
Ägodelnings-Rätterna.				
Ägodelnings- eller skiftesmål, under året inkomna	1,431.	1,472.	1,563.	1,545.
Förlikta	54.	81.	72.	66.
Oafgjorda vid årets slut	260.	260.	282.	355.
Grufve- och Bergstings-Rätterna.				
Skuldfordringsmål, under året inkomna . . .	206.	115.	94.	137.
Andra tvistemål, dito	124.	174.	121.	155.

*) Uppgift härom saknas för år 1841.

	1841.	1842.	1843.	1844.
Ekonomi- och ansökningsmål, under året inkomna	437.	476.	408.	404.
Summa	767.	765.	623.	696.
Förlikta	139.	76.	68.	57.
Oafgjorda vid årets slut	112.	138.	114.	133.

Lagmans-Rätterna.

Skuldfordrings- och andra tvistemål, under året inkomna	4,930.	5,025.	5,115.	4,978.
Förlikta eller genom underlåten fullföljd förfallna	1,889.	1,976.	2,073.	2,031.
Oafgjorda vid årets slut	149.	128.	126.	134.
Af besluten motvädjade till Hofrätt	1,193.	837.	1,179.	1,059.

Domstolarne i Städerna.

Kämners-Rätterna.

Skuldfordringsmål, under året inkomna . . .	3,994.	4,223.	3,836.	3,476.
Andra tvistemål, dito	695.	675.	663.	662.
Ansökningsmål dito	*).	216.	240.	220.
Summa	4,689.	5,114.	4,739.	4,358.
Förlikta	1,477.	1,655.	1,577.	1,296.
Oafgjorda vid årets slut	338.	356.	375.	339.
Af besluten motvädjade till Rådstufvurätt . .	686.	645.	629.	583.

Rådstufvu-Rätterna.

Konkursmål, under året inkomna	578.	586.	670.	643.
Skuldfordringsmål, instämda under året . . .	1,823.	1,743.	1,857.	2,044.
Andra tvistemål, genom vad, besvär eller instämning under året inkomna	1,800.	1,712.	1,679.	1,293.
Ekonomi- och ansökningsmål, under året inkomna	*).	7,922.	8,295.	8,093.
Summa	4,201.	11,963.	12,501.	12,073.

*) Uppgift härom saknas för år 1841.

	1841.	1842.	1843.	1844.
Förlikta	917.	903.	1,009.	923.
Oafgjorda vid årets slut	885.	1,144.	1,216.	1,327.
Af besluten motvädjade till Hofrätt	498.	444.	451.	445.
Akademiska Konsistorierna i Upsala och Lund.				
Skuldfordringsmål, under året inkomna . . .	11.	13.	18.	17.
Andra tvistemål, dito	3.	2.	1.	6.
Ansökningsmål, dito	*).	20.	1.	—
Summa	14.	35.	20.	23.
Förlikta	4.	7.	11.	7.
Oafgjorda vid årets slut	4.	3.	1.	—
Kongl. Nedre Borgrätten i Stockholm.				
Skuldfordringsmål, under året inkomna . . .	36.	18.	19.	13.
Andra tvistemål, dito	4.	15.	7.	5.
Ekonomi- och ansökningsmål, dito	*).	45.	71.	60.
Summa	40.	78.	97.	78.
Förlikta	19.	8.	8.	12.
Oafgjorda vid årets slut	5.	4.	3.	2.
Öfverståthållare-embetet i Stockholm och Konungens Befallningshafvande i riket.				
Skuldfordringsmål, under året inkomna . . .	97,004.	97,476.	110,301.	109,249.
Ekonomi- och Politimål, dito	17,373.	19,583.	20,556.	19,284.
Observations- och Balansmål, dito	199.	199.	219.	216.
Kongl. Maj:ts bref och remisser, dito . . .	2,199.	1,946.	1,724.	1,951.
Handräckningsärenden från embetsmyndigheter	88,770.	92,414.	96,540.	97,201.
Till verkställighet under året inkomna domar och utslag i civila mål	1,036.	991.	973.	886.

*) Uppgift härom saknas för år 1841.

Öfver-Domstolarne.

Kongl. Svea Hofrätt.

	1841.	1842.	1843.	1844.	Oafgjorda.
Konkursmål, instämda under året . . .	26.	25.	17.	21.	30.
„ vädjade „ . . .	91.	83.	62.	62.	34.
Tvistemål, instämda „ . . .	3.	14.	12.	10.	22.
„ vädjade „ . . .	425.	378.	489.	402.	361.
Fiskaliska aktioner emot domare eller andra embetsmän	40.	36.	36.	21.	5.
Besvärs- och ansökningsmål	1,043.	913.	757.	710.	55.
Kongl. Maijts bref och remisser . . .	109.	87.	86.	99.	12.
Andra ärenden	1,956.	1,940.	1,761.	1,950.	27.
Summa	3,693.	3,476.	3,220.	3,275.	546.

Kongl. Götha Hofrätt.

Konkursmål, instämda under året . . .	4.	11.	19.	8.	18
„ vädjade „ . .	40.	40.	27.	55.	60.
Tvistemål, instämda „ . .	17.	7.	11.	3.	11.
„ vädjade „ . .	482.	414.	403.	351.	378.
Fiskaliska aktioner	54.	52.	44.	48.	55.
Besvärs- och ansökningsmål	838.	778.	882.	996.	208.
Kongl. Majts nådiga bref och remisser .	89.	89.	151.	201.	11.
Andra ärenden	2,191.	1,282.	1,469.	1,798.	—
Summa	3,715.	2,673.	3,006.	3,460.	741.

Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.

Konkursmål, instämda under året . . .	—	5.	5.	2.	—
„ vädjade „ . . .	16.	19.	25.	31.	7.
Tvistemål, instämda „ . . .	1.	3.	2.	2.	2.

Tvistemål,

	1841.	1842.	1843.	1844.	Oafgjorda.
Tvistemål, vädjade under året . . .	288.	298.	320.	277.	26.
Fiskaliska aktioner	12.	10.	18.	21.	6.
Besvärs- och ansökningsmål	498.	747.	916.	798.	29.
Kongl. Maj:ts nådiga bref och remisser	44.	30.	34.	40.	5.
Andra ärenden	492.	713.	1,172.	1,068.	1.
Summa	1,351.	1,825.	2,492.	2,239.	76.
Kongl. Öfre Borgrätten i Stockholm.					
Ifrån Nedre Borgrätten vädjade mål . .	9.	8.	3.	—	—
Besvärs- och ansökningsmål	33.	37.	20.	26.	—
Konungens Högsta Domstol, der målen föredragas genom Justitie-Revisions-Expeditionen.					
Revisions-saker, ifrån Hof- och Öfverrätter under året fullföljda	206.	181.	192.	164.	217.
Skiftesmål, ifrån Ägodelningsrätterna likaledes	153.	137.	154.	137.	59.
Besvärs- och ansökningsmål, under året inkomna *)	1,445.	1,345.	1,419.	1,315.	683.
Härförutan böra äfven upptagas:					
Kabinetts-ärenden, eller sådana ansökningsmål, som omedelbarligen inför Kongl. Maj:t i Statsrådet förekomma, nu mera uppå Herr Justitie-Stats-Ministerns underdåniga föredragning, men fortfarande ingifvas till Justitie-revisions-expeditionen och i vissa fall, innan föredragningen, hos Högsta Domstolen anmälas	614.	564.	587.	627.	—

*) Af dessa mål, hvilka, enligt hvad i förra berättelserna omförmäles, utan åtskillnad af deras beskaffenhet emottagas och föredragas samt derföre, sammanräknade uppgifvas, äro ungefärligen en tredjedel civila; hvaremot de öfriga, såsom brottmål, rätteligen böra ibland sådana här nedan beräknas.

Brottmål,

af samtliga Domstolarne i Riket handlagda.

Antal af brott och förseelser, för hvilka personer blifvit sakfällde:

	1841.	1842.	1843.	1844.
Försmädelse emot Gud	1.	1.	2.	—
Gäckeri med den offentliga Gudstjensten eller dervid åstadkommen förargelse	42.	41.	39.	52.
Mened	5.	17.	15.	20.
Mord, dråp	27.	27.	44.	46.
Förgöring genom förgift eller försök till sådant brott	3.	8.	4.	4.
Utan uppsåt eller af olycka vållande till annans död	72.	49.	61.	66.
Barnamod, vållande till barns död, hvarom 16 kap. Missgerningsbalken handlar	32.	32.	43.	50.
Könsförbrytelser, som i 56 till och med 59 kap. Missgerningsbalken omtalas	*).	11.	16.	14.
Tidelag eller försök dertill	10.	10.	11.	5.
Mordbrand, eller försök dertill	2.	4.	9.	11.
Röfveri, rån	6.	13.	19.	19.
Förbrytelser med ord eller gerning emot föräldrar, stjuf- eller svärföräldrar	108.	129.	121.	77.
Edsöresbrott och andra gröfre fredsbrott . . .	44.	122.	169.	129.
Förfalskningsbrott	169.	210.	198.	202.
Stöld, snatteri	2,505.	3,348.	3,095.	2,646.
Summa	3,026.	4,022.	3,846.	3,341.
Öfverträdelse af förordningen mot fylleri och dryckenskap	4,692.	3,942.	4,170.	3,884.

*) Uppgift härom saknas för år 1841.

	1841.	1842.	1843.	1844.
Transport	4,692.	3,942.	4,170.	3,884.
Andra brott af mindre svår beskaffenhet samt förseelser emot tull-, bränvinsbrännings- och andra ekonomiska författningar	17,959.	23,938.	23,055.	24,895.
Summa	22,651.	27,880.	27,225.	28,779
Summa Summarum	25,677.	31,902.	31,071.	32,120.
hvarvid dock anmärkes, att de *sakfäldes antal* utgjort: män	22,105.	25,369.	27,040.	31,131.
qvinnor	3,203.	4,643.	3,916.	4,202.
Dertill kommer: *tilltalade, men frikände eller icke fällde*	4,910.	7,362.	6,536.	6,617.
Summa	30,218.	37,374.	37,492.	41,950.
Sjelfmord	193.	194.	200.	186.

I afseende å handläggningen af brottmål vid Hofrätterna i riket och hos Konungens Högsta Domstol, till större delen sådana, som i följd af underställning eller genom besvär och ansökningar inkommit samt följaktligen, enär de varit förut af annan domstol eller embetsmyndighet upptagna, i förestående beräkning ingått, bör emedlertid äfven uppgifvas antalet af dessa mål och andra förekomna ärenden af brottmålsegenskap, enligt deröfver gjord sammanfattning, nemligen:

Kongl. Svea Hofrätt.

	1841.	1842.	1843.	1844.	Oafgjorda.
Underställda brottmål, inkomna under året	534.	613.	582.	572.	89.
Besvärs- och ansökningsmål, . dito . .	660.	617.	575.	638.	148.
Kongl. Maj:ts bref och remisser, dito . .	57.	65.	70.	71.	23.
Andra Ärenden, ... dito . .	463.	688.	482.	447.	6.
Summa	1,714.	1,983.	1,709.	1,728.	266.

	1841.	1842.	1843.	1844.	Oafgjorda.
Kongl. Götha Hofrätt.					
Underställda brottmål, inkomna under året	474.	554.	604.	593.	56.
Besvärs- och ansökningsmål, . dito . .	622.	553.	581.	525.	317.
Kongl. Maj:ts bref och remisser, dito . .	106.	74.	92.	115.	1.
Andra ärenden, ... dito . .	97.	86.	129.	78.	—
Summa	1,299.	1,267.	1,406.	1,311.	374.
Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.					
Underställda brottmål, inkomna under året	188.	209.	219.	207.	13.
Besvärs- och ansökningsmål, . dito . .	336.	381.	299.	289.	16.
Kongl. Maj:ts bref och remisser, dito . .	150.	152.	82.	48.	9.
Andra ärenden, ... dito . .	40.	48.	40.	22.	2.
Summa	714.	790.	640.	566.	40.
Konungens Högsta Domstol,					
uppå Justitie-Revisionens föredragning.					
Besvärs- och ansökningsmål, beräknade ibland de civila målen.					
Kammarrättsmål, hvarmed förstås kronobalansmål, samt dertill hörande redovisnings- och ersättningsfrågor, inkomna under året	8.	7.	12.	12.	20.
Ifrån Krigsdomstol eller eljest anmälda, Krigsmakten rörande Justitieärenden, dito	83.	78.	45.	46.	33.
Af Hof- och Öfverrätter hemställda brottmål, eller sådana, deri de brottslige blifvit dödsstraff ålagda, dito	43.	53.	68.	90.	5.

Hvad sistnämnda mål angår, hvilka, så vida Högsta Domstolen äfven pröfvat de anklagade skyldige till dödsstraff, sedermera och slutligen, antin-

gen de sakfällde sökt nåd eller icke, blifvit i underdånighet hos Konungen i Dess Statsråd anmälda, och hvarom för åren 1841—1843 i sednaste årsberättelsen en kort uppgift förekommer, hämtad ifrån meddelade underrättelser, hvilka dock befunnits ofullständiga och icke tillförlitliga; har jag ej underlåtit att nu, då den egentliga och närmare redogörelsen äfven för dessa mål bör gifvas, anställa den i sådant hänseende nödiga och noggranna undersökning ej mindre för nyssomförmälda år, än för året 1844, hvarigenom med full tillförlitlighet är utredt: beskaffenheten af de brott, för hvilka dödsstraff blifvit ådömda: antalet af de sakfällda, understundom två eller flera för delaktighet i samma brott: skillnaden emellan sakfällda af man- och af qvinnkön; samt ändtligen, huruvida de blifvit benådade eller icke, i hvilket sednare fall dösstraffet samma år eller ock det nästderpåföljda gått i fullbordan; visande förhållandet sålunda:

	1841.				1842.				1843.				1844.				Summa.		Summa Summarum.
	Ej benådade.		Benådade.		Ej benådade.		Benådade.		Ej benådade.		Benådade.		Ej benådade.		Benådade.		Ej benådade.	Benådade.	
	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.	M.	Q.			
Efterapning eller förfalskning af sedelmynt	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	7	7
Mord, dråp, förgiftning eller försök till sådant brott	12	2	31	3	2	—	21	4	4	—	32	6	—	—	42	9	20	148	168
Barnamord	—	—	—	9	—	—	—	8	—	—	—	5	—	—	—	15	—	37	37
Blodskam	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	5	5
Mordbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	6	1	—	10	10
Röfveri, rån	—	—	4	—	—	—	9	—	1	—	11	—	—	—	23	1	1	48	49
Embetsmans öfverfallande	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Subordinationsbrott, rymning ur krigstjenst	—	—	2	—	—	—	6	—	—	—	8	—	—	—	11	—	—	27	27
Nidingstjufnad	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	8	8
	12	2	41	13	2	—	40	12	5	—	59	12	—	—	88	28	21	293	314
	14.		54.		2.		52.		5.		71.		—		116.		314.		
	68.				54.				76.				116.						

Efter hvad förra Embetsberättelserna, sednast den för åren 1840 och 1841, gifva vid handen, hade, ifrån och med år 1830 till och med år 1839

eller under loppet af tio år, blifvit till dödsstraff dömda 603 personer, ibland hvilka icke benådade 169, hvaraf 140 män och 29 qvinnor, undergått sådant straff, men de öfriga 434, hvaraf 314 män och 120 qvinnor erhållit nåd; visande ett medeltal, för år räknadt, af 60 dömde, 17 ej benådade och 43 benådade. Under de sedermera förflutna fem åren, ifrån och med år 1840, hvarom sistnämnde berättelse äfven innehåller uppgift, samt till och med år 1844, hafva de sakfälldes antal utgjort 365, ibland hvilka blott 23, hvaraf 21 män och 2 qvinnor, ej blifvit benådade, utan undergått dödsstraffet, men de öfriga 342, hvaraf 262 män och 80 qvinnor, vunnit förskoning derifrån; således, för denna tid, ett årligt medeltal af 73 dömde, 5 ej benådade och 68 benådade. Sammanläggas åter de femton åren, hvarunder de dömdes antal utgjort 968, de icke benådades 192 och de benådades 776, uppstår ett meddeltal, för år räknadt, af 64 dömde, 13 ej benådade och 51 benådade. Högsta antalet icke benådade har förekommit år 1831, utgörande 21 af 68 dömde; hvaremot och sedan åren 1840 och 1842 visat det minsta antalet icke benådade, nemligen hvardera året endast 2, året 1844 slutligen företer det i dubbelt hänseende sällsynta resultat, att de dömdes antal varit utom jemförelse det största, uppgående till 116, och att alla blifvit ifrån dödsstraffet förskonade. Börande likväl icke lemnas obemäldt, att, efter hvad undersökningen, fortsatt äfven för en sednare tid, ådagalägger, åtskilliga brottmål af särdeles svår beskaffenhet, inkomna åren 1843 och 1844 samt till afgörande sistnämnda år beredda, förblifvit hvilande och först år 1845 under slutlig skärskådan kommit; de flesta redan före Januari månads utgång med deri tilltalade och sakfällde till ett antal af 19 personer, ibland hvilka endast 10 erhållit nåd, men de öfriga 9 icke benådade undergått ådömda dödsstraff. Det visar sig således, att här ofvan för år 1844 upptagna antal dömde kunnat vara ökadt till 135, men i sådant fall deribland icke benådade 9 och benådade 126; ett förhållande dessa bägge kathegorier emellan närmast jemnförligt med förutgångna året 1843: och hvaraf i öfrigt torde inhämtas, dels att 1844 års resultat egentligen är anmärkningsvärdt i hänseende till de sakfälldes vida större antal, än något år tillförne, dels ock att nödvändigheten af dödsstraff, åtminstone för vissa brott af den mest svåra art, fortfarande erkännes.

Då, i sednaste årsberättelsen, såsom äfven blef anmäldt, de i förutgångne berättelserna meddelade utförligare uppgifter, sist för år 1840, angående för

brott eller såsom vanartiga och försvarslösa å fästningarne och allmänna arbetsinrättningarne förvarade fångar, ej heller fortsattes, utan lemnades å sido, för att i sammanhang med Justitieförvaltningen i allmänhet förekomma, fordrar ordningen att låta den nu lemnade öfversigten af lagskipningens tillstånd efterföljas af likaledes för ifrågavarande åren, ifrån och med 1841 till och med 1844 fortgående uppgifter rörande förutnämnda ämne, hvilka, efter jemförelse emellan inkomna fångförteckningar och de, för samma år, till Kongl. Maj:t af Styrelsen öfver fängelserna och allmänna arbetsinrättningarne i riket afgifne underdåniga berättelser, kunna indelas på sätt här nedan visas, nemligen:

1:o Uppgift å de brott, som af de i fästningarne och arbetsinrättningarne förvarade fångar, män och qvinnor, blifvit begångna:

	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
af Lifstidsfångar:								
Mord, dråp, förgöring genom förgift . .	67	13	72	19	73	23	101	23
Barnamord	—	22	—	21	—	17	—	21
Mordbrand	4	5	4	4	3	6	5	5
Röfveri, rån	41	—	40	—	53	—	63	—
Blodskam	4	—	2	—	1	—	1	—
Våld emot föräldrar	3	—	3	—	3	—	3	—
Domares öfverfallande i embetet	1	—	1	—	1	—	1	—
Subordinationsbrott	14	—	13	—	16	—	21	—
Förfalskning af bankosedlar	21	—	16	—	10	—	10	—
Stöld	595	78	610	93	659	89	717	101
af de till straffängelse på viss tid dömde:								
Mord, dråp, förgöring genom förgift . .	64	5	74	6	84	9	111	8
Barnamord, vållande till fosters död . .	—	78	—	79	—	83	—	90
Mordbrand	2	2	2	2	3	1	6	2
Röfveri, rån	32	—	28	—	27	1	44	2
Tidelag	8	—	9	—	6	—	6	—
Blodskam, tvägifte	2	1	2	1	1	1	3	3
Våld emot föräldrar eller husbönder . .	1	1	—	2	—	—	1	—
Edsöres- eller andra fredsbrott	50	3	49	2	71	1	60	1
Förfalskningsbrott	36	4	19	3	22	3	25	3

	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
Stöld, inbrott i afsigt att stjäla	708	148	737	157	742	169	757	161
Förskingring af allmänna medel	4	—	5	—	—	—	—	—
Bedrägligt eller vårdslöst förfarande under konkurs, eller annat bedrägeri	14	—	15	—	17	—	20	—
Subordinationsbrott	18	—	19	—	11	—	16	—
Rymning ur krigstjenst, kronopersedlars förskingring, myteri om bord	24	—	34	—	26	—	20	—
Brott emot tull- eller seglations-författningarne	23	—	33	—	26	—	11	—
Tryckfrihetsbrott	1	—	—	—	—	—	—	—
Fylleri	57	35	25	18	—	1	—	—

2:o Uppgift å antalet fångar under hela året:

a) *Å rikets samtlige fästningar och straff-fängelser, samt allmänna arbets- och korrektions-inrättningar, äfvensom vid Pionier- eller arbets-korpserne:*	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
Lifstidsfångar	784	117	823	136	820	135	923	148
Till straffängelse på bestämd tid dömde	1,028	279	1,028	273	1,036	269	1,081	270
I brist af laga försvar till allmänt arbete dömde	2,156	409	2,160	379	2,626	403	2,822	451
Kapitulanter, eller för opålitligt uppförande från värfvade regementena utstrukne soldater	*)	—	*)	—	479	—	427	—
Bekännelsefångar	17	—	16	—	15	—	16	—
Summa . . .	3,985	805	4,027	788	4,976	807	5,269	869

*) Antalet ej uppgifvet särskilt.

b) *Uti länshäktena och större städers häkten:*	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	p.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
För undergående af ransakning eller fängelse vid vatten och bröd	7,763	1,540	8,363	1,682	9,503	1,799	9,671	1,791
För undergående af fängelse i brist af vites- och ensaksböter	1,474	311	1,529	313	1,477	357	1,529	334
I afvaktan på anställning vid f. d. Pionnier-korpsen eller nuvarande arbets-korpsen	354	—	237	—	527	—	460	—
Såsom tilltalade för försvarslöshet eller olofligt kringstrykande	4,002	875	4,087	1,029	4,428	1,206	4,525	1,195
För undergående af bysättning	527	13	327	12	331	8	355	11
Summa . . .	14,120	2,739	14,543	3,036	16,266	3,370	16,540	3,331
Summa Summarum . . .	18,105	3,544	18,570	3.824	21,242	4,177	21,809	4,200
	21,649		22,394		25,419		26,009	
Barn, som åtföljt föräldrarne	329		322		340		302	

I afseende å denna uppgift bör dock anmärkas, dels att fångantalet här synes större, än det i sjelfva verket varit, enär ej kunnat undvikas, att samma person blifvit mer än en gång beräknad, i händelse af dess, under året, ifrån en till annan ort skedda förflyttning, hvilket, särdeles hvad angår straff- och ransakningsfångar, icke sällan inträffar; dels ock att större delen af de i läns- och stadshäktena upptagna fångar, hvarunder äfven begripas de till fängelsestraff, vid bristande böter, dömda samt de såsom försvarslösa anhållna, derifrån åter utgått efter längre eller kortare tids, ofta blott några dagars förlopp.

En säkrare grund för beräkning af fångarnes till- eller aftagande antal kan deremot hämtas af

3:o Uppgift å fångars antal vid hvartdera årets slut:

	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
Lifstidsfångar å fästningarne eller arbets- och korrektionsinrättningarne	658	111	706	121	767	125	858	126
Till straffängelse på bestämd tid dömde å d:o	689	185	705	186	731	192	709	197
Summa . . .	1,347	296	1,411	307	1,498	317	1,567	323
Bekännelsefångar	16	—	13	—	14	—	12	—

Till allmänt arbete i brist af laga försvar dömde, eller för opålitligt uppförande från värfvade regementena utstrukna:	1841.		1842.		1843.		1844.	
	m.	q.	m.	q.	m.	q.	m.	q.
Å korrektions-inrättningarne	1,063	304	1,019	304	905	310	677	336
Vid f. d. pionnier- eller nuvarande arbetskorpsen:								
Försvarslöse eller fästningsklassen . .	479	—	482	—	940	—	1,397	—
Kapitulanter eller soldatklassen . . .	234	—	216	—	227	—	198	—
I länshäktena förvarade, till allmänt arbete dömde	327	—	382	—	272	—	205	—
Summa . . .	2,103	304	2,099	304	2,344	310	2,477	336
Summa Summarum . . .	3,466	600	3,523	611	3,856	627	4,056	659
	4,066		4,134		4,483		4,715	
Vid samma tidpunkter funnos i läns- och större stadsfängelser häktade:								
Tilltalade eller dömda för brott	1,066		1,240		1,222		1,225	
Undergående fängelsestraff för bristande tillgång till vites- och ensaksböter . .	51		65		34		64	
Anhållne såsom kringstrykande eller försvarslöse	205		213		370		319	
Transportfångar	—		—		48		70	
Bysatte för gäld	50		31		47		43	
Summa . . .	1,372		1,549		1,721		1,721	
Hela fångantalet	5,438		5,683		6,204		6,436	
Barn, som åtföljt föräldrarne i fängelse .	16		34		45		20	

Med hänvisning för öfrigt till hvad äldre berättelserna härom innehålla, meddelas äfven, i sammandrag derutur och ur det nu anförda,

4:o Upgift å antalet af de till fästningarne och korrektionsinrättningarne dömde fångar, såsom det vid slutet af hvarje år befunnits:

	1825.	1827.	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.
dömda för brott	938	1,019	1,036	1,023	1,128	1,111	1,102	1,169	1,295
„ för vanart eller försvarslöshet	1,332	1,467	1,797	1,831	2,305	2,231	2,262	2,104	2,092
Summa . . .	2,270	2,486	2,833	2,854	3,433	3,342	3,364	3,272	3,387

	1837.	1838.	1839.	1840.	1841.	1842.	1843.	1844.
dömda för brott	1,327	1,399	1,457	1,620	1,659	1,731	1,829	1,902
„ för vanart eller försvarslöshet . .	2,204	2,257	2,374	2,283	2,407	2,403	2,654	2,813
Summa . . .	3,531	3,656	3,831	3,903	4,066	4,134	4,483	4,715

Häraf inhämtas, att under loppet af tjugu år, eller ifrån och med år 1825, då fångarne voro 2,270, till och med år 1844, då de upgått till 4,715, fångantalet, genom den årligen, med tvänne tillfälliga undantag, skedda tillökningen, mer än fördubblats; hvilket gäller i afseende å ej mindre de för brott dömda, eller så kallade straff-fångar, än äfven de för vanart eller försvarslöshet till allmänna arbetsinrättningarne förfallna; likväl öfvervägande ibland fångar af mankön, under det, att deremot antalet fångar af qvinnkön ökats föga mer än till hälften öfver hvad det förstnämnde år utgjorde. Af hela fångantalet äro ungefärligen sex sjundedelar af mankön och blott en sjundedel af qvinnkön. Hvad straff-fångarne angår, bestå de flesta, omkring tre fjerdedelar, af sådane, som för itererade tjufnadsbrott blifvit straffarbete för lifstiden eller vissa år ålagdt; så att den återstående fjerdedelen inbegriper alla dem, som för andra och, till det mesta, gröfre brott blifvit sakfällda. Beträffande åter de för vanart eller försvarslöshet till allmänt arbete dömda, så har, sedan, enligt hvad i sednaste årsberättelsen, äfvensom i den derefter vid Riksdagen afgifna berättelse, är omförmäldt, Kongl. Maj:ts under den 8 Augusti 1842 i nåder meddelade beslut, om inrättande af en "krono-arbetskorps i fyra särskilda klasser", gått i verkställighet, det förändrade förhållande i afseende å fångar af mankön inträdt, att, när år 1841 ibland 2,103 fångar befunnits å Carlsborgs fästning förlagde 479 pionnierer, jemte 234 kapitulanter, utgörande soldatklassen, tillsammans 715, men de öfriga 1,390 förvarade dels å korrektionsinrättningarne, och dels, i anseende till bristande utrymme derstädes, uti länshäktena, arbetskorpsens under de påföljda åren bildade särskilda klasser uptogo vid 1844 års slut, då fångantalet uppstigit till 2,477, icke mindre än 1,397 tillhörande fästningsklasserna och 198 kapitulanter, tillsammans 1585, sysselsatte med allmänna arbeten å fästningarne eller å andra ställen; hvaremot antalet af de å korrektionsinrättningarne och i länshäktena qvarvarande nedgått till 882. Dessutom kan anmärkas, att ifrån arbetskorpsen, särdeles af soldatklassen, flera blifvit frigifna och i tjenst hos enskilde antagna, så ock att de vid arbeten utom fästningarne anställda i allmänhet ådagalagt lydnad, ordning och ett i öfrigt förbättradt uppförande; hvaraf otvifvelaktigt vill synas, att denna stiftelse skall motsvara sitt ändamål, att, genom en sålunda förändrad behandling af fångarne, i den mån de göra sig förtjente deraf, bereda dem

förhoppning och utsigt, att varda i samhället åter upptagna; en fördel ytterligare befästad medelst Kongl. Maj:ts nådiga stadga af den 29 Maj innevarande år, "angående försvarslöse och till allmänt arbete förfallne personer", hvilken i flera och vigtiga afseenden för framtiden tryggar den försvarslöses rätt och frihet. Af denna lagstiftning och hufvudsakligast af det lämpligare straffsystem, som genom en ny, snart förväntad, Brottmålslag varder infördt, torde således med någon säkerhet, om icke genast, åtminstone småningom en högeligen önskvärd minskning i fångantalet kunna påräknas.

Likmätigt 59 § Riksdagsordningen har det ålegat Rikets Ständers Kommitterade till tryckfrihetens vård att, efter sistförlidne Riksdags slut, hafva uppsigt öfver behörig fortgång af tryckningen utaf de Bihanget till Riks-Ståndens protokoll tillhörande handlingar, jemte Rikets Ständers förafskedade Riksdagsbeslut; hvarförutan Rikets Ständer vid samma Riksdag, genom särskildt förordnande af den 15 Maj 1845, åt Kommitterade uppdragit att vaka deröfver, det så väl Grundlagarne, med de deruti vid Riksdagen antagna förändringar, vid skeende omtryckning af samma Lagar, som ock Riksdagsbeslutet blefvo felfritt tryckta.

I följd häraf äro, under Kommitterades tillsyn, alla de vid Riksdagens slut icke af trycket utkomna handlingar, som i ofvannämnda Bihang till Riks-Ståndens protokoll bort inflyta, redan inom 1845 års utgång färdigtryckta, jemte det öfver handlingarne upprättade register; äfvensom, och efter det Kommitterade åt deras åliggande i öfriga delar egnat synnerlig omsorg, Riksdagsbeslutet och Grundlagarne blifvit af trycket utgifna och i samma års Författningssamling intagna, Riksdagsbeslutet under N:o 19, Regeringsformen under N:o 23, Riksdagsordningen under N:o 25 och Tryckfrihetsförordningen under N:o 28. Stockholm den 30 September 1846.

C. L. Landin.

J. N. Söllscher.

TILL

RIKETS HÖGLOFLIGE STÄNDER

Berättelse

AF

DERAS JUSTITIE-OMBUDSMAN,

AFGIFVEN VID LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM ÅR 1847.

STOCKHOLM, 1847.
P. A. Norstedt & Söner, *Kongl. Boktryckare.*

Vördsamt Memorial.

Sedan Rikets Höglofl. Ständer, vid den år 1844 började urtima Riksdag, å nyo täckts lemna mig det utmärkta förtroende att vara Deras Justitie-ombudsman, får jag härmedelst, vid nu förestående lagtima Riksdagen, inför Rikets Höglofl. Ständer vördsamt framlägga den allmänna redogörelse angående Embetets förvaltning, som i Grundlagen och särskildt fastställda Instruktionen anbefalles.

Då, tillförne vid tvänne Riksmöten, Rikets Höglofl. Ständer, efter föregången granskning, behagat gilla de af mig angifna åsigter och grunder, i öfverensstämmelse med hvilka Embetet under förflutna tidskiftena blifvit

utöfvadt, har det varit min pligt och utgjort mitt fortsatta bemödande att dervid bibehålla samma åsigter och grunder äfven under sednaste tidskiftet, hvilket, kortare än hvartdera af de förra, dels derföre och dels i följd af andra omständigheter, företer ett jemförelsevis mindre antal redovisningsämnen.

Regeringsformen och ofvannämnda Instruktion, som bestämma föremål och gränsor för Justitie-ombudsmannens embetsverksamhet, lemna i allmänhet åt hans egen urskiljning att densamma tillbörligen iakttaga och fullgöra; men de utmärka tillika, den förra i 106 § och den sednare i 5 och 12 §§, de fall, då särskilda förordnanden eller uppdrag dertill erfordras eller kunna förväntas.

Det ena och utan tvifvel vigtigaste, hvarom i Regeringsformens 106 § och Instruktionens 5 § förmäles, det nemligen, då Rikets Ständers Konstitutions-utskott beslutar anställande af åtal emot Konungens Rådgifvare, hade, efter hvad bekant är, vid hvartdera af de begge förutgångna Riksmötena inträffat, men deremot vid det sistförflutna icke ägt rum.

Det andra, uti Instruktionens 12 § antydt, rörer tilltal emot Rikets Ständers Fullmäktige i Banken och Riksgäldskontoret, af Rikets Ständer sjelfve, Deras Banko-utskott eller Revisorer beslutadt; men ett sådant beslut har under sednare tiden lika litet som tillförne utgått; äfvensom ej heller annan laga orsak till embetsåtgärd i detta hänseende ännu förekommit.

Ordningen, ej mindre än frågans vigt, fordrar vidare att särskildt nämna, det hvarken de vid tvänne tillfällen anmälda klagomål eller andra förhållanden visat anledningar dertill, att den i Regeringsformens 101 § beskrifna oförmodade händelse inträffat, som skulle hafva förpligtat Embetets innehafvare att emot Konungens Högsta Domstol eller någon af Dess Ledamöter med anmärkning och åtal uppträda.

Hvad åter angår lagskipningen i öfrigt samt andra offentliga myndigheters förhandlingar, hafva väl angifvelser och klagomål ofta af enskilda personer blifvit anförda, men merendels, såsom obefogade eller obestyrkta, eller ock genom infordrade utlåtanden vederlagda och förklarade, bort utan vidare afseende lemnas, så att blott några få föranledt tilltal emot de anklagade. Härförutan och hufvudsakligast under utöfningen af den mig åliggande allmänna tillsyn öfver lagarnes efterlefnad af Domare och Embetsmän, äro anmärkningar väckta och, sedan nödiga upplysningar eller vederbörandes förklaringar inhämtats, slutligen pröfvade; hvarvid många ibland dessa anmärk-

ningar, efter en sådan föregången utredning, kunnat förfalla; äfvensom vid tillfällen, då anledning varit till anmärkningarnes fullföljd, men underrättelse ingått, att Konungens Justitiekansler likaledes anmärkt och beifrat samma förhållanden, min vidare embetsåtgärd icke varit af nöden; hvaremot, vid öfriga tillfällen, vederbörandes lagstridiga befunna domslut eller förfaranden blifvit i laga ordning åtalade. De sålunda till åtal förvisade anmärknings- och klagomål, ibland hvilka icke något af särdeles svår beskaffenhet förekommit, hafva ådagalagt dels olaga domslut, dels annat fel och dels försummelse i embete eller tjenst, hvarigenom i de flesta fall enskildes lidande eller skada orsakats; omständigheter, hvilka, ej mindre än understundom vederbörandes vidhållande af lagstridiga åsigter eller bemödande att försvara oriktiga förfaranden, påkallat ansvar och rättelse. Men, likasom uti min vördsamma berättelse vid sistförlidna Riksdag anmältes, att under då förflutna tiden antalet af fullföljda anmärknings- och klagomål betydligen förminskats emot tillförne, kan äfven nu vördsamt tillkännagifvas, att detta förhållande under sednaste tiden fortfarit; dertill orsakerna synas hafva varit desamma, som då angåfvos, nemligen: vederbörandes större uppmärksamhet å sig sjelfva, föranledd af förr gjorda och ofta återkommande anmärkningar, hvarom de af trycket utgångna Embetsberättelserna meddelat allmännare kännedom: Hr Justitiekanslerens likaledes åt lagskipningen egnade tillsyn, som beredt möjligheten att utan omgång iakttaga den i Instruktionen för Justitie-ombudsmannen antydda ordning, att allmänligen och i vanliga fall Hr Justitiekansleren först må skärskåda Domares och Embetsmäns åtgärder; samt ändtligen de af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer beslutade Författningar, angående icke blott i allmänhet förändrade, utan äfven för vissa fall tydligen förklarade grunder för beräkning af den i 5 Kap. 4 § Straffbalken stadgade kroppsplikt, hvarigenom alla tvifvelsmål i sådana hänseenden bort vara undanröjda.

Öfvergående nu till en omständligare redovisning för embetsförvaltningen, så vidt de af mig inledda ärenden och frågor blifvit af domaremakten pröfvade och afgjorda, har jag derom att vördsamt åberopa bilagda, redan genom trycket allmänheten meddelade Berättelse för åren 1844 och 1845 samt här nedan vidare afhandla de mål, hvilka sedermera likaledes blifvit till slut bragte. De ännu återstående, så ock hvad för öfrigt under embetsförvaltningen förekommit, inhämtas af de vid Expeditionen förda Diarier och Registratur, hvilka, jemte dertill hörande handlingar, skola till Rikets Höglofl. Ständers Lag-utskott inlemnas.

Enligt hvad nyss åberopade Embetsberättelse, pag. 29 och följande, utvisar, hade Kongl. Göta Hofrätt, uppå advokatfiskals-embetets derstädes anställda åtal emot Landshöfdinge-embetet i Östergötlands län, dels för underlåtenhet att i Konungens befallningshafvandes den 30 Juni 1840 fattade utslag uti ett mål rörande ny vägdelning inom Göstrings härad meddela laglig och fullständig föreskrift, huru med utslagets kungörande och delgifvande borde tillgå, dels ock för dröjsmål och försummelse att utslaget behörigen expediera, genom utslag den 9 Juli 1845, med tillämpning af 1 Kap. 12 § Rättegångsbalken, dömt landssekreteraren och landskamereraren, hvilka begge ansågos hafva i förra afseendet emot deras embetspligt brutit, att derför hvar för sig böta tretiotre riksdaler sexton skillingar, samt, jemlikt Kongl. Expeditionstaxan och 24 Kap. 5 § nyssnämnda balk, fällt landssekreteraren särskildt att, för den sednare honom till last räknade förseelsen, plikta tjugufem daler med åtta riksdaler sexton skillingar; hvaröfver hos Kongl. Maj:t underdåniga besvär af svaranderne blifvit anförda.

Af Konungens Högsta Domstols protokoll för den 24 November 1846 inhämtas, att, då, i närvaro af *Herrar Justitieråden Stråle, Bredberg, Engelhart, Grefve Snoilsky, Grefve Carl Sparre,* nu mera Presidenten *Grefve G. A. Sparre* och *Schmidt,* detta mål är vordet till afgörande företaget, Högsta Domstolens *fleste Herrar Ledamöter* funno skäl icke hafva förekommit till annan ändring i Hofrättens öfverklagade utslag, än att, enär landskamereraren, på åtal af advokatfiskals-embetet i Kammarrätten, blifvit för tillgrepp af allmänna medel dömd, bland annat, till tjenstens förlust, (hvilket sednare mål då ännu på Kongl. Maj:ts nådiga skärskådan berodde) det bötesansvar, som blifvit honom i förevarande mål ålagdt, ansåges i förstnämnda påföljd inbegripet; hvilket förhållande skulle hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas, i sammanhang med landskamererarens underdåniga ansökning om förskoning af nåd från det af Kammarrätten honom ådömda ansvar; men *Herrar Justitieråden Stråle* och *Grefve Snoilsky,* hvilka ej heller funno skäl att i Hofrättens utslag, så vidt det landssekreteraren angick, göra ändring, förklarade i afseende å landskamereraren, att då, emot hans bestridande, det ej vore visadt, att den i Konungens befallningshafvandes utslag meddelade föreskrift om detsammas kungörande varit en följd af något Landshöfdinge-embetets beslut, deruti landskamereraren deltagit, och han bort kunna förlita sig derpå, att föreskriften blefve af landssekreteraren, hvilken det ålåg att utslaget expediera, i enlighet med författningarne meddelad, bemälde Herrar Justitieråd, med ändring af Hofrättens utslag, ansågo landskamereraren i detta mål icke kunna till ansvar fällas.

Sedan hos Kongl. Maj:t i Dess Statsråd underdånig anmälan om utgången af detta mål ägt rum, såsom Högsta Domstolens fleste Herrar Ledamöter stadgat, är Kongl. Maj:ts utslag, i öfverensstämmelse med deras mening, utfärdadt under den 23 Februari innevarande år.

I redan afhandlade mål är förmäldt, att dåvarande landskamereraren i Östergötlands län, kammarrätts-rådet Paul Roland Ferlin, blifvit särskildt tilltalad och dömd för tillgrepp af allmänna medel. Med afseende dels derå, att begge målen angå samma tjensteman, dels ock å den svårare beskaffenheten af detta sednare samt de märkliga omständigheterna vid dess pröfning och slutliga utgång, har jag trott det vara af vigt, att åt ett sådant lagskipningsärende, churu icke beroende af min embetsåtgärd, bereda allmännare kännedom; hvarföre en kort framställning deraf här synes både lämplig och tillbörlig.

Landshöfdingen i ofvannämnda län, som, vid jemförelse emellan landskontorets diarier och postbok funnit, att åtskilliga under Mars med Juni månader år 1843 beslutade bref, hvarmed 609 R:dr banko bort afskickas, den 13 nästderpåföljde Juli ännu icke varit afsända, hade af sådan anledning till förhör å landskansliet sistberörde dag förekallat landskamereraren och förelagt honom att sist den 15 i samma månad ej mindre aflemna omförmälda 609 R:dr, än ock redogöra för 150 R:dr 3 sk., utgörande lösen för åtskilliga från Kongl. Kammarkollegium ankomna utslag; derefter och enär landskamereraren, å bestämda dagen, enligt hvad det vid tillfället förda protokoll innehöll, tillkännagifvit, att han då icke hade dessa medel till hands eller kunde för dem redovisa, men förmodade, det han blefve i tillfälle att inom åtta dagar anskaffa beloppen, om anstånd lemnades, Landshöfdingen, vid sådant förhållande, icke allenast förklarat landskamereraren tills vidare oberättigad att tjensten bestrida, utan ock om hvad sålunda förekommit gjort anmälan hos Kongl. Kammarrätten, enligt hvars förordnande, efter anställd undersökning, blifvit upprättad balansräkning, hvaruti, inbegripna förr omförmälda tvänne poster å 609 R:dr och 150 R:dr 3 sk., de der redan den 8 Augusti, innan räkningen uppgjordes, blifvit af landskamereraren, jemte deponerande af 550 R:dr, inbetalde, honom till last fördes 1709 R:dr 39 sk. 1 r. banko, som han, under åtskilliga af de närmast förutgångna åren, skall för bestämda ändamål fått emottaga, men dertill icke användt. Sedan urskiljdt blifvit, hvilka utaf dessa medel, jemte ytterligare tillkomna 67 R:dr

41 sk. 10 r., hvarför landskamereraren ej heller skulle visat redo, borde upptagas i de till Kammarrätten ingående räkenskaper, och, hvad angick de öfriga till ett belopp af 909 R:dr 17 sk. 9 r., pröfningen af målet i denna del, såsom icke tillhörande Kammarrätten, är vorden öfverlemnad till Kongl. Göta Hofrätt, som, uppå advokatfiskals-embetets åtal emot landskamereraren, för bristande redovisning af sistnämnda belopp, deruti jemväl 399 R:dr af den vid landskansli-förhören anmälda post å 609 R:dr ingått, genom utslag den 19 Augusti 1845, under åberopande af 1 Kap. 12 § Rättegångsbalken, dömt landskamereraren, såsom beträdd med synnerlig vårdslöshet och försummelse i sin befattning med ifrågavarande medel, att derför på viss tid afhållas från förrättande af sin tjenst; fortsattes åtalet emot landskamereraren inför Kammarrätten, der advokatfiskals-embetet, i afseende å de medel, 868 R:dr 15 sk. 2 r., hvilka borde upptagas uti dit ingående räkenskaper, slutligen yrkade, att landskamereraren måtte ej allenast förpligtas återgälda hvad af balansen kunde vara oguldet, och å densamma betala ränta, utan ock, då af balansen ett belopp stort 565 R:dr 3 sk. 3 r. skulle hafva tillkommit genom tillgrepp och förskingring dels af de 210 R:dr, hvilka, tillsammans med de i Hofrättens utslag upptagna 399 R:dr, utgjort den vid landskansli-förhören omförmälda post å 609 R:dr, dels af andra Kronan tillhöriga medel, derför fällas till ansvar; öfver hvilket påstående landskamereraren blifvit hörd. Hvaruppå Kammarrätten, medelst utslag den 3 April sistlidna år, jemte förklarande, att landskamererarens anmärkning emot riktigheten af landskansli-protokollet för den 15 Juli 1843, så vidt det upptoge, att han skall tillkännagifvit sig icke hafva de efterfrågade penningarne till hands eller kunna för dem redovisa, blefve utan afseende lemnadt, vidare och beträffande sjelfva målet yttrade, att för ifrågaställda medel, såsom af landskamereraren redan inbetalda, annan ersättning icke kunde honom åläggas, än att han skulle, för de Kronan tillhöriga andelar deri, erlägga sex procent årlig ränta, räknad ifrån en månad efter det de i landskontoret inkommit och intill dess de blifvit ersatta; och ehuru, med vitsord åt hvad meranämnda landskansli-protokoll för den 13 och 15 Juli 1843 innehöll, ådagaläggande bland annat landskamererarens underlåtenhet att till vederbörande afsända Länsstyrelsens flera skrifvelser, hvarmed åtskilliga till landskontoret inkomna och af honom emottagna handräckningsmedel till belopp af 210 R:dr bort följa, men hvilka medel först den 8 Augusti samma år blifvit aflemnade, angifvelsen emot landskamereraren, om tillgrepp och förskingring af dessa medel,

medel, vunne stöd af hans förr omförmälda tillkännagifvande vid förhöret den 15 Juli; dock som han, hvilken sedermera efter hand inbetalt de innehafde medlen, hos Kammarrätten förnekat, att han något deraf tillgripit eller förskingrat, och hans yttrande vid nämnde förhör, efter den förklaring han derät lemnat, icke finge i annat fall tagas såsom bevis om föröfvadt tillgrepp och förskingring af medlen, än derest anklagelsen derom af öfriga omständigheter bekräftades, men i detta hänseende förekom, dels att någon sådan undersökning icke ägt rum, hvarigenom kunnat uppdagas, om, på sätt han hos Kammarrätten uppgifvit, penningarne verkligen varit till finnandes, eller om de hos honom saknats, dels ock att, fastän någon trovärdighet ej syntes kunna tilläggas hans förebärande, de i målet förekomna omständigheter likväl icke uteslöto möjligheten deraf, att landskamereraren fortfarande innehaft penningarne, men, i den föreställning, att det emot honom af Konungens befallningshafvande anmärkta förhållande icke blefve nöjaktigt förklaradt, om ej fullständig redovisning på en gång afgåfves för alla de medel, han då ännu hade i behåll, ansett sig berättigad att dröja med liqvid till dess handlingarne hunnit granskas, och i denna syftning låtit anstå med fullgörande af hvad honom blifvit förelagdt; alltså och då saken vore i den mån mörk och tvifvelaktig, att domaren borde följa den mening, som för den anklagade vore lindrigast, och följaktligen ej borde antagas, att landskamereraren tillgripit och förskingrat ifrågavarande af honom emottagna och sedermera till fullo redovisade medel, utan hans ådagalagda uraktlåtenhet, att i behörig tid och ordning redovisa dessa medel, måste hänföras till grof försummelse i tjenstens utöfning, pröfvade Kammarrätten, med tillämpning af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, rättvist, det landskamereraren, som jemväl af Göta Hofrätt ansetts saker till dylikt tjenstefel, skulle i en bot straffas med förlust, under sex månaders tid, af tjensten med åtföljande lönförmåner. Öfver detta domslut anfördes hos Kongl. Maj:t underdåniga besvär ej mindre af advokatfiskals-embetet, som fullföljde sitt ansvarspåstående, än äfven af landskamereraren, hvilken sedermera ingaf underdånig ansökning om nåd; I anledning hvaraf och då målet i Konungens Högsta Domstol den 21 Oktober sistlidne år, enligt hvad protokollet visar, föredrogs och afgjordes, Högsta Domstolens dervid närvarande *Herrar Ledamöter enhälligt* förklarade, det landskamererarens underdåniga besvär, enär han försummat att efterkomma hvad Kammarrätten till fullgörande rätteligen föreskrifvit, icke kunde till pröfning upptagas; men vidkommande åter advokatfiskals-embetets underdå-

niga besvär, så enär landskamereraren vore förvunnen att hafva olofligen innehållit och vid påfordran icke kunnat framgifva, således tillgripit och förskingrat det i Kammarrättens utslag omförmälda belopp af 210 R:dr, som han i och för tjensten emottagit, funno fleste Ledamöterne, *Herrar Justitieråden Bredberg, Grefve Snoilsky,* nu mera Presidenten *Grefve G. A. Sparre* och *Schmidt,* utan afseende derå, att dessa medel sedermera blifvit erlagda, med ändring af utslaget, i hvad berörde 210 R:dr anginge, enligt 45 kap. 2 § Missgerningsbalken, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 29 November 1823, rättvist, det skulle landskamereraren mista tjensten, vara ovärdig att vidare nyttjas i rikets tjenst och straffas med fängelse med tjenligt arbete under ett års tid, i hvilken bestraffning vore inbegripet det ansvar, dertill han särskildt blifvit för tjenstefel ansedd saker; hvaremot öfrige Ledamöterne, *Herrar Justitieråden Themptander, Stråle* och *Backman* icke funno skäl att i Kammarrättens utslag göra ändring; och beträffande slutligen landskamererarens underdåniga nådansökning, yttrade *Herrar Justitieråden Schmidt,* Presidenten *Grefve Sparre, Grefve Snoilsky* och *Bredberg,* att de, med afseende å det mindre belopp, för hvars förskingring landskamereraren blifvit fälld till ansvar och då han kort efter balansens upptäckt bristen ersatt, i underdånighet hemställde, att hans ansvar måtte af gunst och nåd till förlust af tjensten inskränkas; uti hvilket tillstyrkande *Herr Justitierådet Backman* ansåg sig böra instämma, enär de fleste Herrar Ledamöter funnit landskamereraren brottslig enligt 45 kap. 2 § Missgerningsbalken och 1823 års Förordning; men *Herrar Justitieråden Stråle* och *Themptander* åter förklarade, att de, som funnit landskamererarens förbrytelse ej böra svårare bedömas, än att den kunnat försonas med ett halft års suspension från tjenst och lön, ansåge sig böra i underdånighet hemställa, att hans ansvar måtte af gunst och nåd dertill bestämmas.

I sådant skick blef målet inför Kongl. Maj:t uti Dess Statsråd i underdånighet anmäldt, för nådig skärskådan af landskamererarens ofvannämnda underdåniga ansökning; hvarefter Kongl. Maj:ts utslag under den 17 Februari innevarande år meddelades, deruti, efter uppfattning af det slut, hvarom Högsta Domstolen och dess fleste Herrar Ledamöter vid målets pröfning sig förenat, slutligen och beträffande landskamererarens nådansökning är tillkännagifvet, att Kongl. Maj:t, i anseende till förekomna bevekande omständigheter, ville af gunst och nåd tillåta, att landskamereraren, med förskoning från den honom ådömda bestraffning, må umgälla, hvad honom i detta

mål till last låge, med penningeböter, motsvarande tre månaders landskamererarelön.

Jemte det att i förra Berättelsen, pag. 7, slutligen redovises för ett af Kongl. Svea Hofrätt afgjordt, men till Kongl. Maj:t, genom underdåniga besvär å svarande sidan, hemsläldt mål, angående Konungens befallningshafvandes i Westerbottens län åtalade förfarande, i följd hvaraf, med oriktig tillämpning af Kongl. Förordningen den 10 April 1810 om mildring i straffet för lägrad qvinna och uppskof med hennes bestraffning för lägersmål, verkställighet af kroppsplikt för annat brott, ådömdt en qvinna, som var häktad och hade födt barn, blifvit uppskjuten till dess ett år derefter förflutit, ehuru i sådana fall 3 kap. 6 § Straffbalken tillåter uppskof med kroppsplikten endast sex veckor efter barnsbörden; ett olaga förfarande, som äfven tillförne vid tvänne tillfällen blifvit emot vederbörande anmärkt och beifradt *); är dersammastädes vidare, pag. 8 och följande, omförmäldt ett annat mål af enahanda beskaffenhet, deruti Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge, uppå advokatfiskals-embetets åtal emot Konungens befallningshafvande i Malmöhus län, som af ofvannämnde olagliga anledning uppehållit häktade och för förfalskningsbrott dömda qvinspersonen Sophia Charlotta Höckerts bestraffning, medelst utslag den 13 Februari sistlidne år, ogillat berörde åtgärd, såsom stridande emot sist åberopade lagstadgande, men, då den syntes tillkommit genom missförstånd om rätta tydningen af 1810 års Kongl. Förordning, förklarat annan påföljd derför icke äga rum, än att Landshöfdingen och Landssekreteraren förpligtades ersätta Kongl. Maj:t och Kronan kostnaden för Höckerts underhåll i häktet under olaga uppskofstiden med fjorton riksdaler tjuguåtta skillingar banko, och att Höckert, hvilkens vistelseort dåmera var okänd, ansågs berättigad att i behörig ordning emot Konungens befallningshafvande anställa talan om godtgörelse för det lidande, henne genom obehörigen fördröjda fängelsetiden tillskyndats, hvilket sednare mål likaledes, efter de af svaranderne anförda underdåniga besvär, kommit under Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

Uti detta mål har numera äfven Kongl. Maj:t, i Dess med Högsta Domstolen beslutade utslag af den 25 Februari innevarande år, Sig utlåtit och funnit skäl icke vara anfördt, som kunde verka till ändring i Hofrättens

---

*) Inhämtas af Embetsberättelsen för åren 1836 och 1837, pag. 17 och 22.

öfverklagade utslag; hvarom, efter hvad Högsta Domstolens protokoll för nyssnämnde dag upplyser, de dervid närvarande *Herrar Justitieråden Stråle, Engelhart, Nordenstolpe, Grefve Carl Sparre, af Rolén* och *Schmidt* sig förenat.

Ibland anmärkningsmålen i samma Berättelse förekommer slutligen, pag. 48 och följande, det inför Kongl. Svea Hofrätt af advokatfiskals-embetet derstädes anställda åtal emot Polismästaren i Stockholm B. C. Bergman, för det han, å Öfverståthållare-embetets vägnar, fattat olagliga, i verkställighet gångna, beslut om förre kryddkramhandlaren E. A. Dölings häktande; ett embetsfel hvarför, genom Kongl. Hofrättens den 11 Juli 1845 gifna utslag, enligt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, Polismästaren blifvit dömd att böta femtio daler silfvermynt med sexton riksdaler 32 sk. samt ersätta det Döling tillskyndade lidande med tjugo riksdaler banko.

Uppå de häröfver hos Kongl. Maj:t af Polismästaren Bergman i underdånighet anförda besvär, har Kongl. Maj:t, genom Dess med Högsta Domstolen beslutade utslag af den 8 nästlidne September, förklarat Sig icke finna skäl vara anfördt, som kunde föranleda till ändring i Hofrättens öfverklagade utslag; i pröfningen af hvilket mål, såsom Högsta Domstolens protokoll för nämnda dag innehåller, *Herrar Justitieråden Nyblæus, Grefve Snoilsky, Grefve Carl Sparre, af Rolén, Schmidt* och *Alexanderson* deltagit, hvarvid *Herr Grefve Snoilsky* yttrat följande ifrån öfrige Herrar Ledamöters beslut skiljaktiga mening: "Ehuru den af Erik Levander till Öfverståthållare-embetet för polisärender ingifna skrift, i anledning hvaraf Döling blifvit till bemälde Embete inkallad, icke innefattar annat påstående emot Döling, än att återgälda den emottagna reversen eller fullgöra hvad han uti särskild förbindelse sig åtagit, och frågan således kunde synas vara af tvistemåls egenskap; likväl och som Levander under målets handläggning vid Öfverståthållare-embetet för polisärender sedermera emot Döling gjort bestämd angifvelse, att hafva genom svek och bedrägeri sökt förnärma Levanders rätt, och derföre yrkat, att Döling måtte i häkte inmanas; och Döling, i målet hörd, vägrat att återlemna skuldsedeln samt genom åtskilliga undanflykter, och deribland att reversen redan vore i tredje mans hand, sökt intrassla målet och undgå ansvar; vid hvilket förhållande Polismästaren Bergman, med afseende tillika derpå, att Döling, hvilken åtta särskilda gånger förut varit tilltalad för bedrägligt förhållande och vägran att redogöra för emottagna skuldsedlar till betydliga belopp eller deras värde, äfvensom för förfalskningsbrott, af hvilken

anledning han icke allenast varit inmanad i häkte, utan äfven undergått tjuguåtta dagars fängelse vid vatten och bröd, hvarförutan han en gång genom domstols beslut blifvit, i brist af böter, dömd till enahanda bestraffning för oredligt förhållande såsom ombudsman, sålunda ihärdigt fortfarit att på ett betänkligt sätt förnärma allmän säkerhet och förtroende, destomindre må i målets dåvarande outredda skick till last föras att hafva Döling i häkte inmanat, som ansvar för svek och bedrägeri kan anses icke vara i lag tillräckligen bestämdt, hvadan detsamma i visst fall blifvit af domstol utsträckt till påföljd af schavott och fängelse å fästning, samt Bergman dessutom, då häktandet beslöts, icke kunnat förutse den utgång målet vid Kämnersrätten, dit detsamma förvistes, erhöll genom Levanders derstädes förändrade talan, hvilken inskränkt sig dertill, att Döling endast skulle sjelf infria eller utsöka beloppet af en annan skuldsedel, den Döling såsom valuta velat tillställa Levander; alltså och då Polismästaren Bergman, efter min öfvertygelse, således ej kan anses hafva saknat anledning att låta Döling i allmänt förvar insätta, pröfvar jag, m. v. rättvist att, med upphäfvande af Hofrättens utslag, Bergman från det emot honom anställda åtal befria".

Uti en till mig ingifven skrift hade juveleraregesällen Per Eric Engman fört klagan deröfver, att sedan han, genom Stockholms södra förstads kämmersrätts utslag den 16 Juli 1836, blifvit dömd att, för förfärdigande af underhaltigt guldarbete, böta 133 R:dr 16 sk. banko, men Kongl. Svea Hofrätt, der Engman besvärat sig öfver Kämnersrättens beslut, i utslag den 16 Januari 1837 funnit de anförda besvären, såsom icke inom laga tid inkomna, ej kunna till pröfning upptagas, och Kongl. Maj:t, i anledning af Engmans i underdånighet fullföljda talan, medelst utslag den 19 December 1838 gillat Kongl. Hofrättens berörde yttrande; hvarefter Engman, på sätt utdrag af diarium i Kongl. Maj:ts Justitie-revisions-expedition den 17 Mars 1839 utvisade, inkommit med underdånig ansökning att af gunst och nåd njuta eftergift af de, genom Kongl. Maj:ts nyssnämnda utslag, honom ålagda böter; så hade, detta oaktadt och ehuru under tiden Engman tillhörig egendom skulle vara till omförmälda böters gäldande, genom Öfverståthållareembetets kanslis försorg, i mät tagen, men försäljning deraf fördröjd i afbidan på nådansökningens afgörande, hvilket, enligt diarii-utdraget åteknadt betyg, ännu den 14 Juli 1840 icke ägt rum, Engman blifvit den 9 derförutgångne April af tvänne Kämnersrättens betjente, på Primarie-kämnärens befallning, gripen och i rådhushäktet insatt för att med sju veckors fängelse det ådömda

bötesbeloppet umgälla; hvarjemte och utan afseende å en af Engman, enligt hans uppgift, hos Stadens Kämnersrätts, efter dess förändrade organisation inrättade, tredje afdelning skriftligen gjord ansökning, att af ofvan åberopade anledning genast varda från häktet befriad, fångvaktmästaren skulle erhållit skriftliga ordres, att Engman borde derstädes förblifva i sju veckors tid, då han ock qvarhölls till den 29 derpåföljde Maj, på sätt fångvaktmästarens derom utfärdade betyg styrkte; i anseende hvartill och då, vid sådana omständigheter, denna åtgärd, att befordra Engman till undergående af fängelsestraff, efter hans förmenande, uppenbarligen varit olaglig samt åbragt honom ett lika otillbörligt som känbart lidande, Engman, under förhoppning, att ej mindre den eller de ledamöter af Kämnersrätten, hvilka till åtgärden medverkat, än äfven de underlydande betjente, hvilka utfört densamma, derför måtte i laga ordning tilltalas, framställt det påstående om ansvar och ersättning, hvartill han trodde sig befogad, samt slutligen anhållit, att vid en blifvande undersökning få åtskillige uppgifna personer såsom vittnen hörda.

Öfver denna klagan hade Kämnersrättens tredje afdelning blifvit hörd och i afgifvet utlåtande andragit, att då Engman vid de flera försök, hvilka rättens betjente, enligt dem meddelade skriftliga ordres, gjort att af Engman utbekomma de honom år 1836, genom dåvarande Södra förstadens kämnersrätts utslag, ådömda böter, hvilka uti rättens special allt sedermera balanserats, icke uppgifvit, än mindre, med begagnande af de flera tillfällen, hvilka honom dertill lemnats, gittat styrka, att sedan Kongl. Maj:t fastställt Kämnersrättens och Kongl. Hofrättens sammanstämmande beslut, Engman hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit att af gunst och nåd njuta eftergift af ofvanberörde böter, och Engman icke heller ens föregifvit, att Öfverståthållare-embetets kansli, för verkställighet af Kongl. Maj:ts utslag, anställt utmätning af samma böter, hvarom något tillkännagifvande från Öfverståthållare-embetet derförutan icke blifvit meddeladt, hade Kämnersrätten, vid sådana förhållanden och efter anmälan af rättens betjente, att tillgång hos Engman saknades till böternas gäldande, ansett sig ej längre kunna, utan eget ansvar, låta vid Engmans tredska bero, utan förvandlat böterna till sju veckors fängelse, till undergående hvaraf Engman blifvit på vanligt sätt genom Öfverståthållare-embetets kansli befordrad; med afseende hvarå Kämnersrätten yrkat, att Engmans klagan, så vidt den rörde Rätten och dess betjente, måtte lemnas utan afseende.

Efter det Engman, som begärt och erhållit del af detta utlåtande, uti inlemnad skrift bestridt Kämnersrättens uppgift, att Öfverståthållare-

embetets kansli förfogat om verkställigheten af den bestraffning, han nödgats undergå, samt fortfarit i sitt påstående, att denna verkställighetsåtgärd, på sätt fångvaktmästaren redan intygat och öfriga till vittnen åberopade personer skulle kunna bekräfta, tillkommit i följd af Kämnersrättens föranstaltande; hade, uppå Engmans tillika gjorda anhållan, ifrån vederbörande infordrats åtskilliga af honom, till bestyrkande af hans klagan, åberopade handlingar, deribland dels Kongl. Maj:ts ofvanberörde utslag af den 19 December 1838, hvarigenom Kongl. Maj:t förklarat Sig finna skäl icke vara anfördt, som kunde föranleda till ändring i Kongl. Hofrättens, af Engman öfverklagade utslag eller till bifall af hans ansökning om återställande af den utaf honom försutna tid att söka ändring i Kämnersrättens beslut, ej heller anledning förekomma att sökanden någon nåd förunna; dels ett af tvänne exekutions-betjente den 12 April 1839 uthändigadt och till Öfverståthållare-embetets kansli ingifvet betyg, att de, enligt ordres af den 20 nästförutgångna Februari, hos Engman sökt lös egendom till gäldande af ådömda böter enligt Kongl. Maj:ts högstberörde utslag, men att han icke ägt någon tillgång, som deremot till ringaste del svarat; dels ock utdrag af protokollet, hållet hos Kämnersrättens tredje afdelning den 9 April 1840, hvilket gaf vid handen, huruledes, efter anmälan af Primarie-kämnären, att hos Engman, hvilken genom Södra förstadens kämnersrätts ofvannämda, af Kongl. Hofrätten och Kongl. Maj:t fastställda, utslag af den 16 Juli 1836, är vorden fälld att böta 133 R:dr 16 sk. banko, åtskilliga försök till utbekommande af detta bötesbelopp väl blifvit gjorda, men att, efter hvad rättens betjente tillkännagifvit, tillgång hos Engman saknats, Kämnersrätten beslutit, att Engman vid sådant förhållande skulle, till försonande af ifrågavarande böter, undergå sju veckors fängelse. Derförutan Kämnersrätten, af hvilken ytterligare upplysningar äskats, i ett sednare utlåtande förmält, att tillsynen öfver rådhushäktet, der Engman undergått fängelsestraffet, redan dessförinnan tillhört Konungens Fogate, hvilken ock, efter hvad Rätten hade sig bekant, gifvit fångvaktmästaren befallning att icke insätta någon person i häktet, innan och förr än åtminstone så kallad promemoria från domstolen erhållits: att någon annan åtgärd för att få verkställighet å Rättens beslut om böternas förvandling icke heller, såsom Engman föreburit och fångvaktmästarens af Engman åberopade betyg oriktigt innehölle, blifvit af Rätten eller någon dess Ledamot vidtagen, än den dittills alltid brukliga, att Rättens primarie-kämnär, i egenskap af tillika special-förare, utskrifvit och till fångvaktmästaren låtit aflemna en promemoria, rörande den beslutade förvand-

lingen; samt att Engman hvarken innan eller under det beslutet verkställdes, begärt verkställighetens inhiberande; med hvilka anföranden, dertill äfven komme innehållet af exekutionsbetjenternas ofvannämnde betyg, Kämnersrätten trodde riktigheten af dess förra utlåtande, jemväl i de af Engman anmärkta omständigheter, vara ådagalagd. Slutligen hade ock af de från vederbörande insända fånglistor för rådhushäktet inhämtats, att Engman blifvit den 9 April 1840, såsom orden lyda, "af Kämnersrättens tredje afdelning insatt i häktet för att med sju veckors fängelse försona de genom Södra förstadens Kämnersrätts utslag den 16 Juli 1836 honom ådömda böter 133 R:dr 16 sk., hvilken bestraffning med dagen derpå började och den 29 nästföljde Maj slutades".

Vid öfvervägande af detta allt och ehuru gesällen Engmans uppgift, det honom tillhörig lösöre-egendom skall varit, till gäldande af de i ofvannämnda mål honom ådömda böter, i mät tagen medelst Öfverståthållare-embetets kanslis försorg, blifvit vederlagd genom exekutions-betjenternes öfver en sådan utmätnings-förrättning den 12 April 1839 afgifna intygande, att Engman icke ägde någon tillgång, som emot bötesbeloppet till det ringaste svarade, hvarmed äfven instämt det till Kämnersrättens protokoll den 9 April 1840 gjorda tillkännagifvande, att vid de af rättens betjente i samma ändamål anställda utmätningsförsök all tillgång hos Engman saknats; hade jag likväl funnit Kämnersrättens öfverklagade åtgärd anmärkningsvärd i afseende å det hufvudsakligen till grund för klagomålet åberopade och behörigen styrkta förhållande, att, sedan Kongl. Maj:ts utslag uppå Engmans underdåniga besvär och nådansökning den 19 December 1838 meddelats, Engman ytterligare den 7 Mars 1839 till Kongl. Maj:t inlemnat underdånig ansökning att af gunst och nåd njuta eftergift af ådömda bötesansvaret, men att sistnämnda ansökning icke varit af Kongl. Maj:t i nåder pröfvad och afgjord, då, i följd af Kämnersrättens nyssnämnda dag den 9 April 1840 fattade beslut om böternas förvandling till sju veckors fängelse, Engman blifvit redan samma dag till fängelsestraffets undergående i rådhushäktet inbragt. Det kunde nemligen ifrågasättas, huruvida denna verkställighetsåtgärd, då Engmans ytterligare nådansökning hvilade oafgjord, varit behörig eller icke, och det borde i sednare fallet utredas, om vederbörande, hvilka det tillhörde att bestraffningens verkställighet ombesörja, ägde eller saknade kännedom om nådansökningen och den då ännu återstående pröfningen deraf. I förra hänseendet innefattade väl Kongl. Brefvet den 4 Juli 1811 den allmänna föreskrift, att sedan för brott dömda personer hos Kongl. Maj:t sökt nåd och

Kongl.

Kongl. Maj:ts utslag kommit exekutorn tillhanda, det ålåge honom att låta beslutet till behörig verkställighet befordras, derest laga hinder icke mötte, utan att uppehåll dermed finge genom ytterligare nådansökning beredas; med tillämpning af hvilken föreskrift och enär Kongl. Maj:ts nådiga utslag den 19 December 1838 äfven innehöll yttrande öfver Engmans förut gjorda underdåniga ansökning, att af nåd förskonas ifrån bötesansvaret, det kunde påstås, att hans ytterligare nådansökning ej borde hindra utslagets behöriga verkställighet. Men utom det att denna föreskrift, i sammanhang med den tillika gifna, att Konungens befallningshafvande borde låta vara sig angeläget, att till straff dömda och häktade personer, som ämnade hos Kongl. Maj:t söka nåd, ej saknade underrättelse om nödvändigheten att på en gång förete alla de skäl och grunder, hvilka förmenades bereda dem förskoning, synnerligast afsåge förfarandet i gröfre brottmål, der den sakfällde vore häktad, torde föreskriftens ovilkorliga tillämpning i alla förekommande mål synas betänklig äfven derföre, att, efter hvad erfarenheten visat, en förnyad nådansökning understundom pröfvats förtjena nådigt afseende. Otvifvelaktigt vore väl, att, vid sådant förhållande, de ytterligare åtgärder, som i ett hos högre Rätt slutligen afgjordt bötesmål ännu återstode, när den sakfällde saknade tillgång till ådömda böters gäldande, nemligen att förvandla dessa till annan bestraffning enligt lag, och att låta denna bestraffning till verkställighet befordra, icke bort vidtagas, på sätt i förevarande fall tillgått, utan anmälan derom hos vederbörande exekutor, hvilken det egentligen tillhörde att om verkställighetsåtgärden förordna. Underlåtenheten af en slik anmälan, som borde tillräknas domstolen, hvilken meddelat förvandlingsbeslutet och jemväl förfogat om dess verkställighet, syntes än mera klandervärd, så vida verkställigheten icke kunde anses tillåten eller behörig utan föregången hemställan, om och hvad afseende å den ytterligare nådansökningen finge göras; en omständighet, hvars vigt Kämnersrätten äfven måtte hafva insett, då i dess sednare utlåtande, till vederläggning af klagomålet, bland annat åberopats, att Engman hvarken innan, eller under det förvandlingsbeslutet verkställdes, begärt verkställighetens inhiberande. I fråga åter, huruvida Engmans ytterligare nådansökning var vederbörande kunnig eller icke, visade sig ingen anledning till anmärkning emot Öfverståthållare-embetets kansli, som, efter erhållen del af Kongl. Maj:ts utslag för att om dess verkställighet besörja, i sådant ändamål icke vidtagit annan åtgärd, än att den 20 Februari 1839, vid hvilken tid nådansökningen ännu ej var inlemnad, förordna om

anställande utmätning hos Engman för de honom ådömda böter, hvarefter och sedan denna utmätning fruktlöst aflupit, ärendet syntes hafva hvilat, tilläfventyrs efter inhämtad underrättelse om nådansökningens ingifvande; och eburu, hvad Kämnersrätten åter angick, dess egna åtgärder, lika med dess afgifna utlåtanden, utmärkte, som skulle Rätten hafva saknat all kännedom icke blott om exekutorns tillgörande, utan äfven om den bötfälldes sedermera tillkomna nådansökning, kunde likväl deremot erinras, att denna föreburna obekantskap med målets verkliga skick stannade Rätten sjelf till last, åtminstone i så måtto, att Rätten icke gjort sig underrättad om hvilka åtgärder Öfverståthållare-embetets kansli vidtagit, för att till verkställighet befordra Kongl. Maj:ts utslag medelst utmätning af de Engman ådömda böter, men särskildt gått i författning derom och, efter i sådant afseende förgäfves anställda försök, äntligen fattat sitt beslut om böternas förvandling till fängelse, utan att, såsom det syntes, Engman derförinnan varit kallad och hörd, eller sedermera om detta beslut erhållit kunskap annorledes eller förr, än då han, för bestraffningens undergående, af rättens utskickade till häktet infördes; genom hvilket förfarande, i motsats till det mera tillbörliga och lätteligen verkställbara, att till Rätten inkalla Engman och för honom afkunna beslutet, Rätten, förutsatt att Engman icke skulle hafva underlåtit att anmäla den af honom gjorda ytterligare nådansökning såsom uppgifvet hinder emot beslutets verkställighet, icke allenast betagit sig tillfälle att inhämta underrättelse om förhållandet och att i sådant fall meddela det yttrande, hvartill omständigheterna kunde föranleda, utan ock inskränkt Engmans lagliga rättighet att, i händelse hans anmälan lemnades utan afseende, densamma å högre ort fullfölja. Härtill komme jemväl, att Engman i sin klagoskrift påstått, det han, efter att hafva blifvit i häktet inmanad, hos Kämnersrätten skall gjort skriftlig ansökning att af förrnämnda orsak genast varda lösgifven, men att fångvaktmästaren icke dess mindre skulle fått skriftliga ordres om Engmans qvarblifvande för att fängelsestraffet undergå; ett förhållande, som Kämnersrätten i dess utlåtande bestridt, men Engman förmält sig kunna bevisa genom intyg af namngifna personer, om de, på sätt han tillika begärt, blefvo hörda, och hvilken bevisningsförmån, med afseende å målets beskaffenhet, skäligen ej borde honom förvägras. För öfrigt och fastän af hvad i Kämnersrättens utlåtanden vore anfördt och ofvan åberopade anteckning i fånglistorne gaf vid handen, det ville synas, att ifrågavarande verkställighetsåtgärd tillkommit egentligen i följd af Rättens föranstaltande, hvartill befogenhet under andra omständigheter kunnat hämtas af lagens

stadgande i 1 kap. 2 § sednare momentet Utsökningsbalken, saknades likväl de närmare upplysningar om förloppet härvid i hela dess vidd, hvilka voro nödiga för att bestämma, om och i hvad mån vederbörandes öfverklagade förfarande kunde rättfärdigas eller, i motsatt fall, borde dem till last räknas; och hvilka upplysningar ej heller kunde vinnas annorledes, än antingen genom vederbörandes ytterligare hörande eller ock, der så nödigt pröfvades, genom en i dessa ämnen skeende undersökning. Med sådana anmärkningsgrunder, hade jag, genom skrifvelse den 26 April 1841, åt advokatfiskalsembetet i Kongl. Svea Hofrätt uppdragit att inför Kongl. Hofrätten anställa och utföra den talan emot vederbörande, hvartill lag och sakens beskaffenhet kunde föranleda.

Till följd häraf, har advokatfiskals-embetet hos Kongl. Hofrätten anmält detta mål och i afgifvet memorial af anförda orsaker begärt, att Kämnersrätten måtte åläggas bestämdt upplysa, ej mindre genom hvilka personer gesällen Engman blifvit i häkte inmanad den 9 April 1840 och på grund af hvilken myndighets skriftliga eller muntliga befallning dessa personer bemäktigat sig Engman och honom i fängelset aflemnat, utan ock huruvida denne, efter sitt häktande, låtit till Kämnersrätten framföra skriftlig eller muntlig ansökning om fängelsestraffets inställande, och i sådant fall hvad åtgärd med föranledande deraf vidtagits; öfver hvilket memorial Kämnersrättens Ordförande och Ledamöter, som i målet haft del, sig skriftligen förklarat och dervid andragit, att tvänne namngifna stadstjenare emottagit den af primariekämneren utskrifna promemorian angående Engman, hvilken, på sätt ett af dem meddeladt och bilagdt intyg utvisade, genast efter böternas förvandlande frivilligt medföljt till häktet; att dåvarande fångvaktmästaren för en af Rättens ledamöter tillkännagifvit, att, sedan Engman af omförmälda orsak kommit i häktet, fångvaktmästaren hört omtalas, att någon af Engmans kamrater derstädes uppsatt en skrift med begäran om hans lösgifvande, och att skriften blifvit af någon bland fångknektarne Kämnersrätten erbjuden, men icke emottagen; men att Kämnersrätten i öfrigt icke hade att meddela några vidare upplysningar, än de som redan blifvit afgifna; hvarefter och sedan, under skriftvexlingens vidare fortgång, Engman framställt yrkande emot Kämnersrättens ledamöter om ansvar såsom för edsöresbrott och om ersättning för det lidande och den förlust af arbetsförtjenst, honom medelst häktandet blifvit tillskyndade, samt vittnesförhör i målet inför Kongl. Hofrätten ägt rum, advokatfiskals-embetet slutligen utfört talan, hufvudsakligast i öfverensstämmelse med ofvananmärkta grunder, med tillämpning af hvilka och då,

enligt hvad de hos Kongl. Hofrätten i målet hållna protokoll utvisade, Engman icke förmått styrka sin af Kämnersrätten bestridda uppgift, att derstädes hafva begärt inställelse af honom ålagda fängelsestraffet, i anseende till hans förnyade nådansökning, samt dertill komme, att Kongl. Maj:t sedermera genom utslag den 23 Oktober 1841 afslagit nyssberörde ansökning, och att Engman icke gittat förebära, mindre visa, att sådan förbättring i hans förmögenhets-omständigheter inträffat under den tid, som förflutit emellan den 9 April 1839, då han i häkte inmanades, och den 23 Oktober 1841, då Kongl. Maj:ts sistomförmälda utslag föll, att Engman derefter skulle varit i tillfälle att utgifva de honom ådömda böter, 133 R:dr 16 sk. banko, och såmedelst kunnat undgå att desamma med fängelse aftjena, hvadan något lidande icke kunde sägas hafva blifvit honom genom Kämnersrättens anmärkta förfarande tillskyndadt, advokatfiskals-embetet ansett sig böra inskränka sitt påstående dertill, att Kämnersrättens ofvanbemälde ordförande och ledamöter måtte, för det emot dem i öfrigt anmärkta felaktiga förfarande, jemlikt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, dömas att gemensamt böta femtio daler silfvermynt med sexton R:dr 32 sk. banko; derförutan advokatfiskals-embetet yrkat, att Engman för vanvördligt skrifsätt emot Kämnersrätten måtte fällas till bötesansvar enligt 14 kap. 7 § nämnde balk. Och hafva, uti häröfver afgifven förklaring, Kämnersrättens tilltalade ledamöter åberopat hvad de förut i målet anfört, samt tillika erinrat, att Kämnersrätten icke befattat sig med verkställighet af Kongl. Maj:ts utslag, utan endast, efter vunnen upplysning, att detsamma ej kunde af Öfverståthållare-embetets kansli verkställas, i anseende dertill att Engman saknade tillgång till böternas gäldande, lagligen förvandlat böterna till motsvarande fängelse, hvilket således icke borde anses hafva skett i förtid, i synnerhet som förvandlingen kunnat utsättas redan när det hufvudsakliga utslaget meddelades; att Kämnersrätten icke eller för verkställigheten af sitt nyssberörde förvandlingsbeslut vidtagit olaglig åtgärd, hvartill icke kunde hänföras, att rättens primariekämner, enligt den för Kämnersrätten gällande arbetsordning af den 21 Februari 1840, utskrifvit till vederbörande fångvaktmästare en så kallad promemoria angående bötesförvandlingen, samt att, äfven om Kämnersrätten begagnat sin i lag medgifna rättighet att verkställa sitt eget förvandlingsbeslut, Kämnersrätten ej ansåge sig hafva varit pligtig att hos exekutorn, som uti en dylik fråga vore Kämnersrätten sjelf, eller utaf Engman göra sig underrättad, om hinder mötte för verkställigheten, helst Kongl. Maj:ts utslag ådagalade, att Engmans ansökning om nåd blifvit afslagen, samt Engman, långt ifrån att anmäla

missnöje emot beslutet om böternas förvandling eller åberopa någon enda omständighet, på grund hvaraf verkställigheten af fängelsestraffet borde uppskjutas, tvertom, sedan omförmälda promemoria hunnit utskrifvas, enligt hvad upplyst vore, godvilligt åtföljt vederbörande vaktbetjente till häktet; på hvilka grunder Kämnersrätten anhållit, att det väckta åtalet måtte ogillas och Kämnersrätten från allt ansvar befrias, helst någon skada genom Kämnersrättens ifrågavarande förvandlingsbeslut icke skulle hafva uppkommit; hvarjemte Kämnersrätten yrkat, att Engman för sin falska angifvelse, som påtagligen vore gjord af arghet, måtte fällas till det uti 18 kap. 8 § Missgerningsbalken, sådant detta lagrum lyder i Kongl. Förordningen den 20 Januari 1779, stadgade ansvar. Varande slutligen af gesällen Engman, i likaledes inkommen förklaring, hans tillförne gjorda ansvars- och ersättningspåståenden förnyade, under anhållan om befrielse från de å honom yrkade böter.

Häruppå har i detta mål Kongl. Hofrätten, genom utslag den 4 Mars innevarande år, sig utlåtit, det Kongl. Hofrätten väl funnit, att, om än Kämnersrätten icke saknat laglig anledning att, sedan Kongl. Maj:t medelst utslag den 19 December 1838 fastställt det beslut, hvarigenom Engman blifvit till ifrågavarande böter fälld, och förklarat Engmans då framställda underdåniga nådansökning icke kunna bifallas, samt utrönt blifvit, att Engman saknade tillgång till gäldande af böterna, på sätt som skett, genom Kämnersrättens beslut den 9 April 1840, förordna om förvandling af berörde böter till motsvarande fängelsestraff, Kämnersrätten ändock oriktigt förfarit derutinnan, att Rätten, utan att, så vidt dess protokoll för sistnämnde dag utvisade, i enlighet med 24 kap. 5 § Rättegångsbalken och 38 punkten i Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, Engman förekalla och om beslutet äfvensom om sättet för ändringssökande derutinnan underrätta, genast efter beslutets fattande låtit utfärda ofvannämnde promemoria till fångvaktmästaren, hvarigenom händt, att Engman samma dag är vorden å rådhushäktet till fängelsestraffets undergående insatt; men då, vid det förhållande, att Engman icke gittat styrka, att han under tiden från den 9 April 1840 och till dess Kongl. Maj:ts utslag i anledning af Engmans förnyade underdåniga nådansökning den 23 Oktober 1841 meddelades, erhållit tillgång till böternas gäldande, något lidande eller skada icke kunde antagas hafva genom Kämnersrättens omförmälda förfarande blifvit Engman tillskyndad, ansåge Kongl. Hofrätten någon påföljd af ansvar eller ersättning ej kunna Kämnersrättens ofvanbemälde ordförande och ledamöter i målet ådömas. I öfrigt och hvad angick det af

Kämnersrättens ledamöter emot Engman framställda ansvarspåstående, funne Kongl. Hofrätten detsamma icke kunna bifallas; hvaremot och enär Engman uti de af honom afgifna skrifter missfirmat ej mindre Kämnersrättens merbemälde ordförande och ledamöter, än äfven advokatfiskalen, Engman skulle, jemlikt 14 kap. 7 § Rättegångsbalken, derför böta tretio daler silfvermynt med tio R:dr banko, eller, vid bristande tillgång till dessa böter, i stället straffas med fjorton dagars fängelse.

Af infordrade handlingar hade jag erfarit, huruledes, å urtima bergsting i Gideå socken inom Westernorrlands bergmästaredöme den 23 Augusti 1841, Bergstingsrätten, efter föregången undersökning om den emot torparen Eric Flink i Eldsmark gjorda angifvelse att hafva olofligen åtkommit jern af Gideå bruks tillverkning, meddelat det beslut, att, då Flink, hvilken år 1836 blifvit af Bergstingsrätten, enligt Kongl. Hammarsmedsordningen den 26 Augusti 1823, för oloflig jernhandel med brukssmed, fälld till böter och hemlig skrift, åter befunnits, vid anställd visitation i hans hus den 15 Juli, innehafva åtskilligt jern af misstänkt beskaffenhet och deribland tvänne bitar om 6¾ markers vigt och till 18 sk. banko värderade, hvilka, enligt hvad mästersmeden vid nämnde bruk Fredrik Forsslund på sin ed tagit, utgjort skaft till ett honom tillhörigt huggjern, som blifvit i brukets smedja honom frånstulet några dagar före samma visitation, Bergstingsrätten, under åberopande af 26 § i samma Författning, ansåge Flink, för innehafvande af detta stulna jernskaft, dertill åtkomsten icke kunnat visas, vara förfallen att stånda tjufsrätt, men öfverlemnade till Häradsrätten i orten att ansvaret för denna olofliga åtkomst bestämma i sammanhang med det emot honom derstädes anställda åtal för tjufnadsbrott; hvarefter Arnäs Häradsrätt, som fortsatt ransakningen, medelst utslag den 8 nästderpåföljde November, enär Flink enständigt förnekat all kännedom om den stöld, hvarför han derstädes blifvit tilltalad, och laga bevisning till hans öfvertygande icke inlupit, förklarat honom i denna del af målet icke kunna till ansvar fällas, men, på grund af Bergstingsrättens beslut, att Flink, för innehafvande af det stulna, till 18 sk. värderade jernskaftet, skulle stånda tjufsrätt, samt med tillämpning af åberopade 26 § i Kongl. Hammarsmedsordningen, jemförd med 40 kap. Missgerningsbalken, Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807 och 5 kap. Straffbalken, dömt Flink att böta det stulnas värde tredubbelt med en R:dr 6 sk., eller, i brist af böter, straffas med fyra dagars fängelse vid vatten och bröd, samt dessutom

undergå uppenbar kyrkoplikt; hvilken bestraffning ock, enligt hvad fånglistan från länsbäktet i Hernösand visade, gått i verkställighet.

Vid granskning af detta mål och som Häradsrätten icke tillkommit att pröfva lagligheten af Bergstingsrättens beslut, utan endast att tillämpa detsamma vid bestämmande af det straff, den sakfällde i öfverensstämmelse dermed skulle ådömas, ansåg jag någon anmärkning emot förstbemälde Rätt, för dess enligt sådan grund meddelade utslag, icke äga rum; hvaremot jag, i anledning af Bergstingsrättens beslut, borde anmärka, att, efter hvad deri tydligen angåfves, det icke blifvit utredt, huruledes Per Flink åtkommit de tvänne vid Gideå bruk stulna bitar jern, för innehafvande af hvilka han blifvit sakfälld, och att således ej heller kunnat antagas, det han tillhandlat sig dessa af någon vid bruket anställd smed, ett förhållande, som likväl den af Bergstingsrätten åberopade 26 § i 1823 års Kongl. Hammarsmedsordning förutsatte för tillämpning af der stadgade ansvar å den brottslige att, för andra gången sådan förbrytelse, stånda tjufsrätt, utan afseende å det olofligen åtkomna godsets större eller mindre värde; i anseende hvartill och då den regel i lagskipningen alltid borde gälla, att en undantagslag ej finge tillämpas för annat fall, än densamma bestämdt utmärkte, den af Bergstingsrätten Flink till last lagda förbrytelse, att hafva innehaft de tvänne ifrån smeden Forsslund, enligt dennes utsago, stulna jernbitar, hvartill laga åtkomst ej kunnat visas, rätteligen skolat bedömas efter allmänna lagen och således, oaktadt den tilltalade ansetts förvunnen till kännedom om godsets olofliga åtkomst, icke kunnat medföra svårare ansvar, än att han, när godsets värde ej öfverstigit tio daler silfvermynt, bort, enligt 47 kap. Missgerningsbalken och Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, böta för andra resan snatteri, godsets hela värde med 18 sk., eller, i brist deraf, undergå sex dagars fängelse samt dessutom enskild skrift, men Bergstingsrätten, i uppenbar strid mot denna lagenliga grund för målets bedömande, fattat dess ofvanberörde beslut, att Flink för sin förbrytelse borde stå tjufsrätt, i öfverensstämmelse hvarmed han äfven blifvit såsom för stöld dömd och straffad, målet öfverlemnades till advokatfiskals-embetet i Kongl. Svea Hofrätt, för att derstädes emot bergsdomhafvanden, som med Bergstingsrätten berörde olagliga beslut fattat och derför borde ansvara, föra den talan, hvartill målets beskaffenhet föranledde, och hvarvid advokatfiskals-embetet, jemte det tillfälle bereddes den sakfällde att anmäla sitt anspråk på ersättning för det honom åbragta lidande, om han dertill funne sig befogad, ägde att framställa yrkande äfven derom, att hans förbrytelse, utan afseende å den honom derför

öfvergångna bestraffning, icke borde i framtiden annorlunda än såsom andra resan snatteri honom till last räknas, och att underrättelse, det uppenbara kyrkoplikten blifvit honom emot lag ådömd, blefve kungjord i den församlings kyrka, der han densamma undergått.

Öfver advokatfiskals-embetets, enligt sådana grunder, anställda talan har bergsdomhafvanden sig förklarat och dervid anfört, att, då ofvanomförmälda jernskaft funnits hos Flink, denne måste hafva antingen tillhandlat sig detsamma af någon brukssmed, emedan smederne sjelfve hade vården om smedjan och de effekter, som der funnos, eller ock sjelf olofligen tillgripit det, hvarföre och då, i förra fallet, Flink, som bodde endast en fjerdedels mil från bruket, otvifvelaktigt haft sig bekant, att skaftet hörde till brukssmedernas verktyg, som ej finge afyttras, Bergstingsrätten ansett sig ej annat kunna än på Flink tillämpa Kongl. Hammarsmedsordningen, men att Bergstingsrätten icke föreskrifvit hvad slags straff honom skulle ådömas, utan öfverlemnat till Häradsrätten att, i sammanhang med det emot Flink der väckta åtal för tjufnadsbrott, ansvaret bestämma, och att således Flink skolat, efter vid Häradsrätten sig ytterligare företeende omständigheter, straffas antingen för stöld eller snatteri; deremot advokatfiskals-embetet, uti afgifvet slutpåstående, andragit, att om än å sido lemnades den motsägelse, som syntes ligga deri, att bergsdomhafvanden, på samma gång han försvarade Bergstingsrättens förfarande att i målet tillämpa förrnämnda Författning, sökte undandraga sig ansvarigheten derför medelst förebärande, att det berott på Häradsrätten att bedöma, huruvida den tilltalade bort straffas för stöld eller snatteri, torde i allt fall, till vederläggning af berörde förebärande, uppmärksamheten endast behöfva fästas derå, att, då Bergstingsrättens anmärkta beslut innehöll, att Flink, som tillförne blifvit ådömd böter för oloflig jernhandel med brukssmed, nu med stöd af 26 § Hammarsmedsordningen ansågs skyldig att för innehafvande af jernskaftet stånda tjufsrätt, och samma § uttryckligen stadgade, att den, som af smed tillhandlade sig jern eller andra brukseffekter, skulle första gången plikta det tillhandlades tredubbla värde och undergå hemlig skrift, men, om han oftare dermed beträddes, stå tjufsrätt och straffas lika med den som stulit; följde ock deraf, att Häradsrätten, vid tillämpning af Bergstingsrättens omförmälda beslut, icke lagligen kunnat undgå att för den förbrytelse, om hvilken Bergstingsrätten sålunda ansett Flink förvunnen, döma honom, på sätt som skett; vid hvilket förhållande och då det af Bergstingsrätten åberopade stadgande i Hammarsmedsordningen icke varit på Flinks

förbrytelse

förbrytelse tillämpligt, samt Flink följaktligen, på grund af Bergstingsrättens beslut, blifvit för sitt brott straffad annorlunda och svårare än lag förmådde, advokatfiskals-embetet, under åberopande af hvad förut blifvit anfördt, yrkade, att Bergstingsrättens ordförande måtte, med stöd af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, fällas att för berörde olagliga dom böta femtio daler silfvermynt med 16 R:dr 32 sk. banko samt derjemte förpligtas att till Flink utgifva hvad denne skäligen kunde fordra såsom godtgörelse för det honom genom Bergstingsrättens anmärkta förfarande förorsakade lidande. Och har, sedan bergsdomhafvanden i anledning af detta slutpåstående blifvit hörd, samt Flink, uti afgifvet yttrande, för det honom öfvergångna lidande fordrat ersättning, Kongl. Hofrätten, genom utslag den 14 April innevarande år, jemte anförande af ofvanberörde i målet förekomna omständigheter, vidare yttrat, att som Bergstingsrätten deraf, att Flink befunnits innehafva ifrågakomna jernbitar, så mycket mindre haft skäl att antaga, det han genom oloflig handel med smed desamma åtkommit, som den brukssmed, hvilken detta jern om händer haft, på sin ed tagit, att detsamma blifvit honom frånstulet, och anledning icke förekommit, det annan person under tiden varit deraf innehafvare, vid hvilket förhållande och då åberopade § i Kongl. Hammarsmedsordningen endast för den händelse, att någon andra gången beträdes att af brukssmed tillhandla sig jern eller andra brukseffekter, ovilkorligen stadgade, att, utan afseende å godsets värde, derå bör följa enahanda ansvar som för tjufnad, men deremot innehölle, att stöld och snatteri vid bruk af annan person än smed straffas efter allmänna lagen, Flink rätteligen bort af Bergstingsrätten endast förklaras skyldig till ansvar för olofligt tillgrepp af ifrågavarande jern, i hvilket fall han ej eller kunnat fällas till svårare ansvar, än efter 47 kap. Missgerningsbalken för snatteri; alltså och då Bergstingsrätten sålunda af vårdslöshet eller oförstånd fällt orätt dom, hvarigenom händt, att Flink fått undergå svårare bestraffning, än som å hans gerning lagligen följa bort, blef bergsdomhafvanden, hvilken för Bergstingsrättens ifrågakomna oriktiga domslut vore ansvarig, jemlikt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken fälld att böta femtio daler silfvermynt med sexton R:dr 32 sk. banko; hvarförutan bergsdomhafvanden förpligtades att till Flink för hans lidande utgifva af honom i sådant afseende fordrade tio R:dr.

Att detta Kongl. Hofrättens utslag, ehuru Bergstingsrättens åtalade beslut, såsom lagstridigt, ådragit bergsdomhafvanden ansvar, jemte ersättning till den olagligen sakfällde, icke tillika innefattar något utlåtande angående den i

min skrifvelse till advokatfiskals-embetet slutligen omförmälda fråga, som hufvudsakligen afsåg den sakfälldes betryggande för framtiden emot tillämpning af lagstridiga beslutet, torde utan tvifvel kunna härledas ifrån advokatfiskals-embetets underlåtenhet att framställa denna fråga; och dess särskilda fullföljd, derföre mindre lämplig, har ej heller synts af nöden, så vida ändock det slut, hvari Kongl. Hofrätten stannat, bör anses tydligt nog utmärka, huru den sakfälldes ofvannämnda förbrytelse, om han framdeles varder för olofligt tillgrepp tilltalad, rätteligen må honom till last räknas.

Genom vederbörande hade blifvit infordradt och mig tillhandakommit ett af Östra Häradsrätt i Blekinge län den 22 December 1843 meddeladt utslag, tillika med tillförordnade domhafvandens derom afgifna utlåtande. Af förstnämnda handling upplystes, att bemälde Rätt, som ansett drängen Jonas Andersson ifrån Horsaryd, hvilken tillförne lidit straff för stöld med inbrott, vara lagligen förvunnen att hafva från sin husbonde stulit ett halft stop bränvin, värderadt till 6 sk. 8 r:st banko, och detta tillgrepp sålunda föröfvat, att Jonas Andersson med innehafd dyrk upptagit dörren till det rum, hvaruti bränvinet funnits förvaradt, i följd deraf och under åberopande af 40 kap. 2 och 6 §§, 42 kap. 1 § Missgerningsbalken, Kongl. Förordningarne den 9 December 1756 och den 10 Juni 1841 samt Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, dömt Jonas Andersson att straffas för innehafvande af dyrk med nio par spö, för andra resan inbrott med aderton par, för andra resan stöld till värde af 6 sk. 8 r:st. med sex par och för det denna stöld blifvit från husbonde föröfvad med ett par, eller tillsammans trettiofyra par spö, samt att derefter undergå uppenbar kyrkoplikt; hvilken bestraffning äfven till verkställighet kommit.

Då berörde domslut närmare skärskådades, kunde jag icke undgå att först och förnämligast fästa uppmärksamhet dervid, att Häradsrätten, af den anledning, att tjufven begagnat dyrk vid inbrottsstöldens föröfvande, ålagt honom icke blott ansvar för inbrottet, utan derjemte det särskilda straff, Kongl. Förordningen den 9 December 1756 för olofligt innehafvande af dyrk stadgade. Att denna sednare straffbestämmelse uppenbarligen var stridande emot lagens uttryckliga ord och tydliga mening, visade den af Häradsrätten äfven åberopade Kongl. Förklaringen den 23 Mars 1807, som i dess 17:de punkt beskref de händelser, då lagens stadgande i 40 kap. 6 § Missgerningsbalken om straff för inbrott i afsigt att stjäla skulle tillämpas, och deribland

jemväl nämnde det fall, att dyrkar begagnades för att inkomma, utmärkande således på det mest otvifvelaktiga sätt, att bestraffningen för inbrottet, ehvad dyrkar eller andra listiga eller våldsamma medel dervid blifvit använda, borde efter samma lagstiftningsgrunder bestämmas, utan att i första fallet, lika litet som i något af de öfriga, kunna ökas eller försvåras på grund af annan lag, hvilket emedlertid, efter Häradsrättens förmenande, skulle ske enligt Kongl. Förordningen af år 1756. Men denna Författning anginge ej den fullbordade gerningen, eller ett med dyrk verkstäldt inbrott, utan afhandlade blott den, såsom presumeradt försök dertill betraktade, händelse, att dyrkar innehades af obehörig person, hvarför ansvar, fastän skada icke skedt, vore stadgadt; och tillämpning af ansvar på en gång för fullbordadt brott och för innehafvande af medel till dess utförande vore ej heller i någondera af ofvannämnda Författningar i ringaste mån antydd och kunde följaktligen destomindre äga rum, som allmän rättsgrund bjöd, att, då tvänne eller flera brott af lika art föröfvades, det svårare borde anses inbegripa det ringare och bestraffningen för det förra således äfven försona det sednare, om än för ett hvar af dem lika straff funnes stadgadt, när nemligen iteration af svårare brottet ej ifrågakomme. Att här antaga ett motsatt förhållande, så länge den regel i lagskipningen vore gällande, att å flera ställen i afsigt att stjäla föröfvade inbrott, hvilka i en lagsökning emot gerningsmannen åtalades, icke medförde högre bestraffning, än ett enda, vore lika orimligt som orättvist, helst derigenom inträffade, att, endast i anseende till medlet för verkställande af ett inbrott, den brottslige skulle straffas hårdare, än den till flera inbrott förvunne och i samma mån gröfre förbrytaren; en högst betänklig afvikelse från oemotsägliga rättsbegrepp, hvartill dock lagen icke föranledde, och hvilken följaktligen ej i något hänseende finge dess stiftare tillräknas. Enligt dessa åsigter och sedan tillförne vid åtskilliga tillfällen domstolars beslut, att för begånget inbrott och för olofligt innehafvande af dyrk, hvarvid likväl det sednare förekommit såsom brott för sig, men icke såsom medel till verkställande af det förra, beräkna särskilda straff för den anklagade, blifvit, såsom olagliga, af mig åtalade och af vederbörande Öfverrätter ogillade, och i förevarande fall icke ens nyssomförmälda förhållande kunde åberopas, utan de förekomna omständigheter, att den anklagade innehaft dyrk och medelst dess begagnande föröfvat inbrott, sammanföllo till ett enda brott, vore fördenskull än större anledning att beifra den sällan, om någonsin, försporda öfverträdelse af detta lagens tydliga

bud, som ofvanbemälde Häradsrätt, genom stadgande af dubbel bestraffning för den sakfällde, ådagalagt.

Men Häradsrättens ifrågavarande domslut föranledde dessutom till den anmärkning af motsatt syftning, att, oaktadt den anklagade var förvunnen till andra resan inbrottsstöld, Häradsrätten likväl underlåtit att tillämpa Kongl. Brefvet den 1 April 1773, enligt hvilket honom bort, jemte laglig kroppsplikt, åläggas tvänne års arbete å Kronans fästning; en underlåtenhet, som t. f. domhafvanden, uti sitt afgifna utlåtande, äfven erkänt och uppgifvit vara af förbiseende tillkommen; hvilket han förklarat sålunda, att han, den dag utslaget fälldes, eller sista dagen af lagtima höstetinget, hade, på sätt domboken utvisade, att med nämnden öfverlägga om mera än etthundra särskilda utslag, hvilka då af Häradsrätten afkunnades; hvarjemte anfördt blifvit, att, kort efter det Jonas Andersson undergått det honom genom berörde utslag ådömda straff och blifvit på fri fot försatt, han ånyo häktades för stöld och derför af Häradsrätten, genom utslag den 17 Januari 1845, hvilket Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge sedermera fastställt, dömdes att, jemte annan bestraffning, för sin återstående lifstid hållas till allmänt arbete å fästning, så att, efter t. f. domhafvandens förmenande, någon egentlig skada, genom dess vid förra tillfället timade förseelse, icke skulle hafva ägt rum. Vid granskning af dessa anförda omständigheter och om än å ena sidan synas ville, det Häradsrättens underlåtenhet att, genom dess meranämnda utslag af den 22 December 1843, ådöma den till andra resan inbrottsstöld skyldige förbrytaren, jemte kroppsplikt enligt lag, det särskilda uti Kongl. Brefvet den 1 April 1773 för dylik gerning stadgade straff af tvänne års fästningsarbete, hade beredt honom en otillbörlig mildring i bestraffningen, hvilken underlåtenhet väl icke kunde ursäktas af domarens sysselsättning med andra mål, men, i betraktande af sjelfva stöldens ovanliga ringhet, billigtvis icke borde honom strängeligen tillräknas; kunde likväl, å andra sidan, med fog påstås, att nämnde straff af fästningsarbete, om det blifvit förbrytaren ålagdt, tilläfventyrs skulle, såsom en svårare påföljd för brottet, hafva tjenat honom, om icke till förbättring, åtminstone till varning för framtiden att icke ånyo föröfva enahanda brott, samt i allt fall otvifvelaktigt utgjort hinder för honom att under tiden begå det, för hvilket han numera, genom laga dom, vore friheten för hela sin lifstid beröfvad, följaktligen möjligtvis förekommit den egentliga skada, som låg deri, att en person vore till lifstidsfängelse förfallen, som under andra omständigheter

kunnat förblifva obrottslig och i frihet, men hvilkens vård och underhåll numera måste af staten allt framgent bekostas.

I följd af sådant allt och hufvudsakligast derföre, att Häradsrätten i detta mål till last komme, att hafva, i uppenbar strid emot lagens tydliga och bestämda innehåll, ålagt den sakfällde särskildt kroppsplikt af nio par spö för innehafvande af den vid inbrottet begagnade dyrk, hvarigenom kroppsplikten uppgått till trettiofyra par spö, i stället för blott tjugufem par, som rätteligen bort ådömas; fann jag mig föranlåten att åtala Häradsrättens olagliga domslut, och uppdrog, genom skrifvelse den 28 Januari sistlidna år, åt advokatfiskals-embetet i ofvannämnde Kongl. Hofrätt att ett sådant åtal emot t. f. domhafvanden, såsom för domslutet ansvarig, efter lag och sakens beskaffenhet utföra.

Sedan advokatfiskals-embetet, till fullgörande häraf, inför Kongl. Hofrätten anställt talan emot t. f. domhafvanden, hvilken, i förklaring deröfver, ytterligare erkänt underlåtenheten att tillämpa Kongl. Brefvet den 1 April 1773, men, beträffande anmärkningen dervid, att Häradsrätten ådömt den sakfällde bestraffning för både inbrott och begagnande af dyrk, förmenat lagen icke vara klar och tydlig för antagande af den i samma anmärkning utvecklade åsigt, "enligt hvilken en person, som befunnits innehafva dyrk och tillika begått inbrott, skulle, derest han endast dömdes till nio par spö, undgå bestraffning för sjelfva inbrottet, enär han blott för innehafvande af dyrken gjort sig till berörde bestraffning saker;" slutande förklaringen med afsägelse af rättigheten att vidare blifva i saken hörd; har advokatfiskalsembetet afgifvit slutpåstående och yrkat, att t. f. domhafvanden, som icke ansåges hafva vederlagt de förhållanden och den lagtolkning, som lågo till grund för gjorda anmärkningarna, måtte för klandrade felen och beslutets lagstridighet ådömas sådant ansvar, som med bestämmelserna i 1 kap. 12 § Rättegångsbalken kunde pröfvas närmast förenligt; hvaruppå Kongl. Hofrätten, medelst utslag den 18 Januari innevarande år, sig utlåtit och funnit Häradsrätten, vid bestämmandet af det ansvar, hvartill Jonas Andersson gjort sig förfallen, hafva oriktigt förfarit derigenom, att Häradsrätten dels ådömt särskild kroppsplikt för det Jonas Andersson vid inbrottets föröfvande begagnat dyrk, dels ock underlåtit att, i enlighet med Kongl. Brefvet den 1 April 1773, ålägga honom två års arbete å fästning; samt fördenskull, jemlikt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, fällt t. f. domhafvanden att, för anmärkta lagskipningsfelen, böta sexton riksdaler 32 sk. banko.

Slutligen anser jag det vara min skyldighet att vördsamt inberätta en af mig nyligen väckt fråga, hvilken, ehuru ännu icke hufvudsakligen behandlad, ändock synes böra omedelbart och genast till Rikets Höglofl. Ständers kunskap komma, enär den angår behörig tillämpning af hvad i sednaste Riksdagsbeslut är föreskrifvet i afseende å Riksdagsmannaval till detta Riksmöte, samt särskildt och närmare berör ett af Riks-Stånden, der den tilläfventyrs torde i betraktande tagas.

Af Kongl. Bergskollegii under den 31 nästlidne Augusti gifna och den 2 påföljde September genom trycket utfärdade kungörelse, angående de för Bergsbruken skeende val af Riksdagsfullmäktige till Vällofl. Borgareståndet vid innevarande riksdag, hade jag erfarit, att Kongl. Kollegium förstnämnda dag afgjort detta ärende, i hvad det på Kongl. Kollegium berott, och att valen blifvit utsatte att hållas den 30 September.

I anledning häraf och då 81 § af Rikets Ständers den 24 Maj 1845 affattade Riksdagsbeslut, som innehöll kallelse till denna Riksdag, ålade vederbörande att, utan särskild påminnelse och utan annan anledning, än samma kallelse, besörja, det valen till Riksdagsmän, der sådana val ägde rum, i laga ordning och vid ansvar, under loppet af nästförutgående Augusti månad verkställdes, ansåg jag mig, såsom befogad att tillse, huruvida Rikets Ständers omförmälda föreskrift behörigen iakttoges, icke kunna undgå att anmärka den afvikelse derifrån, som i ofvanberörde måtto förelupit, i det att ärendet icke förr, än vid den föreskrifna tidens utgång, blifvit af Kongl. Kollegium slutligen handlagdt och sjelfva valens förrättande således måst till en sednare tid utsättas; hvilken anmärkning meddelades Kongl. Kollegium genom skrifvelse den 4 September, med begäran tillika, att i svar derå måtte fullständigt utredas, huruledes, af hvilka orsaker, eller genom hvilkas förvållande berörde anmärkningsvärda åsidosättande af Rikets Ständers omförmälda uttryckliga föreskrift kommit att äga rum.

Den 28 i sistnämnda månad emottog jag Kongl. Kollegii under den 11 affattade utlåtande, undertecknadt af Kongl. Kollegii Ledamöter, men icke af dess President. Efter tagen kännedom om innehållet af detta utlåtande och då den af mig framställda anmärkning afsåg icke blott Kongl. Kollegii den 31 nästlidne Augusti utfärdade, af Herrar Ledamöter undertecknade kungörelse, utan derjemte och hufvudsakligast hvad som derförinnan bort tillgöras och blifvit tillgjordt, för att behörigen iakttaga ofvanåberopade föreskrift i 1845 års Riksdagsbeslut, samt huruledes åsidosättandet deraf tillkommit, hvilket allt i Kongl. Kollegii utlåtande äfven omständligen afhandlades, men denna

fråga angående ärendets behandling i sin helhet tvifvelsutan påkallat Hr Presidentens, lika mycket som Hrr Ledamöters uppmärksamhet och omsorger, fann jag icke tillbörligt att närmare öfverväga, hvad angifna utlåtandet innehöll, förr än Hr Presidentens yttrande i frågan jemväl blifvit inhämtadt; hvarföre jag, i skrifvelse af den 12 Oktober, af Hr Presidenten begärde ett sådant yttrande, hvilket ock sedermera den 27 i samma månad mig tillhandakom.

I frågans så beskaffade, ännu varande, skick och sedan under tiden underrättelse ingått, att Hr Justitiekansleren äfven äskat Kongl. Bergskollegii förklaring rörande samma ämne, har jag, enligt ofvan angifna grund, funnit ordningen fordra att afbida hvad Hr Justitiekansleren härutinnan må tillgöra innan någon vidare embetsåtgärd å min sida äger rum; men då frågan här blifvit nämnd och möjligt vore, att den, under Riksdagens blifvande förhandlingar, kunde upptagas, torde det, för fullständighetens skull, fordras, att innehållet af de utlåtanden, hvarmed Kongl. Bergskollegii President och Ledamöter till mig inkommit, varder kändt; för hvilket ändamål dessa utlåtanden, såsom bilagor, berättelsen åtfölja.

Efter fulländad redovisning för de genom mina embetsåtgärder inledda anmärkningsmål, återstår ännu att, likasom tillförne, bereda en allmän öfversigt af öfriga emot domstolar, domare och embetsmän förordnade och anställda åtal, om hvilka nödig kännedom derföre blifvit inhämtad. Härvid och då redan är anfördt, att antalet af de förstnämnda, under sednare åren, minskats i följd af Hr Justitiekanslerens åt lagskipningen egnade tillsyn, bör vördsamt tilläggas, att de af honom till åtal öfverlemnade mål ej heller varit särdeles talrika, men att de flesta anmärkningsmålen nu, såsom förr, utgått ifrån Rikets Hofrätter, hvilka, likmätigt 8 kap. 1 § Rättegångsbalken samt Kongl. Brefven den 10 December 1756 och den 12 November 1761, det äfven är ålagdt "att hafva uppsigt och vård öfver lagskipningen vid underlydande domstolar samt domares större eller mindre felsteg till åtal förvisa;" en omsorg, som i sin vidsträckta och ändamålsenliga syftning torde kunna lättare och säkrare, än af allmänna åklagaremaktens högsta organer, iakttagas af dessa Öfverrätter, der alla ifrån underdomstolarne fullföljda mål skola under skärskådan komma; hvarförutan Hofrätternas advokatfiskaler äga rätt att, å embetes vägnar, såsom anmärkare och åklagare uppträda.

Om det således måste medgifvas, att för tillsynen å lagarnes efterlefnad och tillbörliga skipande är väl sörjdt, lärer ock böra erkännas, att resultaten af en sådan tillsyn lemna tillförlitliga bidrag för bedömande af lagskipningens tillstånd; och det bör då vara tillfredsställande att erfara, hurusom, med ett och annat undantag, de under åren 1844 och 1845 afgjorda anmärkningsmål, om hvilka i min sednaste embetsberättelse förmäles, äfvensom de sedermera år 1846 pröfvade, endast angått ringare fel och förseelser. Till undantagen, som förstnämnda begge år utgjorde två, i åberopade berättelsen redan anförda, kan för året 1846 anses höra blott ett, som, vid betraktande af dess beskaffenhet och utgång, tvifvelsutan äfven förtjenar särskild uppmärksamhet och derföre torde böra mera omständligt uppfattas.

Till Kongl. Svea Hofrätt hade advokatfiskals-embetet derstädes, jemte ett den 10 Juli 1843 afgifvet memorial, inlemnat åtskilliga af häradshöfdingen i Frösåkers med flera Häraders domsaga i Stockholms län, lagmannen C. G. Barthelsson, å Frösåkers Häradsrätts vägnar, underskrifna och utfärdade fastebref, försedda med anteckningar angående för ett hvar af dem beräknad lösen och stämpladt papper på följande sätt, nemligen: ett fastebref af den 2 Oktober 1829 å ett sjettedels mantal Warsvik, derför betingad köpeskilling utgjort, jemte lagan och andra förmåner, 1511 R:dr 5 sk. 4 r. riksgäldssedlar, lösen 5 R:dr och stämpladt papper 2 R:dr 18 sk., ehuru sådant papper funnes bilagdt endast för 1 R:dr 28 sk. banko; ett fastebref af den 1 Februari 1834 å likaledes ett sjettedels mantal Warsvik, köpeskillingen, jemte lagan och andre förmåner, utfäst till 666 R:dr 32 sk. banko, lösen 4 R:dr 45 sk. och stämpladt papper 2 R:dr 12 sk., fastän bilagda stämpelpapperet endast uppgick till 1 R:dr 24 sk. banko; ett fastebref af den 20 Juni 1835 å ett fjerdedels mantal Kohlvik, köpeskillingen utgörande 2666 R:dr 32 sk. banko, lösen 7 R:dr och stämpladt papper 5 R:dr 18 sk., men det bilagda endast för 3 R:dr 28 sk. banko; ett fastebref af den 7 Maj 1839 å två mantal rusthåll Sund med flere hemman, derför i köpeskilling 55,000 R:dr banko, lösen 122 R:dr 15 sk. och stämpladt papper 103 R:dr 24 sk. men sådant bifogadt endast för 69 R:dr banko; samt ett fastebref af den 7 Februari 1843 å två tredjedels mantal Warsvik, köpeskillingen utfäst, jemte lagan och andre förmåner, till 5666 R:dr 32 sk. banko, lösen 11 R:dr 24 sk. och stämpladt papper 12 R:dr, men det bilagda blott för 8 R:dr banko *);

I an-

*) Ett anmärkningsmål, i vissa delar lika beskaffadt som detta, finnes afhandladt i Embetsberättelserna för åren 1842 och 1843 pag. 81 samt för åren 1844 och 1845 pag 6.

I anledning af hvilka förhållanden advokatfiskals-embetet anmärkt, att den påförda ersättningen för stämpladt papper öfverstege beloppet så väl af det dervid bilagda, som äfven af det derför enligt Författningarne erforderliga stämplade papper, samt att lösen jemväl vore oriktigt beräknad och påförd, emedan, enligt taxan för expeditionslösen den 15 Maj 1821, denna lösen, i stället för de, på sätt ofvan förmäldt är, debiterade belopp, bort för fastebrefvet den 2 Oktober 1829, med afseende å köpeskillingen och hemmansdelens taxeringsvärde 450 R:dr banko, endast utgöra 3 R:dr 12 sk. samma mynt; för fastebrefvet den 1 Februari 1834, likaledes med hänsigt till taxeringsvärdet 650 R:dr banko och köpeskillingen, 2 R:dr 18 sk. nämnde mynt; för fastebrefvet den 20 Juni 1835, 4 R:dr 28 sk. banko; för fastebrefvet den 7 Maj 1839, 62 R:dr 40 sk. banko; och för fastebrefvet den 7 Februari 1843, med afseende å taxeringsvärdet 2575 R:dr banko och köpeskilingen, 8 R:dr 4 sk. samma mynt.

Öfver hvad advokatfiskals-embetet sålunda anmärkt, hade, uppå dess tillika gjorda begäran, förklaring blifvit affordrad lagmannen Barthelson, hvilken dervid hufvudsakligen anfört, att taxeringsvärdet å försåld fastighet, äfven om det vore domaren bekant, hvilket dock i förevarande fall icke inträffat, aldrig kunde antagas till rättelse vid köpebrefs kartering, enär Chartæsigillatæ-förordningen endast stadgade denna beräkningsgrund för gåfvo- och bytesbref, men salubref enligt 7 § 4 mom. borde karteras efter i sådant bref "skådbart jordavärde," hvadan, i det fall, att köpeskillingen vore bestämd ej blott i penningar, utan äfven i andra förmåner, som gemensamt motsvarade hemmanets värde, Häradsrätten, efter det lagfartssökanden lemnats tillfälle uppgifva hvad han ansåg fastigheten utan dessa betingade särskilda förmåner värd, bestämde skälig grund för lagfartshandlingarnes kartering och derför utgående lösen, hvilket borde anses antagligt så länge det icke vore genom lag stadgadt, att under egendomsvärde icke begrepes, i fråga om köpeafhandlingarnes kartering, hvad med utfästa varor och andra förmåner godtgjordes i köpeskilling, utan endast hvad i penningar utginge: att fastebrefvens charta sigillata och lösen vore å handlingarne antecknade i riksgäldssedlar till belopp motsvarande hvad desamma i bankomynt utgjorde, hvilket förfaringssätt icke vore förbjudet och föranledts deraf, att ortens allmoge vore ovan vid beräkning i bankomynt: att sådant äfven varit i orten kändt och vunne stöd deraf, att för fastebrefvet den 7 Maj 1839, på sätt en förklaringen bifogad skrift utvisade, de påförda afgifterna 225 R:dr 39 sk.

blifvit godtgjorda efter antagande, att detta belopp vore i riksgälds beräknadt; och att vid bestämmandet af lösen och stämplade pappersafgiften tagits i beräkning för fastebrefvet den 2 Oktober 1829 ej blott kontanta köpeskillingen 1007 R:dr 19 sk. 6⅔ r. banko, utan äfven antagna värdet af öfriga prestationer 92 R:dr 28 sk. 5⅓ r., så att köpeskillingen ansetts utgöra 1100 R:dr banko; för fastebrefvet den 1 Februari 1834 likaledes, jemte kontanta penningarne 666 R:dr 32 sk., antaget värde af betingade persedlar och undantag i ägor till 383 R:dr 16 sk., köpeskillingen sålunda ansedd till 1050 R:dr banko; samt för fastebrefvet den 7 Februari 1843, jemte utfästa penningarne 5666 R:dr 32 sk., värdet af persedlar och undantagne ägor till 600 R:dr, eller tillsammans såsom köpeskilling 6266 R:dr 32 sk. banko; hvarjemte lagmannen, som, för att visa de grunder, efter hvilka han i allmänhet beräknat lösen för fastebref, företett en uträkning öfver den för fastebrefvet den 7 Maj 1839 påförda lösen, enligt hvilken uträkning samma lösen skulle uppgå till 81 R:dr 26 sk. banko, motsvarande det debiterade beloppet 122 R:dr 15 sk. riksgäldssedlar, slutligen förmält, att i afseende å påförde afgifterna för ifrågakomna fastebref, han icke kunnat finna annan felaktighet begången, än att lösen för fastebrefvet den 7 Februari 1843 blifvit åtecknad till lägre belopp, än densamma rätteligen bort utgöra.

I anledning af denna förklaring hade advokatfiskals-embetet, uti ytterligare memorial, andragit, att enär både äldre och nu gällande Chartæsigillatæ-förordningar föreskrefvo, det fastebref borde förses med stämpladt papper till viss procent af köpeskillingen, samt Kongl. taxan på expeditionslösen den 15 Maj 1821 stadgade, att lösen för fastebref å egendom borde beräknas i mån af köpeskillingen eller, der någon sådan ej funnes utsatt, egendomens värde efter sista bevillningstaxering, men dessa Kongl. Författningar deremot icke ens antydde, att i sådana fall, då för såld fastighet både viss köpesumma och årliga præstationer in natura blifvit betingade till vissa personer i deras lifstid, domaren skulle vara berättigad att, på sätt lagmannen Barthelsson uppgifvit sig hafva förfarit, i samråd med nämnden, bestämma det värde å fastigheten, hvarefter salu- och fastebrefs-kartorna samt lösen för fastebrefvet borde beräknas; och lagen således anvisat domaren endast två grunder för dessa afgifters bestämmande, nemligen antingen efter köpeskillingen, utan inberäkning af så kallade fördels- eller lagansförmåner, eller efter det värde, som vid sista bevillningstaxering blifvit egendomen åsatt, dock alltid med rättighet att, i händelse af skillnad emellan bevillningsvärdet och köpesumman, antaga det högre beloppet för det lägre, samt

en tredje grund ej behöfdes eller finge uppsökas och användas; måste, enligt advokatfiskals-embetets öfvertygelse, hvarje annan grund, som antoges för bestämmandet af stämplade pappersbeloppet och lösen för fastebref betraktas såsom lagstridig och godtycklig; dertill följaktligen äfven borde hänföras den af lagmannen uppgifna, hvars beskaffenhet visade sig bland annat deraf, att, då vid kartering af fastebrefvet den 7 Februari 1843 undantagsförmånerna blifvit beräknade till värde af 600 R:dr, dessa förmåner, vid kartering af det i och för samma köp utfärdade salubref, uppskattats till högst 349 R:dr 47 sk. 11½ r., hvadan lagmannen således, vid hvarje af dessa beräkningar, följt särskilda grunder, ehuru allenast en och densamma bort iakttagas: att lagmannen lika oriktigt och emot ordalydelsen tillämpat författningen, när köpeskillingen varit endast i penningar utförd, såsom det visade sig i afseende å fastebrefvet den 7 Maj 1839, för hvilket, enligt den vid förklaringen fogade uträkning, han fått lösen att uppgå till 81 R:dr 26 sk. banko, ehuru densamma, enligt taxan, rätteligen bort utgöra 62 R:dr 40 sk. samma mynt, så att, om ock meningen varit att förstnämnda summa borde utgå med 122 R:dr 15 sk. riksgäldssedlar, ägaren likväl fått godtgöra 28 R:dr 3 sk. mer än vederbort: att, hvad beträffade lagmannens yrkade rätt att å expeditionerna anteckna lösen och stämplade pappersafgiften i riksgäldssedlar, alla Chartæsigillatæ-förordningar, utfärdade efter 1802 års Realisationsförordning, äfvensom Kongl. taxan på expeditionslösen den 15 Maj 1821, upptogo ensamt banko såsom den myntsort, uti hvilken stämplade pappersafgiften, i fullkomlig öfverensstämmelse med sjelfva stämplade papperets valeur, likasom expeditionslösen, borde beräknas och åtecknas expeditioner, som utgifvas för att af vederbörande lösas; i följd hvaraf bruket att utföra dessa afgifter i annat mynt, eller evalverade till riksgäld, en myntsort, som Staten i fråga om allmänna afgifter numera icke erkände såsom gångbar, äfven om det uttryckligen och oförtydbart utsattes, att afgifterna voro i sistnämnda myntsort beräknade, redan innebure en oriktighet, förtjent af beifran, såsom stridande dels emot Kongl. Förordningen den 30 Januari 1778, hvilken stadgade, att å "allt" hvad vid Rätter och Domstolar parterna emot lösen meddelades, borde, vid hårdt ansvar, tecknas, huru mycket i gångbart mynt derför, jemte stämplade pappersafgiften, skulle erläggas, och dels emot 1821 års Expeditionstaxa, som bjöde, vid ansvar, att på framsidan af hvarje expedition lösen riktigt efter taxan och särskildt afgiften för stämpelpapper skulle tecknas: att åter, såsom å ifrågavarande fastebref ägt rum, anteckna afgifterna, som derför borde erläggas, femtio procent högre än stämplade papperets värde

och Expeditionstaxan stadgade, utan att på något sätt utmärka i hvilken myntsort, afgifterna borde betalas, eller att meningen verkligen vore, att de skulle utgå i riksgäldssedlar, en omständighet, hvilken vid sådant förhållande äfven torde undgå de flestes uppmärksamhet och påtagligen äfven vore derpå beräknad, för att, om möjligt, få dessa afgifter att utgå i bankomynt, med tillfälle till den undflygt, i händelse någongång förhållandet skulle upptäckas, att kunna på skenbart sätt åtminstone förklara handlingssättet, det vore ett tilltag i ändamål att, på vederbörande lagfartssökandes bekostnad, obehörigen öka inkomsterna af embetet, som icke borde få aflöpa utan ganska hårdt ansvar: att det af lagmannen, till försvar för omförmälda förfarande, uppgifna skäl, det menigheten i orten vore ovan vid bankoräkning, förfölle vid betraktande deraf, att derstädes, likasom i öfriga delar af riket, sannolikt icke andra sedlar vore allmänt gängse, än de som lydde å banko, och att denna menighet äfven erlade kronoutskylder i sistnämnda mynt, äfvensom att lagmannen sjelf, efter hvad af tillgängliga handlingar inhämtades, till och med å andra expeditioner, utgångna från häradsrätterne i domsagan, tecknade, såsom vederborde, lösen och chartasigillata-afgiften i bankomynt, hvadan således den hos menigheten föregifna ovanan vid bankoräkning endast skulle uppenbara sig i fråga om lösen för fastebref: att då, enligt hvad ett advokatfiskals-embetet företedt bevis innehölle, åtecknade lösen och stämplade pappersafgiften för fastebrefvet den 7 Februari 1843 måst till länsmannen i häradet, som innehade lagmannens tingsexpeditioner till utlemnande, erläggas med 23 R:dr 24 sk. banko, enär myntsorten icke varit å fastebefvet utsatt och beloppet uti förevisad expeditionslista funnits i bankomynt upptaget, samt af detta bestyrkta fall kunde slutas till de öfriga, det vore uppenbart, i hvilken afsigt lagmannen sålunda förfarit, att, i fråga om fastebref, lösen och chartasigillata-afgiften i riksgäldssedlar uträknats och i öfverensstämmelse dermed å sådana handlingar tecknats, utan att dock blifvit utmärkt i hvilken myntsort, de borde erläggas: och ändtligen att detta förfaringssätt, vid sammanställuing af lagmannens uppgift i förklaringen, att åtecknade lösen och stämplade pappersafgiften för omförmälda fastebref borde i riksgäldssedlar utgå, med det som lagmannen vidtagit för uppbörden af den påskrifna lösen å fastebrefvet den 7 Februari 1843, derför lagmannen fordrat i banko den lösen, som blifvit handlingarne åtecknad i riksgälds, väl skulle kunna hänföras till den förbrytelse, att lagmannen fordrat mera för expeditionen, än påskrifven lösen, hvilket embetsbrott såsom straff medförde tjenstens förlust, men, med antagande deraf, att, ehuru å fastebrefven icke blifvit ut-

satt den myntsort, i hvilken derå tecknade expeditions- och chartælösen borde utgå, densamma dock, likasom för Tingsexpeditioner i allmänhet, blifvit, på sätt Expeditionstaxa och Chartæsigillatæ-förordningar bjöde, utförd i banko, och att meningen varit, att beloppen äfven efter ziffran borde af vederbörande erläggas i sistnämnda mynt, i allt fall innefattade den lagöfverträdelse, att lagmannen uträknat och åtecknat fastebrefven annan och högre lösen, än Expeditionstaxan medgåfve, och sålunda utöfver rätta beloppet beräknat sig till godo, för fastebrefvet den 2 Oktober 1829, 2 R:dr 26 sk., för fastebrefvet den 1 Februari 1834, 3 R:dr 15 sk., för fastebrefvet den 20 Juni 1835, 4 R:dr 14 sk., för fastebrefvet den 7 Maj 1839, 93 R:dr 47 sk., samt för fastebrefvet den 7 Februari 1843, 7 R:dr 20 sk.; I följd hvaraf och då lagmannen, jemte det han för dessa fastebref tagit mer än laglig lösen, och derföre, enligt 4:de punkten af de vid slutet af Expeditionstaxan meddelade föreskrifter vore skyldig att, för hvarje af ifrågavarande fem fastebref, böta tjugu riksdaler, med tillhopa etthundra riksdaler banko, tillika vore öfverbevisad att under en, såsom det syntes, lång följd af år, hafva på ett olofligt, nästan svikligt sätt beredt sig tillökning uti inkomsterna af embetet till skada och förfång för parter, som haft att af honom utlösa fastebref, hvilket embetsbrott, likaledes vore af så svår beskaffenhet, att detsamma ej kunde med böter till högsta belopp försonas, advokatfiskals-embetet påstått, det lagmannen, för alla de felaktigheter vid beräkningen och utförandet af expeditions- och chartælösen för fastebref, hvarom han i detta mål vore öfvertygad, måtte, med stöd af 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, i en bot dömas att mista sitt innehafvande häradshöfdinge-embete till viss tid; hvarförutan, och då upplyst vore, att lagmannen, för fastebrefvet den 7 Maj 1839, erhållit derå debiterade lösen, beräknad i riksgäldssedlar efter påskriften, men densamma äfven i sådan myntsort beräknad, med 28 R:dr 3 sk. nämnde mynt eller 18 R:dr 34 sk. banko öfversteg det belopp, lagmannen varit lagligen berättigad att såsom lösen för samma fastebref uppbära, samt, beträffande fastebrefvet den 7 Februari 1843, ådagalagdt vore, att lagmannen låtit uttaga derå påskrifna lösen, beräknad i bankomynt, äfvensom lagmannen icke gittat på något sätt göra ens troligt, att den å öfriga trenne nu ifrågakomna fastebref, debiterade lösen kommit honom tillhanda i annan myntsort än banko till de zifferbelopp, som funnos dessa fastebref åtecknade, advokatfiskals-embetet yrkat, att lagmannen måtte förpligtas återbära hvad i expeditions- och chartælösen för alla dessa fem fastebref blifvit af honom för mycket uppburet.

Uti den öfver sistnämnda memorial afgifna förklaring hade lagmannen Barthelson förmält, att han, af flera embetsgöromål sysselsatt, och i saknad af nödig tid för anställande af en sakriktig efterforskning om förhållandet samt dessutom slagen af ärendets bekymmersamma natur, vid besvarande af advokatfiskals-embetets förra memorial vidtagit den irriga utvägen att söka göra antagligt, det lösen för ifrågavarande fem fastebref blifvit i riksgälds åtecknad och uppburen, men att lagmannen, vid sedermera skedd grundligare efterforskning, dels genom påträffade enskilda anteckningar och dels genom erhållna upplysningar af lagmannens fordom hafde biträden, funnit, att riksgäldsberäkningen icke ägt rum, utan att ifrågakomna lösen, likasom all annan, blifvit i banko debiterad och uppburen, hvilket fel, om än icke uppsåtligt, ändock stadnade honom till last; äfvensom han icke heller ville bestrida de grunder, advokatfiskals-embetet antagit såsom riktigast i afseende å beloppet af lösen och chartæsigillatæ-afgiften för fastebref, hvadan äfven i detta fall fel eller misstag torde vara af lagmannen begånget; hvarjemte lagmannen, under förklarande, det han så mycket mindre kunde bestrida den yrkade återbäringsskyldigheten utaf hvad han högre än vederbort uppburit, som, ehvad än kunde lagmannen till last läggas, han likväl aldrig i verkligheten varit vän af otillbörlig vinst, endast önskade mildring i det ansvar, som för hans ofvanberörde förseelse blifvit yrkadt, och att från embetets mistning förskonas.

Efter sålunda parterne emellan slutad skriftväxling, är detta mål afgjordt genom Kongl. Hofrättens utslag den 19 Maj sistlidna år, innehållande: att "ehuru anledning förekommit, som skulle, sedan lagmannen Barthelson, på sätt han sjelf till en början uppgifvit, låtit lösen och afgift för stämpladt papper å en del af ifrågavarande fem fastebref antecknas i riksgäldssedlar, lagmannen uttagit de för fastebrefven sålunda debiterade belopp, såsom om de utgjort bankomynt, och således fordrat för nämnde fastebref mera, än påskrifven lösen; dock som lagmannen sedermera förklarat, att han endast af misstag uppgifvit sig hafva beräknat och påtecknat de ifrågavarande expeditionerna stämpladt papper och lösen i riksgäldssedlar, men att han sedermera genom noggrannare efterforskningar kommit till visshet derom, att han dervid, såsom i afseende på öfriga från Häradsrätterna i lagmannens domsaga utfärdade tingsexpeditioner, beräknat sådana afgifter i banko, vid hvilket förhållande och om än, på sätt det af advokatfiskals-embetet företedda betyg innehöll, för fastebrefvet den 7 Februari 1843 lösen blifvit erlagd med 23 R:dr 24 sk. banko, lagmannen i allt fall derigenom icke kunde anses hafva

fordrat högre lösen, än som varit expeditionen påtecknad; funne Kongl. Hofrätten, det lagmannen icke kunde till det för sådan förbrytelse stadgade ansvar fällas. Men alldenstund, genom hvad lagmannen sjelf vidgått och ej mindre advokatfiskals-embetet utredt och ådagalagt, än äfven handlingarne i öfrigt utvisade, lagmannen vore öfvertygad att hafva å de fem ifrågavarande fastebrefven antecknat och för dem uppburit så väl högre lösen, än enligt Kongl. Expeditionstaxan den 15 Maj 1821 vederbort, som ock större chartæsigillatæafgift, än som motsvarade det fastebrefven bilagda stämplade papper, och på sådant sätt, tillskansat sig, utöfver lagliga afgifter, för fastebrefvet den 2 Oktober 1829, 2 R:dr 26 sk., för fastebrefvet den 1 Februari 1834, 3 R:dr 15 sk., för fastebrefvet den 20 Juni 1835, 4 R:dr 14 sk., för fastebrefvet den 7 Maj 1839, 93 R:dr 47 sk., deraf dock lagmannen, såsom ofvan är vordet utredt, uppburit allenast 18 R:dr 34 sk., samt för fastebrefvet den 7 Februari 1843, 7 R:dr 20 sk.; fördenskull och emedan det embetsbrott, som sålunda låge lagmannen till last, att hafva för af honom å embetets vägnar utfärdade fastebref beräknat och uttagit högre lösen och afgift för stämpladt papper, än som med gällande författningar varit öfverensstämmande, om det ock icke må, emot lagmannens nekande, anses med full bevisning ådagalagdt, att sådant skett uppsåtligen, för att till parters förfång bereda sig olaglig vinning af embetet, likväl måste, vid betraktande af ej mindre den längre tid ett slikt missbruk fått fortfara, eller, så vidt i detta mål förekommit, från år 1829 till år 1843, än äfven de för lagmannen och domare-embetets anseende i allmänhet menliga förhållanden, hvarunder samma missbruk ägt rum, och hvilka, i förening med de i öfrigt besvärande omständigheter, som under skriftvexlingen i detta mål emot lagmannen inlupit, utesluta möjligheten af missförstånd hos honom om författningarnes tillämpning, hänföras till sådan uppenbar vårdslöshet vid domare-embetets utöfning, derför, enligt 1 kap. 12 § Rättegångsbalken, urbota bestraffning följa borde; pröfvade, i förmågo af nämnde lagrum samt ofvanåberopade Expeditionstaxa, Kongl. Hofrätten rättvist döma lagmannen Barthelson, som gjort sig skyldig att, för hvartdera af de ifrågakomna fastebrefven, böta tjugu riksdaler banko eller tillhopa etthundra riksdaler samma mynt, men, för hvad honom i öfrigt i afseende härå till last låg, ansetts till urbota bestraffning förfallen, att i en bot för de embetsfel, hvarom han i detta mål blifvit öfvertygad, varda från utöfningen af sitt innehafvande häradshöfdinge-embete och dermed förenade löninkomster på sex månader skiljd; hvarförutan det ålåge lagmannen att till vederbörande återbära hvad han, såsom förr nämndt vore, i expeditions-

och chartæ-lösen för mycket uppburit, med de här ofvan anmärkta belopp, nemligen för fastebrefvet den 2 Oktober 1829 två R:dr 26 sk., för fastebrefvet den 1 Februari 1834 tre R:dr 15 sk., för fastebrefvet den 20 Juni 1835 fyra R:dr 14 sk., samt för fastebrefven den 7 Maj 1839 och den 7 Februari 1843 tjugusex R:dr 6 sk. allt banko."

Hvad åter angår öfriga anmärkningsmålen, deri tilltalade blifvit dels för olaga domslut och dels för andra embetsfel eller försummelser sakfällde, hafva förseelserna kunnat anses försonade med bötes-ansvar, jemte skadeersättning, när sådan ifrågakommit, och i vissa fall haft endast sistnämnda påföljd; äfvensom i andra fall, utan någondera påföljden, ogillande omdömen öfver åtalade förfaranden ändock blifvit af öfverdomaren uttalade. Förhållandet härutinnan upplyses vidare genom efterföljande sammandrag af alla de anmärkningsmål, hvilka, hos Rikets Hofrätter afdömda år 1846, slutat med ansvar å de tilltalade, eller annan för dem nödig ansedd rättelse, nemligen:

	Kongl. Svea Hofrätt.	Kongl. Göta Hofrätt.	Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.	Summa.
För olaga dom eller beslut i tvistemål eller brottmål	5	8	2	15
För försummelse med handlingars eller domböckers insändande, eller förseelser emot expeditionstaxan	36	7	1	44
För andra fel eller försummelser i embetsutöfning	5	8	2	15
Summa	46	23	5	74
Härtill komma de mål, uti hvilka de angifne blifvit frikände, dels genom utslag	6	4	1	11
dels derigenom, att målet afskrifvits eller utan pröfning fått förfalla	3	4	—	7
Summa	9	8	1	18
Summa summarum	55	31	6	92

De

De i dessa mål tilltalade hafva likväl, enär åtskillige ibland dem förekommit två eller tre gånger, icke varit flera än 79, hvaraf i Kongl. Svea Hofrätt 44 och i Kongl. Göta Hofrätt 29, men i Kongl. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge lika med målens antal eller 6. I afseende på denna märkbara olikhet Hofrätterna emellan bör nämnas, att i den sistnämnda antalet af oafgjorda anmärkningsmål varit jemnförelsevis något större, och att i Kongl. Svea Hofrätt uti beräkningen ingått icke mindre än 29, af advokatfiskals-embetet anmälda emot domare, som försummat att inom föreskrifven tid insända nästförutgångna årets domböcker, en förseelse, som i de andra Hofrätterna i allmänhet icke åtalas, förr än vederbörande, särskildt anmanade att sin åsidosatta skyldighet härutinnan fullgöra, med fortfarande underlåtenhet deraf beträdas. Under årets lopp har deremot ingen enskild person blifvit, för falsk eller obehörig angifvelse emot domare eller annan embetsman, till ansvar fälld.

Enligt Grundlagens, med Instruktionen gemensamma, föreskrift åligger det Justitie-ombudsmannen att "utreda lagskipningens tillstånd." Såsom bidrag dertill torde, på sätt redan är nämndt, få räknas den i årsberättelsen och vidare här ofvan, dels utförligen och dels i sammandrag aflagda redovisning, huruledes anmärkningsvärda fel och oordningar i lagskipningen blifvit åtalade samt under loppet af åren 1844, 1845 och 1846 pröfvade och bedömda. Dessa åtalade tilldragelser utgöra dock endast mörka punkter i lagskipningen, för utredande af hvars tillstånd alltså fordras, att de förra sammanställas med dess verksamhet i det hela under den tid, de ägt rum. Då i allmänhet kan antagas, att enhvar timat ett eller två år förr, än åtalet blifvit afgjordt, falla de, åtminstone till större delen, inom åren 1841 till och med 1844. I fortsättning af hvad flera äldre årsberättelser innehålla, förekommer i den sist afgifna, pag. 61 och följande, en allmän öfversigt af domstolarnes och öfriga judiciella embetsmyndigheters göromål under nyssnämnde fyra år, sammandragen med hufvudsaklig ledning af de till Kongl. Maj:t ifrån Hans Exellens Hr Justitie-statsministern inkomna berättelser om justitieförvaltningen i riket, samt för öfrigt grundad å särskildt inhämtade upplysningar. Denna öfversigt, genom hvars framläggande jag sökt, så vidt möjligt varit, fullgöra hvad i ofvannämnde hänseende mig ålegat, och till hvilken derföre vördsamt hänvisas, omfattar ifrågavarande tidsrym-

den, den sednaste, som nu är öfverskådlig, och lemnar således tillfälle till anställande af den jemförelse, som här åsyftas.

En sådan jemförelse synes mig otvifvelaktigt lägga i dagen, att lagskipningen och de mångfaldiga grenarne af dess vidsträckta verksamhet i det hela förete den ordning och drift, hvarå rättmätiga anspråk kunna göras: att undantagen derifrån varit till antalet få och till beskaffenheten merendels af ringare vigt; och att fördenskull de lagskipande i allmänhet måtte anses, genom fortfarande upplysning, rättrådighet och nit, hafva uppfyllt sina, för samhället och enskilda, maktpåliggande pligter och sålunda förtjena den aktning och det förtroende, hvaraf de äfven tillförne varit i åtnjutande.

Den, enligt Instruktionens 17 §, Justitie-ombudsmannen åliggande skyldighet, "att inhämta fullständig kunskap om anledningarne till åklagade personers häktande", har ej heller blifvit åsidosatt; hvilket, såsom jag förmodar, torde bevittnas dels af den speciella redogörelsen för Embetets förvaltning, dels af öfriga dertill hörande och för Rikets Höglofl. Ständers Lagutskotts närmare granskning tillgängliga handlingar.

Uti ofta åberopade, sednast afgifna årsberättelsen, der, i sammanhang med ofvannämnda allmänna öfversigt af lagskipningen, pag. 69, en mera speciel uppgift lemnas angående de för brott, som å lif gå, slutligen dömda personer åren 1841 till och med 1844, meddelas sedermera, pag. 71 och följande, summariska uppgifter för hvartdera af dessa år: 1:o å de brott, som af dömde och å fästningarne och arbetsinrättningarne förvarade fångar blifvit begångna; 2:o å antalet fångar ej mindre å nämnde ställen, än i öfriga straff-fängelser, vid pionnier- och arbetskorpserna, samt i länshäktena och större städers häkten, under hela året; och 3:o å alla dömda fångars antal vid hvartdera årets slut; dessa uppgifter åtföljda slutligen af en sammandragen uppgift å antalet af de till fästningarne och korrektionsinrättningarne dömda fångar, ifrån och med år 1825 till och med år 1844, såsom det vid slutet af hvarje år befunnits. Under vördsamt åberopande af de iakttagelser och erinringar, som i berättelsen vidare rörande detta ämne anföras, så ock af hvad min vid sistförlidna riksdag framlagda berättelse angående fångvården och fängelsernas beskaffenhet innehåller, är för den sednast förflutna tiden endast att tillägga, att sedan, i följd af Kongl. Maj:ts före samma riksdag gifna förordnanden, nybyggnad af länsfängelser i hufvudstaden och å flera orter samt förändring af dessa fängelser å andra ställen hade blif-

vit börjad, nya fängelser redan äro färdigbyggda och till begagnande upplåtna: i hufvudstaden för Stockholms län, i Linköping för Östergötlands län, i Christianstad för Christianstads län, i Carlstad för Wermlands län och i Gefle för Gefleborgs län; äfvensom nytt fängelse i Falun för Stora Kopparbergs län finnes nära sin fullbordan; varande för öfrigt och ytterligare sådana fängelser under byggnad: i Carlskrona för Blekinge län, i Wexiö för Kronobergs län och i Wenersborg för Elfsborgs län, samt förändring och utvidgning af Skaraborgs länsfängelse i Mariestad likaledes företagen.

Då Regeringsformen ålade Justitie-ombudsmannen att, jemte redogörelse för hans Embetsförvaltning, "anmärka Lagars och Författningars brister och uppgifva förslag till deras förbättring," tvifvelsutan en ibland de vigtigaste af alla Embetet tillhörande pligter, hade Lagstiftarne säkerligen tagit i betraktande svårigheten för honom att uppfylla denna pligt, ehvad man afsåg dess föremål eller den pligtskyldiges förmåga och möjligheten för honom att derät egna den tid och det arbete, ämnets vigt fordrade. Redan uti min vördsamma berättelse till 1840 och 1841 årens riksdag, är denna tanka uttalad. I hvad mån en sådan pligt blifvit, efter min förmåga, uppfylld, ej mindre vid samma riksdag än vid den derpå följda af åren 1844 och 1845, hafva Rikets Höglofl. Ständer Sjelfve ägt tillfälle att bedöma. De framställningar och förslag, hvilka vid dessa begge riksdagar blifvit Rikets Höglofl. Ständers ompröfning underställda, hafva hufvudsakligen och till största delen gått i den syftning att, under särskilda af Lagstiftande Makten förordnade, snart fyratioåriga förberedningar till öfverseende och omarbetning af vårt hela lagverk, hvarigenom dess vidlådande brister skulle kunna på en gång afhjelpas, undanrödja de väsentliga bristerna särdeles i brottmålslagarna, och tillika främja öfvergången till ett bättre och med tidens fordringar öfverensstämmande lagsystem. Åt mitt åliggande härutinnan är under tiden en mera omfattande riktning gifven, sedan, i anledning af Rikets Höglofl. Ständers, vid förstnämnda riksdag, yttrade önskan, att Deras ombud finge deltaga i den ytterligare granskning af de utaf en redan år 1811 tillsatt kommitté uppgjorda förslag till allmän civil- och brottmålslag, som då ansågs nödig innan desamma kunde i grundlagsenlig ordning handläggas, Kongl. Maj:t den 30 Mars 1841 beslutit förordnande af en Lagberedning för nämnda ändamål, med rättighet för Justitie-ombudsmannen att deltaga i granskningen af denna Berednings arbeten; likasom och efter det Kongl. Maj:t, vid sistför-

lidna riksdag, aflåtit Dess nådiga Propositioner till Rikets Ständer angående den del af Beredningens arbeten, som då blifvit fulländad, och hvarom här nedan vidare skall förmälas, Kongl. Maj:t under den 31 Januari 1845 förordnat en ny Lagberedning för ännu återstående granskningsarbetet samt i nåder behagat kalla Justitie-ombudsmannen att vara ledamot i denna Beredning och deltaga i dess öfverläggningar i den mån hans öfriga embetsgöromål det medgåfve.

På sådant sätt hafva förändrade tider och förhållanden åt denna del af embetsutöfningen lemnat en anvisning, som utan tvifvel äfven bör iakttagas. Den slutliga beredning och derpåföljda grundlagsenliga behandling, som det ena af omförmälda lagförslag sedan 1840 och 1841 årens riksdag undergått, torde nemligen göra lika litet lämpligt, som behöfligt, att vidare eftersöka och utreda partiella brister i nu gällande lagar rörande den gren af lagstiftningen, hvarom samma lagförslag handlar, utan synes fastmera, efter sålunda förutgången handläggning, tiden vara inne att uppfatta det stora och vigtiga ämnet i hela sin vidd, åt hvilket Konung och Rikets Ständer redan länge egnat en synnerlig uppmärksamhet.

Deltagande i förberedande åtgärderna till omförmälda mål, såsom vid sistförlidna riksdag äfven inberättades, och biträdande hufvudsakligen det ifrågavarande slutliga lagförslaget, bör jag derföre nu icke underlåta att befordra dess vidare och ändtliga handläggning.

Samtidigt med stiftelsen af nu gällande Grundlagar hade Rikets Ständer insett och erkänt behofvet af en ny och förbättrad Civil- och Brottmålslag, samt derom gjort framställning hos Kongl. Maj:t, som under den 14 April 1811 förordnat ofvannämnda Kommitté, för att utarbeta de för sådant ändamål nödiga förslag. Sedan till Kongl. Maj:t denna Kommitté den 15 Mars 1815 afgifvit underdånigt betänkande, deruti, med afseende å då förestående utarbetning af förslaget till en förbättrad brottmålslag, Kommitteen sökt visa de olägenheter, som åtföljde flera af nu antagna bestraffningssätt, samt derföre, jemte erinran, att bötesstraff kunde ifrågakomma sparsammare än hittills, trott sig böra tillstyrka, att kroppsstraff i allmänhet måtte försvinna och i stället fängelse samt arbete och korrektionsstraff få användas, behagade Kongl. Maj:t, genom nådig Proposition den 19 April samma år till Rikets då församlade Ständer, gifva tillkänna, "att Kongl. Maj:t funnit omförmälda betänkande till alla delar instämma med hvad rättsläran och öfriga en vis

lagstiftnings grunder fordrade, och derföre velat detta betänkande Rikets Ständer proponera"; hvaruppå Rikets Ständer under den 11 nästderpåföljde Juli svarade, "att De, efter en granlaga pröfning af Lagkommitteens yttrande och hvad Kongl. Maj:t Sjelf täckts meddela, instämt deri, att rättslärans och en vis lagstiftnings grunder till alla delar talade för förslagets antagande, och att Rikets Ständer derföre velat lemna Lagkommitteen öppet att, efter sådan plan, föreslå så beskaffade bestraffningar, som instämde med närvarande tids hyfsning och som, skiljda ifrån förra tidens barbari, voro afpassade efter en bättre bildning, till upplysning och till känsla hos hvarje individ af dess eget värde."

Sålunda af Lagstiftande Makten bemyndigad, hade Lagkommitteen fortsatt sina arbeten samt, efter utgifvande af sitt förslag till civillag, slutligen äfven framlagt förslaget till brottmålslag; hvaruppå, i anledning af de emot sistnämnda förslag framställda anmärkningar, dels af Universiteten i Riket, hvilkas utlåtande blifvit infordradt, dels ock af enskilda personer, Kommitteen ånyo tagit förslaget under öfvervägande och, då vissa förändringar deri ansetts af nöden, afgifvit ett ytterligare, i enlighet dermed revideradt förslag. Jemte urskiljande och indelning af alla dithörande ämnen, hade Kommitteen, hvad straffsystemet angår, hufvudsakligen förblifvit vid sina först tillkännagifna åsigter. Utom det att de flera särskilda i nu gällande lag stadgade straffsätt, såsom landsförvisning, ärelöshet, i allmän och oinskränkt bemärkelse tagen, afbön inför Rätta och de så kallade skamstraffen i allmänhet, hvartill icke utan skäl den uppenbara eller offentliga kyrkoplikten blifvit räknad, på anförda grunder ansetts icke böra äga rum, hade, vid bestämmande af kroppsstraff, jemväl spö- och ris-straffen blifvit alldeles uteslutna, men fängelse vid vatten och bröd bibehållits, dock med förändring i afseende å dess verkställighet; för öfrigt och i allmänhet hade antagits så kallade frihetsstraff af tvänne slag: "straff-arbete och fängelse", med tillämpning af det ena eller andra efter brottets svårare eller lindrigare beskaffenhet.

Sedan Lagkommitteens slutliga förslag, likasom förut dess förslag till civillag, undergått granskning af Rikets Hofrätter och Konungens Högsta Domstol, samt en, uppå Rikets Ständers vid 1834 och 1835 årens riksdag anmälda önskan, af Kongl. Maj:t tillsatt särskild Kommitté uppgjort jemförelse emellan nu gällande lagar och de upprättade förslagen; hade Kongl. Maj:t, vid 1840 och 1841 årens riksdag, till Rikets Ständer öfverlemnat denna lagstiftningsfråga i hela dess vidd, med tillkännagifvande af de hinder, som mött för afgifvande af nådig Proposition om lagförslagens slutliga

pröfning; vid hvilket förhållande Rikets Ständer funnit någon åtgärd till granskning eller antagande af lagförslagen ej heller kunna, å Deras sida, under dåvarande riksdag vidtagas, men tillika, "då hela landet fästade högsta vigt vid frågan om ett förbättradt lagverk, särdeles i afseende å brottmålslagstiftningen, der behofvet deraf blefve med hvarje dag mera bjudande," och då Rikets Ständer för sin del ansåge en ytterligare granskning af förslagen vara af nöden, innan de till hufvudsaklig pröfning förekomme, såsom redan förmäldt är, hos Kongl. Maj:t i sådant afseende gjort den hemställan, i anledning hvaraf Kongl. Maj:t förordnat ofvannämnda Lagberedning till lagförslagets ytterligare öfverseende och granskning.

Den Lagberedning, hvilken sålunda trädt i verksamhet, hade, under den 16 December 1842, affattat och sedermera till Kongl. Maj:t i underdånighet insändt särskilda betänkanden, ibland hvilka ett "angående de straff, som i ny allmän Kriminallag borde bestämmas," samt derefter den 23 November 1844 till Kongl. Maj:t i underdånighet öfverlemnat ett fulländadt förslag till sådan lag, jemte förslag till särskild lag om verkställighet af de i den förra antagna fängelsestraff, äfvensom till de öfriga författningar, hvilka Beredningen ansett böra i sammanhang med den föreslagna nya kriminallagen införas. Afvikande ifrån Lagkommitteens reviderade lagförslag, hvad straffsystemet angår, hufvudsakligen deruti, att bestraffning med fängelse vid vatten och bröd blifvit utesluten samt den af Lagkommitteen, i afseende å de så kallade frihetsstraffen, utmärkta skillnad emellan "straffarbete och fängelse" likaledes upphäfven, omfattade Beredningens förslag för öfrigt samma straffsystem, som det förra, och uppställde således, såsom "allmänna straffarter": 1:o Dödsstraff; 2:o Frihetsstraff, eller fängelse i sju grader, i den första på lifstid, i de följande på längre och kortare tid intill den i sjunde graden bestämda af minst tretio dagar; och 3:o Böter; samt dessutom såsom "särskilda straff för embetsmän:" a) afsättning och b) mistning af embetet; hvarjemte, i afseende å vissa brott, den särskilda påföljd skulle stadgas, att de dömde ej må i allmänna värf brukas.

Slutligen och enligt hvad förhandlingarne vid sistförlidna riksdag gifva vid handen, hade Kongl. Maj:t, genom nådig Proposition till Rikets Ständer af den 17 December 1844, till Rikets Ständers antagande föreslagit en ny Strafflag, hufvudsakligen i öfverensstämmelse med nyssnämnda af Lagberedningen i underdånighet insända förslag till sådan lag, med de få afvikelser i öfrigt, hvilka Kongl. Maj:t, enligt bilagdt utdrag af Statsrådets protokoll,

beslutat; hvarjemte Kongl. Maj:t, medelst ytterligare Proposition af den 19 i samma månad, till Rikets Ständers antagande öfverlemnat det af Lagberedningen upprättade förslaget till särskild lag om verkställighet af de i Strafflagen stadgade fängelsestraff, dock med de förändringar, Kongl. Maj:t, på sätt likaledes vidfogadt utdrag af Statsråds-protokollet, ansett af nöden, och under tillkännagifvande tillika, att denna särskilda lag ej borde gå i verkställighet, utan i förening med Strafflagen.

I anledning af samtliga Riksståndens remiss af dessa Kongl. Maj:ts nådiga Propositioner till Lagutskottet, för att utlåtande deröfver afgifva, hade Lagutskottet till Rikets Ständer inkommit med sitt betänkande, deri Utskottet, — som, enär förslaget till Strafflag hvilade på vissa bestämda, i särskilda kapitel upptagna grunder, trott sig i första hand böra underställa Rikets Ständers pröfning de af dessa grunder, hvilka hade det väsentligaste inflytande på sjelfva Lagen, — således upptagit dessa ämnen, afhandlade i Lagens 2 och 6 kapitel, af hvilka det förra, jemfördt med särskilda lagen om verkställighet af fängelsestraff, bestämde "de straff, som efter lagen ådömas må," eller det "straffsystem", man sökte införa, och det sednare åter talade "om de allmänna grunder, hvarefter straff mätas skola, så ock om nedsättning eller förändring af straff i vissa fall", samt uppställde dermed det så kallade "latituds-systemet" vid straffmätning; efter fullständig utredning af hvilka ämnen, sådana de äro i lagförslagen uppfattade och utförda, samt med vidare utveckling deraf i vissa delar, Utskottet, som ansett det vara af största vigt för sakens framgång och möjligheten att komma till målet, att Rikets Ständer, om än en fullständig granskning af förslagen vid då varande riksdag icke medhunnes, ändock uttalade sitt omdöme öfver de grundvalar, hvarpå förslagen blifvit byggda, trott sig böra till Rikets Ständer särskildt framställa hufvudgrunderna till den föreslagna Lagen samt, i följd deraf och då Utskottet för sin del godkänt dessa hufvudgrunder, så vidt de innefattades i ofvannämnde granskade delar af lagförslagen, samma hufvudgrunder till Rikets Ständers antagande hemställt.

Med bifall till detta Betänkande och till hvad Lagutskottet uti ett ytterligare, nära riksdagens då tillkännagifna slut, afgifvet utlåtande tillstyrkt, hade Rikets Ständer, ehuru en fullständig granskning och pröfning af de med Kongl. Maj:ts ofvannämnda nådiga Propositioner öfverlemnade Lagförslag icke medhunnits, likväl, med erkännande af behofvet af en ny brottmålslag, funnit godt "antaga de hufvudgrunder derför, som innefattades i 2 och 6 ka-

pitlen af förslaget till ny Strafflag samt i den föreslagna särskilda Fängelselagen, nemligen:

a) att allmänna straffarterna böra vara: 1 dödsstraff; 2, 3, 4, 5, 6, 7 och 8, fängelse i sju grader; samt 9 böter;

b) att fängelsestraffen böra vara: första grad, på lifstid; andra grad, från åtta till och med tio år; tredje grad, från sex till och med åtta år; fjerde grad, från fyra till och med sex år; femte grad, från två till och med fyra år; sjette grad, från sex månader till och med två år; sjunde grad, från och med tretio till och med etthundraåttatio dagar;

c) att fängelsestraffen skola undergås i allmänna straffanstalter, inrättade dels till ensamhetsfängelse, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det så kallade Philadelphia-systemet, dels till gemensamhetsfängelse, i hufvudsaklig likhet med det så kallade Auburn-systemet;

d) att till en början och i den mån tillfälle dertill gifves, ensamhetsfängelse skall begagnas för dem, som dömas till fängelse i sjunde eller sjette grad;

e) att, då de i lagen bestämda fängelsestraff verkställas i ensamhetsfängelse, en viss del af strafftiden skall afkortas;

f) att böter skola i allmänhet i lagen bestämmas till ett visst minsta och högsta belopp, dock med förbehåll att för särskilda fall, der så pröfvas nödigt, härifrån göra undantag;

g) att böter, vid saknad tillgång till deras gäldande, skola förvandlas till fängelse, som dock bör vara af lindrigare art, än det fängelse, hvilket såsom urbota straff ådömes;

h) att, utom förstnämnda allmänna straffarter, vissa brott jemväl må beläggas med den särskilda påföljd, att den dömde ej må i allmänt värf brukas;

i) att härförutan särskilda straff för embetsmän böra vara: 1 afsättning; 2 mistning af embete;

k) att domaren skall äga att, inom vissa i lagen utsatta gränsor, mäta straffet efter brottets beskaffenhet samt dervid förekommande mildrande eller försvårande omständigheter;

l) att denna åt domaren lemnade latitud vid straffmätningen icke blott må gälla inom en viss straffart eller grad deraf, utan bör äfven, i de fall, der sådant pröfvas nödigt, i lagen utsträckas till mer än en straffart eller grad.

I det föregående är ådagalagdt, huruledes Rikets Höglofl. Ständer, efter att hafva väckt frågan om allmänna lagarnes öfverseende och förbättring

fort-

fortfarande egnat sin uppmärksamhet och sina omsorger åt denna vigtiga samhällsangelägenhet samt, i hvad på Dem berott, velat främja densamma; och det må icke förtigas, att för detta ändamål betydliga understöd och årliga anslag af statens medel, i följd af Rikets Höglofl. Ständers beslut, blifvit anordnade och utgått. Det är likväl tvänne tillfällen under tiden, som i synnerhet kunna bemärkas. Då frågans skick det medgifvit, hafva nemligen Rikets Höglofl. Ständer ej eller tvekat att uttala sin mening angående vissa hufvudgrunder i afseende å brottmålslagstiftningen, "der behofvet af förbättring blefve med hvarje dag mera bjudande." Så erkändes vid Riksdagen år 1815 det då föreslagna nya straffsystemet, "såsom öfverensstämmande med rättslärans och en vis lagstiftnings grunder", med tillåtelse till lagens utarbetning efter sådan plan. Så antogs slutligen, tretio år sednare, vid 1844 och 1845 årens riksdag samma, med vissa förändringar uppställda straffsystem, i det omsider fulländade och till grundlagsenlig behandling öfverlemnade lagförslaget utfördt och tillämpadt; och längre kunde frågan då icke komma, när tiden ej medgaf förslagets fullständiga granskning och pröfning.

Om nu, å ena sidan, medgifves, att så väsentliga förändringar i ett lands lagstiftning, som det föreslagna nya straffsystemet åsyftar, icke böra tillvägabringas förr, än de blifvit med noggranhet skärskådade, samt öfvertygelsen om deras nytta och lämplighet är befästad; bör, å den andra, icke kunna bestridas, att, i förevarande fall, dessa vilkor må anses fullkomligen uppfyllda genom de långvariga och omsorgsfulla förberedande åtgärderna samt Lagstiftande Maktens redan tillkännagifna och under tretio år bibehållna omdömen. Alla omständigheter synas alltså förena sig till förverkligande af den förhoppning, att, vid innevarande riksmöte, den stora och vigtiga frågan må kunna lyckligen lösas och afslutas, om Rikets Höglofl. Ständer behaga åt densamma lemna lika sorgfällig uppmärksamhet som tillförne.

Under sådana förhållanden och ehuru otvifvelaktigt lärer förväntas, att Kongl. Maj:t täckes förnya Sina vid förra riksdagen afläta nådiga Propositioner rörande denna fråga, måtte det likväl få anses såsom min oeftergifliga pligt att verka till samma mål och att derföre, såsom härmed sker, till Rikets Höglofl. Ständers grundlagsenliga pröfning och till antagande, oförändradt eller med nödiga befinnande ändringar, vördsamt hemställa det ifrågavarande till Kongl. Maj:t af Lagberedningen i underdånighet öfverlemnade förslag till ny Strafflag, tillika med Beredningens förslag till särskild Lag om verkställighet af de i den förra föreslagna fängelsestraff; i hvilket afseende dessa för-

slag, med dertill hörande motiver, protokoll och af vissa Beredningens ledamöter afgifna reservationer, varda härjemte bilagda.

Att här vidare utveckla de af Lagberedningen antagna hufvudgrunder för omförmälda förslag, hvad straffsystemet angår, torde destomindre behöfvas, som de redan äro Rikets Höglofl. Ständer bekanta, såsom i Deras Lagutskotts vid sistförlidna riksdag afgifna Betänkande på det fullständigaste och mest upplysande sätt utredda; och hvilket allt lärer, vid frågans förnyade handläggning, tagas i öfvervägande. Det vill äfven, i betraktande af förhandlingarne vid samma riksdag, synas öfverflödigt att tillåta sig någon erinran emot omförmälda hufvudgrunder; men då en skiljaktig mening i detta hänseende blifvit uti den af mig till Lagberedningen aflemnade reservation tillkännagifven, nemligen i fråga om fängelsestraffen och deras beskaffenhet, och då min öfvertygelse härutinnan ännu är oförändrad, utber jag mig endast att vördsamt få åberopa denna särskilda mening, såsom den blifvit i reservationen, pag. 171 och följande, uppfattad.

Beträffande de öfriga i Lagförslaget uppställda hufvudgrunder och "allmänna bestämmelser", hvarom 1, 3, 4, 5, 7 och 8 kapitlen handla, äfvensom Förslagets återstående kapitel "om särskilda brott och deras bestraffning"; torde ock finnas tillräckligt att vördsamt hänvisa till de dels af f. d. Lagkommitteen och dels af Lagberedningen anförda motiver, jemte det att härvid i vissa delar, för mig enskildt, likaledes åberopas hvad ofvannämnde reservation vidare, rörande dessa ämnen, innehåller.

Den af Kongl. Maj:t, såsom ofvan förmäldt är, år 1845 förordnade nya Lagberedning, hvilken det ålegat att öfverse och granska de öfriga af f. d. Lagkommitteen uppgjorda Lagförslag, angående dels civillagen och dels rättegångsordningen i allmänhet, har, under sedermera förflutna tiden, förehaft och fulländat granskningen af de till den förra hörande Giftermåls-, Ärfda-, Jorda- och Byggninga-balkarne; i följd hvaraf nytt förslag till dessa är upprättadt och, åtföljdt af motiver samt åtskillige ledamöters afgifna reservationer, redan under tryckning, så att af Civillagförslaget endast Handelsbalken återstår. Varande Beredningen nu sysselsatt med öfverseende af Rättegångsordningens särskilda delar, eller Utsöknings- och Rättegångsbalkarne.

Då anledning icke är, att Civillagförslaget, vid denna riksdag, skall af Lagstiftande Makten upptagas och behandlas, inskränker jag mig, i afseende å nämnde Lagförslag, till denna vördsamma anmälan om fortgången af Lag-

beredningens arbeten. Men ehuru ej heller är att förvänta, att de ämnen, som tillhöra Utsöknings- och Rättegångsbalkarne, i sin helhet nu komma under handläggning och pröfning, synas särskilda omständigheter föranleda dertill, att ett af dessa ämnen icke destomindre må kunna, skiljdt ifrån de öfriga, hufvudsakligen skärskådas och afgöras, nemligen frågan angående indragning af vissa allmänna domstolar; hvilken fråga tillförne vid flera tillfällen utgjort föremål för Rikets Höglofl. Ständers öfverläggningar och beslut, och hvarom derföre här nedan göres vördsam framställning.

Sedan Rikets Höglofl. Ständer, vid riksdagen åren 1828—1830, efter derom väckt motion och enligt Deras Lagutskotts tillstyrkande, fattat det beslut, att Kämnersrätter i de städer, der sådana finnas, äfvensom Lagmansrätter och Riddaresynerätter, såsom öfverflödiga och mindre lämpliga, skulle upphöra, samt tillika gillat och antagit det i förening dermed af Lagutskottet utarbetade förslag till upphäfvande eller ändring af åtskilliga lagens rum, så ock till Kongl. Maj:t, jemte förslagets insändande, öfverlemnat att meddela de reglementariska föreskrifter, som kunde finnas nödiga för Stadsdomstolarnes organisation på flera afdelningar, der behofvet så påkallade; men detta lagförslag icke före riksdagens slut hunnit att, på sätt grundlagen föreskrifver, undergå granskning af Konungens Högsta Domstol, samt följaktligen kommit att förfalla; hade, vid 1834 och 1835 årens riksdag, då samma fråga åter uppstått, Rikets Höglofl. Ständer, med bifall till Deras Lagutskotts betänkande, stannat i lika beslut, som å förra riksdagen, samt till Kongl. Maj:t insändt det sålunda beslutade lagförslaget, hvilket, granskadt i Högsta Domstolen, af Dess flesta Hrr ledamöter blifvit tillstyrkt, dock med åtskilliga nödiga ansedda och derföre äfven tillstyrkta ändringar; hvaremot Kongl. Maj:t, i anseende till ifrågavarande ämnets, hvad Lagmansrätternas indragning beträffar, inflytande och inverkan på lagen och gällande rättegångsordning, och då förslaget till civillag, deri Lagmansrätterna icke voro bibehållna, förmodades snart komma under pröfning, förklarat Sig ej finna tillräckliga skäl att för det dåvarande, oberoende af nya Lagförslaget i dess helhet, särskild pröfning af detta ämne företaga; derföre Kongl. Maj:t vägrat sanktion å hvad Rikets Ständer föreslagit så väl om Lagmansrätternas indragning, som ock, i sammanhang dermed, rörande Riddaresynerätter och Kämnersrätter. När deruppå, vid 1840 och 1841 årens riksdag, frågan ånyo förekommit, och Lagutskottet framlagt ett nytt Lagförslag, i hufvudsaken lika med de

förut beslutade, men med iakttagande af de flera förändringar deri, som Högsta Domstolens pluralitet vid förutgångna riksdagen anmärkt och tillstyrkt, hade Rikets Ständer likaledes fastställt detta nya Lagförslag angående ifrågavarande domstolars indragning, samt, jemte dess insändande, till Kongl. Maj:t öfverlemnat att bestämma de flera verkställighetsåtgärder, som kunde pröfvas nödiga; hvilket lagförslag, likasom vid förra tillfället, Högsta Domstolens fleste Hrr ledamöter tillstyrkt, med vissa förändringar, innefattade i underdånigt förslag till kontraproposition, men Kongl. Maj:t, som med afseende på de verkningar, Lagmansrätternas indragning skulle åstadkomma, icke funnit tillräckliga skäl att då införa förändringen, således äfven för det dåvarande vägrat att bifalla. Slutligen och då hos Rikets Höglofl. Ständer, vid sistförlidna riksdagen, samma fråga för fjerde gången blifvit väckt, hade, efter dess handläggning af Lagutskottet, meningarne inom de Höglofl. Riksstånden synts, likasom tillförne, i allmänhet sammanstämma deri, att meranämnde domstolar måtte afskaffas och rättegångsinstantierna således inskränkas till blott trenne; hvaremot, i fråga om sättet, huruledes en sådan förändring skulle kunna tillvägabringas, den skiljaktighet i meningarne yppats, att, under det tvänne Respektive Riksstånd bifallit Lagutskottets afgifna betänkande, att, under åberopande af de skäl, Rikets Ständer tillförne andragit, frågan, såsom erfordrande närmare utredning, borde hos Kongl. Maj:t i underdånighet anmälas, med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbeta och till Rikets Ständer framlägga ett fullständigt förslag i ämnet, de tvänne öfriga Respektive Riksstånden åter gillat och antagit ett, vid Utskottets betänkande särskildt fogadt Lagförslag, affattadt till likhet med det vid nästförutgångna riksdagen beslutade, med de förändringar deri, hvartill det då af Konungens Högsta Domstol tillstyrkta förslag till kontraproposition föranledt. Vid hvilken skiljaktighet i meningarne frågan, utan vidare åtgärd, afstannat.

Det torde emedlertid få anses tillbörligt, att denna fråga, åt hvilken Rikets Höglofl. Ständer så länge och så oafbrutet fästat Sin uppmärksamhet, icke må alldeles lemnas å sido. Genom fyra, hvar efter annan följande, riksdagars beslut, är af den ena Statsmakten den mening utan afbrott uttalad, att ifrågasatta förändringen vore lika lämplig, som önskvärd. Det är nogsamt bekant, med hvilken noggranhet och omsorg de för ändamålet nödvändiga lagförslag blifvit utarbetade; dessa lagförslag hafva blifvit granskade och i hufvudsaken godkända af den lagkunniga Myndighet, som, enligt Grundlagen, räknas till den andra Statsmaktens Rådgifvare; och de sednaste, dels

å 1840 och 1841 årens riksdag beslutade och dels vid sistförlidna riksdag framlagda, lagförslagen äro affattade i fullkomlig öfverensstämmelse med hvad denna rådgifvande Myndighet tillstyrkt och föreslagit. Det vill då äfven synas, som skulle frågan vara tillräckligen utredd och granskad, för att kunna hufvudsakligen öfvervägas.

De skäl, uppå hvilka Rikets Höglofl. Ständer, vid trenne nästförutgångna riksdagar, för sin del beslutit ofvannämnde domstolars afskaffande, äro allmänt bekanta och lika allmänt såsom välgrundade erkända. Att här upprepa dem, vore derföre öfverflödigt. De ådagalägga oemotsägligen både behofvet och fördelarna af den önskade förändringen; och den enda väsentliga anmärkning, som deremot blifvit gjord, härleder sig ifrån den föreställning, att, om i rättegångsordningen för tvistemål en af Under-instantierna, i synnerhet Lagmansrätten, borttoges, Öfverdomstolarnes eller Hofrätternas göromål skulle till den grad ökas, att dessa domstolar icke i oförändradt skick skulle blifva tillräckliga; hvarföre den redan väckta och länge afhandlade frågan sammanställes med den ännu icke under Lagstiftande Maktens skärskådan komna, angående Hofrätternas fördelning eller utflyttning på flera ställen än hittills. Men om, i afseende å den förra frågan, allmänna tänkesättet otvifvelaktigt nu kan anses utbildadt och stadgadt, synes icke vara skäl att låta den bero derpå, att den sednare, hvarom tankarne alltid varit och ännu äro delade, tilläfventyrs skulle i framtiden förekomma och pröfvas, osäkert med hvilket slut. Ett annat och visserligen mera lämpligt och ändamålsenligt sätt, att undanrödja det förmenta hindret emot redan föreslagna förändringen, erbjuder sig deruti, att i den mån det, efter förändringens antagande, skulle visa sig, att Hofrätternas göromål ökades till den grad, att de icke af nu varande domarepersonal medhunnos, denna personal äfven blefve tills vidare förstärkt med flera eller färre ledamöter, och att, för aflöning af dessa, Rikets Höglofl. Ständer till Kongl. Maj:ts nådiga disposition ställde erforderliga medel; en disposition, som, i händelse den framdeles skulle befinnas obehöflig, då kunde åter upphöra.

I betraktande af dessa omständigheter och med stöd af de vigtiga skäl, Rikets Höglofl. Ständer Sjelfve tillförne åberopat, samt med iakttagande för öfrigt af hvad Konungens Högsta Domstols pluralitet tillstyrkt, varder fördenskull vördsamligen hemställdt, att en Författning måtte beslutas, hvarigenom stadgas:

"1:o *Alla Kämnersrätter skola från och med den 1 Januarii 1849 upphöra, och sådane mål och ärenden, som, enligt lag eller särskilda författnin-*

gar, nu höra till Kämnersrätt, derefter omedelbarligen upptagas af Rådstufvurätt, på sätt för närvarande sker i de städer, der Kämnersrätt ej är; börande jemväl de mål, hvilka intill nämnde dag blifvit hos Kämnersrätt anhängigegjorde, men då ännu icke äro afslutade, öfverlemnas till vederbörande Rådstufvurätt, att der vidare handläggas.

2:o Likaledes skola alla Lagmansrätter upphöra, på det sätt, att vad, som emot Häradsrätts eller Härads-Synerätts beslut erlägges eller anmäles sednare än tre veckor före lagtima Lagmansting år 1848 samt ej å det Tinget fullföljes, bör hänvisas till fullföljd i vederbörande Hofrätt, såsom här nedan sägs, och att de saker, hvilka, å Lagmansting fullföljde, icke derstädes innan nyssnämnde års slut afgöras, skola äfven till vederbörande Hofrätts handläggning öfverlemnas.

3:o Riddare-Synerätter varda ock, ifrån och med 1848 års slut, afskaffade: och skall med fullföljd från Härads-Synerätt af tvister om ägor och bolstada skäl, samt med dessa måls behandling i Hofrätt och hos Konungen, förhållas, på sätt här nedan i denna förordning stadgas. Dock skall den, som ej nöjes åt dom, den Lagmans-Synerätt gifver före slutet af nämnde år, äga att, såsom hittills tillåtet varit, Riddare-Syn hos Konungen begära. Har Lagmansrätt dömt till Syn, men saken ej med slut afhulpit före den 1 Januari 1849; varde den till vederbörande Hofrätts behandling öfverlemnad.

4:o I sammanhang härmed varda nedannämnde lagrum upphäfne eller ändrade, på sätt, som följer:

Rättegångsbalken.

1 Kap.

Af 1 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 18 December 1823, ändras första punkten sålunda:

Underrätt å landet är Häradsrätt. Der dömer Häradshöfding med Tolf Bönder, som i Häradet bo och dertill valde äro.

2 och 3 §§ varda till all kraft och verkan upphäfne.

Följande §§ ändras till denna lydelse:

4 §.

Underrätt i stad är Rådstufvurätt. Der äga Stadens Borgmästare och Rådmän döma.

5 §.

Öfver dessa äro Hofrätter, dit rättegångssaker från Underrätterna komma måge, som framdeles i denna Balk sägs.

8 §.

Häradshöfding skall denna ed svärja inför Hofrätten. Är han fjerran derifrån stadd, eller kan han sig der ej infinna, förr än Ting skall hållas; förordne Hofrätten, hvar det ske må. Nämndeman lägge eden af å Tinget. Borgmästare och Rådman göre ed sin å Rådstufva, i närvaro af Konungens Befallningshafvande, eller den han i sitt ställe förordnar.

10 §, sådan den lyder i omförmälde Kongl. Förordning, ändras sålunda:

Nu hafver Häradshöfding förfall, att han sitt Embete ej förrätta kan; kungöre det Hofrätten. Pröfvas det lagligt; förordne Hofrätten en skicklig man, som Embetet i hans ställe förestår. Samma lag vare om Borgmästare, der Rådstufvurätten utan honom ej domför är. Hafver Nämndeman förfall och varder förthy Häradsrätten ej domför, eller saknas eljest fulltalig Nämnd, i andra fall än det, som i 13 Kap. 4 § sägs: kalle Häradshöfding af de bönder, som närmast bo, en eller flere, efter thy som behofvet fordrar.

Tredje Kapitlet om Lagmansting upphäfves.

4 Kap.

Öfverskriften af detta Kapitel ändras sålunda:

Huru särskildt Häradsting skall hållas, som kallas Urtima Ting.

Sista punkten i 2 § eller orden: "om särskildt Lagmansting vare lag samma" uteslutes.

Femte Kapitlet om Kämnersrätt upphäfves.

6 Kap.

Detta Kapitel kommer att erhålla följande lydelse:

1 §.

Staden, med de ägor, som dit lyda och inom dess rågång belägne äro, vare Rådstufvurätts domsaga.

2 §.

I de städer, der målens antal så fordrar, böra flere afdelningar af Rådstufvurätten vara, och göromålen dem emellan fördelas, såsom å hvarje ställe lämpligast finnes; dock så, att Lagfarts-, Inteknings-, Äktenskapsförords-, Bouppteknings-, Arfs-, Testaments- och Förmynderskaps-ärenden samt frågor om rätt till börd och lösen af fast egendom för hela staden till en och samma afdelning höra.

3 §.

Hvar måndag, eller, när helgedag å måndag inträffar, nästa söckne-dag derefter, skall Rådstufvurätt hållas; träde ock Rätten dessemellan tillsamman, så ofta det tarfvas och Ordföranden derom tillsäger. Då skola Borgmästare och Rådmän klockan tio till Rådstufva komma.

4 §.

Vid årets början, innan Rådstufvurätt första gång till domsäte träder, skall gudstjenst hållas.

5 §.

Rådstufvurätts dombok skall skrifvas under af alla, som i Rätten sitta; och varde den, med saköreslängd, till Hofrätten sänd inom Michaelsdag året derefter, vid bot tjugu daler. Äger staden sjelf sakören; då är ej nödigt saköreslängden till Hofrätten sända. Huru med dombok, som af Rådstufvurätt i Stockholm hålles, förfaras skall, är särskildt stadgadt.

9 Kap.

Följande §§ skola hafva denna lydelse:

1 §.

Kommer ej Häradshöfding till laga Ting, utan låter Rätten ligga neder; böte tretio daler, der han ej laga förfall viser, och gälde dem skadan åter, som Rätten sökte. Blifver han en tingsdag ute, då Ting flera dagar står; böte tio daler. Försummar han Syn eller urtima Ting, vare bot hälften mindre.

3 §.

3 §.

Kommer ej Borgmästare till Rådstufva den dag rättegång skall hållas; böte tre daler, och Rådman, som blifver från Rätten ute, två daler.

10 Kap.

Slutet af 5 § "gånge dermed, som i 6 Kap. 1 § sagdt är" ändras till följande lydelse:

döme derom Rätten i samma stad.

Andra punkten i 27 § eller orden: "I staden gånge om dessa mål, som sägs i 5 Kap. 1 §" ändras till denna lydelse:

I staden skall Rådstufvurätt dessa mål upptaga.

11 Kap.

Följande §§ erhålla denna lydelse:

4 §.

Käranden vare skyldig, att låta svaranden få stämning fjorton dagar förut, der han inom häradet bor: utom häradet eller i annan stad, tre veckor: utom länet, sex veckor: i tredje eller fjerde länet, eller längre bort, nio veckor. Stockholms stad räknas för särskildt län. Är den utom Riket, som stämmas skall; hafve sex månaders tid ifrån det han stämningen fick. Der stämning genom offentligt anslag sker å Rättens dörr, skall ock sex månaders dag föreläggas. Om stämning i konkursmål är särskildt stadgadt. I alla dessa fall, der stämning fordrar längre tid, än om lysning till Ting stadgadt är, må den svarande stämmas till viss månad, och underrätte han sig sedan sjelf, å hvad dag Tinget hållas skall.

5 §.

Till Rådstufvurätt stämmes åtta dagar förut; utan så är, att målet ej tål uppskof och derå förr svaras kan.

12 Kap.

Första punkten af 2 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 12 Mars 1830, ändras på följande sätt:

Är någor förfallolös borta, då han ropas af Rätten fram att kära eller svara, böte två daler.

5 § varder till all kraft och verkan upphäfven.

Sista punkten i 7 §, "Är någor borta från Lagmanssyn; vare lag samma; dock må man ej der vädja mot, utan gånge dermed, som i 25 Kap. 10 § stadgas", upphäfves.

13 Kap.

Följande §§ ändras sålunda:

2 §.

Jäfvar någor Domaren obeskedliga; böte i Underrätt tjugu daler, i Hofrätt femtio daler.

3 §.

Pröfvas jäf lagligt emot Häradshöfding, eller Borgmästare i den stad, der ej mer än en Borgmästare är, och Rådstufvurätten utom honom ej finnes domför; förordne Hofrätten en annan i hans ställe, på kärandens begäran och kostnad, och stadne den kostnad sedan å den, som saken tappar.

4 §.

Jäfvas någor i Härads-Nämnd; sätte Häradshöfding, om det tarfvas, annan i hans stad, så länge det målet slites. Jäfvas Rådman; nämne Rådstufvurätten den i hans ställe sitta må, der Rätten ej annars domför är. Är Rådstufvurätt aller jäfvad; förordne derom Hofrätten. Nu kan så hända, att så månge af Hofrättens Ledamöter jäfvade varda, att Rätten i thy mål ej fullsuten är; gifve Hofrätten det Konungen tillkänna, då Konungen förordnar andra i deras ställen. Ej må någor i Hofrätten jäfvas, der son eller måg i Underrätten dömt; utan så är, att de för embetesbrott der lagliga anklagade varda.

14 Kap.

1 och 2 §§ ändras till följande lydelse:

1 §.

I Underrätt bör käromålet muntliga föreställas, der sakens vigt och vidlyftighet eller andra omständigheter ej fordra, att det skriftliga ske må;

och varde då parterna ej tillåtet, att flera än en skrift hvardera inlägga, der saken ej är af dess större vigt.

2 §.

Kommer käranden till Rådstufvurätt å dag föresattan, och gifver dess käromål vid offentligt upprop skriftliga in, och svaranden då när är; skrifve Rätten derå, att han åtta dagar derefter svara skall. Försummar han då att ställa sig vid uppropet in, men kommer med svar innan klockan tolf; böte två daler. Blifver han alldeles ute, eller kommer han oberedd, utan laga ursägt; böte fyra daler, och gånge åter upprop i saken åtta dagar derefter. Kommer han ej ändå med svar in; böte som sagdt är, och varde på kärandens inlaga i saken dömdt; dock må han muntliga höras, om han det förut begärer: vare ock honom tillåtet, der han tappat, emot domen vädja. Försummar käranden den dag, då han sin vederparts svar emottaga skulle; böte två daler.

Andra punkten i 6 § ändras sålunda:

Hvar som då förfallolös blifver ute; böte i Rådstufvurätten fem daler, i Hofrätten tio daler.

8 § skall lyda sålunda:

Skrifver någor, eller talar inför Rätta, det han vet ej sant vara, och vill Domaren dermed förleda: varder han derom öfvertygad; böte i Underrätt tio daler, i Hofrätt tjugu daler, eller mera, allt som Domaren det pröfvar.

Första punkten af 9 § erhåller följande lydelse:

Vrångoed måge parterne ej äska af hvarannan i någon Rätt: dock äge Hofrätt, då hufvudsaken dit kommen är, pålägga endera parten eller begge denna vrångoed utan uppskof i rättegången svärja, om sanning ej annars utletas kan:

15 Kap.

15 och 16 §§ skola lyda sålunda:

15 §.

Alle äga Rätten heder och vördnad visa: Ty skall ej någor, i stället för laga fullmäktig, låta öfvermaga, tjenstedräng, eller annan otjenlig, gifva dess skrifter in, eller till muntligt förhör skicka. Gör det någor; böte i Underrätt fem daler, i Hofrätt tio daler.

16 §.

Tager någor sig talan för Rätta i den sak, der han hvarken är målsägande eller ombudsman, eller äger å embetes vägnar kära och söka, eller efter lag dertill lof hafver; böte i Underrätt fem daler, i Hofrätt tio daler, eller mera, som saken är till: Sker det hos Konungens Befallningshafvande; böte fem daler, Konungens ensak: fylle ock i dessa fall allan skada.

16 Kap.

Andra punkten i 1 § ändras till följande lydelse:

Nöjes endera parten ej derät; gifve han det Rätten tillkänna genast, eller sist innan nästa dagen tilländagått, och lägge sedan dess besvär in i Hofrätten, inom hälften af den tid, som i lagvadda saker föreskrifven är: vare ock Domaren skyldig att teckna å utslaget hvad dag, klockan före tolf, det ske bör.

17 Kap.

Fjerde punkten af 3 § ändras sålunda:

Kommer ej vittne, som stämdt är; böte i Underrätt tre daler, i Hofrätt fem daler: och lägge Rätten sedan viss dag och vite före.

Slutet af 31 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 30 Maj 1835: "Fäller Lagman någon till ed, då bör han den gånga, innan Tinget slutes: är han sjelf ej tillstädes, lägge eden af inför nästa domstol i orten, inom den tid, som Lagman föreskrifver", kommer alldeles att utgå.

18 Kap.

Första punkten af 3 § skall lyda sålunda:

Är någor sak genom vad kommen till Hofrätt, och gifver sig en annar först der an: finnes hans talan sådan, som i 1 § sägs; gånge dermed, som der föreskrifves.

19 Kap.

1 § ändras sålunda:

Reser någor bort, då hans sak för Rätta är, utan han hafver Domarens lof dertill, eller laga fullmäktig ställt, och Rätten det kungjort; böte i

Underrätt fem daler, i Hofrätt tio daler, och gånge ej dess mindre dom i saken.

20 Kap.

Andra punkten af 1 § ändras sålunda:

Göra de det ej; böte så svaranden, som käranden, i Underrätt tio daler, i Hofrätt tjugu daler.

21 Kap.

4 § ändras till följande lydelse:

Hafver man Underrätts dom för sig, men tappar i Hofrätten; då bör kostnaden å båda sidor emot hvarannan qvittas, der Domaren ej finner de omständigheter i något mål vara, att endera ändå rättegångskostnad gälda bör. Äro i saken åtskillige käromål, och vinna eller tappa parterne deri ömsom; då stånde ock hvar sin skada.

22 Kap.

De två första punkterna i 1 § erhålla följande lydelse:

I Hofrätt skall någor af Rättens Ledamöter, i lagvadda eller der instämda saker, skriftlig berättelse om deras sammanhang uppsätta, innan de till dom företagas. I Underrätt måge parterne det ej äska, der Rätten ej sjelf finner, att sakens vigt eller vidlyftighet det fordrar.

Tredje punkten i 2 § skall lyda sålunda:

Sist uppteckneś inlagorna, att kunna Rätten föreläsas, efter den tid, som de inkommit; och Rätten gifve sedan den berättelse till parterna ut, med förelagd tid och vite, i Hofrätten tio, i Underrätten fem daler, att den hvar för sig genomse, underskrifva och återställa.

23 Kap.

1 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 15 Juni 1818, ändras sålunda:

Å Häradsting, så ock vid laga syn i jordatvist, må ej dömas, der ej sju i Nämnden äro. Rådstufvurätt vare domför, der tre i Rätten sitta. I

Hofrätt må ej färre än fem ledamöter döma i mål, som å ära eller lif gå. I andra mål må fyra ledamöter utgöra domfört antal, der alle om slutet ense äro.

2 § skall hafva följande lydelse:

När dom å Häradsting fällas skall; underrätte Häradshöfding Nämnden om saken, och de skäl deri äro, så ock hvad lag i thy fall säger. Varder Nämnd från Häradshöfding skiljaktig; gälle den mening, som Nämnden faller på, och svare den för dom sin. Äro ej alle i Nämnden ense; stånde vid det, som Häradshöfding rättvist pröfvar.

24 Kap.

5 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 10 September 1823, jemförd med Kongl. Brefvet den 19 Augusti 1761, Expeditionstaxan den 5 Maj 1821 och Konkurslagen den 12 Mars 1830, ändras sålunda:

I Häradsrätt skall dom offentliga afsägas, så snart den författad är; och gifve Häradshöfding domen skriftliga ut, innan han från tingstad reser, om det så tidigt äskas, att det ske kan: gör han det ej; böte tjugufem daler. I Rådstufvurätt böra parterne vid middagstima dagen förut stämmas, genom anslag å Rättens dörr, att dom å tid föresattan afhöra; dock må Rådstufvurätt genast och utan anslag dom muntliga eller skriftliga kungöra, der saken af ringa värde är. I Hofrätt skall dom, efter anslag som sagt är, till parterna utgifvas. Tager någor Rättens offentliga anslag bort; böte tjugu daler. Om utgifvande af dom i konkurssak är särskildt stadgadt.

11 § ändras sålunda:

Nu kunna sådana omständigheter sig yppa långt efter, sedan dom och utslag fallit, att förklaring deröfver nödig är; den bör ej vägras. Är Häradshöfding, som dömt, ej då i samma Rätt; gifve den, som i hans ställe kommit, förklaring med Nämnden. Äro i Rådstufvu- och Hofrätten ej så mänge qvar af dem, som i utslaget ense varit, att de domföre äro; då böra de, som sedan der domare blifvit, utslaget förklara. Innehåller den förklaring, som parten gifves, något sådant, som i utslaget ej är tydliga utsatt; då må vad deremot tillåtas.

25 Kap.

1 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 12 Mars 1830, ändras sålunda:

Nöjes man ej åt den dom eller utslag, som Häradsrätt i hufvudsaken, å Tinget eller vid laga syn i jordatvist, eller husesyn å frälse- eller skattehemman, fällt hafver; då må han vädja med tre daler under Hofrätt, antingen genast eller sist innan åttonde dagen gått till ända, den inräknad, då domen föll: och Häradshöfding skrifve straxt å domen, att han lagliga vädjat, och sätte dagen ut, då parterne skola till Hofrätten komma, den vädjande att gifva sin inlaga in, och svaranden att den anamma, utan stämning eller annan kungörelse; så ock att borgen förut bör ställas för kostnad och skada, efter thy som i 26 Kap. stadgas: vare ock den, som vunnit, skyldig att underrätta sig af Domaren, om vädjadt är: och der så skett, låte ock han det teckna, till sin rättelse, å dombref sitt; der må ej fordras särskild betalning före. Vädja de både; gånge dermed sammaledes. Vädja de ej, som nu är föreskrifvet; stånde Häradsrätts dom fast.

2 § skall erhålla följande lydelse:

Vill den, som under Hofrätt vädjat, sitt vad sedan öfvergifva; kungöre det sin vederdeloman, inom hälften af den tid, som han eljest skulle till Hofrätten komma. Gör han det ej, och kommer svaranden dit; njute han betalning för kostnad sin.

3 § upphör att vara gällande.

4 § skall hafva följande lydelse:

Vädjas emot Häradsrätts dom i mål, der ofrälseman, efter offentligt anslag, sökt att afstå all dess egendom till sina borgenärer: eller endera maken begärt skilnad i ofrälse bo: eller tvist varit om borgenärers rätt och företräde till sådan gäldbundens gods; sände Häradsrätt de skrifter, som parterne der vexlat, till Hofrätt in, tre veckor förr, än de skola sig der inställa.

Första punkten af 5 § ändras sålunda:

I brottmål, ehvad de äro svårare eller mindre, hafve ej någor lof att vädja, antingen emot värjemålsed, böter eller kostnad och skada, som Underrätt i thy fall ålagt; utan må den, som ej nöjes åt dess dom, besvära sig deröfver i Hofrätten, inom hälften af den tid, som lagvadda saker der fullföljas böra.

Sista punkten, så lydande: "Om mindre brott, som följa något tvistemål åt, sägs i 3 Kap. 4 §" upphäfves.

6 och 7 §§ upphöra att vara gällande.

9 §, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 29 November 1823, ändras sålunda:

I de saker, som genom laga vad gå till Svea Hofrätt ifrån Häradsrätt i Upland, Södermanland, Westmanland, Kopparbergs län, Nerike och Gestrikland, ingifve käranden sin inlaga, innan klockan tolf på den fyrationde dagen, den oräknad, då Häradsrättens dom föll, eller hafve sitt vad förlorat; ifrån Häradsrätt i Wermland, Helsingland, Jemtland, Herjeådalen, Medelpad och Ångermanland på den sextionde dagen; ifrån Häradsrätt i Westerbotten och på Gottland på den nittionde dagen: I Götha Hofrätt från Häradsrätt i Östergöthland, Calmar län, Småland, Skaraborgs och Elfsborgs län på fyrationde dagen; från Häradsrätt i Halland, Dahl och Bohus län på sextionde dagen: I Hofrätten öfver Skåne och Blekinge från Häradsrätt i dessa landskap på den fyrationde dagen. I vexel och sjörätts-sak vare tid hälften kortare, att fullfölja vad från Häradsrätt i hvarje ort till Hofrätt.

10, 11, 12, 13 och 14 §§ varda till all kraft och verkan upphäfne.

Andra punkten i 15 § ändras sålunda:

Huru vittnesbörd derom af Rätten gifvas bör, vare lag samma, som i 1 § af detta Kapitel för Häradsrätt stadgadt är.

16 och 17 §§ upphöra att vara gällande.

24 § erhåller följande lydelse:

Besinnar han sig, som emot Rådstufvurätts dom vädjat, och vill ej sitt vad sedan fullfölja; kungöre det vederparten, såsom i 2 § om Häradsrätt sagdt är, vid äfventyr, som der stadgadt finnes.

26 Kap.

Öfverskriften till detta Kapitel ändras sålunda:

Huru borgen skall sättas, innan laga vad i Hofrätt fullföljes; så ock huru Underrätts dom, deremot vädjadt är, verkställas må.

1 § kommer att erhålla följande lydelse:

Hvar, som ifrån Underrätt vädjar, ställe för sig två löftesmän, som borga, begge för en, och en för begge, för kostnad och skada, den han kan

skyldig

skyldig kännas att gälda; tage deras skrift derå, och lägge den vid sin inlaga i Hofrätten in. Nu kan så hända, att han hellre vill penningar, eller silfver, eller guld, till säkerhet för kostnad och skada ställa, och sätter det hos Konungens Befallningshafvande in, eller i taka händer; då vare ock det för borgen gildt, när Domaren det pröfvat hafver. Försummar han det; hafve sitt vad och talan emot Underrättens dom förlorat.

2 § ändras sålunda:

Underrätts dom, deremot vädjadt är, gånge i verkställighet, efter thy, som i 3 Kap. 5 § Utsökningsbalken sägs, der den, som vunnit, det äskar, och vadet ej derigenom onyttigt blefve.

3, 4, 5, 6 och 7 §§ varda till all kraft och verkan upphäfne.

27 Kap.

3 § erhåller följande lydelse:

Menar svaranden, att käranden ej bör njuta dess vad till godo, förthy, att han ej ställt borgen för kostnad och skada; gifve dess påstående skriftliga vid uppropet in, och Hofrätten höre vederparten deröfver. Hafver han det försummat, som i 26 Kap. 1 § föreskrifvet står; gånge derom efter thy, som der sagdt är. Finnes det annorlunda; då svares i saken, när anslag deri sker. Vill någondera parten emot Hofrättens utslag i detta fall Konungen söka; göre det å sätt, som i 30 Kap. 1 och 6 §§ sägs.

28 Kap.

Detta Kapitel varder sålunda ändradt:

1 §.

Hvar som ånyo drager den sak för Rätta, deri dom eller utslag förr är, som vunnit laga kraft; eller tadlar sådan dom för Rätten, eller utom: böte för Underrätts dom tio daler; för Hofrätts dom etthundrade daler. Är det Konungens dom; plikte med femhundrade daler.

2 §.

Qväljes Underrätts dom för Rätta; döme deröfver den Rätt, der det sker. Tadlar man sådan dom utom Rätten; döme deröfver Underrätt i den

ort, der brutet är. Qväljes Hofrätts eller Konungens dom, ehvad det är för Rätta, eller eljest; det skall i Hofrätten dömas.

29 Kap.

1 och 2 §§ af detta Kapitel skola hafva följande lydelse:

1 §.

Djerfves någor missbruka rättegång, och emot klara skäl och bättre vett, af arghet, drager någon för Rätta; böte i Underrätt ifrån tio till tjugu daler, de fattigas ensak; och gälde dertill rättegångskostnad, hinder och skada.

2 §.

Hafver någor tappat i Underrätt, och gillar Hofrätten i allt Underrätts utslag; pröfve Hofrätten ock, om han för ohemul klagan gjort sig till ansvar förfallen: finnes det; böte han då från tretio till etthundrade daler. I alla dessa fall plikte fullmäktig, som i 15 Kap. 14 § sagdt är. Orkar den brottslige ej böta; plikte med fängelse, som i 10 Kap. Utsökningsbalken stadgadt är.

30 Kap.

Detta Kapitels öfverskrift skall lyda sålunda:

Huru sökas skall, att Konungen må Hofrätts dom öfverse och skärskåda; så ock huru det, som dömdt är, skall utgifvas, innan saken hos Konungen fullföljes.

Af 3 § ändras tredje punkten sålunda:

Parten ställe ock borgen för kostnad och skada, som i 25 Kap. om vad från Underrätt föreskrifves.

5 § erhåller följande förändrade lydelse:

Den, som tappat i Hofrätt och vill Konungen deremot söka, gifve omant ut hvad dömdt är, och sätte det hos Konungens Befallningshafvande, eller i taka händer. Är det, hvarom dömdt är, sådant, att ändringssökandet onyttigt blefve, der dom fullgöras skulle; då gånge den ej till fullbordan. Skola penningar efter dom gäldas, och säger han, att han dem ej äger, ej eller silfver eller guld: styrke det, der vederdeloman det äskar, med ed sin, hos Konungens Befallningshafvande, eller Domaren i orten, om det beqvämligare der ske kan; och hafve sedan lof, men ej förr, att gifva andra lös-